

Digitaliseret af | Digitised by



Forfatter(e) Author(s):	Jensen, Thit.; Thit Jensen.
Titel Title:	<u>Martyrium : Samfunds-Roman</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	København ; Kristiania : Gyldendal, 1905
Fysiske størrelse Physical extent:	368 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author



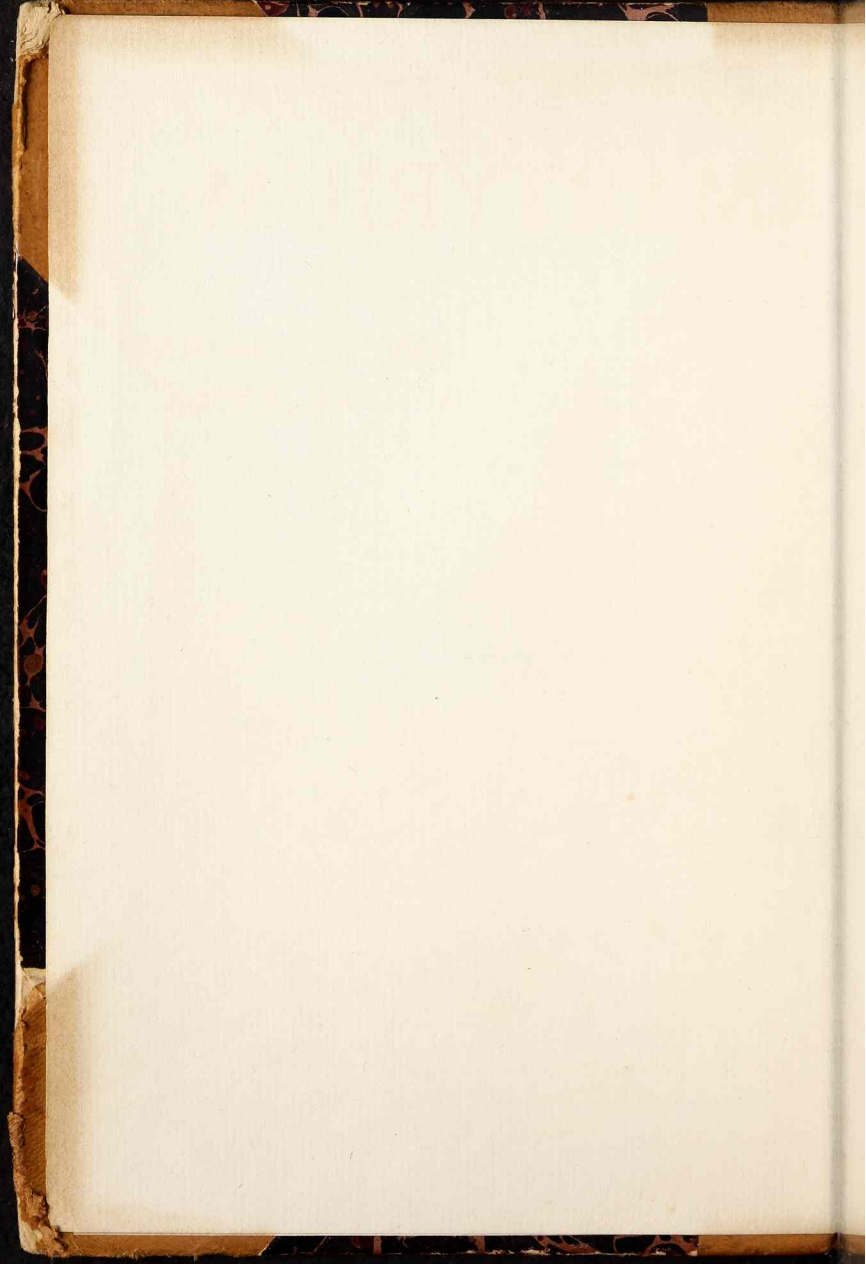
57-175.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK



130021578364





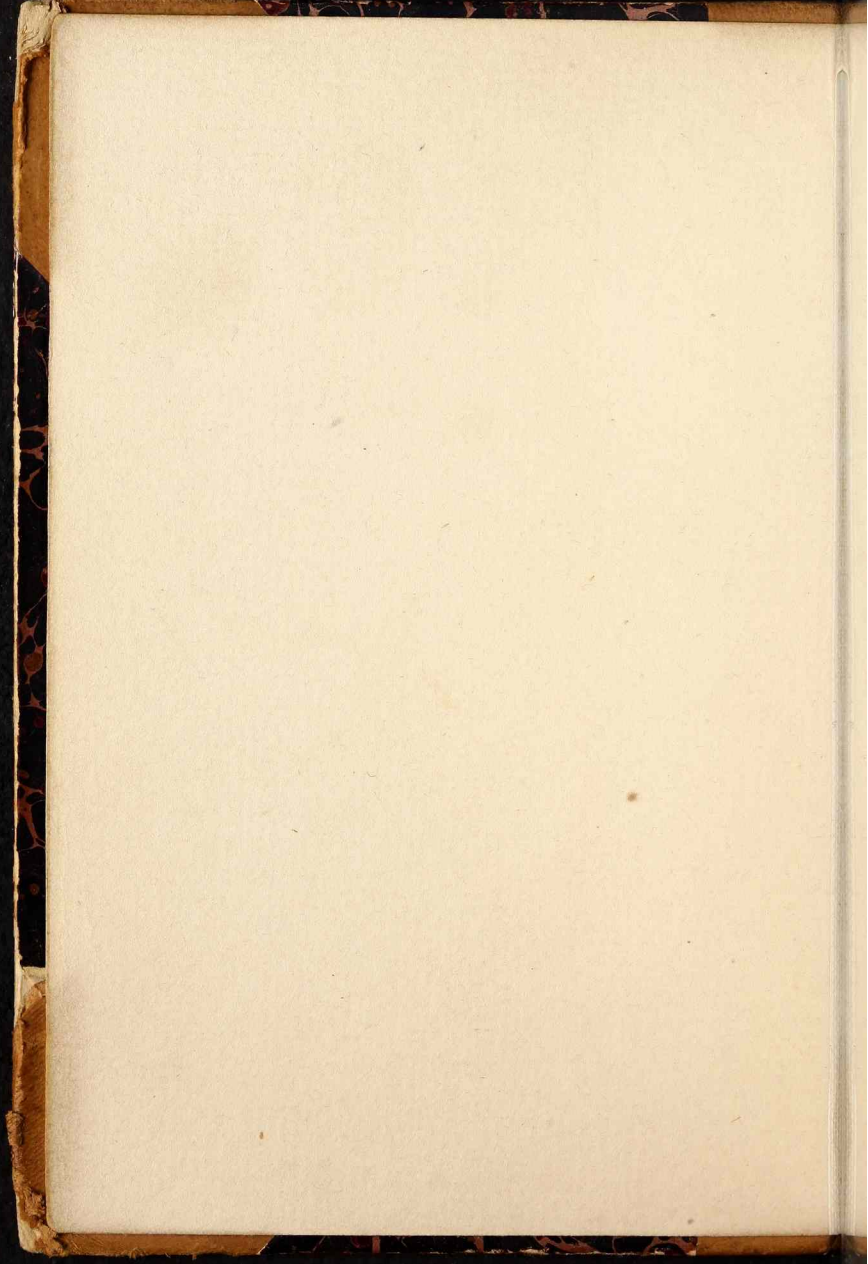
MARTYRIUM

SAMFUNDSROMAN
AF THIT JENSEN

1906 h 379



KØBENHAVN OG KRISTIANIA · MCMV
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG



MARTYRIUM

14. 11. 1771



THIT JENSEN

MARTYRIUM

SAMFUNDS-ROMAN



KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI
1905



FØRSTE KAPITEL

Bakkegaarden — Røverbakkegaarden hed den fra først — var den ældste, den anseligste og den navnkundigste paa Egnen omkring Hobro. I tidligere Tid var den ogsaa den rigeste, men efterhaanden som den stykkedes ud til den talrige Mouritzske Slægt blev den fattigere og fattigere, men fik til Trøst Titlen af Hovedgaarden.

Ingen havde egentlig troet, at den Gaard kunde blive fattig, der var strøt med Dalere ud derfra, som en Sædemand strør Korn. Mindst af alle havde Slægten selv tænkt det.

Der gik Rygter om de Mouritzske Rigdomskilder, Haven, Brønden og Kælderen. Ogsaa gik der Rygter om Spøgeri.

Det ældste Mouritz-Par, man ved om, kom „sønderfra“; det er ikke saadan nu, men det var det tidligere, at naar Folk kom „sønderfra“, saa var alle Spørgsmaal om Hjemstavn dermed besvarede, det faldt ligesaa lidt Jyden ind at spørge om mere som at spørge om, hvor det nyfødte Barn kom fra — det kom fra Moders Liv og dermed basta, og „sønderfra“ var et fremmed Land, hvorfra der undertiden kom Folk.

Der mentes, at en døende Bösewicht havde fortalt Mouritz den første om Selvejer-Gaarden paa Bakken, hvor Formuer laa nedgravede, den Gaard der ikke var beboet mere, fordi den var i Vanry og fordi den laa saa ene og ubeskyttet.

Mouritz den første og hans Kvinde, en Jøinde af Fødsel, købte den berygtede Gaard for femte Parten af dens Værdi og nedsatte sig der — i de første Aar kun de to alene. Og naarsomhelst den Mouritzske Slægt manglede Penge, saa grov den — i Kælderen, i Bakken, i Haven, alle Vegne fandt den Skeletter, samt Sølv og Guld, mange Slags Mønter, Krus og Smykker; hele Bakken var en Kirkegaard og et Guldleje.

Da Mouritz den første havde bygget sin Gaard op med røde Taarne, saa hængte han sig. Det samme gjorde hans Kvinde, da alt var i Orden inden Døre. Hun var den driftigste af de to, og mere end Manden, mere end alle de ulykkelige Ofre, mere end Morderne selv, spøjte denne, Mouritz den førstes Kvinde.

Hun fulgte Slægtleddene ned — i rød strikket Trøje, kort Vadmelsskørt og brede Spændsko. Hun kom og gik i Hus og Have uden paa nogen Maade at gribe ind i Tingenes Gang, varslede hverken ondt eller godt, var kun bundet til Jorden, hvor Guldet havde været — og det faldt aldrig Slægten ind at lægge hende Hindringer i Vejen.

Naar Folkene hørte Graven og diskret Raslen af Kæder fra Buskenes dybe Skygge, saa hviskede de: „Nu leder Mor Sarah efter Velstand og Guld, nu kommer de Døde frem i Dagen.“ Eller naar de nede

i den mørke Kælder hørte en Lyd som af Pudsen frem og tilbage og sagte Sukken, saa sagde de til hinanden: „Nu pudser Mor Sarah Sølvtøjet, nu græder de Døde.“ Og naar de om Aftenen Klokken halv 12, præcis som Tiden selv, hørte den kendte Fodklampren over Gaardspladsen, en Klinker der faldt med en kort, flad Metallyd som et enkelt Slag paa en sprukken Klokke, Fodklampren over det stenkvikkede Bryggers, Slæben over Loftet og saa et Brag, saa sagde de med det selvfølgeligste Tonefald: „Nu gik Mor Sarah op og hængte sig.“

Mor Sarahs Liv var sammentrængt til een Dag og videt ud over et Aarhundrede, en Illustration til det gamle Ord: en Dag er som tusinde Aar og tusinde Aar som een Dag — i det lange Evighedsløb spiller ikke Tiden selvstændigt ind, kun Tankens Intensitet bestemmer Spandet af Tid.

Det første Mouritz-Pars Barn blev til under al den Sukken og Puslen, det laa under sin Moders Hjerter, medens hun gravede efter Guld, medens hun lyttede og spejdede om sig, medens hun pudsede blodrustne Smykker, medens hun dyngede hvide Menneskeben sammen og begrov dem i en stor Kule bag Laden. Hele Mouritz-Slægten var synsk, nervøs og energisk.

Den bredte sig paa Egnen, den dannede en Ring og legede „bytte Gaarde“. Døtrene blev hjemme som det sømmede sig tugtige Møer, Sønnerne som rejste ud, kom tilbage, bosatte sig paa Egnen og tog Hustruer af Familien — ikke alene fordi det var en Traditionspligt, men ogsaa fordi Slægten Mouritz havde ondt ved at sympatisere med andre end „sine egne“.

Den blev Hobro-Egnens Matador, en selvbevidst,

rettænkende og noget reserveret Matador, en Art Formynder for alt Folket, fordi den i sig indbefattede Præster, Prokuratorer og Lovens Embedsmænd. Og intet ufordelagtigt blev sagt om den, den vedblev at gaa frem i Velstand og Anseelse, langsomt og sikkert som Maanen tager til.

Saa stod der i en af Egnens Kirker et Bryllup, et meget stort Bryllup. Tunge Karosser med Vinduer og frynsede Silkegardiner slæbtes af flere Spand Heste frem gennem dybe, hule Hedespor. Lyngen piskede om de rullende Kloder af Hjul, og Gyvelen slæbte sine blomstrende Kroner hen under Hestenes Buge og pudrede deres blanke, sorte Skind med guld-gult Blomsterstøv.

Kirken blev fyldt til sidste Plads, man ventede paa Ceremoniens Begyndelse og studerede imens Kirkens Indre, som man havde studeret den de hundrede Gange før — en ensom, højtidsfuld Hvidhed fra Hvælving til Hvælving, brudt kun af et mandstort Epitafium i en pragtfuld udskaaren Ramme, med mange gyldne Englehoveder og mange gyldne Drueklaser.

Da Ceremonien begyndte, stod en ung, grædende Kvinde, en fattig Præsts Datter fra Hobro By, frem med sit grædende Barn og gjorde sin Fordring til Brudgommen gældende i Kraft af hans hellige Ægteskabsløfte!

Men Brudgommen var en Mouritz, Præsten en Mouritz, Bruden og alt Følget var Mouritzer; Vielsen blev fuldbyrdet, og den svegne Kvinde druknede sig med sit Barn i Søen under Kirkeskrænten. Hun blev straks fisket op af Bryllups-Publikumet, Almuen

fra Egnen; med Barnet krystet til Brystet laa det unge Moderlig drivende af Vand paa Skrænten, det var det første Just Mouritz saa, da han med sin Brud kom ud af Kirkegaardslaagen for at staa op i Brudekarossen.

Han var den første Mouritz som drak.

Siden drak de trofast og bestandig. De drak Energien ud af Slægten, Sindssyge og Fedme plagede den som Sot, de smaa Børn faldt for de ubetydeligste Sygdomme som mejede ned for Fode. Den Mouritzske Velstand og Anseelse faldt langsomt og sikkert, som Maanen tager af.

Just Mouritzes Søn, Olaus, betalte sine Døtres Udstyr med Gaarde. Om Gaarden var nogle hundrede Dalere mere værd end Udstyret bekymrede ham ikke, naar han flot og brovtende som en lille Konge sad og drak i Randers paa de store Markedsdage. Sin Gaard og sit store Folkehold styrede han ved Hjælp af sin store Studepisk — et Knald, en lang Ed rullende over hans svære Læber som en Tønde over en Bro saa var Ordenen eksemplarisk — — — Uheldigvis gik det sjelden paa, da han mest opholdt sig i Randers.

Hans Søn Henning var en vidtløftig Herre, hvis Bedrifter var mangfoldige og lysende paa Egnens ensformige Himmel som Stjerner af Tankeløshed og glade Kæfter.

Men det fik en brat Ende, da det rygtedes, at Henning skulde have Barn med en fjorten Aars Pige af en misrekommanderet Slægt. Først smilte Mouritz-Koret over det, Herre Gud, den Ungdom! Men Koret tog Tonerne mange Streger lavere, da Pigens

Slægt tog Sagen højst alvorlig og truede med at gøre den kriminel. Gamle Olaus tog Sønnen for sig, under flittige Tilraab akkompagneret af Studepiskens Hvislen gennem Luften, forvekslede han en hel Time sin Søn med en genstridig Tyrekalv — men det kom lovlig sent som Opdragelse betragtet, og paa Pigen hjalp det heller ikke.

Saa blev der indsendt Ansøgning, Navnet Mouritz havde endnu fra gammel Tid lidt Klang, og Ansøgningen blev allernaadigst bevilget. Umiddelbart derefter blev Henning Mouritz viet til Inger Nørregaard; deres første Barn, det lovstridige, var en Mouritz af reneste Blod og fik Slægts-Navnet Sarah. Den lille mørke Trolld var sjelden hos andre end Hennings smukke, friske Søster, den knibske Jomfru Anne, der med egenraadige Nakkekast afslog alle sine Bejlere, fordi hun var „rige Olaus Mouritz Datter“.

Hvert Aar fik den meget unge Kone igen et Barn, gamle Olaus ærgrede sig en Kræft til over dem og lagde sig omsider til at dø. Alle de nye Mouritzer i Hovedgaarden var — paa nær Sarah — rødhaarede, pjuskede og arrige som Moderen.

Faster Anne havde hængt sig. Hun havde hængt sig en Morgenstund mellem kvidrende Fugle og fuldmodne Blommer. Jomfru Anne laa nu i Kiste, og Kisten stod ude i Laden. Lukket og naglet. Inde i Ægteparret Mouritzes Sovekammer laa en lille Dreng og skreg.

Inde i den skumle fugtigraa Spisestue var Slægten samlet om det store Spisebord, en af de sidste Levninger fra det første, Bakkegaarden overhovedet blev til, ældre i Gaarde end Mouritzerne selv. Det var en eneste stor, ru Egeplade hvilende paa fire Kolosser af Egeblokke; inde under Bordpladen løb en smal, dyb Rille, her havde „Ollemol“, Just Mouritzes Hustru, ved en ekstra Rengøring fundet en hel Række af store Sølvmonter stillede paa Højkant langs alle Bordets Sider.

Paa Gulvet under Bordet sad Sarah, lille Sarah. Hun sad ganske stille og lyttede, med de store, sorte Barneøjne vidtaabne og ligesom bugnende af tænk-som Lydhørhed. Den lille Mund truttete ud, spids og halvaaben, Fløjene paa den fine, jødiske Næse var spilede ud og sitrede hurtigt som Gæller paa en Fisk. De sorte Krøller snoede og vred sig, rullede som en indfiltret Klump sorte levende Igler om den tynde fintbyggede Fuglehals, op over Nakken og ned om de spæde, bløde, pulserende Tindinger.

„Det er int' for det, jæ tykkes jo nok, det er Synd for den pæn' Pige, at hun er i Helvede, det maa jo gør' grusseli' ondt“ — det var Grand-Tante Hanne, det kunde nemt høres, hendes Stemme var altid saa fed —

„Jeg tykkes int' det er mere end som rimeligt. Og en skuld' nødig ha' ondt af henner, naar de ung' Piger hører paa'ed.“ — Det var Grandtante Cæcilia, hende der fortalte saa mange morsomme Historier, som Børnene og de unge Piger ikke maatte høre paa; de blev sendt ind i den anden Stue og kunde bare høre, hvor Fruerne lo.

„Det kunde jo nu alligevel være lidt brydsomt for lille Anne at tænke sig, at han var gift . . .“ Tante Hannes forsonlige Stemme blev straks afbrudt.

„Hvis hun havde været en ærbar Pige og havde ladet ham bejle til hende hos Henning, saa var det aldrig kommen *saa* vidt. Det var en anden Sag, hvis han var kendt paa Egnen, men her kommer en fremmed Mand til Hobro for at bygge Kirke, og ingen ved mere, end at han hedder Brandt. Anne kunde ikke faa nogen, der var fin nok, men han her var Ingeniør og havde fine Manerer, og saa har hun vel været saa galen efter at faa ham, at hun har lovet sig til den Onde, bare hun kunde faa gjort ham elskovssyg“

Sarah stak sit lille, sorte Iglehoved lidt frem — jo det var hendes Moder som talte, det var virkelig hendes Moder, hun stod op foran Bordenden og skænkede Kaffe, hun havde sin nye sorte Kjole paa, men under Bordet kunde Sarah tydelig se alle Fedte-Pletterne og ogsaa en lang Tras fra hendes Under-skørt, den nye Kjole var hendes Moder allerede vokset fra, fordi hun var bleven ligesaa fed paa Maven som alle de andre fede Tanter og Grandtanter omkring Bordet —

Det var vist saadan Hekse saa ud — og snakkede saadan. Faster Anne kunde ikke være i Helvede for Faster Anne havde været den rareste af dem alle sammen, hun havde altid husket at give Sarah Kaffe, men disse her, de drak det altsammen selv. Lille Vorherre kunde selv se, at Faster Anne var den rareste. — Og at hun havde lovet sin Sjæl til den Onde var slet ikke sandt, men hendes Moder vilde

altid lyve, Sarah havde selv hørt Faster Anne bede sin Aftenbøn hver eneste Aften, en Tid havde hun altid bedt mest for én, der hed Daniel, men Sarah havde aldrig vidst, hvem det var, før hun en Aften ude i Haven havde hørt Faster Anne græde højt; hun stod med Armene op omkring den fremmed Mands Hals, og han kyssede hendes Ansigt hele Tiden og han græd ogsaa. Hun vilde saa gerne have at vide, hvad der var i Vejen med Faster Anne, men hun turde alligevel ikke gaa derhen og spørge, og saa havde hun hørt Faster Anne sige: Aa Daniel, Daniel! Saa kunde hun forstaa, hvem det var Faster Anne havde husket i sin Aftenbøn. Men den sidste Aften havde Faster Anne bare bedt for sin Sjæl, og hun var bleven ved saa længe, til Sarah faldt i Søvn. —

Sarah krøb frem over det stenlagte, kolde Gulv, ingen agtede paa hende, hun sneg sig ud, løb ned ad den stenpikkede Skraaning, der førte fra Her-skabshuset til den gamle Gaard, hvor Ollemols Stuer var indenfor de gamle Blyvinduer med de morsomme knoppede, grønne Glasruder. Hun kæmpede med Ladedøren, men kunde ikke faa den op, Overlemmen var nok aaben, men hun var altfor lille til at naa Krogen paa den indre Side; saa fandt hun en Strippe ude i Gaarden, vendte Bunden i Vejret og klatrede ind.

Der midt i Laden stod den lange, sorte Kasse, som Faster Anne laa i — Sarah listede frem og bankede sagte paa Kistens Side.

„Faster Anne!“ kaldte hun. „Faster Anne!“ — Og lidt højere: „Faster Anne! — kommer du ikke snart,

der er ingen, som har givet mig Kaffe i Dag — lille Faster Anne, lad nu være med at ligge der længere.“

Endnu haardere bankede hun til, det lød saa hult gennem Laden, de smaa Knoer blev hvide, saa blodrøde, men der blev ikke svaret, kun puslede det i Halmten oppe paa Stænet.

Sarah skulde til at banke igen, da den yngre Søster, røde Cæcilie, sprang ind paa samme Maade som Sarah før —

„Nu kommer de allesammen,“ hviskede hun. Vi maa ikke være her“ — Hun løb foran ind gennem den smalle Dør til det mørke Foderrum, Sarah bag efter, de gravede sig i Hast dybt ned i de nysskaarne Hakkelsedynger, der lugtede muggent og frisk krydret, af gammel og ny Halm, det toges ikke saa pinlig ordentligt i Bakkegaarden mere.

Nu kom først Onkel Just ind i sin lange Præstekjole, saa kom hendes Far og Mor og alle de mange Onkler og Tanter og saa sang de. — Lidt efter begyndte Onkel Just at tale højt og raabende ud i Laden; han talte med mange og varme Ord om Faster Annes Synd, sagde ganske ligefremt, at hun var i Helvede, formedelst hun havde forbrudt sig mod Herrens sjette Bud, og det var en gruelig Synd.

Sarah spidsede Øren og rejste sig gradvis som hendes Forbavselse steg, de tørre, glatte, gulblege Hakkelseavner rislede som Kildevæld ned omkring hende. Hun havde været saa vis paa, at Onkel Just, som var Præst, vilde sige noget godt om Faster Anne, og saa sagde han lige ud, at hun *var* i Helvede. Men han havde heller ikke kendt hende. Hun vidste bestemt, at Faster Anne ikke var i Helvede, saa rar

som hun altid havde været mod alle Mennesker; hun havde allermest Lyst til at dø selv, men hun vidste ikke, hvordan hun skulde bære sig ad. Og forresten var det ogsaa Synd, for saa var der slet ingen, der brød sig om Ollemol, som sad saa ene nede i sine Stuer, og der var heller ingen til at snakke med den gamle, røde Kone, som aldrig nogen sagde noget til.

Pastoren opfordrede til Bøn for Annes arme Sjæl, og Sarah røg helt op af Hakkelsebunken og hviskede til Cæcilie. „Kom, her skal vi være med.“

„Hys, vi faar Klø af Far,“ hviskede Cæcilie tilbage.

„Jamen, hun gav da ogsaa dig Kaffe,“ klagede Sarah sagte bebrejdende og stillede sig op i Ladedøren, Hakkelseavnerne rislede ned ad hende og strøedes omkring paa det jordstampede Logulv, og Taarerne faldt fra Vipperne, ned over Kinderne og havnede i den lille, mimrende Mund.

Lidt efter kørte en hel, lang Række Vogne bort fra Bakkegaarden, Sarah stod uden for Porten og saa efter dem, den forreste havde været forspændt med de sorte Stadsheste, i den stod Kisten helt tæt dækket af Kranse — Anne var borte.

Sarah smaahikkede et Par Gange, saa smøg hun om bag Laden for at komme over til Ollemol uden at Cæcilie saa det — hun vilde altid bare drille Ollemol. Mellem Ribbuskene og den grønskimlede Mur stod den røde Kone og var ved at grave. Sarah stillede sig op ved Siden af hende.

„Ja, nu er Faster Anne død,“ sagde hun gammelklogt og saa ned paa Jorden, hvor den røde Kone gravede, uden at Jorden forandredes eller Græsset rørte sig.

„Synes du ikke ogsaa, det er Synd?“ Sahra saa op, den gamle Kone vendte Hovedet lidt om og saa stirrende paa hende; hun stod lidt foroverbøjet med mange Rækker Møntekæder ned over det røde Trøjebryst. „Nu er de kørt væk med hende,“ fortsatte Sarah eftertænksomt og fortalte videre om Annes Død og Helvede, mens Konen tog fat paa at grave igen.

„Finder du noget?“ afbrød Sarah pludselig sig selv og trippede tæt hen til den gamle, som rejste sig brat, lyttede, med hvide Øjne og forsvandt. Saa gik Sarah ned til Ollemol.

Ud paa Eftermiddagen kom den lange Række Vogne tilbage, og efter at Begravelsesmaden var spist, samledes alle Slægtens Fruer oppe i Storstuen foran de store, gule Skabe, Annes syvogtyve Underskørter — solide og hjemmenvævede — skulde deles. Unge Fru Mouritz ejede selv kun tyve, og da hun var Frue paa Hovedgaarden, blev hun ensstemmig tilkendt syv først. Fru Hanne fik to, Fru Cæcilie kun ét, for alle vidste, at hun havde toogtrediven i Forvejen, hun var den mest velstaaende og velgiftede af Slægten. Fru Cæcilie forsøgte at protestere, hun havde nok mange, men de var ved at blive tyndslidte. Men alle Stemmer rejste sig imod hende, hvem havde ikke været i hendes Hjem og følt paa hendes Skørter, de var af den allersværeste Bonitét og kunde næsten staa selv. Og Fru Cæcilie maatte lade sig nøje.

Unge Fru Mouritz dunkede pludselig Knoerne mod Ruden og grimacerede strengt nægtende ud — lille Sarah stod midt i Gaarden med en stor Spølkumme Vand og en Klud, hun saa først raadvild ud, saa

listede hun fløv og slukøret tilbage samme Vej, hun var kommen.

Det samlede Frueskab saa spørgende ud, og Fru Mouritz forklarede, at Barnet havde funden paa at gaa over og vaske Grisene, men nu var det forbudt.

„Men det er da godt, at Barnet er renligt af sig,“ indvendte Fru Hanne forsvarende og saa lønligt misbilligende paa det smudsige Stuegulv; Slægten Mouritz udmærkede sig ved en gennemført Properhed, alle Gaardene rundt om, der var Aflæggere af Hovedgaarden, overbød hinanden i flunkende Properhed, blankpudsede Møbler spejlede sig i flammende Skilderi-Rammer, fint, perlehvidt Sand flød over Gulve, der duftede af Vask, og de rødstrubede Sirtses-Gardiner var manglede saa glatte som Kammerdug. En mouritzk Ejendom var kendbar paa den Renhed fra øverst til nederst, ude som inde — det var ikke Kvinderne alene, som var propre.

„Ja, det gjorde heller ikke noget en Tid; hun gik over og vaskede Grisene i Ansigtet og snakkede med dem om alle Ting; vi havde vores Spil af at staa og høre paa hende, naar hun varede dem ad for Griseri. Men i Gaar da Henning kom derind, var hun sprungen ind til den store Woni¹⁾, der er wolm²⁾, og der sad hun nok saa fornøjet og skurede ham midt i Synet. Henning turde ikke røre sig, han turde ikke en Gang kalde. Hun vaskede og hun snakkede, „du kan tro, du bliver fin“, og Wonien grynede og smaskede i Vandbøtten, men da hun sprang over Muren, huggede han hende sandelig i Kjolen“

¹⁾ Orne. ²⁾ olm.

— unge Fru Mouritz maatte standse for at faa Skik paa to vrælende Børn, der kom ind, ruskende hinanden i de røde Totter.

„Hun er forgiort, det er jeg vis paa, hun har aldrig været rigtig klog“ — Fru Cæcilie stod i ondt Lune med det enlige Skørt over Armen, hun trak Rynker paa Næsen og var ikke helt fri for selv at ligne en olm Orne.

Fru Hanne kom med en Indvending, men den faldt mat til Jorden, i det Punkt var hele Slægten paa Fru Cæcilies Parti — Barnet havde aldrig været rigtig klogt. De havde alle hver sit Bevis at komme frem med, det var de forunderligste Ting, det Barn kunde finde paa, eller som hun paastod, hun kunde se og høre.

„Hun begynder aldeles som Karolina hos Farbror Claus, hende der blev galen ligesom hun blev gift

Eller som Provstens Margreth, hende der døde

Eller som lille Henning, han snakkede ogsaa altid højt med sig selv.

Grandtante Lisbeth, der kun havde haft tre Skørter paa hjemmefra, tog sin Arvepart paa straks, saa var det af Vejen; og alt imens fortalte hun om Sarah, der hjemme hos hende var gaaet i Haven for at samle Blommer i en lille Kurv, men oppe i et Vinterpæretræ sad Frederik og rystede Pærer ned i Hovedet paa hende. Hun havde ikke kunnet se Frederik, men hun gik alvorlig i Rette med Vorherre for hans Uforstand. „Kære Vorherre,“ sagde hun helt højt, „hvor kan du blæse saadan i Grandtantes Træ, de Pærer skal jo hænge meget længere endnu.“

Grandtante Hanne var bleven smittet af de andre Fruers Ivrigheid. En Dag, fortalte hun, var Sarah kommen hen til hende og havde spurgt, om det var Englene som sang? Hvadfor noget, havde Grandtante Hanne saa sagt. „Jo,“ Sarah stod og lyttede, „kan du ikke høre, det spiller ligesaa stille langt borte.“ — „Og der var“ — Fru Hanne viste paa sin Haandflade, en Misdannelse af Fedtpuder — „ikke mere Musik end her.“

„I skulde se at faa den kloge Kone til at læse over hende,“ foreslog Fru Lisbeth.

Unge Fru Mouritz tog Forslaget til alvorlig Eftertanke, der skulde alligevel Bud til den kloge Kone, for en af de smaa Grise var bleven „hvirrelyg“, den gik rundt og rundt i Stien og hang med Hovedet. —

Lidt efter lidt kørte alle Vognene bort fra Gaarden. Annes Stolthed, hendes efter hendes Alder store Samling Underskørter, spredtes i alle Retninger. — —

Det var et Par Dage efter, at Sarah blev kaldt ind til sin Moder, som med paafaldende Venlighed spurgte, om hun havde set den røde Kone, som hun saa tit talte om. Sarah fortalte aldrig noget til sin Moder, men naar hun udtrykkelig blev spurgt, kunde hun jo ikke lyve. Jo, hun havde set hende.

„Kom saa med Salven,“ kaldte Fru Mouritz og Lærerinden kom med en stor hvid Krukke, Sarah forsøgte Flugt, men blev kastet om paa Gulvet og holdt af Lærerinden, mens hendes Moder besørgede Indsmøringen. Sarah havde netop selv været ovre og overværet Grisens Indsmøring, hidkaldt af dens hvinende Hyl, hun fulgte Eksemplet og skreg værre end Grisen.

„Nu skal det være nok“ — unge Fru Mouritz pustede ud — „der skulde være til Grisen én Gang til, sagde den kloge Kone.“ Hun dækkede Salven til og bar Sarah i Seng uden at kunne faa Barnet til at holde inde med sin vilde, nervøse Skrigen. Hun blev ved hele Dagen, spiste ikke og sov ikke, men skreg; Ansigtet og det sorte Haar var en eneste Vælling af Taarer og Salve. Først da hun om Aftenen blev bragt over i Faster Annes Seng, faldt hun pludselig i Ro og laa og snakkede med Faster Anne, til hun sov ind.

Unge Fru Mouritz rystede paa Hovedet. *Saa* meget havde Salven hjulpet paa Sarah, og Grisen den var død.

ANDET KAPITEL

Der var Religionstime, Lærerinden sad indeklemt mellem det sorte Bord og Sengen. Lille Lisbeth havde i Dag om det sjette Bud, og Lærerinden forklarede omstændeligt og nøje — af og til skelede hun til Sarah, der sad med fremstrakt Hage og sorte, agtpaagivende Øjne parat til at fare frem som en Glente paa sit Bytte.

„Det skal aldrig slaa fejl“ — Sideblik til Sarah — „at alle uægte Børn bliver sygelige Stakler“ — atter Sideblik til Sarah — „enten fejler de det ene eller ogsaa fejler de det andet. Det er fordi Guds Velsignelse ikke har været over deres Undfangelse“ . . .

Saa var Sarah der.

„Jamen lille Daniel, Faster Annes Søn, som de allesammen siger til, saasnart de bliver gale paa ham, at han er født i Synd, han er da saa stærk, at han aldrig bliver syg, saadan som vores Dreng, og han er ikke en Gang bange for den store Tyr, skønt han er kun seks Aar.“

„Det er heller ikke altid, det kommer straks“ — Jomfru Karen Mouritz saa ud som om hun denne Gang havde klaret Sarahs Spørgsmaal til sin egen udelte Tilfredshed.

Sarah sad og saa tænksomt frem — saa rystede hun paa Hovedet. „Nej — for du og jeg, vi er da ægte, vores Forældre er gift, det ved jeg — men du er pukkelrygget og jeg er ikke rigtig klog.“

Jomfru Karen blev som dryppende Blod, og saa sluttede hun Timen.

Sarah blev alene tilbage i Skolestuen, hun sad og faldt i Staver over Bordet. — Igen Daniel — det var ligesom Daniel kom paa tvers af alle Regler, som om Annes Død og Forvisning til Helvede den Gang blev Kilden til alle hendes Sorger, nu mens hun gik til Konfirmations-Forberedelse. Hvis det ikke havde været, var hun vist ikke kommen til at tænke over alt det andet. Det var fordi hun ikke kunde forstaa, og naar hun spurgte nogen, saa de himmelfaldne ud.

Hun troede ikke paa Jesus, det var det forfærdelige, som hun ikke turde betro nogen. Hun havde lyttet til Præstens Forklaring, som om hun bed hvert Ord fra hans Mund, han sagde hver Gang det samme, Jesus var Guds eenbaarne Søn født af en Jomfru.

Faster Anne havde ogsaa været en Jomfru og født en Søn, og det kom hun i Helvede for, og lille Daniel fik de styggeste Navne.

Om hun tænkte op eller ned, frem eller tilbage, hun kunde ikke komme bort fra, at Jomfru Marie var ikke gift. Altsaa var Jesus! — nej, det kunde

aldrig gaa at tænke saadan, det var nok som Præsten sagde, at den ene Synd fødte altid den anden.

Sarah sprang ned uvilkaarlig skræmmet af sine egne syndefulde Tanker, hun listede ind i Spisestuen, men blev staaende i Døren, nu var der noget paa Færde igen, mellem hendes Fader og Moder, men det var en af de Dage, da hendes Fader ikke tog det saa taalmodigt, som han altid gjorde, naar han var let beruset. Der var Tider, hvor han satte ondt mod ondt, Raseri mod Raseri. Hendes Moder stod ved den ene Ende af Bordet, det hvide lyste hende ud af Øjnene som Blink over blaa Is, hun stod fremadbøjet med det røde Haar strittende uredt om Tindingerne, det boblede i Mundvigene, og Stemmen var lys og hvid og skrigende. Faderen stod fremoverbøjet ved den anden Bordende, han slog med begge de knyttede Hænder sanseløst ned i det vældige Egebord, der farvedes rødt af Blodet fra hans Knoer. Der var smaa Pletter som af smeltet Guld i de sorte funklende Øjne, han var hæs og kortaandet af Hidsighed. — Rundt om Bordet sad de smaa Sødskende og spiste og græd og sloges.

Sarah vendte sig i Døren, hun skubbede Skuldrene i Vejret og saa tilbage til Faderen — det var næsten bedre, naar han havde drukket, saa blev det aldrig saa larmende eller hadefuldt. Hun lukkede Døren efter sig og travede ned over den lange stenkikkede Gaardsplads ned til Ollemol, her var da heldigvis ikke saadan som deroppe, her var saadan en sval, dulmende Fornemmelse akkurat som at lægge et vaadt Klæde paa Panden, naar man havde Hovedværk. —

Ollemol sad stille stirrende i sin Stol oppe paa Sybordsforhøjningen. — Ollemol sov aldrig, hun sad kun saa stille, fordi hun var ved at dø ud; naar hun rørte sig, var det saa underlig stift med hele Kroppen paa en Gang, hun lignede mest et brustent Øje.

Sarah satte sig ned paa Forhøjningens Trinbræt og faldt hen ligesom Ollemol — det laa i Stuens Luft; ligesom alt hvad der kom ned i en Farvegryde fik netop den Farve, saadan blev alt, hvad der kom indenfor den gamle Stues Vægge gammelt og stille.

Sarah fulgte Linjer og Figurer i de brandrøde, rigt udskaarne Fløjdøre, der førte ind til Sovekammeret. Alle Farver — ligesom al Verdens Blomster samlede sammen — sitrede og legede op og ned ad Udskaaringerne, de kom fra alle de mange smaa Knopglas-Vinduer, der var grønne og violette af Ælde. Saadan maatte vist alle Farver i Himlen se ud, saa gennemsigtige, som om det var Safter af Roser, Engblommer, Kirsebærblomster og grønne Blade.

Stuen var den fineste paa Egnen, den var fjællagt og havde to Sybordsforhøjninger, hvor der stod to smaa Syborde, ligesom Ollemol selv saa gamle og snørklede, men saa fine og stilfulde, som om de egentlig var altfor fornemme fra Fødslen af til at være Arbejdsborde. Det store, ovale Bord ude paa Gulvet havde tilhørt en Konge, baade det og de seks stive, højryggede Stole med Gyldenlæders Betræk og de mange forgyldte tre Etages Tabletter, der hang paa Væggene og bar de underligste fine Nipsting. —

Men det var alligevel ikke alle disse kongelige Ting, men Bilæggerovnen, som var Ollemols Stolthed. Den var saa skinnende blank og delt i seks Etager, hver med sine to store, straalende blankpudsede Messing-Haandtag, dem Ollemol selv pudsede og pudsede, til de lyste som Sole. Det hele passede saa godt sammen — ogsaa det gamle Chatol med alle de hemmelige Rum og Gemmer, som alene Ollemol kunde finde, og alle Sølvskaalene, Kanderne og Kummerne og allermest de to store Buljer af gammelt raat Sølv. De to Buljer — Ollemols særlige Øjenstene — og saa de mange Sølvtaalerkener, som sad skraatstillede i en Træhylde langs hele Loftet, var vitterlig funden i Haven bag den gamle Lade.

Hvor der maatte have været helt anderledes fint og fornemt stille oppe i Herskabshuset i den Tid Ollemol var Frue i Hovedgaarden. Og det var fulgt med her ned, med Ollemol og med hendes egne Ting, som hun havde flyttet med sig lige til de røde Døre. Naar somme Tider røde Cæcilie var kommen herved som altid for at drille Ollemol, gøre Støj, spytte paa Ollemols Glæde, de blanke Messing-Haandtag, og sige alle de grimme Ord, hun lærte i Folkestuen, saa var det, som om de stive, høje Stole-rygge rettede sig endnu stivere, som om de forgyldte Tabletter slog Øjnene ned, som om det gamle Chatol lukkede alle de smaa Munde strammere til

Sarah drejede Hovedet og saa op, Ollemol aabnede ganske langsomt Sybordet — hvor Ollemols gamle Hænder kunde tage nænsomt og korrekt — hun

tog en Dusk gule Uldtrommer ud og lukkede lige-saa varligt igen, den tynde Plade knirkede som et fortroligt gammelklogt Svar paa Ollemols Hvisken — Ollemol hviskede altid, naar hun saadan sad stille hen, hun talte med de Mennesker, som havde levet før hun blev saa gammel, det kunde høres paa de Navne, hun nævnede, og de Ting hun talte om — og alle hendes Ting, Sybordene, Bilæggerovnen, Tabletterne og de højryggede Stole knirkede hviskende Svar, for de havde kendt de samme Mennesker og hørt om de samme Ting.

„Ollemol!“ kaldte Sarah og ventede lidt til der kom vaagen Sans i de sorte stivnede Øjne — Ollemol, er der ikke ude i Verden Mennesker, som er bedre og finere end her? Er det ikke Synd imod Gud, naar de er saa onde imod hinanden?“

Inde bag Ollemols Øjne saa det ud som om en Mængde Bier kravlede mellem hinanden mod en Rude — men saa døde det altsammen over i den gamle slukte Stivnen, som om Ollemol var fortryllet i et Nu fra et levende Menneske til en Skrue, der langsomt kunde dreje rundt og tilbage igen. Og endelig hviskede hun med sin gamle, afblegede Stemme:

„Hævnen hører mig til, siger Herren, jeg vil betale, og han straffer indtil tredje og fjerde Led de, der gjorde Uret mod hans Aasyn og lod sig vie for hans hellige Alter i en Kirke saa hvid som Kristi Uskyld, alt mens hun laa død derude med det døde Barn, og Vandet som en liden Bæk, blinkende i Solen, rislede fra den Spæde ned over Kirkeskrænten tilbage til Søen, det kom fra, ligesom den lille

uskyldige Sjæl gik tilbage til Gud og anklagede Just Mouritz for Svig mod sit eget Barn — — — Jeg vil betale siger Herren, jeg vil betale“

Det var hendes Bryllupsdag Ollemol talte om. Tidligere huskede Sarah, at hun ogsaa havde talt om Ollefar Justs bratte Død, han var endnu en ung Mand, da han en Sommerdag druknede i Bækken, og Ollemol hjælpeløs saa derpaa. En Gang havde hun ogsaa talt om Spaniolerne og om sin Medgift, der blev maalt op i Skepper og kørt til Hovedgaarden.

Men alt det havde Ollemol ligesom tabt helt ud af sit gamle Hoved — først var Medgiften død ud, saa Spaniolerne, saa Manden som druknede, nu var der bare Bryllupsdagen tilbage.

Sarah havde ingen Lyst til at gaa op til Her-skabshuset igen; naar der først var begyndt, saa plejede det altid at blive ved til Sengetid, og det var saa forfærdeligt at høre paa. Hun skraaede tvers gennem Haven og kom ud paa Marken, gik stirrende og tænksomt frem med Blikket begravet dybt i det rige, grønne Græs. — Hvor alle de Piger og Dreng, hun gik til Forberedelse sammen med, maatte være meget klogere end hun, de saa saa fornøjede ud altid og hørte ikke Tiende-Parten af det, som Præsten forklarede. Hun selv sad altid med vidtaabne Øren og ventede paa, at der skulde falde en Sætning, som kunde bringe den Klarhed i det hele, som hun gik og grundede sig selv syg for at faa.

Det var jo ikke Jesus alene, det var galt med, det var — ja, det var forresten det hele. Hun kunde ikke faa de tre Guder til een, hun maatte, og det

havde hun altid maattet, ligesom skubbe Jesus og Helligaanden lidt af Vejen, mens hun bad, for det var ligesom om de ikke behøvedes. Hun havde forsøgt at bede til alle tre paa én Gang, men det kunde ikke lade sig gøre, hun maatte hele Tiden staa og holde fast paa Jesus og Helligaanden, og saa blev Bønnen ingen Ting til.

Og hvorfor løb Gud, som ser alt, ikke til den Gang Eva vilde tage Æblet og sagde hende, at hun ikke maatte. Saa var Synden ikke kommet ind i Verden, Gud havde ikke behøvet at ofre Jesus Christus, han havde ingen Vrøvl faaet med hvem der skulde i Helvede og hvem ikke, og det hele havde været meget bedre. — Det var ligesom, da Lise Barnepige en Dag ikke passede paa lille Niels, som rodede i Gløderne og brændte sig, og Lise fik Skænd for sin Forsømmelighed. — Men var det da ikke Guds Forsømmelighed, at hans Børn fik gjort noget, som bagefter kom til at svie saa frygteligt til dem.

Og saa var der ogsaa Helvede, som hun ikke forstod. Naar for Eksempel hendes Moder straffede de smaa Søsken med at lukke dem inde i Kælderen, hvor de var saa forfærdelig bange for den røde Kone — som forresten aldrig gjorde en Kat Fortræd — saa sagde alle Folk, at det var fordi hun var et ondt Spektakkel. Men Gud kunde fordømme én som Faster Anne til evig Pine, og lille Daniel ogsaa, fordi han var født i Synd og det til Trods for, at han var den fornøjeligste og fredssommeligste Purk i hele Gaarden.

Der var intet Udkomme med nogetsomhelst, hun

maatte ikke tvivle, og hun tvivlede fra hun vaagnede, til hun sov ind, hun maatte ikke se Fejl hos Gud, og det kunde hun ikke lade være med. Hun var saa vist selv hjemfalden til Helvede som nogen i Verden.

Sarah var naaet til Bækken, hun stod stille paa Broen og saa ned i Vandet — hvilende Hagen i Haanden og Albuen paa det raadne Rækværk. — Var det virkelig saadan, at jo ældre man blev, des vanskeligere blev det at leve og komme til Rette med alle Ting. Eller var det hos hende selv alene at Skylden laa, blev hendes Sind haardere stemt og mere og mere dømmesygt — hun kunde ikke tilgive sin Moder, at hun var smudsket og sladderagtig, og hun havde aldrig regnet sin Fader for noget, fordi han saa tit var svirende og sludrevorn. Og saadan et Helvede af Skænderi som de to havde lavet Hovedgaarden til, det var ikke til at holde ud; hun havde somme Tider en forfærdelig Lyst til at skrige op og slaa fra sig — eller ogsaa til at komme ud af det hele, ligemeget paa hvad Maade. — — — Men Maader var der ikke saa mange af for en født Mouritz, der var kun den ene at blive gift med en eller anden Mouritz fra en af Gaardene; hun var lænket til Egnen, til Slægtens fede Fruer og mere eller mindre fordrukne Mænd, hun havde vel omkring ved ti Miles Omkreds at sprælle i og henved en Snes Familiers Skænderi og Sladder at vælge imellem. Og hvis det tog til med at pine hende, som det var taget til de senere Aar, hvordan vilde det saa ende — — —

Hvor klart det Vand var, det kom rislende og

hviskende frem fra Broen og bar med sig tre lange Duske af skinnende, silkefint Sumpgræs. Det var som et Eventyrland der nede, Solstraalerne kom smuttende ned mellem Bølgerne, som kaade, gyldenklædte Børn, fine forkælede Kongebørn, der kostede omkrig med Tjenerskabet, de rappe farende Elbuter, legede Skjul mellem de brune, slamdækkede Sten paa Bækkens Bund og dansede forvovent over Havfruernes Haar af lynende, grønne Smaragd-Traade.

Netop her var Oldefar Just Mouritz druknet, da han vilde ride over Bækken — til forfærdelig Sorg Sorg for sin Hustru, der kom lige bagefter. Hun havde gaaet i Rette med Gud mange Aar efter! — Der var vist ikke én eneste i hele Familien, der vilde ofre det en Taare, om Sahra hun nu druknede sig i Bækken for at faa Ende paa alle sine syndige Tvivl og blive fri for at høre paa Skænden og Ufred. — Det var bare at blive ved at hælde sig til Rækværket, som var ligesaa mørt som gammelt Tækkerør, saa gik det ganske af sig selv. — Hun blev ved at se stift ned paa de slamdækkede Sten, det snurrede søvndyssende i hendes Pande og op i Nakken, nu revnede Rækværket, hun kom til at skifte Stilling en lille Smule og saa op, ud mod Himlen — der steg en uhyre brun Kugle frem, langsomt skiltes den paa Midten, lukkedes op ligesom en Bog, og der kom et Landskab til Syne, mørkebrunt, trist, stenet og med forkrøblede, brunlige Træer. Og frem over Landskabet bevægede sig nogle lavstammede, sammenbukkede, kluntede Væsner, nogle lignede Menesker, andre lignede Dyr, Forskellen var ikke saa

stor, de krøb alle tungt fremad som syge Padder. —

Og pludselig slog det hende: alt dette kender du jo, der har du været, der er du kommen fra; drukner du dig nu, kommer du bare tilbage dertil igen. Saa er der alligevel bedre her . . .

Sarah rystede sit tunge Hoved, blinkede og saa op mod Himlen — der var intet, den var klar igen; spejlblaa og solfyldt stod den som et stort, altomfattende Sommersmil over de grønne, blomsterplettede Enge, over Bækken, der nynnede og rislede i smaa bitte blaa Bølger over grønne Vandplanter, Sten og brunt Slam . . .

Uvilkaarlig forsigtig gik hun tilbage fra Broen, nu kunde hun have været druknet og død, hvis ikke hendes Blik faldt i det samme paa noget levende paa Jorden, hun bøjede sig — det var bare et guldvinget Insekt, der sad summende paa Ryggen af en Orm, dets lange, sorte Snabel gik ned i Ryggen og gennem sit sorte Tortur-Instrument sugede den Ormens Blod og Livskraft op i sin tynde, skinnende Krop. Men som Ormen vred sig i Pine, bukkede Hoved og Hale op i hjælpeløs Lidelse og bugtede sig af Dødsqual og Smerte! Sarah rettede sig uvilkaarlig tilbage og slog Haanden mod sin Ryg, som om Smerten i Ormens Bevægelser fandt Genklang der — saa bøjede hun sig febrilsk og rev Insektet bort —, summende og hvæsende, forbitret fløj det hen over Bækken, og Ormen strakte sig ud og døde.

Sarah gik hjem med en Følelse af Væmmelse, som om hun havde faaet noget grimt i Munden.

At saadan en gyldenvinget Djævel kunde faa Lov til at pine en værgeløs Orm! —

Rækker af fraspændte Herskabsvogne holdt i sir-
lig ordnede Stillinger paa Hovedgaardens store
Gaardsplads. Kuskene gik og kælede for deres Piske,
skridtede ud med Benene og enedes om, at Her-
skabsmiddagen snart maatte være forbi nu, og saa
vankede der med alle gode Sager til Tjenerskabet.
Paa Hovedgaarden var der ingen Kniberi, de spiste
løs paa Sulemaden, saalænge var der noget. Og
denne Gang var det saa urimelig flot, det var jo den
ældste Datters Konfirmationsdag.

Det var i den store Sal eller „Storstuen“, at hele
Slægten Mouritz spiste Middag sammen; de mange
gule Skabe var flyttede ud, der var store graa Fugt-
pletter, hvor de havde staaet, og i Salen var der
raat og koldt. Det hørtes, hvor Stormen som
rasende, fraadende Havbølger slog mod Ruderne,
og Sand og Smaasten knitrede lysteligt mod Glasset.

Ollemol var til Middagen — i sort Silkedamask
saa svært og stift, at hun blot behøvede at skubbes
henover Gulvet, Silken holdt hende rank og stiv.
Den sorte Kjole var over hele Forbredden broderet
med dybrøde Mosroser, Kjolelivet var spidst og langt
og broderet helt rundt. En Sløjfe paa den ene Side
blev fastholdt af et uhyre Sølvspænde, paa Hovedet
havde hun en sort Silkehue med Kniplinger, svær
straalende Guldnakke og lange Silkeløkker ned ad
Ryggen.

Unge Fru Mouritz var i hvid Silkedamask med broderede hvide Liljer og lyserøde Roser — men hun saa langtfra ud som Ollemol — det var ligesom det skinnede igennem Silken, at hun for inden var laset og smudsig. Ollemol derimod var fin helt inde fra det gule Legeme, der var tørt som et Stykke brunt Bark. Efter Bordet viste hun sig i blaat Silke broderet med Tidsler, de violetrøde Blomsterhoveder stod vidunderligt til den glatte, blaa Silke, der brusede om Ollemols tynde, tørre Skikkelse som et Hav omkring et Stykke Tømmer.

Sarah selv lignede en Ravperle, hun var i gult Silke med sorte, brede Baand bunden under Brystet og faldende ned foran i lange, rigelige Løkker.

Fru Cæcilie og Fru Hanne fyldte den store Sofa aldeles, de to Fruer gjorde altid Løjer med hinanden, Fru Hanne kom altid til kort og saa altid lige velvillig forundret ud. De var nu ved at maale, hvem der var tykkest. Fru Hanne maalte redeligt med sit uendelig lange Strømpebaand rundt om de fremstaaende Bjerger, Høfter og Mave, Fru Cæcilie plirede med de sorte, listige Øjne og skød — da Turen kom til hende — Baandet op om Midien — Fru Hanne indrømmede undrende, at Fru Cæcilie var slank imod hende.

Sarah holdt sig hele Aftenen ved Siden af Onkel Just, der havde konfirmeret hende — der var noget hun *maatte* spørge om, Onkel Just *maatte* vide, hvordan hun havde det, at hun var gaaet ind i Menigheden som en Hedning. Ved Bordet havde han varmt lagt sin Haand paa hendes Hoved og rost hende for hendes dybe Bevægelse i Kirken, og da

han havde faaet lidt at drikke, holdt han en Tale til den forsamlede Slægt og foreholdt dem strengt at betragte Sarah for ligesaa klog som de andre og ikke stikle til hende som til et sort Faar.

Hun vovede sig omsider frem med sine Tvivl og Spørgsmaal, og Onkel Just vævede nogle venlige Svar i Øst, hvor hun spurgte angst og ivrig i Vest. Tilsidst blev Fru Cæcilie utaalmodig og faldt ind henne fra Sofaen.

„Ved du nu hva' bette Sarah, én skal int vide saa meget som Vorherre. Naar jæ tror, at Jesus er Guds Søn, og at hvis jæ int tror det, kommer jæ i Helvede, men ellersens kommer jæ i Himlen, saa er den Tro nok, for det har jæ altid hørt. Det mangelt jo bare, at en skulde være lige saa klog som Vorherre og hans eenbaarne Søn.“

Fru Hanne forsøgte som altid at skifte Lyd mellem de Stridende med Humor: „Jæ tror nu paa min Børnelærdom, og den kan jæ int' husk,“ lo hun fornøjet. Onkel Just lo med, og Sarah opgav at faa mere skriftet denne Gang.

Lidt efter luskede hun stille ud; lille Daniel kom hende i Møde og stak en lille fugtigblød, nyvasket Haand i hendes.

„Sarah“ — det lille alvorlige Barneansigt saa tænksomt nedad — „Sarah, Karen siger, at Lisbeth er dygtigere end jeg, er det heller sandt?“

„Nej, det er slet ikke sandt,“ samstemmede Sarah med Overbevisning og ruskede ham blødt i den sorte, krøllede Top — i Spejlet saa hun en lille silkeskinnende, gul Skikkelse glide forbi, et friskt Ansigt med sorte Lokker ligesom Daniels og to

meget sorte og meget aabne Øjne, saa omfangsrige og med noget ved sig, der mindede om Hudløshed.

Lille Daniel havde gaaet med lange og gravitetiske Barneskridt, nu saa han op, de brune Øjne var saa tænsomme og trohjertede. — „Sarah, jæ vil godt stove det Stykke, som du gav mig for i Gaar, skit med det osse er no' svær', naar jæ bare er foran de andre.“ Han trak den lille Haand ud af hendes og løb, svingende med de tynde nøgne Drengearme, over mod Skolestuen.

Sarah saa efter ham, hvordan kunde nu nogen lade være at holde af den bette Fyr, som var saa sød og som holdt sig saa ren — ikke som de andre af Gaardens Unger, der var ligesaa grisede som hendes egen Mor, fra de stod op og til de gik i Seng. Aa, hvis Faster Anne havde levet, hun som havde været saa god ved alle Børn, hvor vilde hun ikke have været glad ved saadan en bette, renfærdig og rar Dreng. Men her var han bare Udsbud, fordi han var uægte. Heldigvis mærkede han det vist ikke saa meget som hun, for han var jo ikke saa grædevorn, han tampede alle dem, der kom ham for nær, om det saa var hans Plejemor, unge Fru Mouritz.

Ved Skolestuedøren stødte han paa Jørgen, der havde Forklædet fuldt af de Rosiner, han lige havde piller op paa Køkkengulvet, Daniel stod stille, Lysten til at spise dem spidsede hans lille, smallæbede Mund — men saa rynkede han paa Næsen og med et kræsent: „De er jo beskidte“ forsvandt han ind i Skolestuen.

Vi er alle født i Synd, havde Karen saa ofte fortalt, født i Arvesyndens sorte Pøl, men i Daaben

tvættet rene. Lille Daniel her var ogsaa tvættet, hun havde selv set Præsten pjaske hans lille skal-lede sortdunede Hoved ind i Vand, saa han skreg himmelhøjt, hun kunde endnu huske, hvor det lød spædt og uhyggelig gennem den store, hvide Kirke og Lyden ligesom blev slaaet tilbage fra de kolde Gudshus-Mure, som om den egentlig ikke havde Lov til at være. Han havde den lange Familie Daabskjole paa, og fik Faderens Navn: Daniel Brandt i den hellige Trefoldigheds Navn. Ja, Daniel var saamænd tvættet i Lammeflodet ligesom de andre smaa Børn, men han var alligevel „Horeungen“, en Stakkel som aldrig blev til noget og var hjemfalden til Helvede — noget der blev fortalt ham tyve Gange om Dagen! En Gang havde han svaret hendes Moder, da hun sagde han kom i Helvede: „det gør du osse, for du er en grim Tøs“ — men ellers var han den, der brød sig mindst om Snakken.

Hvorfor havde de nu døbt Daniel, naar det slet ikke kunde hjælpe? — Aa Gud, hun blev da vist aldrig saa klog som andre Mennesker.

Ud paa Natten kørte alle Gæsterne bort paa nær Grandonkel Claus fra København og hans unge Kone den stadselige Fru Albertine. Onkel Claus havde taget Hustru af en vildfremmed Slægt, men hun var meget fornem, saa Familien saa igennem Fingre med hans Fejltrin.

Sarah kunde ikke sove; hun havde været syg de foregaaende Dage af Fortvivlelse, først havde hun bestemt sig til at sige nej paa Kirkegulvet, hun turde ikke æde og drikke sig selv til Doms. Men

da saa alle de mange Fremmede kom, den ene silkebrusende Tante efter den anden, saa turde hun ikke, saa vilde hun hellere sige ja og prøve paa at tro bagefter. Og hvis hun ikke kunde tro, da maatte hun se at blive saa dygtig som mulig, aldrig sige Usandheder som sin Moder, aldrig gøre noget som hendes Samvittighed 'sagde ikke var rigtigt og være saa god mod alle, som Faster Anne havde været, saa maaske Vorherre vilde tage det for gode Varer, for saa kunde hun ikke gøre det bedre — — — og lidt efter lidt sov hun hen.

Hun vaagnede ved at hun hostede, det sved og snerpede i Halsen, hun rejste sig op, Stuen var halvt klar af et viftende uroligt gult Skær, og i det samme opfattede hun et øredøvende Spektakkel, en Knagen og Knitren, en Brusen og Brølen, som om alle Helvedes Elementer blev øst ud over Gaarden. — Et Steds langt borte blev der raabt: det brænder! og Øjeblikket efter hylede det hele Huset rundt i alle Rædselens Tonearter: det brænder! det brænder!

Hun sprang ud af Sengen — og blev staaende; hun kunde ikke komme et Skridt videre, hun var lammet fra Knæene og nedefter. Der stod hun, til en af Karlene bar hende ud.

Hele Hovedgaarden stod i Brand fra Længe til Længe. Ilden var begyndt i det nedre Hjørne i den gamle Gaard, og Stormen drev opefter til Herskabsbygningen, det var som om der ud fra Hjørnet bredtes to graadige, luerøde Helvedesarme, der tog hele Gaarden i et eneste flammende Favntag. — Folkene tumlede søvndrukne og blændede ud af de

brændende Udhuse, oppe i Vaaningshuset fór Herskab og Piger, Lærerinde og Børn om som forvildede Myrer, de fandt knapt nok Vej ud af deres eget Hus. Unge Fru Mouritz sprang ud af Sengen og lod sit lille maanedgamle Barn blive tilbage i Puderne, hun ruskede i Vinduet, men det kom ikke op, saa fløj hun i Vildelse forbi Udgangsdøren op gennem Storstue, Gæstestuer og ud gennem Havestuedøren — lige i Hælene paa Claus Moritz og hans næsten nøgne Frue. Da stod Loft og Tag i et eneste kompakt Baal, og nede fra Staldene lød en samlet Klang af mange Jernlænkens Raslen og ængstede Dyrs Brølen. Fra Døre og Vinduer, fra alle Udgange strømmede Gaardens store Menneske-Besætning ud som Ræve fra et udrøget Bo.

Mere og mere steg Larmen fra Staldene, blev til et mængdestemmet, brølende Kor fra bundne, forpinte Dyr, som det var umuligt at redde. Alt levende var fortrængt fra den indre Gaardsplads, over hvilken en tæt Himmelhvælvning af klar, gul Ild bredte sig; Stormen slyngede Flammehavet ud over Marken, foran det drev en sortbrun Røgmasse uigennemsigtig som en Mur og kvælende ram.

Der blev hugget en Aabning i den gamle Mur og en dristig Forkarl trængte sig ind og slog Hestene løse; eftersom de kom ud greb de andre Karle dem og jog dem bort, Karlen selv slæbte sig sidst ud, forbrændt af Ilden og forslaaet af de ophidsede Dyr.

Og gennem Larmen af knitrende Træ og smældende Flamme, gennem Luftens larmmættede Brusen, gennem Stormens Tuden og Sus trængte Dyre-

skriget sig højere og højere, skarpere, mere og mere smertepræget, lidelsesvildt, ikke længere som Angst eller Klage, men som et stort sammentrængt Hyl af uudholdelig Pine.

Det var som om Gaardens Folk og alle Tililende blev forrykte og sanseløse, blev halvt berusede, halvt lammede af dette Brøl, der steg, steg bestandig, steg til en mægtig, himmelraabende Anklage, fordi Pinen aldrig fik Ende — og omsider døde ud i en mumlende Gurglen afbrudt af enkelte skarpe Hvin. Midt i den vanvittige Hede saa alle Mennesker ud som om de frøs, som om der trak iskolde Strømme ned over deres Ryg; og alles Øjne blev saa underlig klare, saa store og fremstaaende og kom til at minde om aabne Saar.

Her og der faldt Tagene — sidst faldt Taget over den store Svinesti, og lidt efter bevægede noget levende sig ud gennem Ild og Røg, en sortbrændt Krop med overbrændte Knæled kravlede ud, banede sig under smaa, sanseløst truende Grynt Vej ud i det Frie — det var den store Orne. Den var kul-sort og blind og slæbte Benstumperne efter sig. — En af Karlene huggede den med en Økse i Nakken; Bladet sad fast i den sorte Skorpe, først det andet Hug gjorde Ende paa Dyrets Pine.

Der blev kun reddet ganske lidt Indbo, nogle faa Møbler og en Bylt Sengklæder, mellem dem fandtes det lille Barn uskadt — men Ollemol var brændt.

Sarah listede sig Dagen efter ned for at se paa Oprydningen af Ollemols Lejlighed. Hendes Fader, som stod hos Folkene, sendte hende bort, hun maatte ikke se. Saa strøg hun langs Kohusets Yder-

mur, det gøs igennem hende, hun vendte sig bort. Da hun saa op, fik hun Øje paa Tante Albertine, der med et besynderlig fordrejet og ophidset Ansigt stod og saa ind i de sammenfaldne Stalde.

„Gud være lovet, det er forbi,“ hviskede hun, „de kan hverken føle eller lide mere. — Er det ikke frygteligt?“ — hun viste paa de to lange Rækker af sorte, skorpede Kroppe, der laa to og to i hver Baas, forbrølte og forpinte. Alle de døde Kroppe udsendte en branket Stank, der kunde lugtes en Mil bort, det havde en Mand fortalt om Morgen.

„Kom skal du se,“ Fru Albertine trak hende med sig hen, hvor Svinestien havde været. — Svinene havde brudt over alle Træskillerummene, de laa alle foran Døren; nærmest laa en stor Griseso med overbrændt Bug, elleve døde Smaagrise var væltede ud — pæne lyserøde smaa Kravl.

Saa fulgtes de ad tilbage til Ollemols Lejlighed, Folkene bar netop noget bort mellem sig, Henning Mouritz gik ved Siden af. — Sarah regnede ud, hvor Ollemols Seng havde staaet, der var bare sortsværtede Pinde tilbage.

„Tror du, det har varet længe, inden hun døde?“ spurgte hun hviskende.

Fru Albertine rystede paa Hovedet. „Hun var saa gammel,“ hviskede hun tilbage, „hun har snart været kvalt.“ — — —

Nede i en Bondegård var Familien — alle i laante Klæder — samlede, indtil der kunde komme Vogne fra Slægten rundt paa Egnen. Ved Vinduet sad Henning Mouritz med Haanden begravet i det

sorte krøllede Haar; hans Kone sad hos ham og saa i høj Grad benauet ud.

„Jamen — kan vi da ikke bygge den op igen?“ spurgte hun forundret.

„Har du nogen Penge, for jeg har ingen,“ gnerede han mut tilbage. „Jeg har ikke andet end Gæld. Gaarden var lavt assureret og — Præmien ikke betalt!“

Der kom en Vogn i stærk Fart forbi den brændte Hovedgaard, det var Olaus Mouritz og hans Hustru Fru Hanne, der holdt ind i Bondegaaarden. De tilbød at tage to af Børnene — og eftersom Slægten kom til, blev Familien fra Hovedgaarden fordelt, Sarah skulde til København og være Barn i Huset hos Claus Mouritz og Fru Albertine.

Foran et stort Spejl i en bred, straalende Ramme stod Fru Albertine og pudrede sig. Der laa et rigt udsyet, hvidt Tæppe over Toiletbordet, hvor en Vrimmel af slebne Pudderkrugger, Flaconer og høje Glas stod opstillede.

Endelig var Fruen færdig, hun fejede hen over Gulvet og nejede sig foran Sarah, der stod oppe i Sofaen parat til at kaste den pragtfulde Robe over den grandvoksne Frue. — Av, der hang den fast i en lille Lok Haar, Fru Albertine rejste sig dirrende. — „Lille Kejte,“ hvislede hun, „tror du nogensinde du bliver til noget. — Snør saa mine Støvler, det kan du vel.“

Hun tog Plads i Sofaen, Sarah lagde sig paa Knæ

foran hende og snørede det bløde Brunel tæt og fast om den slanke Fod.

„Gaa saa ned i Køkkenet og se om de bestiller noget og læg godt Mærke til, hvad de siger — og sig til Jomfruen, at Maden skal være færdig præcis.“

Sarah tog Trappen saa langsomt som hun kunde, det var det værste hun kunde blive sat til, at skulle gaa i Køkkenet og lure og spionere, mens hele Personalet uglesaa hende. — Da hun aabnede Døren til Køkkenet, slog en livlig Kvidren hende i Møde — den standsede i samme Nu, som hun kom ind, og skulende fjendtlige Blikke rettedes imod hende. Hun følte sig saa lille og nøgen, mens hun sneg sig hen til Komfuret, hvor Kogejomfru Rotberg med et Uhyre af en Sløv rørte rundt i en stor Gryde — paa Bordet stod de blanke Madspande opstillede parate til at fyldes og sendes rundt i Byen til alle Claus Mouritz mange Brød-Udsalg.

„Jeg skulde sige fra Fruen, om De nok vilde være saa venlig at servere Maden saa præcis som mulig.“ — Sarah talte med sin allermest indsmigrende Stemme og forsøgte instinktmæssig at afvæbne med blide Blikke.

„Skulde hun det, lille Jomfru“ — der skød noget frydefuldt underfundigt frem i Kogejomfruens lyse Øjne, hun smilte elskeligt, løftede Sløven og lod den falde plask ned i Gryden, mens hun i det samme selv veg tilbage. Sarah, som ikke var forberedt, fik et Styrt af hede Vællingstænk over Ansigt og Klæder, og et Brus af skadefro Latter brød løs i Køkkenet.

Sarah reddede sig ind i Folkestuen, her sad den gamle Brødkusk Tonne og døsede over en Snaps, hans godsindede Øjne fulgte Sarahs Bevægelser, mens hun hikkende og smaamimrende søgte at befri sig fra Vællingen.

„De er jo ogsaa et bette Fæ,“ dumpede han ud med det, bøjet frem over Bordet. „Kan De itte forstaa, at De skal itte rende her og sladre mellem Herskav og Tjenerskav.“

Sarah spillede de fine, røde Næsefløje ud af Forbavelse. „Jeg sladrer da ikke, Tonne!“

„No, itte det, hvad kalder De da det at rende og piske i Køkkenet og lytte efter og saa rende lige op i Herskabet med det?“

Sarah saa uhyre ulykkelig ud. „Jamen Tonne, det skal jeg jo. De sagde, før jeg rejste hjemmefra, at jeg skulde altid være lydig, og jeg ved, at man skal altid sige sandt. Naar saa Tante spørger om, hvad de sagde . . .“

„Saa skal De bare sige til Fruen, at de sagde ingenting.“

„Jamen det er jo ikke Sandhed, Tonne.“

„Sandhed! — he! — Tror hun, bette Jomfru, at hun kommer Verden igennem med Sandhed — he“ Tonne soppede sit Glas ud, og i det han passerede forbi Sarah, hviskede han familiært:

„Hun skal itte være forknyt bette Jomfru, hun er en køn bette én, der kommer nok én til hende — og husk saa altid paa, hvor De kommer hen, sig aldrig noget til den ene om den anden — det lønner sig itte. Og saa — — ja, De skal bid' fra Dem, bette Jomfru, det lønner sig.“

„Naa, bestilte de noget dernede?“ spurgte Fru Albertine, da Sarah kom op igen.

„Ja, de gjorde.“

„Og hvad sagde de?“

„De sagde ingenting.“

Sarah skyndte sig af Vejen, hun følte sig paa usikker Grund; da hun støvede af i det store, lyse Sovekammer sang hun barneglad for aabne Vinduer — indtil hun pludselig hørte Kirkeklokker, der dæmpet og fjernt kaldte til Skriftemaal. Hun hældede sig ud af Vinduet, hun kunde mærke baade Søndag og Foraar i Luften, det var som om det var Luftning fra selve Hovedgaardens Enge, og Klokkerne klang fra deres egen lille Kirke. Nu havde hun ikke hørt dem i to Aar, kom maaske aldrig til at høre dem mere, siden Hovedgaardens Jorder var solgte. Somme Tider, aah hvor havde hun længtes — ikke efter Hjemmet, bare efter den stille, lavendelduftende Fred i Ollemols Stuer, efter det milde, grønne Skær fra Knopglasruderne og de gamle Møblers dæmpede Knirken. Den eneste hun vidste noget om, var lille Daniel, Annes Søn, han var adopteret af sin Faders barnløse Broder paa den udtrykkelige Betingelse, at Familien aldrig gjorde noget Slægtskrav gældende, han skulde aldrig vide andet, end at han var Søn af Brandt og hans Hustru. Han var kommen til København, en eneste Gang havde hun set ham paa Gaden, men vendt sig om for at han ikke skulde kende hende.

Hvor Klokkerne kaldte med ensformig Venlighed, hun maatte i Kirke — straks — hun maatte forny sit Samkvem med Gud, love ham, at hun alligevel vilde være sand i alle Ting, selv om det ikke løn-

nede sig, og prøve at finde ud af, hvordan alle Ting egentlig var for at kunne gøre det, som var rigtigst.

„I Kirke, lille Sarah!“ Fru Albertine saa højst forbavset op, da Sarah fremkom med sin Anmodning.

„Ja værsgod. Men er du tegnet?“

„Tegnet?“

„Ja, du skal skam tegnes Dagen før, ellers kommer du ikke til Skriftemaal — vent du til næste Gang.“

„Nej“ — Sarah trak modvillig paa det — „nu er jeg saa forberedt, og jeg tror ogsaa nok, jeg kommer med, naar jeg siger, at jeg trænger saadan til det i Dag, og jeg vidste ikke noget om det at tegnes.“

Fru Albertine lo ad Sarah, da Døren faldt til efter hende, hun var da det løjerligste lille Pigebarn — men forresten var det ikke fri, hun var bange for hende, der laa saa megen Galskab i hendes Mands Slægt, man kunde aldrig vide, hvornaar det brød ud.

Sarah havde været borte et Kvarter, saa kom hun igen. —

„Naal!“ Fru Albertine saa skadefro paa hende. — „Hvordan gik det saa?“

Sarah saa mut og tankefuld ud. „Jeg skulde have været tegnet,“ svarede hun kort. Hun havde hele Vejen gaaet og spurgt sig selv, om Vorherre da virkelig forlangte den Slags strenge Regler, før Folk kunde komme til ham. Hun havde saa indtrængende fortalt Kirke-Betjenten om sin Trang, men nej, det hjalp ikke. —

Fru Albertine sad og lo af hende, hun tog en Kammerdugs Halskrave ud af sit Syskrin og kastede den hen paa Sarah.

„Værsgod, der har du noget at trøste dig med, du har ganske vist ikke fortjent den, du er begyndt at blive visnæset i den sidste Tid.“

Men Sarah var kommen i ondt Lune, hun strøg Kraven af sig. „Naar jeg ikke har fortjent den, vil jeg heller ikke have den,“ svarede hun spids.

Fru Albertine rejste sig og saa op og ned ad hende. „Naa, det vil jeg nok sige!“

„Og jeg vil heller ikke gaa i Køkkenet og lytte,“ fortsatte Sarah hidsigt, „for det er ikke pænt, og det er heller ikke pænt at sladre.“

„Hvad mon du egentlig bilder dig ind.“ — Fru Albertines høje Bryst var lige ved at svulme over Kjolens Udtringning, men reddedes af den tynde Staaltraad, der omvunden af et Silkebaand kantede Udtringningen, den haarde Metaltraad skar en Fure ind Skulderens bløde, hvide Kød. — „Nu tror jeg, det er bedst, du alligevel kommer ud paa Skydebanen og lærer at koge, for blive en Dames indvendige Omgængelse — umulig! Du er Bondepige og du bliver Bondepige, du hører til i Køkkenet!“

TREDIE KAPITEL

Det var i Oktober 1877, Noblesse-Pressen havde indvarslet til et Møde — Protestmøde — mod den 3 Aar i Forvejen vedtagne Prostitutionslov. Demonstrationen var udgaaet fra Mrs. Butler i England, Præster havde ført den ind i den bedre danske Presse, Læger havde taget til Genmæle, Prostitutionen — den lovbeskyttede — var human og sanitær. Debatten medførte, at Publikum delte sig i to Lejre, de i Majoritet værende Prostitutions-Tilhængere og Minoriteten, Opponenterne.

I Spidsen for Oppositionen stod Pastor Lyø, Pastor Egede og Doktor Bystrup, forskellige Fruer og som Protektor Grevinde Daa.

Pastor Lyø aabnede Mødet med en kort Redegørelse for, hvad Apostlen mener med: „Hor og al Urenhed skal end ikke nævnes iblandt eder.“ Hermed var ikke ment, at naar man blot undlod at nævne Begrebet, saa var den hellige Grav velforvaret, nej hermed var ment *Idealet* af et Samfund, et Samfund hvor man ikke kunde nævne, hvad der ikke eksisterede.

Pastoren hævede Stemmen.

„Men det Ideal er vi langt fra at naa, vi har endogsaa nu faaet bygget en lovlig Skranke for nogen-sinde at naa det. Alle gode kristne Hjem, alle dannede Kvinder lukker Ordet og Begrebet ude, de rødmer, naar Talen falder derpaa, men de véd særdeles godt, at der findes noget som hedder Bordeller, hvor den én Gang hjemfaldne Kvinde redningsløs er Samfundets Fange og Slave — Slave tilmed til det værste Formaals af alt.

Vil de Dage ikke snart komme, da det samme Samfund, der bygger Kirke ved Kirke, vil skamme sig for at indrette, fylde og beskytte Bordel ved Bordel.

Det er dette, der har samlet os her tilligemed vore Modstandere, det er det vi vil drøfte for senere at danne en Sammenslutning af alle dem, der har faaet Øjnene op for det moralsk forkastelige og det ulogiske i lovbeskyttet Usædelighed i en kristen Stat, hvor det sjette Bud endnu staar ved Magt og spiller skæbnesvangert ind i saa mange Forhold, der er ret uvæsentlige.

Men her er det væsentlig, for her staar Lovens: Du skal . . og Moralens: Du skal ikke . . overfor hinanden. Det Misforhold maa vi i Religionens og Humanitetens Navn have hævet, det vil med andre Ord sige, vi maa have den lovbeskyttede Prostitution afskaffet, fordi den er moralsk forkastelig og ond.“

Pastoren bukkede kort og resolut, de klare iltre Øjne under de svære buskede Bryn, hvide som rimpudrede Skove, fæstede sig spørgende paa Projektrisen — saa forlod han Talerstolen.

Og i den stille Sal lød et Øjeblik et Silkeslæbs diskrete Skrasen — den Lyd der minder saa meget om fint rislende Sand — det var hendes Naade, Grevinde Daa, Protektrice for den unge Sammenlutning, der majestætisk og sikker gik ned ad Midtergangen, vendte sig og blev staaende ved Siden af Talerstolen. Hun lagde de med gnistrende Juveler og store Pladeringe besatte Fingre fast omkring en Stoleryg og saa under halvt lukkede Laag udover Forsamlingen.

„Kvinder“!

Hun standsede, kuede med en eneste langsom Hovedbevægelse en ungdommelig Fnisen til højre i Salen — og fortsatte.

„Jeg er Kvinde — jeg vil tale *til* Kvinder — *om* Kvinder.

Vil et Menneske begaa Selvmord og en anden kommer til i Tide, da hindrer han i Moralens i Samvittighedens Navn dette Selvmord, der vilde gjort Ende paa et Legemes Funktion. Men — vil en Kvinde begaa moralsk Mord paa sin Sjæl, og en af Lovens Haandhævere kommer til, saa hindrer han hende ikke, nej i Lovens Navn fuldbyrder han det sjælelige Mord ved at spærre hende inde i et Bordel.

Prostitution er en Umyndiggørelse!

Jeg har selvfølgelig intet at indvende imod, at Mennesker som ikke har Forstand paa at tømme sig selv, gøres umyndige, men jeg hævder, at *det er inhumant at gøre de Umyndiggjorte til Dyr.*

Det er et himmelraabende Misbrug af Formynder-skabet.

Det er Nødværge, bliver der sagt. Vi maa beskytte Samfundets Sundhed gennem Indespærring og Kontrol; lad saa være, det er en middelalderlig Behandlingsmaade af Kvinden, men vi ved ingen bedre.

Og derpaa indespærres, kontrolleres og umyndiggøres Kvinderne, men det stærke Køn, som heller ikke har Forstand paa at tømme sig, de skal ikke gøres umyndige, nej de skal værnes og beskyttes!

Og selvfølgelig *ikke* kontrolleres.

Samfundet er med den nuværende Beskyttelse at ligne ved et Menneske, der hyller sit halve Legeme i Peltsværk og Sjaler for at værne sig mod Forkølelse — og lader den anden Halvdel nøgen.

Hvad der er Ret for den ene bør ogsaa være Ret for den anden. Lad en Betjent holde Øje med den unge Mand som med den unge Kvinde, og naar det forekommer ham retfærdigt køre ham ind paa Hospitalet til Undersøgelse.

Eller vi andre! — Ved nogen sig sikker paa, om den ikke har faaet Ondet af sin Ægtefælle eller ved Arv? — Ved Samfundet, hvem der gaar syg og smittefarlig omkring? Nej. Ondet lever som Gift i et helt Legeme, det er for sent at snære en Haand eller en Fod af, det hele maa tages under Behandling eller helbredes af sig selv.

Enten eller, Kontrol over hele Linjen“ — hendes Naade slog vidt ud med Haanden, det gnistrede i Ringene som Sol paa blanke Vaaben — „Vi alle — eller ingen!

Saa først er der virkelig gjort noget for Sundheden ligesom i sin Tid med Vaccination. Ved Inde-

spærring og Demoralisation, af et vist Antal Kvinder naaes det visselig aldrig.

Derfor er det i *Lovens* Retfærdigheds Navn forkasteligt!

Saa tales der om Fald! Hvem kan sige, hvor Faldet begynder? Dér kommer en Nuance-Skala, som indbefatter os alle — fra Tankens første Afstikker ind paa slibrige Baner og lyssky Attraa lige til den videst drevne Udskejelse, Mænd som Kvinder, alle er vi faldne blot i forskellige Nuancer. Det er ikke de Prostituerede alene.

Derfor er det i *Moralens* Retfærdigheds Navn forkasteligt!

Hvert Aar, der gaar under disse Forhold, føjer en ny Plet til paa Kvindeheden — at vi taaler det!

Vi bør protestere.“

Hendes Naade havde talt med kold, mørk, monoton Stemme, hun bevægede næsten ikke det fornemt tilbagekastede Hoved, og ikke en eneste Gang løftede hun de halvt lukkede Laag helt op fra de livforladte Øjne. Da hun var færdig med sin korte, afmaalte Tale, gjorde hun saa meget som Skyggen af en Bøjning ned mod Publikum — saa raslede det sorte Silkeslæb tilbage.

Den næste, der stod frem, var Grev Hagen, Modpartiets første Repræsentant. Han havde spidse røde Moustacher.

„Det er Præster og Kvinder, der har ført denne Sag frem — betegnende nok — det er jo dem, som kender mindst til det, Talen er om.

Kendte Kvinderne — de altsaa som vi Mænd be-

tragter som Kvinder — de offentlige Huses Sfære, sandelig, deres Sympati fik Ben at gaa paa. — Kvinderne vil, medfølelse som de er af Naturen, betragte alle faldne Kvinder som deres Søstre. Det er rigtigt og smukt. Men til de faldne Kvinder kan man kun henregne dem, der forglemte sig af Kærlighed, der syndede af Skrøbelighed. Den anden Klasse er ikke længere Kvinder, det er — ja, jeg vil ikke sige hvad — al Kvindelighed har forladt dem, al Menneskelighed er gaaet tabt. De sælger og handler selv med deres eget Legeme, som var det uden Følelse og Liv, de tænker intet derved, de lider ikke derunder. — Og èt maa man huske paa, den bedste Kvinde kan falde, for vi er alle — som hendes Naade meget rigtig bemærkede — et lille Fjed inde paa Faldets Skraaplan, *men* det siger min Erfaring mig, vor Prostitution rekrutteres kun af de Kvinder, der intet andet vil, de hvis Tankeliv i Forvejen er saa tilsmudsket, at de selvfra først af søger dertil . . .“

„Det er ikke sandt!“

Midt nede i Salen havde en ung Kvinde rejst sig, hun stod som Skive for Hundreder af nysgerrige, spidse Blikke.

Dr. Bystrup hviskede til sin Sidemand Pastor Lyø, „Hørte De det — der blev rørt ved en af Livets Nerver, og Livet skreg.“

Med et satirisk Smil indbød Grev Hagen Damen til at træde frem og forklare sig nærmere, maaske hun — Smilet blev onskabsfuldt — ud fra en endnu større personlig Erfaring kunde give en mere sympatisk Skildring af den prostituerede Kvinde?

Og mod alles Forventning trippede en meget lille Dame ud mellem Stoleraderne, op over Midtergangen og stillede sig op, hvor før hendes Naades stolte Skikkelse havde staaet.

„Ikke af den Prostituerede selv, men af Kvinden før hun bliver det.

Naar et Hus ramler ned, saa nytter det jo ikke meget og er heller ikke nogen til Glæde at sparke til Ruinerne; ikke heller forhindrer det, at det næste ogsaa ramler ned. Det forstandigste er at undersøge Grunden til, at det faldt i Ruiner og derved forebygge, at flere følger efter.

Jeg vil fortælle noget om mig selv“ —

Talersken saa i tindrende frejdig Udfordring ud over Publikum, hun var usædvanlig lille, men Idealet af en Kvindeskabning, hendes Ord faldt som smaa, rappe Hammerslag og hun rystede energisk sit lille Hoveds vrimlende Mængde af levende, sorte Krøller.

„— et Eksempel taget i Flæng altsaa! Og saa vil jeg forklare, hvorfor jeg sagde, at det er ikke sandt, at den Del, der synker saa dybt ligefrem er indrettede dertil og intet andet vil. De føres den Vej, det er min Overbevisning! Jeg vil fortælle, hvad jeg ved, der bydes unge Piger.“

Dr. Bystrup sad med Hagen paa sin Stok og saa frem, der laa et lille, velvilligt opmuntrende Smil gemt under hans stride, graasprængte Skæg. En Dame hviskede bag hans Ryg noget om Mod —

saadan ukendt — i en Forsamling, hvor Grevinden . . . Sidedamen hviskede tilbage — „snarere Frækhed.“

Dr. Bystrup vuggede Hovedet frem og tilbage paa Stokkehovedet, en Sølvørneklo omspændende en stor Sølvværning.

„Ingen af Delene,“ mumlede han i Skægget, „jeg kender jo den Smaa! Det er impulsivt! Se paa de Øjne og Bevægelserne, al Ting er impulsivt. Hun kommer aldrig i Harmoni med de reglementerede Love for Tankegang og Optræden. Hun er en Oppositionens Bacil. — Naa, det er altid festligt, at høre hvad saadan en Demonstrant, der dukker lige op af Livets Hav, har at sige.“

„Jeg er udgaaet fra et velhavende Hjem, der blev ødelagt ved Ildebrand. Jeg kom her til København til en fjern Familie, men jeg duede ikke til at gaa under Øjne, jeg blev kasseret og sendt med Stempel: simpel, passer for et Køkken, ud til Skydebanen. Og Gud være lovet for det!

Jeg lærte noget der. Jeg lærte at koge og stege, dække et Bord og passe et Hus. Jeg lærte først og fremmest *min* Bestilling *grundig*. Jeg kom efter at bruge, rapt og hurtigt, de to Venner her.“

Hun knyttede to ganske smaa brune Hænder ud mod Publikum og smilte stolt. Og Arbejdsstolthed lyste i det flakkende, nervøse Blik; hele Legemet skælvede, som om alle Nerver var i ustandselig Virksomhed. De rebelske, frie Slangekrøller rullede uroligt om Nakken, den bløde, fintbøjede Næses

tynde Fløje rødmede og sitrede, kun Mundpartiet skilte sig ud fra det øvrige Præg, der var ikke en Dirren, ikke en nervøs Trækning at opdage, hver Nerve og hver Muskel her syntes støbt i Jern. — Dr. Bystrup nikkede et umærkeligt Bifald til sine egne Tanker — en lille Kvinde med Sjæl og Legeme i ustandselig vibrerende Liv, med Blodet rullende uregelmæssigt, flimrende som Bølgeskvulp mod en fortojet Baad — — — men som udmærket vidste, hvor Skabet skulde staa

„Saa fik jeg Plads ude paa Landet hos en Godsejer. Man gav mig Værelse ved Siden af Pigernes, der var ingen Dør, kun en Døraabning imellem, og hver Aften trak Karlene ind. Hvad jeg hørte og hvad jeg mod min Vilje saa, du Gud i Himlen, al min Sans forstummede! Jeg løb fra mit Kammer op ad Loftstrappen og redte mig Seng mellem Ærte-dyngerne, sov i Selskab med Mus og Rotter og sad ved Daggry i Loftslugen og stoppede. Efter fire Dages Forløb tog jeg Mod til mig og bad Godsejeren om et andet Værelse, det Leben kunde jeg ikke holde ud. Han lo mig ind i Ansigtet og bad mig ikke skabe mig, baade Forvalteren, Landvæsens-eleven og han selv kunde bevidne, at jeg ikke nogen Nat havde været i min egen Seng — man havde set efter — hm hm Fuglen var fløjet! — Hvorhen? — Det vidste Jomfruen nok selv Besked om, saa Jomfruen behøvede ikke at anstille sig saa dydig.

Nej, jeg havde ikke en eneste Nat været i min egen Seng — heldigvis — jeg havde neppe nogen Nat faaet Lov til at være der alene.

Saa løb jeg — løb i Tillid til mine raske og vilige Hænder, skønt det stod for mig som en forførdelig Skam at forlade sin Plads i Utide. Jeg havde alt mit Tøj i en lille Vadsæk og to Dalere i Lommen, og med den Rigdom stiledede jeg mod København uden at vide, hvor jeg egentlig skulde ty hen. Jeg kom der ved Nattetid, drev dødsens træt frem gennem en Gade og satte mig omsider til at græde paa en Bænk. — — Ret længe behøvede jeg ikke at græde, der kom en yngre, velvillig Herre, flot antrukken og moustacheret“

Talerskens sorte, ustadige Øjne fæstede sig et Øjeblik fast paa Grev Hagen; Dr. Bystrup lukkede et forstaaende Smil inde mellem det tætte Over- og Underskæg.

„Aah, han var saa venlig, han trøstede mig og lo over den Smule Modgang, jeg havde at berette, nu skulde jeg bare gaa hjem med ham, saa var al den Sorg slukt.“

Og jeg var 18 Aar og træt og forknytt, jeg lagde fortrolig min Haand i hans og gik lettet med. Han drejede ind i en Sidegade og her — ja, han gjorde en Bevægelse, som jog en instinktmæssig Angst op i mig, uden at tænke over, hvad Manden egentlig vilde, begreb jeg, at der var Underfundighed paa Færde, jeg greb aandsnærværende min Kuffert ud af hans Haand og flygtede efterfulgt af et snerrende: lille Halvidiot! — Saa gik jeg igen ene paa Gaden, og min Forladthedsfølelse og min Angst for Natten var saa stor, at jeg vendte om, jeg vilde finde ham

igen og gaa med ham. — Men heldigvis for mig var han allerede borte.

Saa sad jeg den Nat paa en Trappe og sov og græd; ved Daggry gik jeg til Skydebanen og — netop for disse rappe Fingres Skyld, saadan sagde Køkkenchefen, Jomfru Mørtel, skulde jeg faa Lov at blive der, til jeg fik Plads. Det fik jeg hos en Grevefamilie og senere, da de rejste til Udlandet, hos en Læge, hvis Hustru var syg bestandig. Det blev sagt, jeg var denne Mands Kæreste, han havde haft alle de unge Piger, der kom i Huset, til sine Veninder. Jeg ved intet, mod mig var han som en Fader. Om det var ham paaduttet altsammen, eller om han i mig kun saa et Barn, ved jeg ikke, men havde han kunnet forføre de andre, saa kunde han endnu nemmere forføre mig, det kan ikke regnes til min Fortjeneste, at jeg ikke kom ind paa Glidebanen der.

Og hele mit Liv har været saadan — en Kamp for ikke at komme ind paa den Bane. Jeg har aldrig kunnet vokse fast i adstadige Forhold, jeg maatte se og kende mange Mennesker, jeg syntes bestandig, at jeg gik og gravede møjsommeligt nede i Jorden sammen med andre Muldvarpe, og Livet blev levet ovenover mig, og jeg fik ikke set det, og ikke tænkt over det. Jeg flyttede atter og atter, saá mange besynderlige Forhold, fik Erfaring i mangt og meget, og mangt og meget blev budt mig. En Gang var jeg i Huset hos en Mand, der havde været Ven af min Fader — tidligere altsaa da min Fader var velsitueret. — Han bød mig Hjem og Penge, saa mange Værelser og saa mange Penge, jeg gad eje,

jeg var jo godt dum, at jeg gad gaa og slide mig op, naar jeg kunde leve som en Prinsesse. Jeg holdt ham disse mine knyttede Hænder for Ansigtet og svarede ham, at saa længe disse var i fuld Vigueur, skulde ingen faa Held af at byde mig sligt. Hans skinsyge Kone meldte mig til Politiet for Uanstændighed, hun opnaaede at blive næset af af Politichefen.

Senere en Gang blev jeg meldt for Mordforsøg af en halvgal Jøde, der heller ikke kunde faa mig til at makke ret — jeg forstod for godt hans lumske Øjne og barrikaderede om Natten min Dør med fire Stole, to Marmorborde, en Azalia i Potte og et Skærmbræt“

Der gik en afdæmpet Latterbølge hen over den opmærksomme Forsamling. Hvad hendes Naades velovervejede og korrekte Tale ikke havde formaaet, det opnaaede denne lille, spillevende Fremmede. Hun satte Publikum i Brand. Fra hendes eget gnistrende Temperament sprang der et Fyrværkeri ud i Salen, der fængede, som Gnisterne fra et Fyrstøj fænger en Haandfuld tørt Hø.

„Men det vilde blive en altfor lang Historie at fortælle, hele min omflakkende Tilværelse; Erfaring fik jeg og den siger: maaske tør Kvinder udtale en Art Dom over den af deres Søstre, der ikke stod saa fast paa Benene som de selv, men en Mand tør nu slet ikke — for ingen Kvinde er falden uden netop ved en Mand. Men han gaar frejdig frem i Sollyset, gaar sin Gang i de gode Huse, leger Pante-

leg med gode Folks Børn, mens hun bliver, som hendes Naade sagde, gjort til et umyndigt Dyr. — Hvis enhver af disse, som ikke mere maa kaldes „Kvinder“, kunde hage alle de Mænd fast til sig og drage dem med ned, alle de, der har medvirket til hendes dybere og dybere Fornedrelse, saa“

Talersken drog Vejret dybt og saa med store flammende Øjne ud over Publikum.

„ . . . saa var vist de hurtig talt, der blev tilbage for at gøre „Kvinderne“ deres Opvartning.

Aah, tro mig, vi ubeskyttede Kvinder, der fra ganske unge kæmper Livet igennem paa egen Boldgade, vi ser mangt og meget, som den af Hjem og Slægt beskyttede Kvinde aldrig aner. Vi ser, hvor ofte Mænd voldtager i deres Tanke, vi lærer Sproget i en Mands Haandtryk, Nuancerne i hans Stemme, Grumset i hans Blik. Vi faar Mænd at se, hos hvem alt rent Begreb er dræbt. Mænd, der ikke *kan* se rent paa nogen Kvinde, der ikke kan tænke en blot og bar menneskelig Tanke, saa snart de vejrer Aftrykket af en Kvindefod; al nobel Mandlighed er gaaet tabt, al Menneskelighed har forladt dem. Og de Mænd, netop dem er det, der taler ihærdigst om den Prostitueredes menneskelige Værdiløshed.

Og sikkert er det, at de fleste Mænd møder enhver Kvinde med den underforstaaede Overbevisning, at hun er til Fals — indtil Kvinden selv har overbevist ham om det modsatte. Jeg har selv en Gang hørt en Mand sige, at første Gang en Mand ser en ung Pige, han synes om, tænker han sig selv-

følgelig straks i en bestemt Situation med hende. Derfra er der ikke langt til Forsøg, det Mændene kalder at føle sig for, og staar hun svagt paa Fødderne, saa falder hun.

Derfor vil jeg tillade mig at pointere overfor den Herre, som talte før: Mændene skal huske paa, at ligesaa raske de er til at *ringeagte* Kvinden, der bedriver Utugt, ligesaa raske er de til at — byde hende det!“

Grev Hagen bukkede smilende, han bøjede det spidse, røde Skæg dybt mod Brystet for at skjule Rødmnen. —

Talersken fortsatte:

„Det er den moralske Side.

Saa kommer den sociale.

Jeg slap for Afgrunden, fordi jeg kunde arbejde, havde lært og havde Lyst til at arbejde. Jeg styrtede mig graadigt over hvadsomhelst, jeg maatte vise, at jeg var dygtig som faa, jeg forstod at usædvanlig gode Anbefalinger beskyttede mig mod at staa uden Plads og Erhverv, og paa den Maade var en Art Forsikring mod Nødvendigheden af Selvsalg.

Og derfor skal det siges til alle Mødre, siges og siges igen, *lær jeres Døtre at arbejde, lær dem grundigt Arbejde*, der kan blive Levebrød, lær dem det fra Smaa, saa de faar Lyst til, faar erfaret Arbejdets Glæde i og ved sig selv. Lyt ikke til Raabet om Ukvindelighed, Emancipation, Indtrængen i Mændenes Rettigheder ogsaaavidere, det stærke Køn trænger ikke til Kvindernes Beskyttelse af deres Erhvervsgrene. Det hænder, at en Mand kommer paa

Knæene, gaar paa Gaden og slaar Mønt her og der, eller gaar By-Ærinder, og naar han kommer paa Fode igen, morer han sig over sin daværende Fatigdom. Men den Tiggergang slipper ingen Kvinde helskindet fra, der er Fristere til højre og der er Fristere til venstre. Ikke heller dør hun, som Mænd undertiden gør, naar alle Sunde synes dem lukkede, hun har den sidste Udvej: Selvsalget. Hun kæmper imod, hun spejder febrilsk efter en Udvej, hun grubler og forsøger, skuffes og slappes — og overgiver sig; dø *tør* hun ikke, sulte *kan* hun ikke, hendes Liv bliver mere goldt end Døden.

Lad Kvinderne lære gedigent Arbejde og det bliver smaat med Rekrutter til Bordellerne!“

Et lille, umaadelig bestemt Nik afsluttede den ukendte Demonstrants Tale, saa gik hun tilbage til sin Plads fulgt af Haandklap og velvillige eller begejstrede Tilraab.

Enkelte Taler blev holdt endnu, saa sluttede Mødet endelig af med en Foreningsdannelse, hvor hendes Naade, Grevinde Daa, enstemmig blev valgt til Protektrice. Og neppe havde den sidste Taler forladt Talerstolen, før en ivrig Forespørgsel kom i Gang, hvem var hun egentlig, den lille djærve, Mødets Clou — og først udtalte en enkelt Stemme det, saa ynglede det sig ned gennem Salen, Talersken var Jomfru Sarah Mouritz, Grevinde-Protektricens nye Husjomfru.

Omtrent midt i Salen sad den Herre, der først havde udtalt Navnet, Sarah Mouritz, hvad og hvor hun var. Det var en smuk, kraftig og bredskuldret

Mand med glinsende, emailleblaa Øjne, stikkende ud fra et let bøjet, blondskægget Ansigt. Under hele Foredraget havde hans Blik fraværende og alligevel uafbrudt været heftet paa Talersken, som om han tog den fyrige, velbyggede Pigeskikkelse til Objekt for helt andre Idéforbindelser. Ved Siden af ham sad en anden Mand, tydelig nok en yngre Broder, det var det samme store, blonde Skæg, de samme smalle emailleblaa Øjne og den samme kraftige, kødrige Skikkelse; ogsaa han havde uafbrudt holdt Øjnene fæstede paa den dristige, lille Kvinde, men Blikket var mere aabent i blot og bar Nydelse af det lille, nydelige Ansigt og de brillerende Øjne.

Under en Pavse bøjede den ældre sig frem og hviskede: Du Ernst, ved du, hvad jeg synes? Du skulde se at faa hende til Bestyrer af Køkkenet. Ingenting er saa ufejlbarlig en Trivsel for et nystartet Hotel end som et velrenommeret Bord. Naar det blev almindelig bekendt, at der paa Taarbæk nye Strand-hotel serveres fine og fortrinlige Middage, saa faar du Søgning inde fra København, og det er ganske anderledes Forbrugere end Taarbækkerne.“

„Det gaar hun neppe ind paa,“ hviskede den Yngre tilbage, „hun har jo nok en fin og god Plads der hos Grevinden.“

„Saa byd hende op, til hun gaar ind paa det.“ Den Ældre rettede igen det stikkende, forslugne Blik paa den sorte Kvindenakke med de mange ringlende Medusakrøller. „Penge kan *alt*,“ føjede han til, og et grimt usympatisk Smil krusede ganske let de stærk, røde Læber, der som to fugtigskinnende Blodorme mødtes i Ly af det velplejede Fuldskæg.

„Foruden at det jo kunde være svært behageligt for dig selv at dele din Ensomhed med hende.“

Den Yngre trak uvillig paa Skulderen. „Lad nu være, Valdemar.“

Sarah Mouritz var som i en Rus, hvorigennem hun hørte Journalisters og Redaktørers Navne, Hænder tog i hendes, fremmede Mennesker rundt om udtalte deres Hengivenhed for hende, takkede hende for det pikante og fængende Indlæg, og haabede at faa hende at høre ved de kommende Møder i denne for Kvinderne saa sindpaaliggende Sag. — Hun rejste sig paa Tærne og spejdede over den urolige Vrimmel af Hoveder, der uafbrudt krydsede hinanden; deroppe øverst i Salen stod Grevinden og hele Førerskabet samt en Del Redaktører. De talte ivrig sammen, Grevinden rystede paa Hovedet, og saa hen mod Sarah, der mødte hendes Blik; de talte aabenbart om hende, Grevinden havde vel benægtet at have nogen Andel i sin unge Husjomfrues Optræden.

Gennem et Utal af Haandtryk fik hun arbejdet sig hen til Udgangen, foran Trappen holdt Grevindens Ekvipage, en lang Række flunkende Herskabsvogne holdt ned ad Gaden, det var fint Publikum, hun havde vovet sig frem for. Hun skyndte sig ned forbi den skumle St. Anna Plads, holdende sig tæt i Murens dækkende Skygge. Foran en Port stod to smaa Dreng, idet hun naaede derhen, fløj en lille Pige paa en tolv Aar hulkende ud og løb forbi hende. Begge Drengene fulgte efter Pigebarnet og raabte halvt højt: „fik du ikke Sedlen, Gabrielle?“

Sarah blev staaende lidt og lyttede efter Pigen, der hulkede og snøftede længere og længere bort

gennem Bredgade — saa traadte en høj, svær Mand ud fra Porten og skraaede bort over St. Anna Plads. Sarah havde Øjne som en Lods, den Mand dér, som saa sent var ude at spadserere, var hendes Herre, Grev Daa.

Da hun havde gaaet nogle faa Skridt videre, passerede den grevelige Vogn forbi hende, Lygteskæret faldt paa Grevindens blege, stumme Ansigt; hvor hun var en underlig Blanding af Aristokrat og Demokrat denne høje Dame derinde, født under Tjenerskabs og Rigdoms Beskyttelse. Faktisk gjorde hun meget godt mod fattige, gjorde det selv med sine egne adelige Hænder, men lade sin Husjomfru køre med hjem for ikke ved Nattetid at gaa ene gennem vaade, skumle Gader, det vilde forekomme hendes Naade som en Krænkelser af sit Navn og sin Personlighed.

Sarahs Afklædning gik den Aften meget langsomt for sig. Mellem hvert Klædningsstykke drev hun frem og tilbage med Fingrene uroligt slyngende sig ind og ud i hinanden, af og til stod hun stille og kastede et Par af Replikkerne fra Aftenen ind mod sit Spejlbillede. Aah, hvor dette var Liv! Var levende Liv imod alle de døde Aar, der langsomt var gaaede! For første Gang havde hun følt sig som levende Menneske oppe i Livets Lys, følt sig som en klar og vaagen Sjæl, mens hun stod deroppe, og Ordene kom af sig selv, Tankerne næsten stødte dem ud.

Med svagt rystende Hænder fik hun snøret sine Støvler af. — Aar efter Aar havde hun gaaet og grundet over saa mange Ting, havde stjaalet sig til at læse nu og da, men det forekom hende, at de,

der havde skrevet det, maatte enten være døde eller bo i et fjernt Land. Og de Mennesker, hun var kommen i Berøring med, de havde kun haft Tanke for hvad de skulde have til Middag i Dag, i Morgen, om 10 Aar, om 50 Aar. Tilsidst havde hun troet ligesom hjemme i Hovedgaarden, at hun var noget halvforrykt, der gik ene og anstrengte sin Hjerne med noget, som ingen andre Mennesker brød sig om at tænke over.

Men alle disse Mennesker i denne Sal, de brød sig om det; og blandt dem havde hun set enkelte, i hvis Hus hun havde været, men hvad angik det dem, om et af deres mest arbejdsflinke Tyender gik om med en syg og sulten Aand. De vilde med et Skuldertræk betegnet det som overflødig Luksus, hvis de havde anet det.

Men dette her var Liv — aah, netop som hun havde drømt sig Livet oppe i Dagens fulde Lys; der var ikke en Nerve i hendes Legeme, ikke en Sans i hendes Aand, som ikke spillede, berørt af Livet.

Hun kom langt om længe saavidt som til det smalle Fiskebens-Korset, saa drev Uroen hende igen hen foran Spejlet. Og ind til sit eget lille, propre Buksetrold-Billede hviskede hun ivrigt, fortsatte uvilkaarlig sin Tale.

„Vi staar værgeløse overfor dem, om vi er klædt paa til op over Øerne, vi kan dog ikke undgaa i deres Øjne at følge den malpropre Lyst, hvormed de i Tanken omgaas sjofelt med vort afklædte Legeme. Og der er intet at gøre, ingen Lov kan hindre en Mand fra at tage hvilken Kvinde, han vil, til Legetøj for sin graadige Attraa.“

Sarah løftede Armene op, hun saa ikke længere sit Spejlbillede, hun saa alle de stirrende opmærksomme Blikke rettede paa sig.

Aah, om hun havde været en Mand! Kunde vie sit hele Liv til at tale, opflamme! Alt og alle skulde hun faa til at følge sig

„Jomfru Mouritz, skal vi spise halvtflydende Bævre-flæsk uden Sennop?“ — Jørgen Tjener løftede med sin Gaffel et Stykke dryppende varmt Flæsk og svingede det frem og tilbage.

Sarah kom frem i Døren til Køkkenet.

„Der er ikke mere i Krukken, Jørgen, og Grevinden har, som De selv ved, alle Nøglerne. — Uh, lad dog være!“ — Det var Synet af det dryppende Flæsk, der trak Rynker paa Sarahs Næse. — „Naa, ligemeget, I skal faa Sennop!“

Et Øjeblik efter stillede hun en lille Flaske paa Bordet med fransk Inskription. „Skulde hendes Naade komme hjem og gaa sin Runde her, saa er det Jomfru Mouritz, der har givet jer den — ganske ligefremt.“

Grevinde Daa kom igennem Stuen, da Folkene næsten var færdige. De rejste sig — efter Reglementet — og ligesom tilfældig flyttede Jørgen Tjener Sennopskrukken fra sin Plads og over til Stuepigens. Det blinkede satirisk, slagparat i det samlede Tjenerskabs Øjne, det laa færdigt til at komme med en Mund, triumferende, drillende:

Jomfru Mouritz har givet os det.

Men det kom ikke til Anvendelse, Grevinden saa koldt paa Flasken — saa gik hun ud i Køkkenet og lukkede Døren.

Jomfru Mouritz stegte Aal til Herskabets Middag, Stykkerne vred og snoede sig som levende i Panden.

Grevinden rettede sig streng og dødsalvorlig. „Det er *min* Sennop, Folkene spiser.“

„Det er vel altsammen Grevindens, det Folkene spiser,“ svarede Sarah rapt og kæmpede med de rebelske, krympende Aalestykker.

„Jamen det er min Sennopsflaske.“

Det raslede hen over Komfuret med Ildtang og Ringe, Aalestykkerne sprang højt paa Panden, som Sarah løftede op og rystede energisk. Ildens varme Glødeskær nedefra flakkede over hendes ophedede Ansigt med den tilknebn Mund.

„Jo, det er vel ogsaa Grevindens Knive og Gafler og Kopper, det hele er vel Grevindens.“

Hendes Naade gjorde sin langsomme, adeligt kuende Hovedbevægelse og saa fornemt ned.

„Jeg ønsker én Gang for alle ikke, at mine Folk faar den Sennop, og jeg frabeder mig Deres Næsvisheder.“

Sarah rettede sig og saa op, nu skulde det gøres, briste eller bære.

„Folkene arbejder haardest, Deres Naade, saa ret beseet var det vel dem, der skulde have den bedste Kost. Og jeg vil sige Deres Naade, at som Forholdene er nu, finder jeg mig ikke i dem.“ — Og inden Grevinden fik besindet sig, skyndte Sarah sig at gaa videre.

„Jeg har altid været betroet i det Hus, hvor jeg har været, men her er jeg kun Straamand for Deres Naade. Jeg faar Skylden, naar Folkene halvsulter, men med det, De giver mig, er det umuligt at mætte dem. Ikke heller ligner det noget, at Folkene, der staar op Kl. 6, ikke maa faa noget at spise, før Grevinden Kl. 9 har faaet sin The, fordi jeg skal skænke Vand paa de Theblade, Deres Naade har faaet Ekstrakten af. De vil maaske sige, at Deres andre Husjomfruer har klaret sig med dette uden at ærgre Dem med Klager, men Folkene her fortæller, at Deres Husjomfruer har gaaet med falske Nøgler og taget, hvad de skulde bruge og mere til og grint af Deres Naade bag Deres Ryg. Men det vil jeg ikke gøre. Kan jeg ikke tjene Dem ærlig og tro, saa vil jeg ikke tjene Dem. Tør De ikke betro mig Deres Nøgler, saa vil jeg ikke være i Deres Hus; sulte arbejdende Mennesker vil jeg ikke, og stjæle fra Dem kan jeg ikke, bedrage ikke heller.

Deres Naade har haft daarlige Folk, er vant til at tro daarlig, og det er sikkert med god Grund. Men det er Deres Naades egen Skyld, for De ødelægger selv Deres Folk; dem De har nu er alle hæderlige, agtværdige Mennesker, men De fordærver dem, De behandler dem som Hunde og Tyve, De saaer selv Had og Lumskeri og Uærlighed, og saa kan De ikke vente at høste andet. — Det er bleven en gensidig Ødelæggelse som saa tit desværre mellem Herskab og Tjenerskab, Deres Naade kan ikke have ordentlige Folk, for dem forstaar De ikke at bruge, og ordentlige Folk kan ikke være i Deres Naades Hus, forinden en Maaned er gaaet, er de

enten borte eller bleven Hyklere og Bedragere til Hobe.“

Grevinden stod majestætisk rolig, det hvide Ansigt blev graaligt, Nakken sank ned mod Ryggen og Ansigtets Muskler saa ud som huggede i Granit. De fornemt halvbrustne Øjne blev kun en smal Stribe, der som døde saa ned — men det velbyggede Bryst steg og sank under Silken.

„Ved De, hvem De taler til, Jomfru?“

Sarah nikkede energisk. „Jo, jeg ved godt, De er Grevinde Daa, født Rosenvinge, og jeg er bare Jomfru Mouritz. Jeg ved godt, at naar jeg har slidt og slæbt, blevet jaget med og undertiden sat Pris paa, fordi jeg kan bestille mere end de fleste, kan jeg en Gang, naar jeg ikke kan arbejde mere, blive sendt ind paa Ladegaarden eller sulte ihjel i et Kælderrul. Men Grevinde Daa, født Rosenvinge, der aldrig har rørt sine Hænder til nogen Verdens Nytte, kan faa Pensioner og Legater og Tjenere og Hejdukker — men derfor vil jeg alligevel arbejde saa længe, jeg kan, og have Lov til at behandle mine Medmennesker som Mennesker, enten de er halvsultne Tjenere eller overmætte Grever.“

Sarah fik travlt med at redde Aalen fra at brænde, da hun saa sig om igen, var Grevinden borte.

Middagen var forbi, og Køkkenet saa blank som et nypudset Spejl, Pigerne sat i Arbejde og Sarah selv var ved at se Linnedskabet efter, da Jørgen Tjener kom farende. Han var højrød i Hovedet og hans blaa Bondeøjne stod himmelklart aabne.

„Nu er den s'gu gal, Jomfru Mouritz, begge Her-

skaberne har talt sammen i en halv Time, jeg har ikke kunnet høre, hvad de talte om, men nu gik Greven ud, og hendes Naade ønsker at tale med Dem. — Havde vi bare alligevel ikke taget den Sennop — Nu skal De naturligvis have Deres Løn og saa“ Jørgen Tjener gjorde en Bevægelse med Foden hen mod Trappen. „Hendes Naade er i den blaa Stue.“

Sarah tog sit Forklæde af, ordnede sine stridige Slangelokker og smilte ved Tanken om, hvor ofte hun som ganske ung havde været fortvivlet over de Krøller. For det var som om hendes Haar ligesaa lidt som hendes Væsen vilde falde som andre pæne, velopdragne unge Pigers, hun havde redt og striglet det og mere og mere levende sprang det fra Kammen, lysende i Mørke som en Regn af Ildgnister. — Saa skyndte hun sig op.

„Hendes Naade har kaldt?“

„Ja.“ — Grevinden stod behersket og rank med Haanden hvilende paa den polstrede Stoleryg. Hun lignede en Statue af Adel. Med al Ro tog hun Maal af Sarahs propre, lille Person fra det trodsig rejste Hoved med det mørke Haar og de mørke, aabne Øjne til Blondesømmen, der garnerede Kjolen og stødte imod den sorte Skospids. Saa gik hun langsomt henimod hende og rakte et Nøgleknippe frem.

„Her er Nøglerne, Jomfru Mouritz, jeg ved, De vil handle i mine Interesser, som var det Deres egne. Jeg sætter Pris paa Dem og ønsker at beholde Dem, De er i hvert Fald ikke pjaltet.“

Sarahs Hoved sank næsten med et Knæk forover mod Brystet, Læberne begyndte at dirre. Det røde

Kjoleslæb og det halvblaa Gulvtæppe fød ud i ét for hendes Blik — saa tog hun imod Nøglerne, mumlede noget utydeligt og skyndte sig ud.

Grevinden blev staaende lidt og saa efter hende. Saa nikkede hun. Det Menneske vilde fra dette Øjeblik betragte det som en Æressag, at alt i Huset gik som det skulde. Der var noget som et hemmeligt Slægtskab mellem hende selv og denne lille, imponerende dristige og alligevel saa følsomme Kvinde; der var noget af Adel af gammel Kultur og nedarvet Nobelhed i denne Karakter.

Jørgen Tjener meldte Dr. Bystrup.

Grevinden løftede Pegefingeren en Kende: „Herind.“

„Deres Naade har læst Bladene?“

„Ja. — Tag Plads, Doktor.“

Dr. Bystrup gned sig i Hænderne og satte sig. — „Svært velvillige, ikke sandt? — Mere end ventet! — Næsten en hel Spalte Lovtaler og Referat af vor uprogrammerede Forbundsfølle, Deres lille Jomfrues Tale — kom skam ogsaa godt fra det, den Smaa.“

Doktoren tog en Pakke Breve frem fra sin Brystlomme. — „Der er indløbet en Masse Sympatiskri-velser og Løfter om Tilslutning — — ret fornøjelige nogle af dem forresten,“ føjede han til, og Smilet om den skægdækkede Mund sporedes i de fine Rynker højere oppe paa Kinden og under Øjnene.

Grevinden rakte forholdsvis livlig ud efter Pakken og begyndte at blade de forskellige Breve igennem. Doktoren beholdt en lille Pakke hos sig.

„Det er jo særdeles opmuntrende,“ hun smilte tilfreds. „Kan hvert Møde gøre den Furore, saa maa

vi snart kunne naa vort Maal. Men det kan det selvfølgelig ikke. — Og hvad er saa det, De har dér, Doktor?”

Dr. Bystrup skilte den lille Samling Breve ad og læste smilende de forskellige Udskrifter: Til den ganske lille Dame, der talte om sit eget Liv. — Til Jomfru Mouritz. — Til den unge Dame, som sagde Mændene Sandheden ligeud. — Til — Til — Til —.

Grevinden lo dæmpet og tog Brevene nærmere i Øjesyn; saa ringede hun og gav Ordre til at kalde paa Jomfru Mouritz.

Dr. Bystrup rejste sig galant og gik Sarah i Møde. Hun havde skiftet og var i en lyseblaa, nystrøget Bomuldskjole; en gammeldags Søvlænke var spændt om Hofterne og hertil var Nøglerne fæstede. Hendes Naade smilte, Sarah var saa meget Barn, at hun straks maatte pynte sig med sin Sejer. Hendes Øjne var fugtig straalende og en lille Tone lyserøde i Randene.

„Hvorledes har De haft det siden sidst, Jomfru Mouritz?” spurgte Doktoren. „Det er mange Aar siden, jeg har set Dem?”

„De kender hinanden?” Hendes Naade saa forbavset op.

„Ja, lidt,” Doktoren smilte lunt. „Sarah — jeg mener Jomfru Mouritz, var en kort Tid hos os, mens min Hustru levede.” — Saa viste han spøgefuldt paa Brevene, mens hans Øjne vedblev at være fæstede paa Sarah.

„Hvad giver De mig for alle disse, det er Frierbreve allesammen.”

Sarah lo og saa straalende op i Doktorens Øjne;

en ganske fin Rødme drev et Øjeblik op i hans gulbrune Kind. — „Saa maa jeg vist bede Hr. Doktoren om at hjælpe mig med at . . .“

„At vælge! Med største Fornøjelse.“

„Nej, med at skrive Kurvebreve, jeg er saa lidt vant til at skrive.“

„Skælm,“ Doktoren klappede hende paataget faderlig med Brevene paa Kinden. „Naa værsgod.“

„De har vel læst Bladene — Referat af Deres Tale?“ Det var Grevinden, der henne fra Sofakrogen, hvor hun med Albuen over Sofa-Armen og løst foldede Hænder velvillig iagttog Sarahs glade Ansigt.

Sarah tilstod rødmende, at det havde hun da — ganske løseligt — det var jo forskrækkelig det Væsen, de gjorde af det — men morsomt var det jo unægtelig. Saa nejede hun og forlod Stuen.

Doktoren saa efter hende. — „En Personifikation af samtlige huslige Dyder, saavidt jeg kan sé.“

„Ubestridelig ja. Proper, dygtig og energisk — men lidt ustyrlig.“

„Hm hm. Det vilde ikke være af Vejen at faa den Smaa op igen, tror Deres Naade, hun gaar ind paa det?“

„Ja sikkert. Tungen er rap, og jeg tror, det er hende en speciel Fornøjelse at bruge den.“

Dr. Bystrup lagde Hagen paa Sølvørnekloen og saa ned i Tæppet.

„Hun er uden Tvivl et usædvanligt, maaske enestaaende feminint Agitations-Emne. Hun har i rigt Maal det impulsive, uforbløffelige, som betinger Agitatoren. En Taler, det er den, der taler roligt, vel-

overvejet, med en Overbevisning saa grundmuret, at den netop ikke overbeviser, fordi den bevirker Kulde ved sin Saglighed. En Agitator taler med løs, glødende Overbevisning, der fænger ved sin Ild; det gør ikke noget, han siger noget Sludder, bare der er Ild, der er Følelse.

I det lange Løb sejrer Taleren, men hvor det gælder at slaa et Slag, der er Agitatoren uvurderlig.“

Dr. Bystrup rejste sig.

„Lad os faa de Kræfter i Brug, en ildfuld Agitator er som en Gærings-Bacil, slaar den an, er Virkningerne uberegnelige.“

Hendes Naade fulgte selv sin Gæst ud — paa Trappen stod en ung Mand og saa sig uvis og halvt forlegen om. Han rettede trohjertet de lyse, emaillefarvede Øjne mod hendes Naade og bad om at faa Jomfru Mouritz i Tale.

Hendes Naade maalte med behersket Forbavselse den høje, kraftige Mand.

„Jeg skal spørge, om Jomfruen tager imod,“ ytrede hun saa i et Anfald af godsligt Lune.

FJERDE KAPITEL

„Jeg tænker, der bliver op ved en tredsindstyve Kuverter; hvad mener De at kunne give os paa denne Aarstid?“

Den unge Hotelvært rykkede sig i Knebelsbarten. „Ja-a.“ — Han gned uvis sin Hage. — „Hvad selve Middagen angaar tror jeg det bedste vilde være at konferere med Køkkenets Bestyrer, hun er usædvanlig opfindsom i sjeldne og smagfuldt sammensatte Diners.“ — Han gik til Døren og raabte dæmpet ud i Hotellets røgfyldte Restaurations-Lokale — „Jensen, vil De bede Jomfru Mouritz komme ind.“

Saa trak han sig lidt tilbage efter at have præsenteret Sarah og den fremmede Herre for hinanden. Og mens disse konfererede om Middagen, vendte hans stille blaa Øjne sig ikke noget Øjeblik fra Sarah, lænet til Billardbordet fulgte han med ulige mere Interesse Spillet i hendes bevægelige Ansigt end Pris og Antal af Kuverter. Det store, velbyggede Hoved svulmede — navnlig ned under Ørerne — af Kraft og Muskulatur. Det høflige Halvsmil, passende til Anledningen, gav hans Ansigt et behageligt og vin-

dende Udtryk — ikke netop intelligent men sundt og venligt. Det kraftige og godsindede tilsammen virkede tillidsvækkende; Ernst Selkov kunde takke sit vindende Ydre for, at hans Vej hidtil havde været let at gaa, han havde altid været afholdt uden at være dygtigere end Folk er flest, eller dydigere end Mænd i Almindelighed.

Saa gik den fremmede Herre, og da Døren faldt i efter ham, vendte Sarah sig med et skælmisk triumferende Smil til Selkov, greb en Billardkø og balancerede smidigt med den paa Pegefingeren.“

Ernst Selkov greb ogsaa en Kø. — „Skal vi spille, Jomfru?“

Sarah spillede Øjnene op i leende Bebrejdelse — „Har sandelig ikke Tid“ —, men i det samme indtog hun Stillingen og begyndte Partiet.

De spillede to Partier, som Sarah begge vandt, saa skulde hun skam rigtignok gaa — Revanche? — Ikke Tale om!

„Jomfru Sarah“ — ved den blotte Udtale af hendes Navn, skød Blodet brusende frem i hans Ansigt —. „Vil De ikke? — Sarah, De ved godt hvad jeg mener — — vil De ikke være min Kone, Sarah?“

Sarah støttede Albuen mod Billardbordet og gned grundende sin Mund frem og tilbage mod sin Lillefinger. „Vi kender hinanden saa lidt, Hr. Selkov, jeg har jo ikke været her mere end 3 Uger endnu.“

„Kan man ikke komme til at elske én paa 3 Uger?“

„Jo-o — men ikke kende den.“

Selkov forsøgte et uvist Smil. „Jeg tror, Jomfru Mouritz, at De — saa begavet De er, De som

holder Taler i store Forsamlinger og omgaaes alle de fornemme Mennesker, De kender saamænd mig ud og ind.“

„Sarah nikkede tænkstomt. „Ja-a — men De kender ikke mig. Mit Liv har maaske ikke altid været netop som det efter almindelig folkelig Vedtægt burde være — og skulde jeg fortælle Dem derom nu, saa — ja saa kender De mig saa lidt, at De vilde dømme mig forkert.“

Selkov nærmede sig og lagde varsomt Haanden paa hendes Arm. „Sarah, der er ikke den Ting i Verden“ — hans Stemme blev hæs og lav af undertrykt Følelse — „ikke den Ting, ikke nogetsomhelst Sarah, jeg ikke kunde tilgive Dem.“

„Tilgive.“ Sarahs Ansigt strammedes, hun hviskede Ordet efter, men saa lavt at Selkov ikke hørte det; der var noget i dette, der skurrede et eller andet Sted.

Selkov fattede ude af sig selv med begge Hænder om hendes Overarm, der var intet stygt i hans Handling, det var alene et Udbrud af hans voldsomme Følelse og hans Angst.

„Sarah, jeg kan ikke holde ud, hvis De nægter det!“

„Jeg har jo heller ikke sagt noget afgjort Nej.“ Hun vendte sit Ansigt imod ham, smilte og forsvandt ud af Døren.

Selkov gik frem og tilbage et Par Gange og spærkede i Forbigaaende til den Kø, han før havde ladet falde. Det trak sortere og sortere op paa hans Pande, Rynke ved Rynke, Munden bævede og halvt grædende blev han ved at gentage:

„Jeg faar hende saamænd ikke, jeg faa rhende saamænd ikke, de tager hende fra mig, det fornemme Rak!“

Det var sent ud paa Aftenen, før Sarah var færdig i Hotellet, hun havde faaet en Ballie Vand ind paa sit Værelse, det var en af hendes særlige Fornøjelser, hendes hemmelige Skønhedsdyrkelse. Hun plejede og passede med en Art Kærlighed sit eget fintskabte lille Legeme, pudsede og gned det og frydede sit Øje foran Spejlet.

Aa, hvor al Verden naturligvis vilde kalde det Forfængelighed og syndig Mangel paa Ærbarhed, som hun stod her og nød sig selv nøgen.

Det var ikke Fuldkommenheden som gjorde hende Glæde, det var fordi det altsammen var saa hvidt og blødt og propert. Og maaske ogsaa fordi der fra de smidige, uhindrede Lemmer lo en Frihedsfølelse, som en Fange, der endelig slipper af sit Bur, alle de aabne Porer var som tusinde smaa Munde, der aandede Sundhed og Velvære ind til hendes Sind.

Hun trak en Stol frem foran Kakkellovnen og satte sig til i Ro og Mag at læse et Brev fra Grevinde Daa, hun havde faaet det om Eftermiddagen, men ikke faaet Tid til at læse det. Det var kun paa faa Linjer, hvori Grevinden ønskede at se hende hos sig en af de følgende Dage.

Hvor pænt det var af hendes Naade, at hun ikke var bleven fornærmet, som de fleste vilde være bleven, naar et betroet og skattet Tyende bad om Lov til at rejse i Utide med den Motivering, at hun var

budt dobbelt Løn i det nye Hotel ude i Taarbæk. Grevinden havde bare set alvorligt paa hende og spurgt, om de Penge da betød saa meget for hende. Aah, hvor havde hun haft en brændende Lyst til at sige Grevinden det, som det var, men hun havde alligevel ikke kunnet faa sig til det; enten maatte hun fortælle, alt som det var gaaet til for ikke selv at staa som skyldig — men saa maatte hun kaste Sten paa ham, og det vilde hun ikke — — eller ogsaa maatte hun tie helt.

Tilgive! havde Selkov saa rask sagt, Mænd regnede det altid for en rørende Ædelmodighed at tilgive hos en Kvinde det, de selv havde gjort de hundrede Gange.

Han havde været ret godt anløben hele Aftenen, havde søgt hende i Køkkenet under Paaskud af at ville konferere med hende om den bestilte Middag, og til Pigernes store Forbløffelse havde hun kommanderet ham ud af hans eget Køkken — — —

Lampen tog til at smaahoste og det begyndte at mørknes, Lyset ligesom trak sig fra Stuen og samlede sig altsammen om Kuplen, der blev blegere og blegere, tilsidst kun som en svindende, aandeagtig Lyscirkel.

Ved Frokosten mødtes Sarah og Selkov igen. Sarah lod som ingen Ting, hun saa til Kakkelloven og saa til Frokostbordet, som om Selkov og Kakkelloven laa hendes Interesse lige nær, begge faldt ind under hendes Pligt at sørge for hvad Næring angik.

Hele Tiden følte hun hans besynderlige blandede Blik paa sig, hun lod standhaftig som ingenting og

lod sin kolde Ligegyldighed spille i dit og dat, hvad hun fandt paa at tale om.

Omsider kunde den unge Hotelvært ikke holde Forholdet ud længere, men hans Spørgsmaal kom meget spagfærdigt og sagte.

„Jomfru Mouritz, har De — har De tænkt noget over det Spørgsmaal, jeg kom med i Gaar?“

Sarah saa op med paataget Forundring.

„De var ikke ædru i Gaar, Hr. Selkov.“ — Og lidt efter fortsatte hun. „Jeg skal en Tur ud — til Grevinde Daa — naar jeg kommer hjem er De naturligvis anløben igen.“

Saa blev der stille imellem dem i lang Tid, Sarah saa, at Selkov, den stærktspisende Gourmand sad og pillede med sin udmærkede Fiskefilet uden at spise.

Frokosten sluttede, Selkov rejste sig og blev staaende uvis lidt — saa lagde han Armen om Sarahs Skulder og hviskede:

„Døm ikke, Sarah!“ Saa gik han ud, hans Øjne stod fulde af Taarer.

Sarah blev siddende med Armen over Bordet, hun bed haardt i sin Lillefingers Negl — der var noget ved denne store, let rørte Mand, der tog Magten fra hende, gjorde hende svag som et Barn. Hun viskede en næsvis lille Taare bort og gik ud for at tage Tøjet paa. Der var saa meget, der skulde bestorges og købes ind til denne udsøgte Middag, Blomster skulde skaffes, hun fik ikke ret lang Tid at tale med Grevinden i.

Det bankede paa hendes Dør, Sarah aabnede — saada, hende igen.

Det var Hotelværtens noget ældre Søster, en stadselig Dame sidst i Trediveerne, klædt fra Hals til Fodspids i ravnsort Plyds besat med lange Perle-frynser. Den sorte ubrudte Plydeslængde gjorde hende endnu højere og mere duperende, Ansigtet var rødt og kødfuldt som hos alle Selkoverne, Øjnene koldblaa og stærke.

„Jeg hører af Pigerne, at Jomfruen tager til Byen i Eftermiddag.“ — Fru Alvilda lagde al sin kolde Myndighed i Blikket. — „Jeg maa sige, at det undrer mig, at De ikke har mere at bestille, da den store Middag skal være i Morgen. Kunde De muligvis ikke opsætte Deres Besøg i Byen til en anden Dag i Ugen?“

Sarah så saa tydelig for sig, hvordan Damen dér var kommen ind i Køkkenet, havde inspiceret som hun kaldte det, faaet uvillige Svar af Pigerne og endelig ved at høre om Køkkenchefens Udflugt foresat sig at fastslaa sin Inspektør-Vælde. Men Sarah var ikke vant til at lade sig inspicere.

„Maaske Fruen vil besøge Middagen?“ spurgte hun med en hvip Opadbøjning af Hagen.

Fru Alvildas koldblaa Øjne mødte Sarahs ildfunklende sorte, stift og lige: „De mener?“

„For ellers vil De maaske lade *mig* besøge Middagen.“ — Sarah nikkede rebelsk i Takt med sin stærkt pointerede Udtale. — „Jeg er fæstet som Bestyrer af Køkkenet, og saa bestyrer *jeg* og ikke De.

De kan komme ud og besøge Deres Broder, saa meget De ønsker, men i Køkkenet raader *jeg*. Farvel Frue!“

Fru Alvilda blev staaende lidt, først med et lidt

forbløffet Udtryk, saa lidt efter tonede Øjnenes kolde blaa ud i lynende grønagtigt; som en stor, tung Bombe sejlede hun ind til sin Broder for at udlade sig der.

Grevinde Daa sad i sit Arbejdsværelse og talte med Sarah.

Sarah var ivrig.

„Lad os samle alle de Eksempler paa Jammer, som vi har, og det er jo mange, og lad os kaste Samfundet dem i Ansigtet, værsgod, I kan selv se“ ...

Hendes Naade smilte.

„Mere Lempe, Sarah, vi maa fare mere med Lempe. Vi er ikke tjent med at rejse en Storm imod os, som vi endnu ikke kan ride af.“

Sarah fløj op. „Lempe — Lempe! Det er det, der ødelægger al Ting. I det daglige Liv skal vi lirke og lempe os uden om Mændene, sno dem med Kærtegn, manøvrere med dem som med favoriserede Rigmændsbørn — skal vi ogsaa det i det offentlige Liv?“

„Ja!“ Hendes Naades ringsmykkede Langemand slog med Spidsen mod det indlagte Spillebord. — „For Mændene har Magten — privat som offentlig. Loven hjemler dem juridisk Ret til at beherske Pengene, saavel deres egne som deres Hustruers, deres livsvarige Myndlinges, Samfundet hjemler dem moralsk Ret til at forbyde Deres Hustruer og Døtre at komme til vore Møder. Uden Penge og uden Tilslutning er vi magtesløse.“

„Saa har vi Pressen.“

Hendes Naade trak spydigt paa Munden. „Pres-
sen — Lad Dem aldrig dupere af Journalister, de
fylder Deres Øren med Løfter, som de aldrig holder,
sinker Dem og forvirrer Deres Begreber.

Nej, vi maa langsomt vinde Terræn. Doktor By-
strup er af samme Kaliber som De, jeg kan døje
med at holde mine viltre Børn i Ave, holde dem
indenfor de rette Skranker.

Sarah ruskede ivrig i Stolen. „Jamen jeg kan hel-
ler ikke indse, det er rigtigt, Deres Naade. Om vi
nu samlede alle vore Kræfter til en fejende Storm,
gik paa med blind Energi, viste alle vore Eksempler
paa Ulykke og Uret forårsagede ved vanvittige uret-
færdige Love, krævede frit og dristigt hvad vi vil,
hvad vi mener at have Ret til, Særeje for enhver
Kvinde, kommunal og politisk Valgret, kort sagt faa
strøffet af Lovene alle Paragraffer om „Mænd“ og
„Kvinder“ og i Stedet faa indsat „Mennesker“, kræve
Loven ens for alle. Maaske stødte vi en hel Del
besindige, gammeldags Faar fra os, men til Gengæld
vandt vi de dristige, dem hvor Blodet ruller ungt og
begejstret for det nye — baade Mænd og Kvinder.

Alt her i Danmark mugner i Lempe.“

Grevinden sad smilende og saa paa Sarahs fyrige
Bevægelser — saa løftede hun Pegefingeren.

„Det er saadan De skal tale, Sarah! De vil kunne
rive en Del maskulin Ungdom med Dem, for de er
endnu modtagelig for Opraab til Kamp for en eller
anden Slags Værdier. Men De faar ingen unge Piger
med, for unge Piger har alle Dage og vil til Verden
forgaar være og forblive skabagtige Dyddssimulanter

for at tækkes Mændene. En Del Fruer faar De maaske ogsaa med, for de *har* jo gjort Deres Livs Hovedforretning.“

Sarah saa med store Øjne paa Grevinden.

„Saadan har jeg aldrig hørt Deres Naade tale før — tror De da ikke paa Kvinden?“

Hendes Naade rejste sig, fattede med Haanden om sit Slæbs Folder, løftede det op — og kastede det fra sig igen, Folderne flød brusende ud over Tæppet.

„Nej.

Dybt ringeagter jeg Manden — ligesaa dybt Kvinden. De er lige store Kreaturer til Hobe, forsaavidt bør Retten være dem lige.“

Sarah fulgte med Blikket hendes Naades stadse-lige Skikkelse, der skred langsomt frem og tilbage over Tæppet. Fru Grevinden var nok i det Humør som Tjenerskabet elskede. I det Humør ringeagtede hun alt levende i sin Nærhed saa dybt, at selv de værste Forseelser gik upaatakt hen, hun værdigede ingen og intet hverken sin Vrede eller sin Gunst.

„Men hvor kan Deres Naade da saa tage Dem af de faldne Kvinders Sag, af Kvinde-Spørgsmaalet i det hele taget, i den Grad som De gør?“

„I hvilken Grad, Sarah! — Med min Forstand deltager jeg, hvad skulde jeg ellers bruge den til, jeg trivialiserede mig selv ihjel. Men man kommer ingen Vegne uden *Varme*! Det Menneske, i hvilket det impulsive Baal er slukket og kun den regelmæssige Funktion er tilbage, det har mistet Fængstoffet, der sætter andre i Glød.

Det Baal luer i Dem — luer i hver eneste Nerve.

Men Deres Forstand er — undskyld jeg siger det — ukultiveret. Forstaar De nu, at der kan vindes noget ved, at De og jeg arbejder sammen?

De skal blot ikke gifte Dem, Sarah, det vil skade Sagen og De egner Dem ikke dertil.“ — Sarahs flygtige Rødmen og Usikkerhed i Blikket undgik ikke Grevindens Opmærksomhed. — „Er det galt Sara? — Er det ham den moustacheprydede, som var her den Dag, De bad om Lov til at rejse! Naa?“ — Hun trak spydigt paa Skulderen. — „Ja, *er* Barnet druknet, saa kan det ligesaa godt blive liggende i Brønden. — — — Er han Mand for Dem, Sarah?“

„Jeg har hverken sagt ja eller nej.“

„Saa tag ham ikke, Sarah. De kan ikke ønske at se noget klarere Bevis paa Deres Følelsers Ikke-Stabilitet end Deres egen Ytring her.

Jeg ved godt, at der for enhver Kvinde kommer den Time, da hun trænger til en Mand, der kan løse alle de hemmelige Kræfter, sætte hele det Følelsesfond i Virksomhed, som hun sidder inde med — hun trænger til at aande saa dybt og kraftigt et Drag, at Hjertets inderste Grund og fineste Fiber faar godt deraf. *Men* — ikke en hvilken som helst Mand tør hun tage til det! Hellere maa hun vente og vente, ja vente til hun dør, før hun slaar af paa sine Idealer hvad Hjem og Husbond angaar, for hun begaar Helligbrøde mod sig selv, hvis hun gør det, og intet straffer sig som det.

Se Dem vel for Sarah; at slaa af paa Idealerne fordi man ikke kan holde Savnet ud længere, det er som at slukke sin Tørst med urent Vand, naar

det rene ikke kan faaes — men det sætter en grim Smag i Munden. — — —

Men forresten, jeg kan ligesaa godt tale til Sneen om ikke at falde eller til min Gran derhenne om ikke at gro, som jeg her kan tale til Dem. Vilje, Energi, Ærgerrighed, Selvstændighedstrang, intet holder Stand, naar en Kvinde er kommen dertil, at hun fordrer at elskes og kan blive det.“

Sarah saa op med lynende Øjne.

„Det kunde dog være, man holdt Stand!“

Hendes Naade blev staaende betænksom — saa lagde hun begge Hænder paa Sarahs Skuldre.

„Sarah, jeg tror paa Dem. Jeg venter mig noget af Dem — hvor lidt eller hvor meget, det maa Tiden vise.

Men jeg tror paa Dem.

Jeg tror De har en Plads at udfylde i den Sag, vi har rejst. Deres Begejstring er ikke frossen til Døde under Erfaringens dræbende kolde Sanddruhed.

Men ikke for Sagens Skyld, Sarah, men for *Deres* Skyld vil jeg hjælpe Dem, skaffe Deres Evner Udvikling, Dem selv social Fristilling. Men husk at hele Deres Fremtids Bygning vil staa og falde med dette: Er De stærk nok, *kan* De bære Ensomhedsfølelsens knugende Kulde som uundgaelig følger med og for hvilken saa godt som alle Kvinder falder?

Sarah slog Nakken tilbage: „Jeg kan, Deres Naade!“ Saa kneb hun Læberne til.

„De er 29 Aar — det er den farligste Alder, det farligste Aar i en Kvindes Liv?“

Sarah rørte sig ikke.

„Bien. Vil De saa forberede Dem paa at rejse med mig til Italien nu til Foraaret. De skal tale og jeg være Tolk.“ — — —

Sarah kom ned paa Gaden. Hun skyndte sig fremad med en egen fornyet, spilvaagen Fornemelse. Tænk, at komme ud at rejse, ud at *tale*. Det var Tilværelsens lifligste Lyst, der laa forude og ventede paa hende — foruden alt det hun vilde komme til at lære.

Undertiden naar hun havde et anstrengende legemligt Arbejde for, saa kunde der komme en uvilkaarlig Trang op i hende til at blive ved den lange Dag ud, og Anstrengelsen vilde bare være en Nydelse, fordi hun fik Brug for, fik Afløb for alle de Kræfter, der spændte inde i hende.

Men alle disse legemlige Værdier skulde hun give i Bytte for aandelige — for Lov til at *tale*! Hun havde en Følelse paa en Talerstol, som om hun var løftet ud af sig selv og ind i det egentlige Liv, Aanden kom over hende og hun talte halvt som i Vildelse.

Hun kom ud med allersidste Tog, der var Lys i Restaurationen endnu, og Folk derinde, hun var ked af at gaa derigennem og valgte at gaa stille gennem den lange, mørke Korridor — i det Øjeblik hun tog i sin Laas, lagde Selkov sin Haand paa hendes Arm, han maatte altsaa have ventet taalmodig.

Han var fuldkommen ædru.

„Jomfru Mouritz, maa jeg tale et Øjeblik med Dem?“

„Jeg maa ned at se, hvordan det gaar i Køkkenet,“ mumlede Sarah og vendte sig mod Udgangen.

„Det gaar upaaklageligt, Jomfru Mouritz, De har sat alle Hjulene saa godt i Gang, at ingen af dem standser, fordi De hører paa mig et Par Minutter.

Jeg var — ikke helt ædru i Gaar Jomfru Mouritz og De lod mig det høre i Morges til Frokost. Det siger jeg heller ingen Ting til. Men kan De huske en Gang paa et Møde, hvor De talte — det var første Gang jeg saa Dem — da sagde De: man siger nok Jeppe drikker, men hvorfor drikker Jeppe. — Sarah!“ — han tog igen det krampagtige Tag om hendes Arm. — „Sarah, havde De givet mig Ja i Gaar Formiddags, saa var det aldrig sket. Sarah, De ved ikke, hvad det vil sige at gaa saadan og ikke have nogen at støtte sig til.“

„Jo, det ved jeg nu netop Hr. Selkov, og jeg kan kun sige Dem“ — Sarahs Stemme blev skarp — „at efter min Mening er den Mand, der ikke har nok i at støtte sig til sig selv, en Pjalt.“

„Det maa De ikke sige Sarah, for mange Mænd er Hjem, Hustru og Børn det, som netop gør dem til Mænd; uden det kunde de bleven baade det ene og det andet.“ — Han dæmpede Stemmen. — „Det er det jeg fornemmer Jomfru Mouritz, at — at De kunde faa mig fra al Ting — uden Dem, saa — ja, De maa godt kalde mig en Pjalt, men saa tror jeg ikke, jeg bliver nogen ordentlig Mand, for jeg er kommen til at holde saa forfærdelig meget af Dem.“

Og gjort dristig af Sarahs Tavshed og Mørket lagde han Armene om hende, bøjede sig og hviskede med sin Kind til hendes:

„Jeg skal være saa god imod Dem, Sarah. De skal faa det saa godt. Men De gør Synd, hvis De ikke

vil, det tror jeg De gør Sarah. — Vi kan faa Lejligheden over Gaarden indrettet til vores Beboelse, og De kan være der, naar De vil, blot have Overopsynet med det hele. Og jeg kommer over til Dem i vores Hjem, Sarah, i Stedet for at sætte mig i Kaféen og drikke Aftenen hen. De gør Synd, Sarah, hvis De ikke vil, jeg holder saadan af Dem.“

Sarah frigjorde sig og smuttede halvt ind gennem sin Dør.

„Sarah, vil De ikke tænke rigtig over det og saa svare mig i Morgen tidlig?“

„Jo, det skal jeg nok.“

„Og i Morgen tidlig?“

„Ja,“ hviskede hun ud gennem Sprækken, saa drejede hun Nøglen om.

Hun fik tændt Lys; hvor hun dirrede over hele Legemet som en Haand kan komme til at ryste, naar man længe har baaret noget tungt. — Det var det Favntag — hans Stemme — i det hele taget at have den Mand saa nær. — — — Hun trak Vejret dybt.

Der var ingen Varme i Stuen, hun krøb sammen i Stolen foran den kolde Kakkelovn og saa stirrende ned.

Selvfølgelig vilde hun ikke have Selkov. Hun behøvede ikke at tænke mere over den Ting.

Hun fandt et Skrin frem og begyndte at se sine Dokumenter igennem — naar hun ikke vilde have Manden, maatte hun jo søge en ny Plads indtil Foraaet. Mange fortrinlige Navne — Landets bedste, baade Privatmænd og Indehavere af kendte Lokaler — garanterede her for Sarah Mouritzes enestaaende

Brugbarhed i alle huslige Fag, Orden og Troskab. Hun læste dem igennem, fulgte sin urolige Løbebanes mange Afstikkere gennem Bladene — lige fra Jomfru Mørtels umulig ortograferede Lovtaler om hendes Virksomhed som kun femtenaarig i Skydebanens store Køkken og indtil Grevinde Kaases fornemt stiliserede Anerkendelse.

Restaurationen blev lukket, den dybeste Stilhed med sit Følge af ensom Alvor strømmede ud af den rolige Natteluft.

Hun støttede Nakken mod Stolens haarde Rygkant og stirrede op i Loftet.

Ja, hvor hun havde vist, at hun kunde arbejde — bare arbejde! Men hvor mange Nætter var ikke gaaede hen som nu — med at hun sad som et ensomt, ensomt Menneske mellem mange Mennesker, i et ensomt Kammer mellem mange Kamre. Naar Arbejdet var sluttet, saa var hun glemt — og saa kom den syge Fornemmelse op i hende — kvælende, ligesom Trang til at græde.

Der maatte da komme noget, der *maatte* da komme noget, saadan havde det saa tit hvisket inde i hende, men der var aldrig kommet andet end — Arbejde.

Undtagen den ene Gang.

Hvor de Kvinder alligevel havde det godt, som havde deres eget Hjem, deres egne Børn og en Mands Beskyttelse at hvile ud under.

Imod at sidde ensomt paa et koldt Kammer med Graad i sit Hjerte.

Hvor Selkøvs Haandtryk kunde være bløde og varme! Og de Gange, han havde lagt sin Arm om-

kring hende, dannede Billeder, som blev ved at trænge sig frem i hendes Tanke. Hun følte det igen og igen med en egen behagelig Uro — — — Hvor en Mands Hengivenhed var en snigende Gift.

For saa kom Drømmene om Varetægt og Lunhed — og Børn, som ikke blev taget fra én.

Men selvfølgelig vilde hun ikke have Selkov, om ikke for andet, saa fordi han ikke var absolut ædruelig.

For ellers var han et umaadelig godt Menneske, det havde hun set Beviser nok paa. Og maaske havde han ogsaa Ret i, at naar han fik en Hustru at holde sig til, saa vilde han blive det mest eksemplarisk ædruelige Menneske i Verden.

Men det stod jo ingen Steder skrevet, at det netop skulde være hende.

Det vidste hun i hvert Fald klart og sikkert, at hun elskede ligesaalidt Selkov som de andre, hun i tidligere Tid havde sagt nej til — netop fordi hun ikke elskede — — —

Der gik Timer.

Sarah rejste sig stivfrossen fra sin Stol — hun vidste hverken ud eller ind. Til at begynde med havde hun været aldeles vis paa, at Selkov skulde have sit klare Nej Dagen efter, hun skulde jo ikke lege Lykke og Lunhed, hun skulde ud i den vilde Verden — rejse — *tale* — komme sammen med Mennesker, der var noget ved.

Nu havde hun tumlet sig i den vilde Verden — i det smaa ganske vist — i 15 Aar, det havde ingen Lykke bragt. Men nu skulde hun *tale*, det bragte noget andet.

Men — hvis hun nu ikke kunde stryge ud af sit Liv Manden her og hans Forlangende? Hvis det nu netop var hendes Bestemmelse at gøre noget helt og dygtigt ud af ét enkelt Menneske i Stedet for at tale Uro og gærende Tanker ind i en hel Mængde? — Hvad nyttede det, om hun vandt et Kongerige, naar hun tog Skade paa sin Sjæl. Og det var at tage Skade paa sin Sjæl at nægte at opfylde sin Bestemmelse

Det bankede ganske forsigtigt paa hendes Dør — hun lyttede fremadbøjet og med sammentrukne Bryn, med en Lækats skarpe og gennemtrængende, altopfattende Blik; hun var saa vant til at frygte Natten, den Tid, hvor baade Mennesker og Dyr gaar paa Rov — saa gik hun rolig hen og aabnede. Selkov traadte med en ærbødig Bevægelse bort fra Døren, et Skridt tilbage i Korridorens Mørke.

„Undskyld Jomfru Mouritz, jeg saa ude fra Gaarden, at De havde Lys endnu, og saa tænkte jeg, De maaske havde bestemt Dem — og saa syntes jeg ikke, jeg vilde vente — helt til i Morgen med at spørge.“ — Sætningerne kom stødvis, nærmest mekanisk, hans Øjne var stift hæftede paa hende med et bedrøvet, haabløst Udtryk.

Sarah smuttede ud af sin Stue. „Kom Hr. Selkov, vi kan gaa ind i en af de smaa Stuer.“ Hun gik hurtig foran og tændte Lys, saa satte hun sig i den smalle Sofa og skubbede det lille Kafébord bort. „Sæt Dem ned, Hr. Selkov, naar De har hørt, hvad jeg vil fortælle Dem, kan det være, De slet ikke vil have mig.“ — Det blev hende i det samme klart, at han ikke kunde gøre hende

noget bedre end sige, han ikke vilde, saa var alle Ting saa nemt ordnede.

Selkov satte sig, han saa afgjort vantro ud, hans stille Øjne var som skruede fast til hendes Mund.

„De ved Selkov, at jeg er fra Hobro-Kanten. Paa en Rejse en Gang fra mit Hjem og her til traf jeg en ung Mand, Sofus Gamborg, Søn af en af de fineste Familier i Hobro. Vi blev ringforlovede og jeg fik Bud om at komme hjem, men Sofus skrev til min Fader, at hvis jeg maatte faa Lov at blive i Kjøbenhavn, skulde han værne om min Ære som min Fader selv. Vi var forlovede fra jeg var 18, til jeg var 20 Aar, og ham havde jeg kær, som jeg aldrig har haft nogen kær siden.

Saa skete det, at jeg — gav efter for ham en Dag. Jeg spurgte, om han vilde love at betragte mig som sin Hustru, og han svor at være mig mere tro, end om vi var viede af Jordens samlede Præsteskab. Siden betragtede jeg mig som hans Kone — ganske ligefremt, og det samme gjorde han, han var ingen Forfører, han elskede mig blot.

Saa kom det, at jeg skulde have et Barn.

Mine Forældre var gaaede fra Gaard til Gaard, bestandig nedad, min Fader drak og min Moder var doven; de havnede nede i en lille Forpagtning tæt ved Hobro.

Jeg fortalte Sofus, hvordan det var, og han mente selvfølgelig, at vi skulde giftes saa. Men nogle Dage efter, da jeg kom op til ham, saa han meget nedslaaet ud og viste mig et Brev fra hans Forældre.

„Det er jo kedeligt for hende,“ skrev hans Moder, „men du kan ikke gifte dig med hende, Sofus, du

kan ikke føre som Hustru ind i din Familie Datteren af den Mand, der daglig gør sig til Latter for hele Hobro Ungdom, der ikke betragter nogen Brændevinskælder for for tarvelig eller nogen omstreifende Bandit for for ringe til sit Selskab. Pigen har vi intet at udsætte paa, hendes Rygte er saa vidt vides godt nok, men du kan ikke gifte dig med hende“

„Jeg saa paa Sofus, og Sofus saa ned — det var jo det, at han skulde have sin Faders Forretning i Hobro og desuden — han vilde nødig gøre sin Familie imod.

Den Nat der da fulgte paa“ — Sarah trak Vejret syngende ind mellem Tænderne, hun lagde Hovedet tungt tilbage, og de tynde Øjenlaage krympede sig nervøst, saa saa hun op igen — „Jeg græd ikke, jeg laa stille i min Seng og alt i mig jamrede uden Lyde, jeg løftede en Arm, det var Smerte, jeg drejede mit Hoved, det gjorde ondt, jeg tænkte i Morgen maa du være død, det maa være saadan man mener med, at et Menneskes Hjerter brister — eller ogsaa maa du være afsindig i Morgen.

Jeg døde ikke, blev heller ikke afsindig og vilde ikke berøve mig selv Livet, fordi jeg som Barn saa noget, der fik mig til at tro, at Selvmord sætter en Menneskesjæl tilbage — det er det samme som at dumpe til Eksamen, naar en Discipel ikke har været forberedt godt nok, saa maa han læse om igen. —

Naa, men det var ikke det. Jeg fraflyttede min Plads og lejede mig ind paa en lille Kvist, der levede jeg af at sy Tøj paa Blansketter for et Korset-Firma. Barnet fødte jeg paa Fødselsstiftelsen, min Tante Fru Albertine kom og hentede det, det skulde

sættes i Pleje ovre i Jylland. Hvor jeg husker den Dag — og jeg glemmer den aldrig — da først følte jeg mig skændet. Jeg saa med lange, lange Øjne efter min lille Dreng, det snørede sig sammen i min Hals, og jeg tænkte et Øjeblik paa at styrte mig ud fra Vinduet.

Men baade Sygeglejerskerne og Lægerne var alle saa flinke, jeg tror de saa hvor knust jeg var; de talte opmuntrende til mig, Overlægen tog mig lempe- lig ved Næsen og sagde, at saadan en lille, forladt Hustru skulde bare sætte Næbet i Vejret og blive en dygtig Kvinde, saa var Skaden forvindelig. Han skaffede mig Plads, og siden stod jeg sikkert paa Benene igen — mest maaske fordi Overlægen gen- gav mig min Selvrespekt, jeg følte mig ikke som en falden Kvinde, men som en uretfærdig behandlet Hustru, der havde Ret til at se al Verden lige i Øjnene.“

Selkov knyttede Haanden der laa paa Bordet — „Aa for et Bæst den Mand var!“

Sarahs Øjne lynede. „Det maa De ikke sige, Selkov, mod mig var han nobel og fin altid. Han var kun svag. — — — Naa, Selkov, i Deres Øjne er jeg en falden, ikke sandt?“

Det lyste op i Selkovs blaa Øjne, og pludselig dristig rejste han sig og satte sig hos Sarah i Sofaen.

„Er det bare det, Sarah? — der er jo ingen, som ved noget om det, vel? — uden Deres Slægt ovre i Jylland. Og jeg Sarah,“ han lagde sin Arm varmt omkring hende — „jeg kan saa godt tilgive! Helt, Sarah, tro mig! — — — Og saa vil du?“

Sarahs Øjne kneb til som i Smerte, igen det Ord som skurrede! Hun forsøgte uvilkaarlig en Art Flugt.

„Har De tænkt paa, hvad Deres Slægt vil sige, Selkov, Deres fine Søster Alvilda, den rige Grosserer Hartmans Frue — eller Deres Broder Valdemar Selkov, Kul-Grossereren?“

„Tror De maaske, jeg er bange for at gøre min Familie imod, naar det gælder min Hustru,“ lo Selkov. Hans Højmod gjorde ham helt dristig, han trak hende tæt til sit Bryst, hun gjorde en uvilkaarlig Modstands Bevægelse, men mødte i det samme hans Øjne, de rare Øjne, der forraadte hans blinde Syn og gode Hjerte. Og med sit Bryst mod hans opfattede hun hans Hjertes hurtige, rørende, livsglade Duk-Duk. —

„Vil du saa, Sarah?“

Hun smilede og klappede ham paa Kinden.

„Ja ja da Selkov.“

FEMTE KAPITEL

Det nye Taarbæk Strandhotel, der vendte ud mod Sundet, ejedes af Ernst Selkov; han havde selv Hotel i Stuen, 1ste og 2den Sal; den flotte 3die Sal med de to taarnagtige Hjørnebygninger og den vældige fremspringende Karnap var foreløbig lejet ud til den hovedrige Bygnings-Ingeniør Faaborg. Huset gik op i en skifertækket Kuppel med en bred Altan løbende rundt om, sluttede endelig af i en lille Kugle med en Vimpelstang og et smalt Metalflag. Hotellet saa imponerende og palægagtigt ud, bygget i gammel Stil med de to portallignende Indgange og de uregelmæssige Vinduer, smalle og fængselsagtige eller store rundbuede.

„Stram dig nu op Mand og tag med!“ Ingeniør Faaborg stod og knaldede med sin Pisk ude i Hotelgaarden, hvor hans lille elegante Køretøj holdt forspændt. Hans Opfordring gjaldt Hotelværten, der netop var kommet ud paa Køkkentrappen.

Ernst Selkov sejlede over mod Rækværket, slog ud med Haanden og forsøgte at lalle en eller anden Menings Tilkendegivelse, men det blev kun til et uforstaaeligt Kragemaal af Hik og Gurglelyde; et

Trin gik han, to ramlede han nedad, sejlede igen tungt mod Rækværket — saa opgav Ingeniøren ham.

Men ud at køre vilde han, det havde han sat sig for, han vilde ud paa den nye Variété og høre paa Sangerinder. Men hvem skulde han faa med? Han saa op og ned ad det store Hus, fulgte Vinduesrækkerne paa 3die Sal, hvor hans egen Lejlighed var, 2den, 1ste og Stuelejligheden, som Selkov alt sammen havde i Brug til Hotel — men han kunde ikke opdage et eneste Ansigt, han vilde have med.

Saa bestemte han sig for sin Kone. Men Fru Randa vilde ikke med undtagen Fru Sarah ogsaa tog med. Saa bevæbnede han sig med en Pels og inde i Hotellets store Køkken fandt han Sarah i sin lyserøde, sribede Morgenkjole travlt optaget af at røre Blomkaals-Budding til Middagen. Han tullede hende uden videre ind i Peltsen og trak hende med ud i Vognen, hvor hans Frue allerede sad; saa endelig kunde han køre.

Sarah aandede den friske, kolde Vinterluft ind i dybe Drag, det var saa længe siden hun havde været udenfor en Dør, Luften smagte som svalt, rent Vand paa en hed Sommerdag. Blot nu alt gik derhjemme som det skulde; Jomfru Svendsen var i hvert Fald paalidelig i Køkkenet og gamle Tonne var tro som Guld, naar han var sat til at passe de smaa Piger, han rørte ikke en nok saa lille Snaps, saalænge de var betroet hans Varetagt.

Sneen faldt mildelig i store, hvide Fløjelsflager, Vognens Hjul løb blødt og dybt som over tykt Mos, og Hestene dampede af smeltende Sne.

Inde i det tarvelig besøgte Variété Lokale opdagede

de Sarahs Onkel, Claus Mouritz, der sad sammen med en Overbetjent. Faaborg fik øjeblikkelig fat i dem og lidt efter kom ogsaa Lokalets Ejer, der var en Bekendt af Selkov, hvem han ogsaa straks spurgte efter.

„Lovlig udskyldt,“ lo Ingeniøren, „Hovedet fuldt af sin Forretning — Øl og Vin.“ Han saa med paa-taget Frygt til Sarah, der mod sin Vilje maatte smile, Faaborg var saa letsindig glad som et lille Barn. Han var en nydelig, lille Mand med brune, flotte Whiskers, venlige brune Øjne, der saa ud som et bundløst Dyb af blødt, mørkt Morads, Trækkene var udviskede, Underlæben hang lidt. Helhedsindtrykket var Finhed og en grænseløs, men elskværdig Letsindighed. Han var af fin Familie — Bedstefaderen Biskop — og flere af hans Slægtninge havde udmærkede Stillinger rundt omkring ude i Landet.

Hans Hustru var eneste Datter af en Oberst Hyldegaard. Hun var som en Bensplint høj, tør og mørk og, som hendes Mand plejede at sige, mager og skarp som et Tretommersøm. Alligevel var hun meget yndefuld med en imponerende Vælde af brusende, blaasort Haar og med Øjne saa sorte, dristige og funklende som en ung Ørns. Allerbedst maatte hun have passet til den Sekond-Løjtnants Uniform, hvori hun paa et privat Maskebal havde bedaaret Ingeniør Faaborg, der sværmede om i Skolepige dragt.

Hun var Venner med næsten alle Mænd paa Grund af sin uforsagte og pikante Maade at tale paa.

Sarah kunde ikke holde det ud i det tættilrøgede Lokale, hun sneg sig ud. Det sneede endnu, mildt

og stille. Lydløst lagde Fnuggene sig foran hendes Fod og gjorde det hvide Tæppe for hvert Øjeblik tykkere og blødere. Hun holdt Haanden krammet om Tøjet foran sit Bryst og trak Vejret i dybe tunge Pust. Hendes Skuldre skød sig op for hver Gang og faldt igen, Angsten kom svimlende over hende. — Ja, det passede nok alligevel, allerede et Barn paa Vej igen, og lille Signe var kun et halvt Aar og Cæcilie halvanden; gik det da dobbelt hurtigt, naar Manden var Dyr.

Hun gik helt ned til Stranden, Bølgerne kom rul-lende tungt larmende ind mod Bredden, væltede brasende op over Stranden og flød tilbage, mens de hvide Skumkerner knitrede kogende, idet de sprang.

„Det er jo yndigt! Det er jo yndigt!“ — Hun holdt Fingrene for Munden for at dæmpe Lyden af sin jamrende Stemme. „Det er jo yndigt at faa Børn med en Mand, der er drukken, er fra Vid og Sans hele Døgnet rundt.“

Hun blev staaende og vuggede fortvivlet frem og tilbage, den stille Nat blev fyldt med Bølgebruset derudefra. Gennem det levende bevægelige Sneslør skimtedes Varieté-Bygningens Konturer oversneede som tækket med hvid, nobret Astrakan og rundt om en Skov af blødt svajende Vattræer med Snevæv mellem Topgrenene som fint udskaaret Elfenben. Et Steds derude, halvt gemt under Nattens bløde, graa Slør, laa et Par Rækker Villaer, de saa saa fredelige og trygge ud som sovende Fugle paa Kviste — de kunde sagtens sove i Ro, Kvinderne derinde, ingen af dem bar vel Barn af en fortrukket Mand.

Der kom et Vindstød, færende fyldte det Luften

som en uhyre Piskesnerts Susen. Sneen sank fra de tunge Grene, der hang ned som store hvide, magtesløse Labber; Vandet væltede rullende ind mod Bredden med en dump forbitret Brusen som af stigende Vrede. —

Saa rev hun Hænderne fra Munden og skreg ud over det larmende Øresund:

„Aa Gud, jeg kan ikke gøre for det! Gud! Gud! Gud! det er ikke min Skyld, det *er* ikke, Gud!“

Faaborg havde givet for 200 Kr. Champagne, Onkel Claus for andre 200. Stemningen var løftet. Da Forestillingen var forbi, inviterede Ingeniøren af sit fulde, gavmilde Hjerte Sangerinderne ned paa et lille Glas. Lokalets Ejer præsenterede dem, Fru Randa drak af Vrede.

Sarah kunde ikke lade være at se paa en nydelig brunet, ganske ung Pige med store, gulbrune Øjne og en blød, velbygget Mund. Hun var bleven præsenteret som Gabrielle. Sarah vejede hendes Fordærvelse i den Sum af fjendtlig Verdensforagt, der laa i hendes Blik — saa vendte hun sig helt til hende.

„Hvor Lyset generede Dem før, da De sang, jeg kunde se, De fik helt ondt i Øjnene.“

Pigen saa med hele Plebejerens instinktmæssige Mistro op og ned ad hende.

„Skulde De have Lyst til — ja hvis jeg kan hjælpe Dem med noget, saa kom til mig, naar De vil.“

Gabrielles Mund vred sig til et grimt Træk, Øjnene borede sig frækt ind i Sarahs: „Anger og Magdalenehjemmet, Tak, det kan I selv beholde.

Mon ikke mange af jer gifte Fruer trænger ligesaa meget til en Omgang Magdelenehjem som vi.“ Dermed vendte hun Sarah Ryggen og lidt efter gik de alle.

Fru Randa var syg. Vrede og Champagne i For-
ening knækkede hende aldeles, hun blev baaret ud
i Vognen, der havde holdt forspændt foran Døren i
flere Timer. Kusk og Hest var hvide af Rim. Onkel
Claus maatte lades tilbage, hans store Korpus var
altfor uhaandterligt. Ingeniøren selv var jublende, han
stod midt i den faldende Sne og rev Tændstikker
af, de smaa gule Flammer sprang som Stjernes kud
gennem den mørke Nat, laa et Øjeblik og stredes
med Sneen, mens Flammen kyssede sig henover
Tændstikkens Flade, inden den døde. Ingeniøren
holdt ikke op, før den sidste Tændstik var kastet,
han sang overglad, mens Ildperler og Snefnug sank
ned om ham.

Endelig kom de afsted. Fru Randa laa sanseløs
paa det ene Sæde, ligeoverfor stred Sarah en haard
Kamp imod Faaborg, der vilde have et Kys.

„De kan ligesaa gerne give mig det, Fru Selkov,
Folk siger alligevel, at vi er gode Venner,“ argumen-
terede han. Og da det ikke hjalp, forsøgte han med
Magt, men kom til kort, han var kraftløs som et Barn.

Sarah hjalp først Fru Randa op og i Seng, den
kolde Luft havde hjulpet lidt paa hende, hun kunde
saa smaat begynde at skænde paa sin Mand — saa
skyndte Sarah sig ned. Inde i Barnekammeret sad
gamle Tonne sammenbøjet foran den lille Barne-
seng, han saa op med de gamle, blege Øjne, der var
matte som Tin.

Sarah klappede ham paa Skulderen og saa ned til sine to smaa Piger, to runde, bløde Ansigter laa vendt mod hinanden — tæt sammen — det sorte, viltre Haar spandt silkefine Traade fra Pande til Pande.

„Har Tonne klædt dem af?“

Tonne nikkede paa sin evindelige Mekanik-Maade.

„Jov, jov, jov.“

„Og han?“ hun gjorde et Kast i Retning af Sovekamret.

„Jov han;“ Tonne nikkede paa det troværdigste, — „han holdt ud lige til det sidste.“

„Ja, god Nat Tonne og Tak.“ — Tonne rokkede ud, og Sarah listede ind i Sovekamret. For Selkøvs Skyld behøvede hun ikke at gaa saa stille, han sov, saa ikke et Jordskælv kunde vække ham. Han laa paa Ryggen og snorkede, den ene Støvle laa oppe i Sarahs Seng, paa Gulvet laa hans Uhr, der ved Kæden hang fast i et af den sammenkrøllede Vests Knaphuller.

Sarah saa sig om i det propre, sirlige Soveværelse og tilbage til Børnene — dér havde en gammel Delirist siddet Vagt over hans Børn, mens han selv hun sukkede modløst.

Fru Randa laa endnu i Sengen, da Sarah Morgen en efter svippede op for at se til hende. Ansigtet laa gult som et Morgenfrueblad, begravet i opløst, blaasort Haar, Øjnenes vilde Glans var slukket, de var ru og matte som tørt Tang. Hun løftede sin Haand — der faldt en Flom af Kniplinger tilbage fra den brune, haarede Arm — saa tog hun Sarahs Haand i sin og takkede for Hjælpen om Natten. Hele Sovekamrets graastribede Tæppe flød med afstrøgne Tændstikker.

„De skulde se at vænne Deres Mand af med den Uvane at rive Tændstikker af, naar han har faaet lidt for meget; det ender med, at han en Dag svider Hytten af over Hovedet paa os. — Jeg har en sygelig Rædsel for Ildebrand, siden min Fædrengaard brændte.“

Fru Randa løftede Hovedet saa meget, at hun kunde se henover det tændstikbestrøede Gulv, saa faldt hun tilbage med en lille, harmløs Latter.

„Aaa, det er saamænd en uskyldig Fornøjelse“ — hun saa ud af Siden af Øjnene til Sarah — „Jeg vil da hellere det, end at han banker mig.“

Sarah skyndte sig at tage en lille, fløjelsklædt, fireaarig Plageaand i Hænderne og dansede rundt med hende. Fru Randa laa og saa med Moderglæde paa den fine, vævre Baby, hvis sorte Øjne, store og ildfulde som hendes egne, glødede af Henrykkelse og Varme.

„Hvad skal du være, naar du bliver stor, Mary?“ spurgte hun.

„Ballet-Primadonna ved det kongelige Teater“ plaprede den lille med sin søde Barnestemme, der var spinkel og kunstnerisk fin som Rokoko. Fru Randa rettede lidt ved hendes Kniplingskrave, der var højst derangeret efter Dansen.

„Nej, De skulde set hende danse Vals, før hun endnu kunde gaa alene! Hun blev ligefrem inviteret med ud for at danse ved Selskaberne! Hun er født Danserinde — se Benene saa bøjelige“ — Fru Randa vendte sorgløst op og ned paa den lille Pige. — „Naar hun bliver stor nok, sender jeg hende ind paa den kongelige Ballet-Skole.“

Hun saa pludselig op med varme og venlige Øjne. „Nu ved jeg, De er min Ven, Fru Selskov, jeg hørte det i Nat, da De tog min Mand i Skole.“

Sarah smilte. „Vidste De ikke det før, Fru Faaborg?“

„Aa — Folk siger saa meget — og med *den* Mand De har!“

„Jamen tror De da“ — Sarah maatte tage den lille, der blev ved at plage hende for at danse, op paa sin Arm — „tror De, at jeg, hvis jeg endelig vilde bryde mit Ægteskab, brød det med en Mand som Faaborg.“

Fru Randa lo forsorent: „Aa jeg ved ikke, man kasserer jo undertiden det ene sure Æble for at bide i det andet.“

„Han er saa god, naar han er ædru,“ indvendte Sarah stille.

„Ja, naar,“ spottede Fru Randa. „Pigerne siger, at der lød Støj ovre fra Deres Lejlighed i Nat — et af Fru Selskofs sædvanlige nervøse Anfald, mente de?“ — Hun skar det mest hemmelighedsfulde indviende Frue-Ansigt. — „Var det ikke snarere Deres Mand, som nødvendigvis maatte betro Dem den vigtige Hemmelighed, at han elskede Dem — for saadan gik det her?“

„Det var bare Børnene,“ fejede Sarah lidt skarpt af. Ved De hvad jeg havde Lyst til, Fru Faaborg? Kan De huske den kønne, unge Pige derude, Gabrielle? Jeg tror, jeg vil se at faa hende her hjem og lære hende grundig Husgerning, hun saa virkelig saa flink og opvakt ud.“

„At De gider, Fru Selskov.“ Randa lagde sig til-

bage med vidt udspilede Arme og gabede. „At De gider! Tror De maaske, at De kan samle alle af-dankede Eksistencer ind i Deres gudsmoderlige Favn? De har en gammel Delirist til Barnepige, en straffet Brandstifterske til Kokkepige, en Krøbling til Kælderdreng, foruden alle Deres lasede Middags-Abonnenter. Hvorfor kalder De ikke Deres Hus for Taarbæk Udskudshjem i Stedet for Strandhotellet.“ — Fru Randa lagde sig om med Hovedet paa Siden, Øjnene havde faaet Glans igen, hun saa skarpt og velvilligt paa Sarah.

„De ved jeg er ærlig, Fru Selkov, derfor vil jeg ganske ligefrem sige Dem, at Folk mener, De er en lille bitte Smule forrykt!“

„Den Dom kan jeg bære,“ lo Sarah. „Men“ — hun blev alvorligere — „der var alligevel noget i det, hun sagde, at mange gifte Koner kunde trænge til en Omgang Magdalenehjem. Hvem ved, hvordan hendes egen Moder har været! Maaske har hun været af de Kvinder, der faar mange Børn, men alligevel aldrig bliver Mødre, blot uanstændige Kvinder. — Naa Farvel, nu tager jeg Mary med ned til Cæcilie, saa kan De faa Dem en lille Morgensøvn. — Farvel.“

Fru Randa laa lidt og blundede, til hun blev forstyrret af en spæd Klynken, hun trak Vuggen nærmere til Sengen og tog en lille Skabning i en hvid kniplingsbesat Natkjole op og lagde den ind til sig. Med nænsomme Fingre løste hun et Lommetørklæde, der var bundet om Barnets Hoved ned om Midien og om paa Ryggen, saa lagde hun det lille Væsen, der var slatten som en vissens Blomst, til sit

Bryst. Hun blev ved at ligge og se paa det benfarvede Ansigt; det lille Skind fik vist heller ikke Lov at leve. — Hvordan kunde det nu være, at Mary havde været saa frisk, da hun blev født, men baade Gerda her og den lille døde Elise havde ved Fødslen været saa svage, at Hovedet maatte bindes fast til Kroppen, de kunde ikke bære deres egen Vægt. Det gjorde saa ondt at se en saadan lille Skat visne mere og mere, Børn var det eneste hun brød sig om. — Faaborg? Ja-a, han var Børnenes Fader, og den, der sørgede for dem — simpelthen Hannen...

Fru Randa bandt det lille Hoved fast igen, rejste sig i Sengen og vuggede Barnet i Armene, mens hun nynnede syss, syss, syss — syss, syss, syss. Der var intet i Verden, der kunde sammenlignes med Fornemmelsen ved at lulle saadan et lille Barn i Søvn — hvis det blot ikke var saa hvidt som Stivelse i sit lille, yndige Ansigt. Mon nu alle hendes Børn skulde blive saadan? Var det maaske en Slags Straf, fordi hun en Gang overmodig havde sagt, at hun vilde ikke nøjes med mindre end tyve. — Men ikke tyve Skrællinger! Derimod en hel Flok sunde Krabater, kunde der tænkes noget morsommere end at være Moder til dem? — — — Var der de Kvinder, som blev uanstændige Kvinder i deres Ægteskab, saa var der sandelig ogsaa dem, som blev Mødre, og ikke andet end Mødre!

„Søde lille Gerdamor, kan du da ikke ogsaa skynde dig at komme dig!“ hviskede hun pludselig og dukkede et Øjeblik Ansigtet ned i den hvide BARNEDragt; der blev to store, fugtige Pletter, dér hvor det tynde Kniplingevæv havde opsuget Taarerne . . .

Sarah havde baaret Mary over Gaarden og ind i Sovekamret, hvor den lille Cæcilie modtog sin Lege-søster med at overlade hende en hel Haandfuld Billedkort, som Tonne havde givet hende til at lave Korthuse af. Sarah satte sig paa Knæ paa Gulvet og byggede Rækker af Huse til de to smaa Piger. Tonne med den lille rebelske Signe paa Armen kom ogsaa ned paa Gulvet, og Husene rejste sig og faldt igen til stor Jubel for hele Klyngen. Sarah blev ligesaa ivrig som de Små, hun fik ondt i Knæene, men det gjorde ikke noget, med ivrige Kast strøg hun Krøllerne bort, naar de faldt hende ned i Øjnene. Cæcilie holdt hende drillende de smaa bløde Hænder for Ansigtet, saa hun ikke kunde se at bygge, hun truttete Læberne ud mellem de spinkle Barnefingre, og den lille Pige kyssede under smaa Henrykkelsens Anfald sin Moders Mund. Mary sparkede med kaade Bevægelser til Kortene og Signe ruskede, smittet af de andre, ivrigt i gamle Tonnes røde Næse. Paa en Gang røg Sarah travlt op, hun havde jo slet ikke Tid.

„Nej, Mor, du ska' blie'“. Cæcilie lavede Surmund og holdt hende i Skørtekanten.

„Mor har ikke Tid, nu kan Tonne bygge til jer!“ Hun maatte med Magt rive sig løs fra Børnene, saa skyndte hun sig gennem Dagligstuen, men gav pludselig efter for et Anfald af Træthed og satte sig i en af de store, komfortable Plydses Stole. Hele det solide, safirblaa Møblement var en Brudegave fra Grevinde Daa — det var pænt af hendes Naade, at hun blev ved at interessere sig for hende. — — Der var saadan en Mathed og ugidelig Tristhedsfø-

lelse over hende, hun maatte hvile et lille Øjeblik, hun havde været saa tidlig oppe for at se efter om Lokalerne var rene, Køkken og Buffet i Orden, Kul-Oplaget tilstrækkeligt — hun sukkede ud — der var saa meget.

Nu havde hun sine egne Stuer, sit eget Hjem, det hun ude blandt fremmede havde længtes saa meget efter, nu havde hun blot ikke Tid til at være her. Aa i den første Tid af deres Ægteskab, da havde hun haft Tid til at pynte og frisere sig for ham og smykke deres lille Lejlighed paa det sindrigste, og naar han kom over, lo han forelsket af hendes Paafund og manede hende til at være forsigtig, mens hun gik med deres første Barn.

Saa kom han første Gang over fuld og urimelig, det blev til flere Gange, og nu var det næsten altid.

Men selv den Gang han var ædru, havde hun altid haft en Følelse af, at han, Manden i sit eget Hus, brød Velværet, Hyggen, at hans Aandepust beskadigede den inderste, fine Kærne i Hjemmet ligesom et forkert Krydderi kunde ødelægge den fineste Rets Aroma. Hvor mange Gange havde hun ikke med bittert Samvittighedsnag grebet sig selv i at sidde og ønske ham langt borte, for at hun kunde falde i Ro. For naar hun sad og mest følte Lykken ved sit Hjem og sine Børn, og han ogsaa var til Stede, saa var det som om alle Nerver stod stramspændte, urolige, ligesom bare ventede paa, at han skulde gaa, før de kunde falde i Hvile.

Hun havde fordoblet sin Æmhed for at han intet skulde mærke, det var jo selvfølgelig kun rigtigt at

Manden var i sit Hjem — selv om han uafvidende satte en grim Smag paa det.

Sagen var den, at han og hun var to Elementer, som det var ligesaa umulig at faa til at blive til ét i den samme Stue, som hun ude i Køkkenet kunde faa Olie og Vand til at blive til ét i det samme Glas.

Siden han saa tog fat paa at drikke og brutalisere hende med Skældsord og gemene Hentydninger til hendes Fald samt Paaberaabelser af sin Ret for Føde og Klæder, han gav hende, siden da brød hun sig ikke en Gang om selv at sætte Smag paa sit Hjem.

Men med ham var hun lovlig og moralsk gift, med ham havde hun lovlig og moralsk to Børn, snart tre — kunde maaske faa mange Børn. Var de Børn nu født i Ægteskab eller udenfor, og hendes store Dreng over i Jylland, hvad var han? — Det forekom hende forfærdelig syndigt og urent hele hendes Ægteskab, for det første fordi han var drukken, for det andet fordi han var en Mand, som ikke kom hende ved.

Men det nyttede vel ikke stort, at hun traadte frem og stillede Vedtægterne paa Hovedet — forresten havde hun heller ikke Tid. Hun havde maattet træde ud af alle de Foreninger hun var i før sit Giftermaal, fordi Selkov beskyldte hende for Forsømmelighed, nu havde hun ikke i Aar og Dag været andre Steder end i Køkken, Kælder, Oplagsrum o. s. v., én maatte jo dog se efter det. Og saa længe hun blot var rask som hun altid havde været, saa — uvilkaarlig strakte hun de knyttede Hænder ud og strammede Munden — saa skulde det nok gaa fremad om

han saa drak for 10, Forretningen skulde under hendes Skytsel nok kunne bære baade en og to Durk-drankere

Jomfru Svendsen kom over Gaarden og ind, hun var en lille, gyselig grim Skabelon, der havde været straffet med Tugthus for Brandstiftelse, men hun var dygtig og paalidelig.

„Frue“, berettede hun, „jeg hørte, at Hr. Selkov var ved at bestille Konserves af Agenten, og jeg synes, vi for ikke saa længe siden fik en stor Ladning. Jeg har set efter, men jeg kan ingen Steder finde det.“

Sarah røg op. „Er han vild, Manden, vi fik for mange hundrede Kroner Konserves i forrige Maa-ned. Nu skal jeg selv se efter.“

Lidt efter stod hun i Kælderen og undersøgte Hylderne — om hun saa kunde begribe det — Selkov var kommen til, da den store Sending kom, og han havde paataget sig at besørge det ned i Kælderen. Sarah rodede alle Skabe igennem, der var intet, men tilsidst fandt hun inde i et lille mørkt fugtigt Sidekammer Dynger af Konservesdaaser, rustne og mugne.

Der faldt en pludselig Skygge over Kælderen, Selkofs svære Skikkelse stod i Døraabningen, svingende fra den ene Karm til den anden.

„Naa, er du nu her“ — der var Hadefuldhed i Stemmen — „hvad er du nu ved at rode i?“

„Sarah saa op. „Der er Konserves i Mængde, du har vel ikke bestilt noget?“

Hvad F . . . kommer det dig ved, din“ — Der faldt et Skybrud af raa Skældsord — „Gaar du her og spiller vigtig og rapser i alle mine Sager

Havde du Klæder paa Kroppen, da jeg tog dig, nej men du havde en Unge, havde du . . .“

„Det havde du jo ogsaa“, svarede Sarah kort og sorterede Konserverdaaserne, „men jeg sagde dig det før vort Ægteskab, det gjorde du ikke.“

„Er du mopsig?“ Selkov ravede frem i Kælderen, det store, blodrøde Ansigt ligesom voksede i Dunkelheden, Øjnene bulnede ud af Hovedet som to lyse, blaaspættede Æg. — Sarah veg uvilkaarlig længere tilbage i Kælderens Halvmørke.

„Naa, saa du er mopsig, din snerpede . . . du er for fin til at din egen Mand . . .“

„Ja, for det er Synd,“ afbrød Sarah kort og saa uforfærdet ind i det bulne, røde Ansigt, men hun ry-stede af Angst og spejdede stjaalent efter en Udvej til at slippe uden om ham og komme ud.

„Synd! — er du gal! — naar du er gift! Men du skal skabe dig, skal du, men jeg skal lære dig at skabe dig“ . . .

Sarah søgte hen til Kældervæggen, hun krykkede sammen, gjorde sig saa lille som mulig i uvilkaarlig Trang til at usynliggøre sig. Han ravede nærmere og greb efter hende, hun flygtede rundt i Kælderen og han fulgte hende, men han var ikke mere sanseløs drukken, end at han passede paa Udgangsdøren.

Netop som Sagra smuttede om ham, saa han sit Snit til at naa hende, han greb med Jernfingre ind i hendes Bryst, hun skreg vildt og smerteligt.

„Vil du saa?“

„Nej! — er du forrykt! Slip!“

„Ja, jeg skal vise dig hvem der er forrykt, jeg skal vise dig noget andet, skal jeg“ . . . Han slyngede

hende om paa en Dyngge tomme Kaffesække i Kældershjørnet, hun var oppe i samme Nu og skubbede ham tilbage, saa han tumlede baglængs ind mellem Daaserne, hun lige havde stablet op. — Et undertrykt Brøl af Raseri, saa var han oppe igen, med hele sit vældige, tunge Korpus over hende væltede han hende tilbage i Sækkene

Selkov sad inde og drak med Claus Mouritz, da Jomfru Svendsen kom ind og spurgte efter Fruen, som ikke var til at finde, Selkov drak et Glas Kognak ud — saa gik han sejlende ned i Kælderen. Han kastede et hurtigt Sideblik ind paa den sammenbøjede Skikkelse, der pjusket sad paa Sækkebunken, rokkende monotont frem og tilbage og stirrede stift frem med store, slukte Øjne — saa blev han næsten ædru.

„Skal du ikke ind at bestille noget?“ Der var underforstaaet Tamhed i den bryske Tone.

Sarah saa ikke op, hun rokkede uforstyrret i samme Tempo — saa gik Selkov igen ind og drak.

Men ikke ret længe.

Han kom igen til Kælderdøren og kiggede ind.

„Jomfru Svendsen ved ingenting om Middagen.“

Sarah svarede ikke, og Selkov gik igen. Jo mere han drak derinde, des mere ædru blev han — saa kom han ud igen, Uhyggen trak ham derud, det var ikke, som om det var et levende Menneske, der sad i Krogen paa de klamme, sorte Sække, det var en Bylt lyserødt Sirts, der vuggede og vuggede og i hvilken der laa to døde, sorte Øjne, der stirrede stift som en Gengangers.

Langsomt nærmede Selkov sig den røde Bylt, han strakte sin Haand ud og tog om hendes Arm — sky prøvende — som om han hvert Øjeblik ventede at se noget, et eller andet rædselsfuldt, frygteligt fare op af Bylten og sønderkradse ham med Negle og Klør. — — — Men Sarah rørte sig ikke, han bar den røde, modstandsløse Bylt ind i Privatlejligheden og lagde hende paa Sengen — — —

Om Aftenen kom Fru Randa ned og Sarah kviknede lidt. Da hun gik, kom Tonne og klædte Børnene af, han sad og sang for dem med en eneste monoton søvndyssende Lyd — a-a-a-a-a ligesaa sikkert virkende som Morfin. Sarah sov ind og vaagnede først, da alt var slukket og tavs Nat, og Selkov var i Seng. Hun laa lidt og smaablundede — hvert eneste Lem var ligesom brudt og hun tørstede, tørstede saa frygtelig. Hun vaagnede helt og blev sig sin Tørst bevidst, det sugede saa underligt sammen hen over Mellemgulvet, hun var svimmel og syg.

Med stor Anstrengelse fik hun Selkov halvvaagen og bad ham række sig et Glas Vand fra Natbordet. „Hold Mund“, brummede han halvt i Søvn og faldt tungt hen igen.

Saa gled hun endelig ud af Sengen, hun kunde ikke holde Tørsten ud længere; hun slingrede frem over Gulvet og pludselig skar en hvinende Smerte igennem hende, Hede og Svimmelhed brusede som en uhyre varm Bølge over hendes Hoved og Sveden perlede frem paa Panden, vaad og varm. Hun dukkede sig til det gik over, saa svøbte hun et Lagen om sig, krøb over Gaardpladsens dybe Sne og bankede paa gamle Tonnes Vindue.

„Tonne, hent en Doktor,“ klagede hun sagte mod Ruden.

Og indefra lød Tonnes stødwise „Jov jov“, hun hørte ham vælte Stolen foran Sengen, saa krøb hun forsigtig og kuldeskælvende tilbage.

Det var et meget ufuldbaaret, lille Væsen, som Sarah efter tre Timers haardnakkede Smerter bragte til Verden — saa faldt hun stille og træt i Søvn.

SJETTE KAPITEL

I Linnégades Hjørnested var 1ste Salen beboet af Grosserer Hartmann, gift med Ernst Selkows ældre Søster, Alvilda. Det var en usædvanlig flot Hjørnestue med store Malerier i tunge straalende Rammer, polerede Spilleborde, et imponerende Bogskab med Rækker af pragtindbundne Bøger. Svære mørkerøde Tæpper strakte sig over Gulvet og ligesom slikkede med lange røde Tunger op ad Vindueskarmene, ordnede i overdaadige Gardinfolder. Af samme Stof var Portieren for Spisestuedøren; derinde sad to ganske unge Piger og spillede firhændigt, korrekt og behagelig dæmpet. I Hjørnestuen var Selkov-Familien samlet om Chocolate-Bordet under det matte Skær fra en høj Broncelampe med japanesisk Kuppel.

Det var Fru Alvildas Fødselsdag.

Den ældste af Brødrene, Valdemar, sad med Al-buen paa Bordet og Haanden fattende om det blonde, spidse Hageskæg, han saa grundende ind i Gardinets røde Folder med det Selkovske Myndighedspræg i det faste, stikkende Blik.

Fru Alvilda lignede ham meget, kun var Myndig-

heden her udviklet til aabenlys Selvtægt, og hun var klædt med gennemført solid, lidt tung Elegance, der ligesom fastslog hendes Enevælde.

I Sofaen sad to Damer, en lille Klumpedumpe-Figur i brunt fordringsløst Sommerstof, Ansigtet var kuglerundt og blegt som alle Krøblingses, Udtrykket godhjertet og ængsteligt, det var Fru Emmy, Valdemars Hustru. Den anden Dame var en ung Pige, som var i den svagelige Fru Emmys Hus, hun saa takkelig og beskeden ud og var meget dygtig.

Henne i den amerikanske Gyngestol laa Frits Selkov med Benene oppe, hans Arm laa over Stolekanten, mellem Tommel og Pegefinger holdt han en fin lille Cigar, Lillefingren strittede ud som en fin, bleg Orm med en rosenrød, velplejet Negl til Hoved. Han var den smukkeste af Brødrene, men skæmmedes af en pertentlig, kvindagtig Forfængelighed.

Det var ham der talte — uden at løfte Hovedet fra Stolens Rygpude.

„Jeg ved som sagt ikke andet, end hvad Gamborg selv har fortalt mig, men der kan vel neppe være mere end én Sarah Mouritz.“

„Saa forekommer det mig, at det er vor Pligt som Ernsts Familie at sige ham det.“ Fru Alvilda saa hen til Valdemar, hendes Førsteminister og eneste For-trolige.

Valdemar lagde sig tilbage i Stolen. „Ja absolut.“

„Jamen hun er syg nu, det fortalte Fru Faaborg, saa synes jeg da, det er pænere at vente lidt.“ Fru Emmy havde læst sin Mands Misbilligelse i Øjnene, alt Udtryk dryppede af Ordene, et for ét, eftersom

hun talte, de sidste sagde hun mekanisk kun for at slutte Replikken.

„Saa meget mere som hun er hysterisk og ødsel,“ fortsatte Valdemar og lod sin Hustrus spagfærdige Indvending henstaa isoleret i den tomme Luft. „Jeg har forøvrigt aldrig kunnet udstaa hende lige fra den første Gang jeg saa hende holde Tale i Koncert-palæet. Jeg raadede Ernst fra at fæste hende, men det vilde han naturligvis ikke høre noget om. Al den Komedie med Dyrebeskyttelse og Husvildes Indstallering paa Hotellet er mig imod . . .“

„Mig ogsaa;“ Frits skar omhyggelig Spidsen af en ny Cigar. „Jeg har heller aldrig kunnet lide den haandgribelige Godgørenhed. Det jeg skal gøre, det skal gøres i Stilhed.“

Der kom et Udtryk af usigelig Ringeagt i Valdemars lyse, emailleblaa Øjne, men han gav den intet Afløb, han saa kun kuende paa Broderen. „Vi maa i Ernsts Interesse se at faa en Skilsmisse i Stand, inden hun ruinerer ham helt med Veldædighed. Og da det er dig Frits, der har talt med hendes gamle Kæreste, saa maa du paatage dig at underrette Ernst om, hvilken Kone det er han har; saa kan vi senere afholde et Familie-Møde. Men glem det nu ikke Frits, som du plejer.“

Fru Alvilda rejste sig, fordi det ringede — det tog lidt Tid inden hun kom ind igen, imens fyldtes Stuen alene af den dæmpede, maskintaktfaste Musik inde fra Sideværelset, Frits gyngede blideligt, Valdemar sad med fremskudt Underlæbe og grundede, en enkelt Gang strejfede hans Blik den unge Piges i Sofaen. Intet forandrede sig hos ham, men den unge

Pige rødmede, og Blikket aabnede den tydeligste Adgang til Ting, hun bildte sig ind at skjule. Fru Emmys sygelige Ansigt vred sig i Lidelse — saa kom Fru Alvilda tilbage fulgt af sin Mand.

Fru Emmy studsede over det underlig slaæede Udtryk, der pludselig var kommen over Svigerinden og endnu mere over Manden, Grosserer Hartmann. Han var en lille, bøiet Skikkelse, meget ældre end sin Kone; trods den superelegante Paaklædning saa han forfærdelig sølle ud — Fru Emmy stjal sig til at sende ham et medfølende Blik — Stakkels Hartmann, hun havde selv ligesaadan en Sko paa, saa hun vidste lige, hvor den trykkede. Det kunde gaa for hende som Kvinde, hun havde foran Alteret lovet at være sin Mand underdanig, men for en Mand, der en Gang havde været sin egen Herre, maatte det være frygteligt. Naar blot ikke Valdemar ligefrem . . . ligefrem forsømte . . . forsømte sine Pligter for sine Fornøjelser, saa . . .

„Kan I gætte, hvilken Fødselsdagspresent Jacob bringer mig?“ — Fru Alvilda saa sig udfordrende om — „en meget stor og *kostbar* Present! Han kommer nemlig med den Efterretning, at vor Forretning er lukket og forseglet af Rettens Folk — vi er Fallit!“ Det var som om hun fandt en Fornøjelse i at sige de til Situationen passende Ord saa noget som mulig, hendes haarde, klangløse Stemme lød ind i Musikken som Hammerslag mellem Fuglekvidder.

Frits Selkov drog til Tegn paa sin Medfølelse i Ulykken et Drag af Cigaren og skubbede Øjenbrynene konsterneret i Vejret. Valdemar viste en mere

praktisk Interesse, han fik ud af den konfuse, aldeles knuste Forretningsmand, at man maaske samme Dag kunde vente Rettens Folk til at skrive Indboet.

Saa var det ligesom Fru Alvilda vaagnede, hun løftede Hovedet og saa tænksomt omkring sig.

„Saa synes jeg virkelig I skulde“ . . . begyndte Valdemar, men mødte sin Søsters Blik og sagde ikke mere.

Fru Emmy kom juntende over Gulvet, hun rakte den tynde Arm op om Fru Alvilda og saa trohjertet op — hendes Hoved var lidt over Fru Alvildas Midie-Højde.

„I vil altid kunne finde et Hjem hos os, Alvilda, vi har jo Raad til at hjælpe jer.“

Fru Alvilda saa ned. „Tak,“ sagde hun køligt. Saa vendte hun sig til Døtrene, der sad ved Klaveret endnu.

„Ellen og Nina, klæd jer i en Fart paa og tag ud til Taarbæk og hør hvorledes det gaar jeres Tante. I kan gaa om ad Universitetet og faa Andreas med, han har godt af at puste lidt, han læser altfor glubsk. Men skynd jer! I kan gaa jer en frisk Tur gennem Dyrehaven og komme igen i Aften.“

De to Søstre rejste sig lydige som optrukne Autotomater og gik. Fru Emmy hviskede til dem, at de kunde sige til Sarah, hun kom nok ud i Eftermiddag en Gang, hun havde slet ikke vidst, at Sarah var syg.

Da de var ude af Døren, vendte Fru Alvilda sig om mod Buffeten, hvor Sølvstel, Bægre og Lysestager og Frugtknive af tungt Sølv stod tæt paa den hvide Dug.

„Hvad skal vi gøre ved Sølvtøjet?“

„Sætte det paa Assistenshuset,“ svarede Valdemar uden Betænkning, „der staar det sikkert, mens hele Historien staar paa.“

Grosserer Hartmann traadte lidt frem i Stuen, der laa en Antydning til Protest i hans trætte, ældede Ansigt. Fru Alvilda saa bare paa ham, saa tav han stille.

„Det kan være Frøken Anna vil besørge det?“

Den unge Pige i Sofaen rejste sig, hun saa spørgende paa Valdemar Selkov. Da han nikkede, begyndte hun at samle Sølvtøjet sammen. Fru Emmy fandt en Pulterkammernøgle, og Fru Alvilda gik ud og gav Pigerne fri.

To Timer efter ringede Byfogdens guldtressede Herrer paa; efter en Tids Forløb blev de lukkede ind af Husfruen selv, der var alene hjemme. Med sømmelig Fatning viste hun Herrerne om, aabnede Skuffer og Skabe, viste paa Buffeten, hvorpaa der stod flere Plet-Genstande, trak Skufferne ud og talte de velordnede Plet-Gafler og tarvelige, sortskaftede Knive.

Der var i de to Timer arrangeret lidt om i Stuerne, de store kostbare Malerier var borte, Skufferne var halvfulde af gammelt Dækketøj, det polerede Spillebord var erstattet af et ru Træbord med en lille frynset Dug over, den høje Broncelampe var som sunken i Jorden, og alle Pragtbundene i det store Bogskab var komplet forduftede, i deres Sted stod nogle slidte Skolebøger og hældede sig til hinanden som en Række fulde Mænd.

Rettens Folk var udsøgt høflige mod den stadse-

lige Frue, der med stilfærdig, behersket Sorg mindede dem om intet at glemme; og det var med den mest deltagende Ridderlighed, at Fuldmægtigen løftede sin guldtræssede Kasket og bukkede til Farvel.

Fru Alvilda bøjede sig let forover — men rejste sig straks igen, det knitrede af Papir inde paa hendes Bryst, det var en Konvolut med Laanesedler.

Der havde været en Kommen og Gaaen i Sarahs Sovekammer hele Dagen, Fru Randa havde været nede det meste af Tiden, hen paa Dagen kom saa Fru Emmy, og det brændende Emne, som hun bar med sig, var Frøken Anna, der var i Færd med at udvikle sig.

Fru Faaborg faldt over hende som en Høg.

„Er det sandt?“

„Ja-a.“ Fru Emmy sagde det langsomt, som om hun nødtigt vilde blotte den hjemløse, enligstillede unge Pige.

„Og hun er ikke en Gang forlovet!“ Fru Randa spillede som en Snog af Nyfigenhed, mens hun famlende lagde sit lille Barn til Brystet. „Kan De tænke Dem, hvem det kan være, Fru Selkov?“

Blodet skød dybt brusende frem i Fru Emmys grimme Ansigt. „Hun *er* jo forlovet“ — hun blev endnu rødere og Blikket veg — „med en Sømand. Naar han kommer hjem, skal de giftes.“

„Jeg er bare bange, han aldrig kommer!“ Den sidste Sætning kom med tankeløs Hensynsløshed fra

en lang, opløben fjorten Aars Dreng, der stod med begge Arme hvilende paa Sengens Fodstykke.

„Men Kaj, hvad mener du?“ Fru Emmy saa sky paa sin ældste Søn, der var kommen over for at se til den af alle Nevøer og Niecer forgudede Sarah. Hendes lille, forkuede Ansigt var som malet med Blod.

„At den Sømand vist hører til de imaginære Størrelser!“ Kaj havde i sidste Lektie haft om imaginære Størrelser og flottede sig med Udtrykket.

„Knegten er kær, han ved noget,“ jublede Fru Randa. „Naa, ud med Sproget!“

„Nej.“ Kaj saa trodsig leende ind i Fru Randas Ansigt, og hun lo fornøjet over sin grønne Tilbeder.

„Vil han ikke, saa skal han straffes, han skal have Pa, den lille.“ Hun kastede Barnet fra sig paa Sengen og fløj mod Drengen med det aabne Bryst, Kaj stod et Øjeblik som lammet af Rædsel, saa fløj han rundt i Stuen som en Flue i en Flaske og Fru Randa bag efter. Hun fangede ham ved Døren og krystede ham til sig.

„Han skal have Pa, den lille, kom saa da,“ lo hun halvkvalt af Forpustethed, Kaj rullede rundt paa Gulvet, kæmpende og sparkende, til han omsider fik rullet sig ind under Sengen.

Saa brusede Fru Albertine Mouritz ind i knistrende Silke og med hende fulgte altid kun et eneste Thema — Claus Mouritzes Fejl og Lyder!

„Kan du tænke dig, Sarah, hvad han nu har funden paa? Naar han kommer hjem efter at have drukket med din Mand og Faaborg og hele den Klike, som holder til i Champagnestuen derovre, saa slaar han

itu for at drille mig. Saasnart jeg aabner Munden, slynger han et eller andet ned, i Gaar gik min dejlige Krystal-Pudderdaase“ . . .

Fru Faaborg havde taget sit Barn op igen, og bøjet over det saa hun undersøgende paa Fru Albertine — det passede altsaa, at Claus Mouritz var paa Knæene; Fru Albertines stramme Silkeliv var sprængt i Sømmene og den sorte Farve spillede over i det rødlige.

Da Fru Albertine omtalte Pudderdaasen, brød hun skarpt ind: „De skal saamænd være glad, saalænge han ikke kører ud med Dem, for at præsentere sine Veninder for Dem“ . . .

Der slæbtes sagte under Sengen, et Hoved kom frem under Fodstykket, en Drengeskrop skød sig forsigtig videre ud fra det smalle Rum, saa rejste han sig paa Knæene og saa sig — skjult bag Sengestykket — om i Stuen som en Hugorm, der med løftet Hoved og spillende Øjne vejrer efter Fare.

Og idet Jomfru Svendsen kom med Kaffen til Damerne, røg han op og for ud af Døren som en Rottehund paa Spor. Kaffekopperne rullede rundt paa Bakken, og Kaffen flød i brune Bække henad det hvide Sovekammerguly.

Sarah benyttede sig af Afbrydelsen til at føre Talen bort fra de forskellige Ægtemænd; hun slog ind paa Hartmanns Fallit, og Fru Albertine, som ikke havde hørt det, rystede medlidende paa Hovedet.

„Stakkels Mennesker — men hun har nu ogsaa pint ham ud, det har hun; saa flot som de har levet. Og aldrig har hun rørt sig til noget selv! — Hvad

skal de nu gøre, Børnene er jo ikke forsørgede endnu.“

„Vi faar at hjælpe dem, vi andre,“ Sarah dæmpede uvilkaarlig Stemmen, skønt de tre Søkende, Ellen, Nina og den theologiske Student Andreas, var helt ovre i Hotellet for at spise. „Nu skal vel alt det dejlige Indbo og den Mængde Sølvtoj sælges! Det er da ogsaa sørgeligt.“

„Vent hellere med at sørge til vort gaar samme Vej,“ spottede Fru Randa og blev bleg i det samme, som om hun først blev Rækkevidden af sine Ord bevidst, da hun havde udtalt dem. — — —

Fru Emmy skulde hjem med 5 Toget, og alle Fruerne tog saa Afsked samtidig. Fru Mouritz tog om Sarahs Haand.

„Bliv nu liggende i nogle Dage endnu, lille Sarah, for du er jo ikke af dem, der kan holde dig i Ro, naar først du er paa Benene.“ Hun kyssede hende paa Panden og klappede den lille Signe, der sov sødelig hos sin Mor. Hun sukkede let.

„Hvis vi havde haft nogle Børn, Mouritz og jeg, saa tror jeg meget var gaaet anderledes.“

„Synes De, det hjælper stort her?“ spottede Fru Randa hende fra Døren.

„Jamen Mouritz holder saa meget af Børn.“

„De har jo fire Hunde, tolv Katte, en Snes Kanariefugle og Gud ved hvor mange Marsvin! Det er saamænd meget bedre end Børn, for Kræet kan I skyde, hvis I en Dag ikke har Korn eller Føde til det. I kan oven i Købet spise det, hvis det er særlig trangt, men det kan man ikke saa godt med sine Børn“ . . .

Fru Mouritz blevs stram i hver Ansigtsmuskel og værdigede ikke den letsindige Ytring om alle hendes Yndlinge noget Svar.

„De maa ikke ride overmodigt paa Tantes Kæp-
heste, Dyr og Rengøring“ — Sarah søgte at mægle
med Smil og Spøg — „Men hør nu Tante, naar
Onkel kommer hjem og slaar i Stykker, saa skal
du benytte dig af det gode, gamle Husraad at slaa
i Stykker ogsaa.“

Fru Albertine saa vantro ud.

„Men du skal gøre det grundigt, Tante, ingen
Øllebrøds-Barmhjertighed med dine Ting, naar du
derved kan redde Resten. Du skal forskrække ham
nemlig.“

Saa gik alle de Fremmede, og Sarah lagde sig
træt tilbage og kom igen til at tænke paa sit ufuld-
baarne Barn, der var dødt og begravet. Det kunde
det være glad for, det lille Skind, det var saa vist
undfanget i Synd som nogen. Hun ønskede det ikke
tilbage, sæt det var bleven saadan en kraftløs, sne-
fnugshvid Skabning som Faaborgs. Hvad det end
skulde koste hende af Kval og Larm, saa hellere
det end at sætte Børn i Verden som smaa Lig, der
langsomt opløstes mellem Fingrene paa én.

Aa Gud, aa Gud, hvor mange Børn blev ikke født
i Synd under hæderligt Stempel!

Hvor her var fredeligt og godt — hvor kunde
her have været et yndigt Hjem, hvis ikke Spiri-
tus var til. Ernst var *altid* ond og larmende, naar
han var fuld og *altid* god og stilfærdig, naar han
var ædru. Men han *maatte* jo dog en Dag blive ked
af det, eller noget maatte ske, som fik ham til at

gaa i sig selv. Men alligevel, rakke ham ned til andre vilde og kunde hun ikke, om hun saa ogsaa ti Gange fik Skylden for hele Misèren.

Som nu alle Fruerne i Dag! Det saa næsten ud, som om de fleste Kvinder var deres Mænds naturlige Fjender; paa hendes mange Afstikkere ude i Verden havde det saa ofte slaaet hende med Forbavselse. Jo mere en Kvinde holdt sig den gamle Regel efterrettelig og var sin Mand underdanig, des mere rakkede hun ham ned. Men paa de Steder derimod, hvor hun havde set to Ægtefæller gaa sammen som Kammerater, der forekom det aldrig. — — Mon det ikke var en Art nedarvet Kvinde-Frimureri, et gradevis opstaaet Resultat af det aartusindgamle Afhængigheds-Forhold, hvori Hunkøn altid havde staaet til Hankøn? Ret rimeligt i hvert Fald, at der blev mere Sammenhold mellem Slaverne indbyrdes end mellem Slave og Hersker. En Slave forraadte med hemmelig, fejsk Lyst sin Herre, men den ene Kammerat forraadte sjelden den anden. — — — Altsaa resulterer de forskellige Facitter paa Ægteskabernes Regnestykker i det ganske simple, at Underdanighed medfører hemmeligt Fjendskab, Ligestillethed det stik modsatte.

Bare hun nu snart turde staa op igen, hun laa om Dagene med en Fornemmelse, som om hele Husførelsen var et stort, vanskeligt Maskineri med mange smaa Hjul; men nu gik det alle Vegne i Ulave, et Sted gik et Hjul for langsomt eller helt i Staa, et andet Sted fløj et Hjul forjasket og løbsk, det hele blev mere og mere forvirret og uden Tilpasning efter hinanden. Men at staa op for tidlig,

saa hun maaske kom til at ligge dobbelt saa længe bagefter, det var en daarlig Økonomi. — — — Mon nu nogen huskede at bringe Mad ned til den gamle Fiskerkone Mie! Og Hotelkarlens Børn, nu blev de naturligvis igen fulde af Utøj, de blev vel ikke kæmmede i alle de Dage hun laa her. Gud holde sin Haand over hendes Liv for hendes smaa Pigers Skyld, for det var dog en Ynk som moderløse Børn blev passede og opdragne. Mænd havde nu en Gang ikke Forstand paa den Slags Ting — men Gudbevares, hvor det gjaldt om Ejendomsretten, Formyndersretten og forresten alle Love angaaende Børn, der førte Mændene det store Ord, ja, det lille med forresten, for ingen Kvinde havde jo et eneste Kvæk at indføre angaaende deres egne Børn.

Men nu saa snart hun kom op, saa vilde hun melde sig ind igen i Kvinde-Foreningen og i Dyrebeskyttelsen, for selv om hun ikke havde Tid til at komme til Møderne, saa kunde hun da støtte Foreningen som passivt Medlem — og læse Bladene kunde hun nok stjæle sig til; dø helt aandelig vilde hun dog ikke . . .

Fru Albertine var kommen ind med Toget før sin Mand, hun fodrede Fugle og Dyr og spiste selv til Aften midt imellem sine Yndlinge. Paa Bordet stod foran Vinduet 4 store, slotsagtige Fuglebure med Selskabs-Etage i Bunden og Ruge-Etage foroven, til-dækket og mørk. I Burene fløj forskellige Fugle, perlegrønne Harzere, gule Kanariehanner, runde og

bløde som Silkeponponer og grønspættede Papegøjer; ganske for sig selv i det fjerde Bur sad en gammel, blind Dompap som en højtbedaget Excellence ene i Familieslottet. Foran Kakkelovnen laa to snorkende Gravhunde, fine Dyr med spidse Næser og Skind som strøget Silketøj. I Hjørnestuens dybe Vinduesniche, der var lukket som en Alkove, løb et Mylder af brune og brogede Marsvin om mellem hverandre, gennem den klare Glasdør holdt Fru Albertine Øje med dem, mens hun blødte en Mængde Franskbrød-Tærninger ud i Mælk.

Lidt efter rejste hun sig, aabnede Glasdøren og fyldte, knælende paa Gulvet, et lille Trug med Franskbrød, Dyrene væltede over Ryggen paa hinanden og over Fru Albertines Arme og Hænder, begærlige og frygtløse; en ram vildtagtig Lugt slog igennem trods Burets Properhed og de aabne Vinduer.

Fru Albertine snakkede imens med Dyrene. „Naa, Lilly, ikke saa hidsig! — Faar du ingenting General? — Naa frem med dig Gretemor, Beskedenhed er Sultens Underdyne“ . . . Hun blev afbrudt ved en let Berøring nede ved Foden og vendte sig.

„Er det dig Tulle, er du ogsaa sulten?“ Det var en Skildpadde af en Tallerkens Størrelse, der i Løbet af den sidste Time var kommen over Gulvet og nu stødte sit kolde, skællede Øglehoved mod hendes Knæ. Fru Albertine rejste sig besværligt, øm og stiv af sin fornede Stilling, hun tog det flade, pansrede Dyr op paa sin Arm og satte sig hen til Thebordet; Skildpadden havde trukket Hovedet ind igen, og først ved Hjælp af den varme Damp fra The-tuden lod den sig narre til langsomt at skyde Hovedet

og den lange Hals frem og vejre efter Varmen. Fru Albertine greb den behændigt om Halsen og satte et Spænde som en Tøjklemme omkring den. Med en Kniv tvang hun de haarde, stærke Kæber fra hinanden og stoppede opløst Franskbrød ned i Gabet. Den iskolde, ru Tunge skød omkring med Brødet, til den endelig naadigst lod det glide ned.

Fru Albertine vuggede den paa Skødet, saa løftede hun den op og lagde den som et Barn mod sit Bryst, bøjede sit Ansigt, der havde faaet et blødt, lykkelig fraværende Udtryk, ned mod det indtrukne Hoved og klappede den lempeligt paa den haarde Benskal.

„Lille Tulle — min lille søte“ — blev hun ved at hviske.

„Miau!“ En stor rødspættet Kat gned sig op ad hendes Skorter og puttede Snuden fast mod Skinnebenet.

„Er han paa Trappen, Lisette?“

„Miau,“ svarede den store Kat i en jamrende Elskovstone.

Fru Albertine lagde hurtigt sit Plejebarn ned i en Kurv, dækkede det til med Flonelsstykker, lagde hvide Tæpper over alle Fugleburene og gik endelig ud og aabnede Entrédøren. Katten smuttede ud, nede i Dybet hørte hun en Blæsebælg hoste, saa lukkede hun og skyndte sig i Seng.

Claus Mouritz stønnede og hostede sig op ad Trapperne, ved hver Afsats stod han stille og blæste smaa Orkanstød ud i Mørket. „Miau“ lød det ved hans Fødder og det bløde Katteskind nussede op mod hans Ben.

„God Aften, Lisette!“ Han stod stille og stønnede ud, saa bøjede han sig, holdt krampagtig fast i Gelænderet og fik med uhyre Anstrengelse sin Haand saa langt ned, at han kunde klappe Katten paa Rygen.

„Lille Lisette, Fars Tøs,“ mumlede han, idet han med Katten foran sig, vaklede ind i Entreen.

Fru Albertine laa i Sengen, da han kom ind, hun løftede Hovedet op, men inden hun fik Tid til at sige noget, skred Claus Mouritz hen til Toiletbordet ved hendes Seng, og ned fejede han med sin Albue alt, hvad der stod paa den blændende Dug, deriblandt to alenhøje, slanke, slebne Blomsterglas af Krystal.

I et Nu var Fru Albertine ude af Sengen, hun stod høj som et Spøgelse med Folderne af den lange hvide Natdragt flydende som Bølger om sig.

„Skal jeg hjælpe dig, lille Claus“ — Stemmen var udfordrende venlig, hun rakte i det samme op over Bordet og rev et lille Billede løs fra Væggen, gik frem over Gulvet og huggede Rammens skarpe Hjørne ind i det store, pragtfuldt indrammede Spejl; Stumper af Glasset, glimtende som en Regn af Stjerner, faldt omkring Claus Mouritz, der stod med aaben Mund.

„Er du — er du fra Forstanden?“ fik han endelig frem.

Fru Albertine stod med Billedet højt løftet og bestemt sammenklemt Mund som en Statue af Skæbne-Gudinden.

„Hvad saa? Der er Uhret, vil du eller skal jeg?“ Claus Mouritz gik ganske stille i Seng, Fru Alber-

tine slukkede og lagde sig. — Saa klirrede det igennem Skaarene — et Hop! — Det var Lisette, der sprang op til Claus Mouritz, borede sig ind under Dynen og lagde sig som sædvanlig til at sove med Snuden boret ind under hans Arm. — — — —

Sarah sad i Sengen med Stable af Dyner til Rygstød, hun reparerede en Jakke, som Selkov havde flænget. Ved Siden af Sengen stod Cæcilie med opkiltede Ærmer og trykkede en Svamp ud i Vandfadet, dyppede den igen og pjaskede i den lykkelige Tro, at hun vaskede.

Sarah dukkede sig hvert Øjeblik forover i dæmpede Latter-Anfald, Tante Albertine havde været hos hende tidlig om Morgen og fortalt om Nattens Sejr, stolt over den og besluttet paa at fuldkomme den ved ikke at lade sig se i Hjemmet hele Dagen.

Over Gaardspladsen saa hun Onkel Claus komme, hun hørte ham i Entreen, og saa kom han ind.

„G' Maaren, Sarah — er hun inte her — Albertine?“

Sarah saa uforstaaende ud. „Næ.“

„Har hun inte vaaren her?“

„Næ — hvad er der i Vejen?“

„Jo“ — Han sad og betænkte sig lidt — „Kan du tænke dig, Sarah, hun er ble'en gal, helt gal. Da jeg kommer hjem i Aftes, si'er hun slet ingen Ting, men springer li'e op af Sengen og slar det store Spejl i hundrede Stykker og render sin Vej hele Da'en i Da' — Hun *er* gal!“

Claus Mouritz saa meget betænkelig ud, og Sarah endnu mere, han rejste sig omsider med et dybt Pust.

„Ja, jeg maa jo ud og se at finde hende. Farvel dit bitte ét.“

Han gik tilbage over Gaarden, netop som en Vogn kørte ind, Sarah rejste sig fremefter og saå — — det var Vognen fra Vin og Konserves Firmaet Brandt, altsaa alligevel en ny Bestilling, de slyngelagtige Agenter, de benyttede sig af Selkovs Fuldskab til at skaffe sig de mest meningsløse Ordre!

Sarah slog Dynen til Side og strakte et Par hvide, fine Fødder ud, hun slingrede lidt, da hun greb efter sit Tøj og hviskede: „Vi gaar fra Hus og Hjem, hvis jeg bliver her.“

Selkov stod ude i Gaarden og nægtede at tage imod Sendingen, han havde Konserves nok paastod han og skældte Kusken ud for en Bedrager.

„Hvor er Fruen?“ spurgte Kusken uden at tage Notice af Selkovs Grovheder.

„Her,“ Sarah kom til, hyllet i sin Mands Pels, der hang nærmest Døren, da hun gik ud.

Selkov begyndte at larmentere . . .

„Bestilt er bestilt,“ brød Sarah kort af. „Lad os faa det et Sted hen, hvor det ikke bliver fordærvet.“

SYVENDE KAPITEL

I et Hus i Amaliegade, et af de mest adeligt udseende Huse med de dybe Vinduesnicher, der udefra ligner fornemt lukkede Øjne, i det Hus blev Døren lukket op en tidlig Morgen, og en lille Bylt Pjalter paa et Par hjulede Ben og strittende med en Kost klemte sig ud og lukkede efter sig. Hun fejede med Flid og Akkuratesse Fortovet foran det adelige Hus, pustede en Gang imellem paa de valne, blyblaa Hænder eller puttede dem under Sjalet, der hang med Pjalter til Frynser og Mølhuller tætte som smaa Blomster.

„Det bliver en hvid Jul.“ Konen pustede tungt og saa ned gennem den tavse Gade, der sov med den Ro, det bør sig en fin Gade, hvor Klokken 7 er midt om Natten.

Hvem der nu var hjemme i Faderens Købmandsgaard i Kerteminde! — Hvem der aldrig var taget derfra! — Men hvem kunde vel tænke sig, at den flotte Tegnerlærer Selkov var en Døgenigt og en Plageaand.

Hvem der endda bare var vel af med ham og kunde komme hjem og holde Hus for Broderen —

men hun vilde ikke tage hjem, som hun nu saa ud, og der maatte vel ogsaa komme bedre Tider for Frits, naar han igen fik en Plads

Kostehovedet fløj af Skaftet, hun samlede det op, krammede om det med begge de rødblaå, ubevægelige Hænder, saa gik hun tilbage gennem Portdøren og kom gennem den lave Sidedør ned i Portnerstuen. Hele Møblementet var et Bord, et Par Stole, en Gyngestol med nogle krøllede, udtjente Diplomatrakker — Mathilde Selkovs „Seng“ — og en Alkove med en eneste stor Edderdunsdyne. I Alkoven laa Frits Selkov, han sov med Ansigtet opad, Munden aaben og Skægget tjavsende ned over Hagen.

Fru Mathilde strejfede ham med sit Blik, hun skulde bare den Gang have set ham saadan, saa havde hun nok ikke været saa opsat paa at faa ham. —

Op paa Formiddagen vaagnede Frits Selkov og gabede. Han fik sin Kaffe hen paa Edderdunsdynen — det eneste, der var tilbage af det rige Udstyr, som havde vakt gul Misundelse i hele Kerteminde By — han laa lidt og saa sig om og gabede igen.

„Et hyggeligt og lysteligt Hjem! En smuk og indtagende Morgenfrue! Misunder du ikke dig selv, Frits Selkov, for disse Livets Goder, der i saa rigeligt Maal er bleven dig beskaaret.“ — Han strakte sig.

„Du har det vel, som du selv har lavet det.“ Fru Mathilde talte udpræget fynsk Jargon og røbede gennem sit Ordforraad sin Bonde-Afstamning.

Frits Selkov kom omsider op og begyndte sin Paaklædning, han var meget omhyggelig med sin Frisure og sine Negle. Med Næsen inde i en lille

Stump Spejl søgte han at trække hver Skægssoning flot og buet op efter Ørerne.

„Nu kan de Kattehaler vel snart være nok rejst,“ vrissede Mathilde. „Skal du ikke ud og se efter en Plads, for det er vel ikke din Mening at blive ved at være Portner, og Penge har vi ikke flere af.“

„Min Hustru overgaar bestandig sig selv i Takt.“ — Frits talte altid med en drillende Stilfuldhed til sin Kone. „Er det de Smaapenge jeg fik med dig, som du stikler til igen?“

„Er 30,000 Kroner Smaapenge, synes du? Jeg synes, det er godt brugt i 8 Aar; enhver vil regne det for en rigtig pæn Skilling.“

Frits løftede Øjenbrynene. „Ikke naar man skal tage dig i Tilgift, min kærel!“ Han var færdig med sit Toilette og saa kritisk paa sin høje Silkehat, der begyndte at uldne slemt over Pullen. Han var netop ude af den lille Dør, da han veg tilbage og hviskede: „Gaa ud og luk op for hendes Naade.“

„Er du for fin maaske,“ tværede Mathilde, men gik alligevel ud og aabnede for den høje, silkebrusende Grevinde Daa.

„Den sædvanlige Form for fornem Velgørenhed“ — Frits slog ud med Haanden efter den høje Dame — „Dagen igennem et Rykind af bedærvede Kvindfolk, som en anstændig Mand ikke vil røre ved med en Ildtang, men Gudbevares, det er den fine Frues Protegéer, for det er for faldne Kvinders Redning, man faar offentlig Omtale og Guldmedaille. Men lade en Mand af god Familie sulte ihjel i sit Kælderhul, det generer ikke Damen.“

Da Grevinden var et Stykke nede af Gaden,

fulgte han efter, han rettede sig uvilkaarlig og fulgte hendes Rytme i Gangen. Hvad havde nu været rimeligere end at han havde gaaet ved Siden af Fornemheden dør som hendes Mand og Greve, var hans Figur og Optræden ikke ligefrem baseret paa noget i den Smag, i Stedet for han skød Skuldrene i Vejret.

Den blege, skære Vintersol varmede hans Ansigt med blød, behagelig Afmagt, Luften var saa let, og Folk saa saa friske ud, alt var i det hele taget Pokkers fornøjeligt, naar bare man havde haft nogle Penge —

Han drejede om af Sværtegade og gik ned i en Kælder. Der sad et Par slurvede Lømler og drak Mælketoddy, ved Buffeten stod en svær, yngre, rød-musset Kone, hun saa op og smilte som en veludviklet Stokrose.

„God Morgen, Madam Lange.“

„God Morgen, Hr. Holst! Naa, man har nok inte vaaren hjemme i Nat, men rigtig fine Herrer er jo først rigtig fine, naar de aldrig er hjemme ved dem selv nogen Tid.“ Der var en Antydning til Knipskhed i Musklerne om Enkens store, røde Mund.

„Ikke jeg, Madam Lange, ikke jeg.“ Frits lagde Hovedet paa Siden og saa fromt ud af Øjnene.

Madam Lange lo forsonet. „Naar Di saad'n ligger Hovedet paa Siden, saa li'ner Di en Hanekylling, der kigger efter et Korn paa Jor'en,“ komplimenterede hun og luede lige til Ørerne.

„Et nok saa stort Korn,“ lo Frits og kneb hende i den røde Hagepose, der var hudløs og hed af at gnide paa Kjoleflippen. „Jeg har forresten vaaget hos

min syge Mor," føjede han til med en Bekymring, der afskar al Tvivl.

Der skød en lille, vissenfarvet Mandsling med fugtige Øjenrande op ved Siden af dem, han saa op til den kønne, velskabte Enke med et Blik som en syg Hund, saa rakte han hende Pengene fra de to Lømler.

„Herre Gud da.“ Madam Lange puttede under medfølgende Hovedrysten Pengene i Skuffen. „Ja, Deres Værelse har vi int' kunnet gøre noget ved, for det var laaset.“

„Der var heller intet at gøre, kære Madam Lange, ellers Tak.“ Selkov gik — i Døren vendte han sig — „Skulde det være lidt Frokost, Madam Lange — ind til mig, hvad?“

Hun smilte tilbage og nikkede. — — — —

Ud paa Eftermiddagen forlod Frits Selkov sit Værelse i Sværtegade og satte Kursen mod Stationerne, han vilde ud til sin Broder Ernst og se at slaa Mønt ved at fortælle om hans Kones Jomfru-Meritter. At det kunde være saa infamt svært at faa saadan en Pjalt Papir til at ligne en anden Pjalt Papir! Men det skulde nok komme en Dag; og faa dem givet ud var ingen Sag, naar han kom elskværdig og nydelig og vindende, saa gad han nok set den Ekspeditrice, som saa et eneste Øjeblik paa Sedlen eller skænkede Falskneri en eneste Tanke. Og saa skulde han leve! — Som en Greve! — Sine Klæder vilde han naturligvis have fra Paris, han vilde helt igennem være holdt i Silke. Og Pigebørn! Han vilde foranstalte saadanne hemmelige Bakkanaler, som han gik og legede med i sine Tanker, grønne og røde

og gule Pigebørn dansende omkring en fritstaaende, silkeklædt Seng — sikke Ben den røde havde! Ben var nu hans Passion

Frits var imidlertid kommen ud til Taarbæk og blev konsterneret staaende foran den imponerende Hotelbygning. Ernst var ellers ikke billig! Det heldige Asen, der havde forstaaet at indsmigre sig hos deres Grandtante, saa han fik Broderparten, da hun døde! Der saa Fandens fint ud! — — — Det var nu alligevel saa sin Sag direkte at komme for at forklage Fruen i saadan et fint Hus! Naa, han kunde jo foreløbig nøjes med at se Situationen an.

Han mødte i den lange Korridor en ung Kvinde, som han ikke kendte. Hun kom fra Sidegangen med en uhyre Stabel Servietter og kiggede frem bag Stablen med venlige, levende Øjne i et fint, frisk Ansigt, kranset rundt af tætte, sorte Krøller. Et lyserødt Silkebaand var slynget om Haartoppen og endte i en Sløjfe paa Siden. Hun så saa skinnende proper ud, saa ganske lille, lys og delikat som et Stykke nyvasket Rokokonips.

Frits hilste med sit sødeste Smil og spurgte efter Ernst Selkov. „Det er nemlig min Broder.“

„Aa, saa er De da vist“ — der gik som en lysende Bølge af Velkomst over hele Rokokonipset — „min Mands Broder, der er Lærer i Aalborg.“

„Ganske rigtig“ — Frits stod med Hatten i Haanden og vidste bestemt, at han tog sig ud til sin absolute Fordel her i Korridorens Halvmørke, hvor det ikke kunde ses, at han begyndte at uldne ligefra den høje Silkehat til de røde, flossede Støvlesnuder — „Det vil sige, jeg er nu flyttet til København, men

har ikke før haft Tid til at hilse paa min Bror. — Det er hans Frue, jeg taler med, ikke sandt?”

Sarah nikkede smilende. „Jo. Men værsgod, vil De ikke gaa med over i Privat-Lejligheden, saa skal jeg sende Bud efter Ernst.“ —

„Nej hvor nydeligt!“ Frits Selkov stod stille i den lille Forstue og saa paa Mængder af lyse og mørke Efeu, der kravlede og krøb op ad Vægge og ned ad Karme, hæftet hist og her med gyldne Søm.

Sarah lo smigret og slog Døren op til sin smukke lille Dagligstue. De røde Flammer fra Kakkellovnen koketterede henover det safirblaa Møbement. De store Stole strakte magelig Ryggene tilbage og lagde sig kælent ind i det stærkt dæmpede røde Skær fra Bordlampen med den lange Silkeskærm, den, der var Sarahs Stolthed, fordi ingen kunde ane, at den var lavet af hendes Naades gamle Underskørt. Væggene var dekorerede med smaa Hylder mellem smaa Billeder, alle Hylderne var dannet af Plader, som Fotografen oppe paa Kvisten havde kasseret. Stuen saa fiks og komfortabel ud.

„Sæt Dem ned, saa skal jeg kalde paa Ernst, men“ — Blodet for Sarah til Hovedet — „det er desværre saadan en uheldig Dag, De aflægger Deres første Besøg, for jeg tror — jeg tror ikke Ernst er aldeles ædru, desværre. Det er noget, som sjelden passerer“ — Sarah blev endnu rødere — „men det kan jo saa nemt ske paa et Hotel. Har De ikke Lyst til noget Middag?”

Frits bukkede fra den Lænestol, hvori han havde anbragt sin slanke Skikkelse paa den mest effektfulde Maade.

„Ja, saa skal jeg se at faa Ernst med herover, saa kan vi alle spise her.“

Han saa hende svippe over Gaarden som et flagrende Blomsterblad, saa strakte han sig tilbage og tog Stuen kritisk i Øjesyn. — Rigtig hyggelig — hm, hm. Pæn lille Kone, yndig skabt, det var noget for Ernst. Saadan en Kone, og saadan en Geschæft og saa fordrukken! Men hun saa ogsaa altfor skikkelig ud, hjemme kunde han huske, hans Moder havde sagt, at Ernst var af de Børn, der skulde opdrages ved Klø.

Det var virkelig lykkedes Sarah at faa sin Mand med over, han hilste tvært paa sin Broder og satte sig ved Bordet, spredte Benene vidt ud og trommede utaalmodigt. Han var bleven tyk og rød i de tre Aar, han havde været gift, hans Hoved lignede et stort Stykke rødt, nyslaget Kød med to sribesmale, irgrønne Øjne.

„Det er første Gang, jeg har Fornøjelsen at se din Hustru,“ smilede Frits.

„Møh!“ knøkkede Ernst og saa ud gennem Vinduet.

Konversationen blev fortsat paa samme underholdende Maade til Middagen var forbi, saa rejste Ernst Selkov sig, skubbede i Forbigaaende sin Hustru ind imod Bordhjørnet og fjernede sig.

Sarah anede ikke, hvad hun skulde underholde sin Gæst med, saa viste hun ham rundt i Lejligheden og Hotellet — inde i Barnestuen havde Søvnens allergavmildeste Engel slaaet sig ned med sit Følge af Fred og blød Stilhed. Signelil sov i sin flettede Kurveseng, gamle Tonne sad i Lænestolen med Cæcilie paa det ene Knæ og hendes Dukke

Lise — større end hun selv, en Julegave fra Grevinde Daa, paa det andet. Den lille Piges Hoved, pyntet med en hvid Blondekyse, var sunken ind imod hans Bryst, Tonnes røde, blaaprikkede Næse flatteredes af de hvide Blonder, hvori den var sunken ned, alle tre sov trygt, Dukken, der var falden bagover, havde lukket Øjnene.

Frits faldt i Rørelse over de smaa Piger og listede paa Tærne ud for ikke at forstyrre. Sarah løb over for at se, om det passede Ernst at sige Farvel til sin Bror, og Frits blev alene i Dagligstuen; han strakte sig af Velvære! — Herligt at blive behandlet som et anstændigt Menneske igen. Det kunde s'gu aldrig falde ham ind paa nogen Maade at forklejne saadan en lille Dukkekone, om hun havde haft en Snes Børn, saa havde hun været for god til Ernst. Desuden kunde det slet ikke betale sig, her kunde man have et eksellent Madsted og Lommepege, naar det kneb. — Han rakte Haanden ud og fyldte Lommen med Havanna-Cigarer fra Kassen. — Meget hellere være den venligsindede Svoger, ryste misbilligende paa Hovedet ad Ernst og være en kærlig Onkel. Selvfølgelig havde Valdemar noget underforstaaet med den Affære, siden han agiterede saa stærkt for den Skilsmisse, men det kunde aldrig falde ham ind at rage sin dyrebare Broders Kastanier af Ilden, naar han var bedre tjent med at lade dem ligge

Sarah kom tilbage over Gaarden ikke med sin Mand, men med — for Fanden ogsaa — Valdemar! Saa skulde han vel til at skrifte, hvorledes han havde udført sin familielige Mission, men det havde man nu aldeles ikke Lyst til, lille Valdemar, aldeles ikke

Frits stod i Entreen samtidig med, at de andre kom fra Gaarden, — han havde saa travlt — rent glemmt, at han skulde møde en Mand inde i Byen Kl. 6 — det var om en Plads — meget nødvendigt — Farvel.

„Ja, jeg skal ogsaa straks gaa igen,“ Valdemar lagde med vanlig Værdighed sin Hat fra sig og tog Plads.

„Naa, fik Ernst og Frits talt noget sammen i Dag?“ spurgte han hen i Vejret.

„Nja-a — Ernst var saa optaget ovre i Hotellet.“

„Hm, hm. — Stakkels Sarah.“

Sarah stod ved Vinduet og saa ud i Gaarden, hun svarede ikke paa sin Svogers Bemærkning.

Valdemar kom hen til hende.

„Drømte du ikke en Gang om et lykkeligere Liv, Sarah?“

„Vi har vel allesammen drømt, Svoger — og faaet bagefter. Det er ligesom at spille Guitar med den ene Haand og skure Gulv bagefter med den anden.“

„Men om man nu kunde gennemføre Drømmene, Sarah — lege paa Guitar med begge Hænder, for at blive i din egen Lignelse. — — — Jeg har ogsaa drømt en Gang, Sarah, men jeg vidste ikke, hvad jeg havde drømt om, før jeg mødte dig.“ Han tog bagfra om begge Sarahs bløde, runde Overarme, hun vendte sig rask.

„Svoger!“

Han slap igen, men blev staaende tæt op ad hende. „Tror du ikke, Sarah, du var bleven lykkeligere, om du havde faaet mig?“ spurgte han dæmpet, med de lyse Øjne stift og kuende stukket ind i hendes.

„Du havde en Kone, og jeg en Mand, da vi mødtes, Svoger, saa det har jeg aldrig tænkt over.“

„Saa tæk over det nu, Sarah.“

Hun vendte sig fra ham. „Han lader sig aldrig skille. Naar han er ædru, elsker han mig saa blid og from som et Lam.“

„Og naar han er fuld som en af Helvedes desperate Aander — ikke sandt?“ Valdemars højre Haand famlede sig over Sarahs og sluttede sig fast om hendes samlede Fingre, saa løftede han dem nænsomt op og — uden at slippe hendes Øjne med sine — kyssede han de bløde, følsomme Fingerspidser. Den venstre Arm lagde han næsten umærkelig let om hendes Liv, med en Slanges Forsigtighed gled han ind imod hende. „Sarah,“ hviskede han, Sarah saa ind i hans blaagrønne Øjne, stærkt lysende som Svovlflammer; under en stigende svimmel Afmagts-Fornemmelse syntes hun, at alt svandt hen i hendes Hoved, og hun flød ind i noget gængende vellystigt. Hun saa hverken Mand eller Øjne mere, Vilje og Tanker druknede i et svovlgrønt Flammedyb.

„Sarah, det er jo dig som siger, at Ægteskabsloven er umoralsk — og vist har du Ret. Frihed for begge Parter, Sarah . . .“

Med et pludselig brudt Tag rev Sarah sig løs, der trillede en lille Jydepotte ned fra Pyntebordet, hun tog den ikke op, midt ude paa Gulvet stod hun og lo forceret med tindrende Rejsning.

„Naar man taler fransk til mig, forstaar jeg det ikke! Og nu maa du have mig undskyldt, Svoger, du ved, jeg har meget at tage Vare paa! — Forøv-

rigt tror jeg, at du ligesom saa mange andre rare Mennesker opfatter Moral-Frihedsbevægelsen ligesom Fanden opfatter Biblen!“ Hun nejede knibsk og gik ud, rystende nervøst.

Valdemar Selkov saa ikke efter sin Svigerinde med noget Udtryk som en besejret Kriger. Han havde ikke nogen Respekt for og ikke heller Sympati for Ærbarhed, aldeles ikke. Den Slags Ting var Rudimenter. Netop den levende, dirrende Bevægelighed i det lille Menneske var det, der den allerførste Gang, da han ved Prostitutionsmødet i Koncert-Palæet havde set hende, havde betaget ham i den Grad, at han fik Ernst til at anskaffe hende, trods en efter Forholdene svimlende Løn. Hun maatte jo have et Temperament som en Krudttønde — og som Husjomfru hos Broderen var der jo Lejligheder nok. Og saa gik Ernst hen og gjorde ham den Streg i Regningen over Hals og Hoved at gifte sig med hende!

At han en Dag fik Bugt med hende, var der selvfølgelig ikke Tvivl om, Spørgsmaalet var bare, hvorlænge kunde det vare. Maaske skulde han have hende skilt fra Ernst først, saa kunde han støtte hende med Penge og leje en Lejlighed til hende inde i Byen. Og saa Han lagde Hovedet tilbage og lukkede Øjnene; lidt efter gik han over i Hotellet. — — —

Sarah var søgt ind i Børnestuen, endnu rystende af nervøs Ophidselse, hun frøs og hun blussede, og hun døjede med at opfatte, hvad hun saa og hørte omkring sig. Lille Cæcilie var vaagnet og sad ved Tonnes Fødder i ivrig Arbejde med at snøre hans

Støvler op og i, selv sad han sammenkrøben i Stolen, Sarah blev opmærksom paa, at det huggede nu og da igennem ham, og han saa begrædelig og sammenfalden ud.

„Er Tonne syg?“

„Ja — ja — jeg tro-o-or, jeg er li'som lidt utidig.“ Han skælvede, saa han døjede med at tale, og gabede, saa hele hans gamle Ansigt blev en Grimace.

„Saa skal Tonne gaa i Seng.“ Sarah flyttede Cæcilie bort og hjalp den gamle Mand op, han døjede med at staa paa Benene, hun maatte støtte ham over Gaarden og hjælpe ham i Seng.

Det blev sent ud paa Aftenen, Sarah var i Køkkenet og havde travlt, hun havde ondt i Fødderne af at staa saa længe, men hun skulde være færdig, det var Jule-Aften i Morgen og alt løb rundt for hende. — Ovre fra Privat-Lejligheden kom Lillepigen listende og fortalte, at hun turde ikke blive der, hun havde fra Vinduet set en Mandsperson luske om ude i Gaarden — han var der endnu.

„Tror du, Tonne var løbet fra Børnene, hvis han mente, der var Fare?“ spurgte Sarah skarpt. „Det er vel kun en sulten Stakkel, der er trukken til af Kagelugt og kogt Kød.“ Hun gik rolig ud i Døren og saa en dukket Skikkelse snige sig hen mod Porten.

„Hør, De der, er De sulten?“ kaldte hun paa sin resolute, kommanderevante Maade.

Manden stod stille, saa nærmede han sig frygtsomt som en forhungret, herreløs Hund.

„Er De sulten, saa kom ind og faa noget Mad.“ Manden kom ind, han løftede Armen blændet op for Øjnene i Køkkenets hvide, stærke Lys — i Haand-

en holdt han et Stykke asket Brød, som han havde fundet i Skarnbøtten.

Sarah gav én af Pigerne Besked om at varme en Tallerken Suppe, og da han havde spist det, fik han et vældigt Stykke Oksekød med Sauce og Kartoffler.

„Kan De ikke lide Kødet?“ spurgte Sarah, da Manden havde spist næsten alle Kartofflerne og Sauce, men ikke rørt Kødet.

„Jo-o“ — Manden saa sig om — „Men hvis jeg maatte faa et lille Stykke Papir, saa kunde jeg pakke det ind til Børnene hjemme, det var altid lidt Julemad.“ — Han saa undskyldende paa Sarah. „Jeg har forsøgt at faa noget at bestille hele Dagen, men der var ikke noget.“

„Ingen Penge og ingen Mad“ — Sarah rystede paa Hovedet. „Ja, ja, spis nu op, saa skal De nok faa noget til Børnene.“ Hun stod ubeslutsom og truttede Mund et Øjeblik, saa gik hun resolut ind i Champagnestuen, det samme lille Kafé-Kabinet, hvor hun og Selkov blev forlovede.

Der var en krydret Em af Vin og tæt som ved en Ildebrand af Røg i den lille Stue. Der havde været to Spillepartier, men nu var alle Medlemmerne samlede om Ingeniør Faaborg, der under uhyre Jubel var ved at lave Champagnesuppe i Claus Mouritzes vældige Lomme. Ernst Selkov holdt Lommen udspilet, det gurglede i store Slurke ud af Champagneflaskens slanke Hals.

Sarah skød sig lige ind i Flokken af de lystige Stamgæster.

„Naa, saadan morer Statens Borgere sig, de der ved enhver Lejlighed raaber paa Gud, Konge og

„Fedreneland“ — drikker her Hundreder af Kroner ned gennem Halsen i Form af Hennessy og Champagne paa en eneste Aften, mens en fattig Mursvend lusker fra Hus til Hus og samler Brød fra Aske-dyngerne til Julemad for sine Børn.“

Der laa en urokkelig Myndighed over Sarahs lille Person — hun vidste, hvor afholdt hun var — saa samlede hun Snipperne af sit Forklæde sammen og stillede sig foran Faaborg.

„En Skærv til en fattig Mand, Ingeniør.“

Hele den lystige Hord faldt et Øjeblik i Staver — saa tog de, under Anførsel af Faaborg, Sarahs Indfald for en ny Fornøjelseskilde, Faaborg hældte Resten af Champagnen ud i Forklædet, og der rejste sig en Larm af barnekaad Latter.

„Den Skærv beholder jeg, Faaborg, nu én til Manden,“ Sarah nikkede bestemt og uanfægtet.

Faaborg kastede et Par Femogtyveørestykker ned i Forklædet og kaldte det henrykt for Boller.

„50 Øre fra rige Ingeniør Faaborg, der har lige-saa mange Huse, som der gaar Ærter paa et Pund.“ — Sarah rystede paa Hovedet — „Det forslaar ikke.“

„Ja, ja, da.“ Faaborg halede godmodig sin Tegne-bog op og lod en Tikroneseddel dale ned i Forklædet, de andre fulgte efter, Selkov ogsaa, og saa skyndte Sarah sig ud i Køkkenet til Manden. Hun aabnede Forklædet og lod ham kigge ned.

„Jeg rystede Vorherres Overflødighedstræer, saa faldt disse her ned“ — hun straaled selv saa glad som et Barn over sit vellykkede Indfald — „Værsgod og glædelig Jul!“

Manden stod stum med alle Pengene, han anede øjensynligt ikke, hvordan han skulde faa sagt en passende Tak. Han tog Sarah i Haanden og mumlede noget utydeligt, tog alle Pigerne og tilsidst igen Sarah i Haanden, inden han forsvandt ud af Porten og væk.

Mens Sarah gik og klædte sig af, morede hun sig med at tænke paa, hvordan der saa ud i den fattige Stue; maaske hans Kone slet ikke vilde tro, han havde faaet dem, maaske var hun ogsaa lige glad, Sult og Nød forvirrer saa mange Begreber. Saa meget havde hun dog opnaaet ved sit Giftermaal, foruden sine to smaa Piger — hun bøjede sig uvilkaarlig ned og kyssede den sovende lille paa Panden — at hun kunde evne at gøre noget godt. Selv om hun havde maattet opgive det i stor Stil, som hendes Naade en Gang havde ønsket, som agitatorisk Fremskridtskvinde, saa var der dog saa mange Maader, hun kunde hjælpe omkring sig her. Og det bare ved en Smule Omtanke og en økonomisk Omgang med Levninger, som i de fleste store Huse bare gik i Skarnbøtten. Nu havde hun skam alligevel faaet Peter Hotelkarl til at gifte sig med Jomfru Svensen, hun var ganske vist baade grim og straffet, men nu blev hans Hus passet og hans Børn holdt propre, og Jomfru Svensen var bleven et glad og stræbsomt Menneske igen.

Gud ved, hvordan Tonne havde det, han havde set saa daarlig ud, før da hun var inde at se til ham. Hvorfor han ikke vilde have Doktor, var naturligvis, fordi han var bange for at komme paa Hospitalet — han skulde saamænd nok faa Lov til at blive

i sit Kammer, men i Morgen skulde han have Dr. Bystrup ud til sig, enten han vilde eller ej

Sarah havde sovet et Par Timer, da hun hørte Døren knalde tilbage, og Selkov ramlede ind. Hun fløj uvilkaarlig op i Sengen, han saa ud som et stort, vildt Udyr, og med et Dyrs Instinkt saa han, at hun var bange.

Han slog først Vinduerne op, fordi han vidste, at Sarah faldt til Føje hellere, end at han skreg sine tarvelige Ord og Beskyldninger ud for alle Vinde. Saa kom han hen til hende og kyssede hende, Spiritusstanken stod ud fra hans Mund som Ild fra et Krater. — Nej, ikke om han saa slog hende ihjel, kunde hun holde ham ud. Hun sprang frem over Gulvet til Døren, Selkov eksploderede af Raseri. „Du skal bare have Klø, skal du, det er det eneste, du trænger til,“ brølede han af al sin Magt og forfulgte hende under sin sædvanlige Flom af raa Ord.

Sarah halede under Flugten et Lagen med sig, hun vendte sig pludselig og slog det udfoldet imod ham, saa han faldt næsegrus i Folderne. Saa greb hun det andet Lagen og sprang ud af Vinduet, løb langs Husmuren ind i den lille Plet Have og gemte sig i det sejldugstækkede Lysthus. Her svøbte hun Lagenet om sig og borede sig rystende ind i Krogen.

Lidt efter vovede hun sig frem og kiggede ind. Han havde lukket alle Vinduerne, men gik endnu derinde og brummede. Hun rystede, saa hun var lige ved at falde, og de nøgne Fødder var følelseløse af at gaa i Sneen. Over Gaarden kunde hun se ind i Tonnes Kammer, den gamle Mand sad op i Sengen, maaske var der Redning. Hun bankede

sagte paa og bad ham aabne Vinduet, saa krøb hun ind over hans Seng — og faldt saa sammen paa en Stol og græd.

Det kneb for Tonne med at faa Vejret, han holdt den knyttede Haand for Brystet og ligesom hjalp til med at skubbe Aandedrættet op. Og indimellem blev han ved at hviske: „Det er Synd, det er skammeligt Synd, det er vist, det er“

„Men De maa itte være for dømsk imod ham, bette Fru', han kan itte gøre ve'ed, det er Djævlén, der er faret i ham.“

Sarah begyndte at komme lidt til Hægterne og opdagede, at det saa kritisk ud med Tonne. Hun fandt lidt Klæder og Sko og fik paa, saa satte hun sig hen til Sengen, og Tonne faldt hen i let Blund.

Det meste af Natten gik, Sarah halvsov ned over Sengen, da Ernst Selkofs Ansigt viste sig udenfor Ruden, hun for op ved, at han bankede. Saa skyndte hun sig at lukke op og hviske ud:

„Vær nu stille, Ernst, jeg er bange Tonne skal til at dø.“ Hun lukkede Døren op, og Selkov kom stille ind, han var ikke egentlig beruset, han maatte have sovet med Klæderne paa.

Tonne vaagnede op af sin Døs og saa Selkov, han rejste sig halvt op ligesom pludselig forskrækket.

„Di maa itte gøre henner noget, Selkov, hører Di det. Di kan tro, Di vil fortryde det, naar Di skal til at dø, saadan som Di har vær't.“

Selkov saa et Øjeblik ud, som om han vilde blive rasende, men saa kom han til at se ind i den gamle Mands Øjne, der stirrende var rettede frem og saa ud til allerede at have mistet baade Bevægelighed

og Evne til at kunne udtrykke. Og fordi Døden stod saa klar ud af Øjnene, lød det, som om Tonne talte fra en anden Verden, og Selkov blev ærbødig som en Synder for Gud.

„Di maa itte være saa'en, Selkov, Di skal husse paa, hun har bare Dem at stole paa — Gud bedre det ja“ — Han aandede i korte, lette Stød og rokkede lidt med Overkroppen, Sarah forsøgte at faa ham til at tie, men han hørte ikke paa hende, hans Aandsevner var borte undtagen det ene, der i lang Tid havde ligget ham paa Sinde og som mekanisk flød ud som et sidste Tegn paa Liv.

„Di skal itte rive henner i Næsen, at hun itte havde noget, da Di tog henner, for det er Løgn, Selkov. Hun havde to smaa, rappe Næver, og Di havde itte haft Hotellet den Dag i Dag, hvis hun itte ogsaa havde forstaaet at bruge dem. Og inge i Lokalerne hører Di nogen Time nogen spørge etter Dem, Selkov, som er Værten, nej, Di gør itte, for alle Mennesker har set, at Di ved jo itte noget om nogenting, det er den bette Frue, de skal til.

Gæsterne di spør' om *den Kone* er *den Mand* tro, for saa er det et Mirakkel — og det er hun, Selkov, og der er saamænd nok, der gramser etter henner — og nærere end Di tror, Selkov.

Og hun er god imod Deres fattig' Slægtninge. Var'ed kanske Dem, Selkov, som fandt ud, at Andreas, Studenten, sad og sultede og fik ham hjem og givet Mad hver Dag, nej det var itte Dem, Selkov, det var Deres bette Kone, som gjorde det, fordi det var Deres Slægtning.“

„Di maa evig skamm' Dem, Selkov, det er vist.“

— Tonnes Stemme var nu kun en hæs Hvisken. — „Saadan en god bette én, som hun er; Di skulde set hende som et bette, uskyldigt Barn, da hun kom til Claus Mouritz i deres Velmagtsdage, og hun græd, fordi hun itte kunde gøre alle tilpas — eller den Gang hun fandt mig sulten og forfrossen paa Gaden og tog mig med hjem, fordi jeg en Gang havde givet henner et godt Raad.“

Tonne gled tilbage med et sidste blindt henaandet: „Di skal være god ved henner, Selkov!“

„Ja,“ hviskede Ernst Selkov uvilkaarlig til Svar.

Tonne smaahostede ganske let, han vred Skuldrene en lille Smule som i ubevidst Aandenød, men det var kun saa ganske kort, saa var han død.

Tonnes Lig i Kiste kom til at staa oppe i Kapellet, Personalet var kede af at have det staaende i Kælderen i Juledagene. Da Juleaften begyndte at ringes ind, lod Sarah Peter Hotelkarl gaa op med en Krans i Stedet for Tonnes Julepresent, en Skindhue, som han nu ikke havde Brug for.

Og saa rykkede Sarahs aarlige Juleselskab ind.

I den lille Champagnestue blev der dækket til Hotellets faa Gæster, den store table d'hôte Sal havde Sarah selv taget i Brug, et vældigt Juletræ stod plantet midt paa Gulvet og rundt langs Væggene var smaa firkantede Borde dækkede med Kopper og drabelige Fade med Julekage.

Gæsterne rykkede ind, gamle Fiskere med deres Koner, og en Mængde smaa Børn, hvis glinsende, røde Ansigter talte om Julevask og Blæstens bitre Magt over fugtig Hud. Hele Hotelpersonalet, Selkov, Sarah og Børnene spredte sig i den store Sal, Sarah

maatte tage den nygifte Hotelkarls Kone til Hjælp, selv tog hun et stort hvidt Forklæde paa ligesom Pigernes og fløj rundt mellem Bordene med Chokolade- og Kaffekande.

Saa pustede hun ud et lille Øjeblik før Juletræets Plyndring, staaende i Døren besaa hun sit Selskab, Forlegenheden var ved at gaa af dem, de snakkede og de lo, Ansigterne glødede af Renvask og Højtid.

Til hver eneste havde hun en lille Julepresent, hun havde selv fundet paa dem alle og i Nætterne før Jul ordnet dem, skrevet paa og hængt dem op. Og ingen Present kunde vente hende, som vilde glæde hende mere, end naar hun nu skulde til at dele ud, hvert eneste Ansigt, der straaled op i lykkelig Overraskelse, var en udsøgt fin Present.

Peters Kone, den forhenværende Straffange, gik forbi hende med en Stabel afskaarne Kagestykker, hun pustede af Ilfærdighed og delte rigelig ud. Omme i Salen klyngede en lille, hjulbenet Purk sig til hende, hun tog sit Stedbarn op paa Armen, pudsede Næsen paa det og nussede omhyggelig med Tøjet. Sarah fik Taarer i Øjnene, hvor det Udskud af en lille, grim Kvindeskabning anstrengte sig i lykkelig Taknemlighed, fordi hun var bleven Medlem af det hæderlige Kone-Lag — — —

I to Kranse gik de omkring det store Træ og sang Julesalmer, den gamle døve Fisker-Enke jumpede med, synkende i hver Hofte som et duvende Skibsskrog og altid i Sangen en Linje bag de øvrige, der henholdsvis kom et eller to Ord bagefter eller sprang forud for hinanden. Salmesangen fik derved et fornøjeligt og individuelt Præg. Sarah havde ladet

den gamle Kone hente i Hotellets Vogn, hun vilde jo leve paa den Juleaften et halvt Aar, til hun tog fat paa at imødesee den næste.

Saa kom Julegaverne; Sarah saa sig om i Kredsen, hver Gang hun delte én ud, hvert eneste Ansigt parttog i den enkeltes Glæde, hver Mund formede sig uvilkaarlig efter det Udbrud, som den lykkelige Modtager brød løs med — og underst laa Spændingen om, hvad de selv skulde have. — — — Børnene fik først. Sarah vidste, hvor hun havde de forskellige Presenter, hun saa i tindrende Skælmeri hen til det paagældende Barn, naar hun begyndte at søge, Farven steg det i Kinderne, Fødderne trippede og Øjenlaagene blinkede uroligt — til det endelig fik Pakken og nervøst flaaede i Papiret.

Fru Faaborg kom ned med Mary, hun var i sort og saa daarlig ud; lille Gerda var i Stilhed bleven begravet to Dage før Jul. Sarah kiggede til hende, og kiggede en Gang til, Fru Faaborg var da vist paa Veje igen, hun var saa gul om Munden.

Saa endelig var alle Presenter uddelte, Træet blev under almindelig Lystighed skubbet bort i Hjørnet, saa Salen var til fri Afbenyttelse. Sarah havde været ude at ordne den sidste Kaffetaar, en Snakken og Summen slog hende i Møde inde fra Salen ligesom svøbt i lidt kvalm Varme, blandet med Granens friske Harpikslugt og brændt Papir. Hun blev ubemærket staaende i Døren, Salen saa ud som en Sejrens Valplads, sønderrevet Papir flød over Gulvet, ved Bordene sad de Voksne snakkende, rundt paa Gulvene løb Børnene i en Ring, anført af Mary. Den lille Pige i kort, sort Taftskjole, dybt nedringet

og med Flitter fra Juletræet i sine sorte, rullende Barnekrøller saå saa fin og elskelig ud som Æventyrets Kongebarn.

Over det hele laa Glæde, Fest, Jubel og Jul, og hun havde skabt det! Men det var dog Ernst, som havde givet hende Evnen! Han havde set saa pæn og saa kær ud, da han selv gik frem til Træet og fandt en stor Pakke frem, hvorpaa der stod:

Til vor lille Mor

fra

Cæcilie, Signe og Far.

Det havde han besørget om Formiddagen, da han var ude at købe Kiste til Tonne; nu sad han med Signe paa Skødet ved et af Bordene sammen med Fru Faaborg, Cæcilie og den lille puklede Kælderdreng, Martin. Sarah gik derhen og lagde Armen om hans Hals, halvt i Skjul af Frakkekraven lagde hun Haanden let og blødt paa hans varme Nakke. Han saa smilende op, saa hun fik Taarer i Øjnene, bøjede sig og strejfede med sin Mund let hen over hans Pande, mens hun hviskede: „Jeg synes, det er saa rart i Aften, Ernst!“

Cæcilie havde af den lille Krøbling faaet sin dejligste Julepresent, et tvedelt Bur med en hvid Mus. Den snildrige Dreng havde anbragt et lille Trappehjul inde i et lille, særskilt Rum, Hjulet stod ved Snore og smaa Trisser i Forbindelse med en lille Sprællemænd og en lille, broget Sprællekone, en firvinget Papirmølle, en Gyngehest og en Karussel.

Den lille Pige søgte med alle Lokkemidler at faa Musen ind i Hjulet; endelig fik hun den derind, den kilede af Sted med de smaa Poter paa Trinene,

Hjulet fløj rundt, og i samme Øjeblik blev hele det lille Samfund inde i Sideburet sat i Gang; Sprællemanden og Sprællekonen baksede mod hinanden, Papirmøllen svirrede, Karussellen fløj rund og Gyngehesten vuggede op og ned. Der var en Latter, en Begejstring og en Klappen, Sarah kom til at se paa den lille Fabrikant, han havde glemt Pukkel og Vanførhed, hans lille skrumpne Ansigt lyste i Arbejds-Stolthed, de lange, magre Hænder krammede nervøst om i den Kasse smaa Save, Knive og Passere, han havde faaet i Julegave!

Den sidste Kaffe blev drukket, og Gæsterne tog under mange Taksigelser til den gavmilde Vært og hans unge Kone Afsked, Børnene blev sendt over og i Seng, og Sarah, hjulpet af Pigerne, satte løselig Stuen i Stand. Saa gik hun over, Ernst sad ved de smaa Pigers Seng og ventede og betragtede imens grundende Cæcilies Julegave, Buret; Musen var i Hjulet og hele det lille Maskineri i Gang.

Ernst Selkov trak sin Hustru ned paa sit Skød uden at se op fra Buret.

„Du, Sarah, jeg kunde lige tænke mig, at den Mus var dig! Saasnart du løber, saa spræller alle Ting med, saasnart du staar stille, gaar det altsammen i Staa.“

„Synes du det?“ Lidt glad forlegen ledte hun Talen bort. „Synes du ikke, det er forfærdelig godt gjort af saadan en Dreng at lave alt det uden at have haft noget at se efter, eller lært noget.“

„Jo, han maa jo ligefrem have Talent til saadan noget.“

Nu var Øjeblikket der. Sarah tog sin Mand om

Halsen og vuggede let frem og tilbage med sin Kind til hans. „Ernst, skulde vi ikke holde ham til at lære noget? Vi kan jo da godt faa Raad, og han er virkelig saa opvakt, og kan du huske, da Cæcilie faldt i Vandtønden og kunde være druknet, da var det ham som fiskede hende op?“

Ernst Selkov spekulerede over Forslaget. — — — „Det er jo ikke sikkert vi kan blive ved, fordi vi har Raad nu,“ ræsonnerede han tøvende.

„Jamen han kan da aldrig have Skade af, hvad han *har* lært,“ docerede Sarah ihærdigt. „Og kunde han en Gang blive en dygtig Mand, saa vilde det aldrig pine ham saa meget, at han er Krøbling. Jeg synes, vi skulde, Ernst.“

„Ja, ja da — naar du saa gerne vil! — saa længe vi kan.“ Ernst Selkov snoede en Lok af hendes Haar om sin Finger, kyssede hende paa Munden og smilte. „Det er jo saadan, at en lille, sød Kone faar altid Krammet paa sin Mand, enten han vil eller ej — — — Skal vi saa i Seng, Klokken gaar til et.“

OTTENDE KAPITEL

I nde i Valdemar Selkøvs Kontor sad Claus Mouritz, han var kortaandet af Vrede, hans Ansigt var dyb rødbleat som Purpur og bulnede ud i forskellige Hage- og Kindposer. Han havde ventet sig en hel anden Optræden af Kul-Grosserer Selkov, hvem han kun kendte fra den mest affable Side ved tilfældige Sammenkomster hos Ernst Selkov.

„De har vist inte forstaaet det rigtig Hr. Grosserer. Da Deres Agent fik mig paa den Vildmand var jeg fuld, og det vidste Bæstet, ellers havde jeg d'ante bestilt for 5000 Kroner Kul, som jeg inte har mere Brug for, end for 5000 Kroner Sværte til mine Støvler.“

„De har jo det største Brødbageri i Byen og Kullene kan jo roligt ligge, de behøver jo ingen Næring.“

„Næ, det ved jeg s'gu godt, de spiser inte Østers. Men efter Kontrakten kan De forlange 5000 Kroner om en Maaned, og det kan min Forretning inte bære. Jeg vil nok ta' Kullene, men vil De garantere mig, at Pengene kan betales i smaa Partier ...“

„Kan jeg ikke indlade mig paa.“ — Grossererens Stemme var lav af høflig Bestemthed. — „Jeg har selv Brug for Pengene...“

„De har F... har De. De har jo alle Deres Kones Penge at operere med. Men De skal inte tro, at jeg vil tigge noget af Dem. Hvis jeg inte syntes, det var Synd for de rare Dyr, saa vilde jeg skælde Dem ud for en Hund! — Farvel Hr. Grosserer.“

Claus Mouritz rejste med forholdsvis Adræthed sin runde Klode-Korpus op af Stolen og gik ud med en Holdning som en Storfyrste.

Valdemar Selkov sad lidt og lyttede, derude faldt Entredøren i med et Smæld, et Steds fra klang Slagene fra en Kirkeklokke, lange og sørgelige fyldte de den kolde, klare Frostluft og bar Andagt ud i første Juledagens Stemning over Byen.

At han ikke havde tilbudt Mouritz at laane Penge, det var dumt — men maaske var det endnu for tidligt. Naar han fik sine sædvanlige Renter, saa kunde det blive en god Forretning, Dækning var der ingen Fare for...

Det bankede og Kaj stak sit friske, blonde Drengensigt ind og saa sig vejrende om — hvor det havde kostet ham mange Klø, før han fik lært at huske de Snushanevaner inde i Faderens Kontor. Da han ingen saa, bad han Faderen komme ind til Frokost; den pylrede ligesom forfrosne Tone stak underligt af mod det blodvarme og rebelske i hans Bevægelser. Og ikke mindre naturstridig var den langsomme og omhyggelige Maade, hvorpaa han igen lukkede Døren, da Faderen havde sagt Tak.

Valdemar Selkov rejste sig og skubbede irriteret

sin Stol langt tilbage over Gulvet, Frits var et Smøl, han havde naturligvis ikke berørt Sagen for Ernst endnu, men naar de nu allesammen kom til Julemiddagen i Dag, saa skulde det blive gjort, for saa gjorde han det selv; han opgav ikke, hvad han én Gang havde faaet i Sinde.

Fru Emmy tog imod ham inde i den store, kolde Spisestue, hun var blaa af Kulde, sygelig som hun var, men hun turde ikke fyre i, Valdemar paastod at Varme i Spisestue og Sovekammer var usundt og en unødvendig Udgift. Hendes lille krumbøjede Skikkelse trillede rundt som en ujævn Boldt for at skaffe Husherren sine Fornødenheder. — Brød! — Værs-god! — Mere Skinke! Nu skal jeg lige straks!

Hun gjorde sig saa adræt og elskværdig om mulig, indtil Valdemar kort afbrød:

„Hvor er Frøknen?“

„Hun var lidt utilpas, saa sagde jeg til hende om at gaa og lægge sig, saa skulde jeg nok servere — Fru Emmys Stemme var i hendes femtenaarige Ægteskab svunden ind til en Ubetydelighed af Mumlen. — „Nu har jeg talt med hende, Valdemar, hun vil saa gerne blive her, hvis du ikke har noget imod det.“

„Næ, hvis du vil, saa for min Skyld gerne.“

Kaj kom op at skændes med sin yngre Broder Einar om et Stykke Fisk, han undredes over, at han ikke fik en Ørefigen og blev sendt ud.

„Men vi kommer vist til at skaffe hende noget Børnetøj.“ Fru Emmy saa sikrere paa sin Mand end ellers, her var hun saa temmelig vis paa ikke at blive snerret af.

„Ja ja, køb du saa ind og lad Regningen sende til mig.“ Valdemar Selkov skvulpede om i sin Kaffe, som om han tænkte paa helt andre Ting.

Fru Emmy søgte igen til det samme Emne, hun nød bevidst denne Situation, hvor hun ikke blev kuert ned af onde, lyse Øjne, fordi de Øjne sloges ned.

„Jeg synes nu, det er saa pænt af dig, Valdemar.“ — Ordene kom alligevel trælst og nødigt over hendes Læber, som om hendes bedre Vidende og hendes Sinds Retskaffenhed protesterede — „at du vil beholde en Fremmed i Huset under de Omstændigheder.“

Valdemar trak paa Skulderen og mumlede noget om — „jo intet Hjem, saa . . .“ Da han var færdig at spise, rejste han sig, lagde sin Arm omkring Fru Emmys Pukkel og kyssede hende. Fru Emmys Ansigtssfarve skiftede fra det vissen melongule til ubestemmelig rødt, hun lod to Fingre stryge hurtig og ømt over hans Haar, inden han rettede sig igen. „Velbekomme, Valde“, hviskede hun og Kælenavnet kom nølende med Klang af indestængt Trang.

Kaj saa op, da hans Far gik ud. „Jeg synes altid Far bliver saa mærkelig tam, naar Talen falder paa Frøkenen.“ Han kastede spydsk med Hovedet.

Fru Emmy saa skræmmet paa ham, det steg med Hjælpeløshed i Blikket som hos et saaret Dyr, der ikke kender Tal paa sin Bødler.

Kaj slog Øjnene ned og gik hen til Døren, der vendte han sig, han saa det vibrere forræderisk omkring sin Moders Mund, en ubestemt Trang til at gøre noget i Retning af Kærtegn og Ømhed steg i

ham, men han kunde ikke faa sig til det. Saa gik han ind i Børnestuen og satte sig til at snøfte paa Puffen.

Naar han blev stor vilde han være Skibslæge og aldrig komme hjem, han skulde ikke sætte sin Fod her mere. Aldrig. Han vilde bo i et fremmed Land, hvor der aldrig kom nogen, som talte det samme Sprog som hans Fader. Mon der var nogen, som havde det saadan, som de havde det her i Huset, saadan en knugende Fornemmelse af Mørke og Kulde ligesom før en Haglbyge; ingen vidste, om de turde sige noget, eller om de i næste Øjeblik blev skældt ud for at sige for meget. Eller de fik Bank, saa der sad Mærker paa deres Bryst af de Stokkeslag, de fik paa Ryggen, og saasnart der saa var Fremmede, var de — han og Einar — dresserede til at staa og hænge Faderen om Halsen og lade saa kærlig. Jo Tak, mest Lyst havde han til at bide ham rigtig kraftig i Hagen! Og det skulde han love helligt og dyrt — Kaj snøftede ud og rakte tre Fingre i Vejret — at naar han blev stor, skulde han en Dag sparke sin Fader i Ansigtet, saa Mærkerne sad ham ud i Nakken.

Ude blev Klokkerne ved at ringe, rent blødt og rungende, som om Højtidsforkyndelsen paa store, blødt svævende Tonevinger bares gennem den tynde, sneblændende Luft, ud over Landene.

Inde i den skumle Trinitatis Kirke var der en hviskende Trængsel, en dæmpet Kæmpen for Plads. Salmebøger blev forsigtig lagt paa de smalle Træhylder foran de Siddende, silkeraslende Skørter blev

omhyggeligelig korslagte over Skødet for at undgaa Tryk fra Sidemanden' — — —

„Du her, Tante?“ Spørgsmaalet havde en svin-dende Tone af Næsvished og kom fra Andreas Hartmann, der kneb sig en Plads ved Siden af Sarah og hendes Mand.

„Ja, hvorfor ikke?“ hviskede Sarah tilbage — saa satte hun sig til Rette, Gudstjenesten begyndte. I en Pause mellem Salmerne hviskede hun igen til ham. „Vi skal jo allesammen til Middag hos din Onkel Valdemars, saa tog vi ind lidt før, jeg havde saadan Lyst til at høre Pastor Lyø, ham har jeg kendt før.“

Andreas nikkede og saa med kold Interesse efter Pastor Lyø, der nu gik paa Prædikestolen.

Den gamle ildske Præst var en anden paa sin Prædikestol end som Oppositions-Taler, han var mere afdæmpet og mildere, de buskede hvide Bryn og det hvide, propert holdte Skæg gav ham en let Lignelse efter Vorherre-Billeder. Hans Tekst var: „Mine Børn, elsker hverandre!“ og han forklarede, hvor lidet alle Verdens Goder kunde glæde et Meneske, naar det fattedes Kærlighed. For aldrig kunde den ufuldkomne jordiske Tilværelse blive fri for Ubehageligheder fra sine Omgivelsers Side, men det føltes mindre jo større Kærligheden og derigennem Overbærenheden var . . .

Det var saa længe siden Sarah havde været i Kirke, hun følte sig helt vel, her var saa køligt og fredfuldt, saa vederkvægende afdæmpet og halvmørkt, og det blev hende pludselig, som om hele Kirkens Luft var fuld af levende Væsner, kaldt til af Mild-

heds-Evangeliet ind i alles Sind, selve deres Nærværelse var en Hymne til Teksten: Gud er Kærlighed!

„I Overbærenhed aabenbarer Gud sit Væsen i Mennesket . . .“ lød det for hendes Øre, og det store Kirkens Aandekor samstemmede ud fra de forklarede kærlighedsmættede Øjne: „Ja ja, det er saaledes.“

Hvor hun havde en tydelig Fornemmelse af de levende Væsner omkring sig — hvor sørgeligt det var aldrig at have nogen at meddele sig til, aldrig turde hun fortælle til noget levende Menneske, hvad hun saa ofte saa færdes og leve omkring i Huse og mellem Mennesker, uden at nogen anede det. Indtrykket, hun fik den Gang hun som Barn blev salvet ind fra øverst til nederst for den røde Kones Skyld, havde hun aldrig forvundet. Hun lo og spottede selv med, naar der blev talt om Spøgelser — for alle dem hun saa, var aldeles ikke Spøgelser, der med Gru i de maanskinsblege Ansigter og viftende Gravgevandter gik og pønsede paa at gøre Menneskene Fortræd. Nej, det var levende Væsner, der gik deres egne Veje, passede sit og levede deres eget Liv uden i Reglen at tage nogen Notits af de andre levende Væsner, som blev kaldt Mennesker. Men hun skulde ellers nok tie, hun gjaldt i Forvejen tilstrækkelig for at være forrykt, og det bare af den simple Aarsag, at hun søgte at hjælpe lidt længere end til sin egen Dørtærskel — og saa fordi hun havde været Katholik!

Den Gang hun ikke maatte komme til Herrens Bord, fordi hun ikke var „tegnet“ Dagen i Forvejen,

da havde hendes Børnelærdom faaet sit endelige Knæk — undermineret af Grublerier var den i Forvejen. Men hun havde ikke været Katholik ret længe, før hun opdagede, at der sad hun ogsaa spændt ind i Rammer for oven og for neden som en Rullepølse i Pres. Saa det havde forsaavidt ikke været hende nogen Sjælesorg den Dag, da Selkov i et Anfald af Raseri forlangte, at hun skulde melde sig ud fra sin „Vantro“. Det var jo saa ens det hele, alle de lavede Love og uomstødelige, guddommelige Sandheder, der stækkede for ens Tankes Flugt, som et lavt Loft hæmmer et voksent Menneskes Bevægelser — smaa Krøblinge kunde nok finde sig til Rette og vrænge deres „hysterisk“ op i Ansigtet paa den, der kæmpede for at faa mere Plads!

Det lugtede af Jord i Stedet for af Guddom, af forraadnede Menneskehjerner, som hendes Naade plejede at sige. Det var bare at se at finde det bedste ud af det altsammen og saa *praktisere* det. For at hylde Budet „Elsk din Næste som dig selv“ og saa fylde sit Klædeskab, sin Suppeterin og sin Pengebøsse, mens andre led Nød, det var jo ikke Meningen.

„Gud give os alle Naade dertil,“ sluttede Pastor Lyø sin Tale af om Sagtmodighed og Mildhed i det daglige Liv, Menneske og Menneske imellem. Sarah foldede Hænderne og dukkede Hovedet for at skjule sine taarefulde Øjne. „Ja, du gode Gud,“ hviskede det inde i hende, „jeg skal nok være saa sagtmodig, som jeg kan. Og selv om jeg ikke tror paa alle de Smaating som hører med, saa gør det vel ikke noget, naar jeg blot tror paa dig, at du er Godhed og at

jeg som dit Barn blot skal søge at ligne dig. Og det skal jeg, det lover jeg.“

„Amen“ sang Publikum, det gav et Sæt i Ernst Selkov som havde sovet, lidt efter strømmede alle ud af Kirken.

Theologen Andreas Hartmann havde et meget stramt Træk om Munden, og det blev endnu strammere, da de kom ud i det blændende Sneskær.

„Syntes du om den Prædiken, Tante?“ Spørgsmaalet kom studst og ikke netop begejstret.

„Aa ja, syntes du ikke om den?“

„Jeg synes, der skulde anderledes skarp Lud til alle disse skurvede Hoveder.“ — Han saa forarget efter alle de sortklædte Mennesker, som skyndte sig ind i de forskellige Gader, der mandede ud til Kirkepladsen. — „Og saa 1ste Juledag, hvor der var Anledning til at tale et alvorligt Ord!“

Sarah skottede op til ham, han lignede sin Moder, Fru Alvilda, som det Hagl der fødtes umiddelbart efter det foregaaende. Der var det samme herskesyge Træk om den store Mund, den samme kolde Kuen i de lyseblaa Øjne og samme mørke Myndighed i Stemmen. At mildne Menneskenes Optræden mod hinanden var i hans Øjne ikke i Slægt med Religiositet, han var af dem, der skulde have Guddommeligheden i grove Træk.

„Jeg ved ikke, men jeg synes altid“ — Sarah sugede med aaben Mund begærligt den kolde, lyse Luft ind — „at naar man fra en Kirke kommer ud i Solskæret og den friske Luft, saa faar man en Fornemmelse, som om man havde været nedgravet og fastet i fyrreogtyve Dage, og nu vaagner op til nyt

Liv og Madlyst igen. Nu skal det ellers smage at faa varm Suppe og Andesteg med Rødkaal, eller hvad Emmy nu har at overraske os med.“

Andreas Hartmann kneb Munden til, og Sarah smilte underfundigt. Den kunde han ikke lide lille Andreas, hvad? At det første, Folk følte, naar de kom ud af en Kirke, var Appetit! Frygteligt! Jøsses, hvor han saa bøs ud, Ordet smagte vist lifligt i hans Indre. Smag kun rigtig paa det, lille Andreas, Appe—tit, maaske kan vi bruge det til Tekst, naar vi en Dag bliver Præst og skal holde en bragende Donners-Prædiken — Sarah sakkede lidt bagud, det morede hende at se den Selvbevidsthed, hvormed den ganske unge Fyr skridtede frem, han maatte vist føle sig med mindst et Par Paver i Maven; den guldsnittede Salmebog holdt han paa Ryggen, den ene Støvlesnude skinnede mere blankpudset end den anden.

Der stod han stille og saa paa et Boghandlervindue — men Andreas, Andreas dog! At se paa saadan en hel Række uanstændige Fotografier lige som man kommer fra Kirke, det er virkelige meget værre end Appetit! — — Naa endelig fik han nok; hvem skulde nu se paa de søndagsrene, blaa Øjne, saa strenge og kyske som de saa frem, at de lige havde indsøget otte næsten nøgne Pigebørn! Ja, han kunde have Grund til at skæve tilbage, hans lille Syndefald var skam set og gouteret, saa kunde han gerne skridte nok saa vigtig og uskyldig frem med Solkys i sine blanke Støvlesnuder! Vi er alle Syndere for Vorherre, lille Andreas.

De gik over Kongens Nytorv — Valdemar Sel-

kov boede i Niels Juelsgade — der var et Mylder af festklædte Koketter og pelshyllede Strøgriddere, frem og tilbage, hilsende med Smil og Juleønsker spærrede de Vej for hinanden. I Nærheden af „Hesten“ stod et elendigt Spøgelse af et vissenskrumpent Kvindfolk med Sutter paa Fødderne og Resterne af et brunt Sjal over Skuldrene. Hun aabnede ikke sin Mund, saa nærmest ud som om hun drømte midt i den strømmende Beaumonde, som hun maa-ske selv en Gang havde været Medlem af.

„Vent,“ hviskede Sarah og holdt Andreas og Ernst Selkov lidt tilbage. — „Jeg kunde have Lyst til at se, om nogen har Tid til at standse og give hende en Skilling.“

De stod stille lidt og lod som om de talte sammen; Menneskemængden kom strømmende ustandselig langs de to Fliser som Blodet i et stort Lege-mes Aarer, men der blev intet Stands foran det skrumpne Fattighuslem.

Sarah strøg tæt forbi Konen, som saa forundret efter hende og derpaa ned paa et Kronestykke i sin Haand, saa vendte hun sig forholdsvis adræt og sjappede bort paa de elendige Sutter.

„Er du nu vis paa, hun ikke gaar lige hen og drikker sig en forsvarlig Rus, Tante?“ spurgte Andreas ret skarpt.

„Det var bare en lille Krone,“ lo Sarah undskyldende, „den maa du ikke misunde hende, Andreas.“ Hun tog Selkov under Armen og smilte ham som i hemmelig Forstaaelse op i Øjnene. „Du Ernst, Andreas kan ikke faa sig til at sige, at han nu skal op til Candidat-Eksamen og skal bruge Penge —

mere end een lille Krone," føjede hun lidt dril-lende til.

Andreas Hartmann rødmede, Ernst Selkov lo og slog ham halvt faderligt paa Skulderen.

Den nydelige og propre Dagligstue var i een lun og blød og døvende Røgelsesky, og Luften slog fed og mosagtig mod Huden; Sarah havde paataget sig at skænke Kaffen, Fru Emmy blev saa hurtig træt i Benene.

„Frits.“ — Frits Selkov polkaede rundt og bød Kagefadet om — Alvilda — Svoger Hartmann, skulde det være en Peberkage? — „Frits, havde da ikke din Kone Lyst til at være med i Dag, man ser hende aldrig?“ Sarah satte en spinkelbenet Kaffekop hen paa Bakken.

„Var ikke vel — Pardon!“ Frits svarede med Ryggen til, han holdt bukkende Kagefadet for Fru Faaborg, der sad i Sofaen. Paa Stolen tæt ved Sofa-armen sad Andreas Hartmann, de lyse Øjne havde faaet en varm, grønlig Farve, Skæret fra Kakkelloven flakkede hen over hans Hoved, og det forekom Sarah, som om der sprang Smaadjævle som en Sværm Myg ud fra hans gnistrende røde Haar. Hvor lidt sympatisk den Nakke var — og hvor der ligesom aandede haardt ud af ham ved hvert Pulsslæg. Fru Randa laa lad tilbage med sin Kaffekop i Skødet, i den sorte Fløjels-Slæbkjole saa hun saa blød ud som Pilens dunede Foraarsknopper.

„Jamen synes du saa ikke, Frits“ — Sarah tog ihærdig Samtalen op igen — „at vi allesammen skulde gaa hen og se til hende? I bor jo i Amaliegade, det er ikke saa langt herfra.“

„Kommer snart.“ Frits valsede over Gulvet og usynliggjorde sig ad Kontoret til, hvor begge Brødrene, Ernst og Valdemar før var gaaet ind for at ryge. Men her kom han ind i en endnu værre Hvepserede. Den Smudsaffære, som Valdemar var ved at indlede, skulde han ellers ikke plette sin Ære med. Leve lidt flot, redde sig lidt ordentlige Klæder og applavdere lidt kønne Pigeben, det gik han ikke af Vejen for, men ligefrem med koldt overlagt Ondskab forklejne et lille, kønt Menneske, som aldrig havde gjort ham noget, gu gjorde han ikke nej.

„Skulde spørge fra Emmy om I ønskede mere Kaffe? — Ikke? — Vel!“ I tre slanke Galoppadetrin var han ved Døren og forsvandt skyndsomst.

„Du vidste det, før I blev gift! Jamen saa forstaar jeg dig slet ikke, Ernst.“ — Valdemar dækkede sin Forlegenhed under en dæmpet, faderlig Forargelse. Hvorfor Fanden skulde hun nu ogsaa fortælle sin Mand det, inden deres Giftermaal, Fjols kunde undertiden af bare Dumhed gøre noget klogt. Nu havde han til ingen Nytte forberedt Ernst med systematisk ordnet Finfølelse, uden at det faldt ham ind, at det hele var spoleret, før det var begyndt.

Han rystede paa Hovedet. — „Nej Ernst, det forstaar jeg ikke; du vidste jo dog, at vi er af god Familie — hvad tror du Justitsraaden vilde have sagt til det, at hans yngste Søn giftede sig med en Falden.“

Ernst Selkov rettede sig, trak de lyse, kraftige Bryn truende sammen, men Respekten for den ældre Broder holdt ham nede.

„Det undgaaes aldrig, at det kommer ud mellem

Folk en Gang, og jeg synes dog vi skulde værne om vort gode Navn. — Du bliver aldrig velset i Din Familie Ernst, saa længe du har den Kone.“ Valdemar talte med deltagende om end myndig Familie-Overlegenhed.

„Lyd mit Raad Ernst og se at faa en Skilsmisse i Stand! — Du har Grunde nok, hun ødelægger din Forretning og alle Mennesker siger hun er ikke rigtig klog. Ligner det nu noget at ryge ind mellem Hotellets Gæster og praje dem for Penge til en Sjover — eller samle Huset fuldt af alle mulige straffede eller paa anden Maade mislibige Eksisterer — eller overgive jeres Børn til en gammel, delirerende Fallents Varetægt. —

Det er lige meget Ernst, det paahviler mig som den ældste at vaage over Navnet, du skal faa 5000 Kroner kontant paa din Skilsmissegang . . .“

Ernst røg i Vejret, hans stærke, stortskaarne Ansigt luede af Vrede, med begge Hænder væltede han det lille Spillebord over mod Broderen saa det faldt mod hans Støvlespidser.

„Nej, gu om jeg gør, jeg havde været i Hundene forlængst, hvis hun ikke havde været. Hun har været flittig altid og i den første Tid vi var gift, du skulde set, hvor kærlig og god hun var . . .“

„Hvad kommer det mig ved,“ afbrød Valdemar, Ordene kom hæse nede fra Struben, han glemte helt den velmenende Moraliser-Tone.

„Jo, det kommer dig ved, naar du taler om hendes Fald, som *ikke* kommer dig ved!“ Ernst var paa Kogepunktet af et af sine rasende, sanseløse Vredes-Anfald. — „Lad saa være hun er bleven hef-

tig og hysterisk som I siger, men hvis er Skylden! Skylden det er min, er det! Du skulde vide, hvor vi har det godt sammen nu“ — Stemmen lød blødere — „hun er saa god og saa næsten grædefærdig af Taknemlighed; sikken Juleaften vi havde, hun var som et lille Barn, der er bleven glad igen...“

Valdemar for op, Øjnene glimtede grønligt som Algeslam under klart Vand.

„Jeg synes, du skulde holde Fremmede udenfor dit intime Liv,“ hvæsedes han.

„Og jeg synes du skulde holde din Næse ved dig selv,“ hvæsedes Ernst tilbage — „du som holder to Koner!“ Valdemar huggede Haanden haardt paa Bordpladen, men Ernst blev ved, — „og havde to andre, før du blev gift, og jeg roser heller ikke mig selv, men nu lader I hende i Fred gør I, og hvad-enten I vil have noget med mig at gøre eller ej, det bliver jeres Sag, skille mig fra hende, det faar I mig aldrig til.“ — Saa gik han sin Vej.

Valdemar løftede mekanisk Bordet op, der stod Gift ud af hans grønne Øjne, da han haardt satte det ned paa de tre Ben.

„Saa drik dig ihjel, Didrik, hvis du hellere vil det, men“ — han slog med hvidknyttede Knoer paa Bordpladen — „have hende vil jeg, den Unde lyneme.“ Saa gik ogsaa han.

Da han kom ind i Dagligstuen, saa han overalt den Bleghed og hele det sygt saarede Præg som Mennesker faar lige efter en stor og nerverystende Efterretning. Ansigterne saa ud som flade, hvide Oblater og vendte sig alle mod ham. — Skulde Ernst,

det Bæst, have faret lige ind og i sin Hidsighed ud-basuneret det hele . . .

Ernst Selkov vendte sig helt mod ham, hans Raseri var faldet ligesaa hurtigt som Vand gaar af Kog.

„Onkel Mouritz er død, han har taget Arsenik.“

Der faldt forskellige Bemærkninger, Stemmerne var blege og kuldske, og Øjnene saa underlig indadvendt andægtige, som om de saa Liget et Steds for sig.

„Rørende at han har givet Katten Gift ogsaa.“ Fru Randa sagde det sagte og tænksomt. — „Ligesom det kunde være hans Barn, han ikke vilde have til at lide nogen Nød, naar han var væk.“

„Hvorfor mon han har gjort det?“ sukkede Gros-serer Hartmann og saa stjaalent til sin Kone.

Frits rystede højtidelig paa Hovedet. „Pengesorger vel sagtens.“

„Vist snarere gjort i Arrighed og under Indflydelse af Spiritus.“ Fru Alvildas tørre Tone virkede som Dæmper paa Fritses sentimentale Højtidelighed. „Han havde jo som sædvanlig været oppe at skændes med sin Kone, lige før hun tog til Roskilde, fortalte Pigen.“

„Men Tante Albertine!“ — Sarah vaagnede pludselig op til praktisk Virksomhed igen. — „Hun er naturligvis ikke varskoet, saa braser hun lige ind til Liget! Jeg tager ud til Stationen, Ernst.“

„Jeg gaar med,“ tilbød Andreas.

„Jeg ogsaa.“ Fru Randa løb foran, ude i Entreen satte hun den store Hat paa sit haarbelæssede slanktbaarne Hoved, Kaaben hjalp Andreas hende med.

Sarah borede sig utaalmodig gennem Stimlen og tænkte uafsladelig paa sin Tante. Hvordan mon hun vilde tage det? Det skulde slet ikke undre hende, om Fru Albertine tog hysterisk fortvivlet paa Veje, deres Ægteskab, Claus og Albertines, havde været af dem, hvor Ægtefællerne surer og skænder hver livsglad Gnist ud af deres Samliv, men alligevel ikke kan undvære hinanden. I den Tid Tante Albertine havde været ovre i Jylland havde Onkel Claus lavet en stor Kludedukke, som han lagde i Seng og mumlede ondt ud over, til han faldt i Søvn med sin Arm omkring den.

Sarah saa sig tilbage efter sine Bundsforvandre, de kom umiddelbart bagefter ragende op over Mængden, høje og tynde som Straa, og med Ansigterne lysende hvide i Gadens stærke Lygteskær.

Fru Randa lyttede, og Andreas fortalte — fortalte om Kys i varierede Historier, snart om Ægtefolk, som han godt kunde lide at se kysse hinanden, snart om Forlovede, der burde holde hinandens Kærtegn saa højt i Ære, at de ikke, saa at sige, lod andre dele med dem ved at overvære deres gensidige Æmhed. — Andreas havde fortabt sig i Temaet Kys, og Fru Randa lo listeligt og bed med Tænderne Blodet frem i sine Læber.

Andreas gik sanseløs frem i Stimlen, han saa i Drømme Lys og Mennesker og Gadens Dunkelhed midt ude, hvor Lygteskæret ikke kunde naa ud. Det eneste han klart saa var de fyrige, vidtaabne Øjne, der i al deres vilde Dumdristighed var ligesaa fjernt fra Letsind, som den Jomfrus, der tugtig har slaaet Laagene ned for sine og lukket sig ude fra Forstaaelse.

Først da Toget brusede frem, flaaede de skarpe Hvin ham vaagen, og han huskede paa, at der var et Menneske til, der hed Fru Albertine Mouritz.

Sarah tog sin Tante under Armen, hun indledte med hjælpesøgende Blikke til de andre — saa sagde hun det endelig helt ud. Fru Albertine stod et Øjeblik aldeles stille, saa sank hun lige ned paa Peronen som et Korthus falder sammen.

Da hun inde i Ventesalen fik et nervøst Anfald af Fortvivelse, fordi Sarah vilde have hende med sig hjem, blev de nødt til for ikke at lave Opløb at hente en Droske og køre hende til sit Hjem i Vendersgade.

Claus Mouritz laa i Dagligstuen, man havde ikke villet bringe ham bort, før hans Hustru kom hjem. Det var et stygt Syn, han var forvreden og mørk i Ansigtet og et Steds nede i Maven eller Brystet gylpede og klukkede det undertiden, og Fraadbobler flød ud i Mudvigen og brast med ganske smaa Smæld.

„Han er jo ikke død,“ hviskede Fru Randa.

„Jo, det er kun Spiritusen, som koger i ham,“ hviskede Andreas. „Se der ligger Katten.“

Borte i Hjørnet laa den store rødspættede Kat med fire stive Ben udstrakte, og Kroppen saa stiv som et Stykke Brænde.

Fru Albertine saa til Katten, til sine Ledsagere og til Katten igen. Hun aabnede Munden for at sige noget men betænkte sig. Lidt efter sagde hun paa-faldende fattet, idet hun gik hen mod Spisestuedøren: „Jeg vil samle lidt Tøj og tage med ud. — Dæk ham til, hvad.“

Sarah dækkede Liget til, mens Andreas lukkede

Vinduer op; han og Randa blev staaende ved det aabne Vindue og smaatalte sagte. Der gik et Kvarter — tyve Minutter — Sarah blev urolig, det klarede sig frem i hendes Sind Indtrykket af Tantes mistænkelig pludselige Fatning og det lurende Blik, hun saa sig tilbage med, da hun gik ud. — Og hvorfor gik hun ind i Spisestuen i Stedet for i Sovekammeret, naar hun vilde hente Tøj!

Med Øjnene stift fæstede paa Døren og lyttende efter hver Lyd ventede hun lidt endnu, saa til Uhret og lyttede, en halv Time var nu gaaet, nu maatte hun se efter. Hun gik sagte over Gulvet og lukkede Spisestuedøren op. Tante Albertine stod ved Bordet og rørte ilfærdig om i en Underkop, hun saa op med vilde, skyldfulde Øjne og løftede Underkoppen — klirr fløj Skaarene over Gulvet, Sarah var faret til og havde slaaet den ud af hendes Haand, før den naaede Munden.

Randa og Andreas kom til, og ved forenede Anstrengelser fik de den nu fuldstændig desperate Frue kastet om i Sofaen, hvor hun brød ud i hysterisk Skrigen som et Barn, der ikke kan faa sin Vilje.

„Nej, vil I se!“ raabte pludselig Fru Randa og pegte rundt paa de forskellige Fugle og Dyrebure, „hun har forgivet dem allesammen.“

Alle Fugle laa med fremstrakte Klør paa Burenes Bund; enkelte af Marsvinene rørte sig lidt endnu, men de fleste laa stille foran det lille Trug, hvori der var tre—fire opløste Franskbrøds-Tærninger tilbage. Begge Hundene var krøbet hen i Krogen ved Buffeten, de laa døde over hinanden med aabne, brustne Øjne. Ikke engang Skildpadden var glemt;

den laa paa Albertines Stol ved Bordet, flad som et Væggetøj, med kun en lille Smule af Hovedet fremme. De graa Hudlapper var løftede linjesmalt fra Øjnene, der saa visne ud som rynkede, fladklemte Fiskeøjne.

„At De kunde nænne det, Fru Mouritz!“ Randa var oprørt.

„Hun gjorde det vist i den bedste Mening,“ undskyldte Sarah. „Og det var maaske ogsaa det bedste.“ Hun var kommen til at tænke paa Onkel Mouritz ødelagde Pengeforhold, alle de Dyr kunde næppe nu blive behandlede som Prinser.

Paa Bordet stod en lille Pose med et hvidt Pulver, Sarah pegte paa den. „Er det Arsenik?“

Fru Mouritz nikkede hikkende.

„Hvor fik du det fra, Tante?“

„Jeg vidste, han havde det staaende i Vægskabet,“ klynkede hun. „Han brugte det til at forgive Rotter med i Bagerierne. Det er det, han har taget af selv.“

Sarah fik givet forskellige Ordre i Huset, saa hentede Andreas en Droske, og Fru Mouritz, der nu var føjelig indtil Sløvhed, blev af de tre ført ud til Taarbæk. Ernst var stødt til dem ved Stationen, han havde telegraferet efter Vogn fra Hotellet.

NIENDE KAPITEL

Frits Selkov kom ved Aftentid ud til Sarah, han rystede sin dryppende Hat ude i Entréen, mens han smaaskændte over Vejret — han saa grumme derangeret ud i Klæderne.

„Ser Du, Svigerinde,“ begyndte han og dæmpede Stemmen over til intim Fortrolighed, „du ved, man undertiden trænger til at opfriske sin Barnetro, derfor kom jeg i længere Tid i vor Frue Kirke, og der gjorde jeg Bekendtskab med en yndig gammel Præst — pensioneret og ude fra Landet — samt hans indtagende Datter, hun er lidt ældre end jeg, 38 Aar, men nydelig! — Og vi er nu bleven forlovede.“

„Jamen du godeste Gud, Frits!“ brød Sarah ud, „vil du ikke lade din Kone blive kold i Graven først. Det er jo ikke fjorten Dage siden hun kom i Jorden.“

„Som du ved, har der ingen Kærlighed været mellem os“ — Fritses Stemme havde allerede et præsteligt Snit. — „Jeg trænger til et Hjems Hygge, og nu skal jeg ud at tale med Faderen i Morgen, saa bliver Brylluppet forhaabentlig snart efter. Valdemar har lovet at gaa med“ . . .

Sarah slog Pegefingrens Spids mod Bordpladen, en Bevægelse hun uvilkaarlig havde taget op efter Grevinde Daa. „Saa har hun altsaa Penge! Svoger Valdemars Næse bøjer sig efter Penge lige saa sikkert som en Pilekvist efter Vand.“

Frits slog Øjnene ned. „Ja, hun har lidt Arv og som eneste Datter naturligvis Hjemmet, men det er ikke derfor Svigerinde, det maa du ikke tro — Apropos, nu skal jeg jo derud i Morgen, tror du ikke Ernst har noget Tøj, han ikke bruger netop“ . . .

Sarah dulgte et Smil. „Jo, han har Tøj nok, du kan gaa med over og vælge, hvad der passer dig.“

Da de gik over Gaarden for at komme til Skabstuerne, fik Frits Øje paa en lille Mandsling, wissen og sammentrykket, der gik og fejede. Han trak Brynene sammen.

„Hvem er nu det?“

„Ham“ — Sarah saa derhen. „Det er jo Peter, Tonnes Efterfølger; kender du ham?“

Frits trak paa Skulderen. „Du har en aparte Smag for forhutlede Eksistencer,“ ytrede han irriteret uden direkte at svare paa Spørgsmaalet.

„Aa ja,“ smilte Sarah, „man skal jo have noget at more sig med i denne Verden. — — — Naar I har faaet Sagen afgjort i Morgen, saa kom her ud og spis til Middag“

Den næste Dag var straalende Solskin, et rigtig Søndagsvejr. Sarah fik Cæcilie i Pudsen, Signe kom i Barnevognen, som Peter skulde køre; hans syge, gule Ansigt lyste som sløret Sol, da han ved Siden af Sarah trillede Barnevognen ind i Dyrehaven. Sarah bad Peter køre langsomt, meget langsomt, der

var saa friskt i den bløde, kølige Skygge, det gjorde godt efter den lange Nats Vaagen oppe hos Faaborgs. Først henad Morgen var den lille altfor tidlig fødte Drengeskabning kommen til Verden, en lille, ynkelig negleløs Ting uden Hud. Sarah saa uvilkaarlig hen til Signe, der med smaa buttete Hænder rev de Blomster i Mas, som Cæcilie kom løbende med — Give nu Gud at det Barn, hun gik med, blev sundt som de to, og helst en Dreng, for det vilde Ernst saa gerne . . .

„Der er fremmede ovre,“ meldte Pigen, da de kom hjem. „Begge Herrens Brødre og en fin Frøken.“

Frits præsenterede sin Forlovede, Ifigenia Mønster, og Sarah bød hende Velkommen. Hun var en ældre Pige, men stadselig og fintopdragen. Den enkle graa Kjole var pyntet med hvide, hæklede Blonder, Haaret laa glat fra den lave Pande og var samlet til en Krans paa Issen. En smal Guldkæde med et langt, blomstret Sølvkors hang ned over det stramtklædte Bryst.

Hun talte med søvndyssende fynsk Accent, monotont som Vands Rislen.

Da det var bleven mere svalt, satte Sarah og Frøken sig ud i den lille Have, hvor Roser i alle Farver, store bugnende Roser paa svajede Stængler, krøb op mod Murene, der lukkede Haven inde.

„Her er jo formeligt et Lysthus her,“ sang Ifigenia og tog den lille Signe paa Skødet.

Sarah satte sig med sit Arbejdstøj, og saa fik de Kaffen ud, mens Brødrene drak for aabne Vinduer i Dagligstuen.

„Frits siger, du er saadan et dygtigt Menneske,“ sang Ifgenia videre. „Og ogsaa saadan et godt Menneske, og derfor fortalte han først dig om vores Lykke.“

„Men hvad siger nu din Fader, synes han om ham?“ Sarah sænkede Hovedet for at tage en Maske op, der var faldet af Pinden, hendes Hænder var smukke, smaa og hvide.

„Ja, han synes rigtig saa godt om ham, han er jo saa pæn og har saadan et nobelt Væsen, og han er jo af godt Familie og Cand. phil. — Og saa fortalte han om sit Ægteskab, og det har jo ogsaa været forfærdelig ulykkeligt. Far syntes, det var saa pænt, at han holdt ud til hun døde, og ikke brød sit Ægteskab, som Folk nu begynder at gøre. Men hun har jo hverken duet til det ene eller til det andet, hverken Madlavning eller Sparsommelighed og har helt ruineret ham“

„Hvis ikke den Kone vender sig i sin Grav, saa ved jeg ikke, hvem der skulde vende sig,“ tænkte Sarah, hun maatte med Magt tvinge sin Opmærksomhed fast ved Ordene, hendes fintmærkende Øre var som trælunden af den monotone Syngen i Ifgenias Stemme.

„Men der har jo heller ingen Kærlighed været imellem dem, næsten siden de blev gift, det kunde han ikke, siger han. Og det er godt gjort, det siger Far, naar en Mand bevarer sin Troskab i et Ægteskab, hvor ingen ægteskabelig Glæde er. Og han har ogsaa vist Far de Saar han altid har ved Munden, og det siger Far kommer deraf, og jeg er saamænd saa glad, at Frits nu kan faa saadan et lille godt

Hjem, som han siger er ham mere end alle Verdens Rigdomme“

„Alle Verdens Rigdomme!“ — Ordene blev ved at synge for hendes egne Ører, mens hun saa frem over Gaarden. Der gik Ernst Selkov med den lille hvidpyntede Cæcilie ved Haanden, den lille dansede et Skridt foran ham og traadte ham paa Støvlesnuderne, medens hun saa op til ham med lykkelige Barneøjne og fortalte henrykt. Hendes klare Barnerøst lød som Klokker gennem Luftens Aftenhvile.

Var det nu ikke her helt ud, som det var Skaberens Mening, at alt skulde være. Saadan en god og pæn Mand som han var, og hans Hustru, som her sad saa lysklædt og proper, saa venlig og saa flink, og saa havde de to Børn, som var som to smaa Guds Engle. Og Formue havde de, og de var ikke knebne mod fattige Folk! Og som de kunde se mildt og venligt paa hinanden. Aa ja, men maaske kunde det altsammen komme for hende ogsaa; de kom nu nok til at leve godt sammen, hun og Frits, men om de fik nogen Børn — Ifgenia sukkede — hun var jo fyldt de 36

Inde i Stuen sad Frits og Valdemar og røg ved hvert sit aabne Vindue.

„Hvad stikker Sarah, at hun ikke vil have dig ind som Kompagnon“ — det var Valdemar som talte. — „Naar du satte Ifgenias Penge i Forretningen og den blev udvidet, kunde det jo aldrig ønskes fordelagtigere for alle Parter.“

Frits trak paa Skulderen og røg med Velbehag.

Valdemar blev ved. „Du kunde saa komme til at føre et agtværdigt Liv, hvad du nu bliver nødt til,

du kan jo ikke byde en Frøken Mønster ind i en Portner“

Frits saa ubehagelig berørt ud. „Lad nu være Valdemar, fordi en Mand en Gang har været paa Knæene“

„Har været — ja hvad er du da nu Frits, maa jeg spørge?“

„Min tilkommende Svigerfader mener at kunne skaffe mig en Del Timer ved en Skole her i Kjøbenhavn, og naar saa Ifigenias Arv kommer til og min Svigerfaders Pension“

„Arv og Pension!“ afbrød Valdemar foragtelig, „kunde du da aldrig have Lyst til at blive noget selv. Være Kompagnon her, det var noget, for det er en Forretning der kaster af sig. Men naar hun ikke vil, saa Ernst er jo lige ved at staa paa Hovedet af Hensynsfuldhed Hvis du drak ham en kraftig Perial kan det være, han blev mere medgørlig — — —“

Peter byltede sin uformelige Krop over Gaarden, han standsede udenfor det Vindue, hvor Frits sad, han var ikke større end at det store gule Hoved hvilede Hagen paa Gesimsen.

„Je skulde sige Dem fra Madam Lange,“ hviskede han, „om Di vilde komme ud til henner, ellers skulde hun nok selv finde Dem — hun fik Barnet i Søndags.“ — Saa kravlede han langs Husmuren ud i Haven for at give Sarah en Besked.

Frits skelede til sin Broder, mens han nervøst trommede i Vindueskarmen — Fandens ogsaa at han skulde faa den lille Dværgflab kostet ud, han maatte jo vide, at han i Følge en eller anden hem-

melig Kraft vilde blive suget til Hotellet her
 I det samme fløj Sarah som en Stormvind over
 Gaarden, Ifigenia bag efter med Signe paa Armen
 og tilsidst Peter hultende og bultende sin lille vrang-
 skabte Krop over den ujævne Brolægning. Et Steds
 lød Larm og Kvindegraad.

Valdemar bøjede sig ud og raabte „Hvad er der
 i Vejen?“

„Det er Fru Mouritz der vil taget Livet af sig
 igen,“ svarede Peter.

„Naa ikke andet“ — han lagde sig beroliget til-
 bage — „at de ikke lader hende gøre det.“

Der var gaaet et Par Maaneder, den værste Varme
 var forbi og de lyse Nætter. Andreas Hartmann og
 Randa sad i det lille Lysthus, den skumre August-
 nat var fuld af Duft fra et Bed Natvioler, blandet
 med en stærk Parfume fra Randas Silkeliv. Hun
 stod og spejdede op mod Hotellets Gaardfacade, der
 trods det sene Klokkeslet var fuldt oplyst. Fra et
 enkelt Værelse — Champagnestuen — lød der ved-
 varende Glasklirren, Raab og Latter; Claus Mouritzes
 Navn blev rungende slaaet ud i Natten efterfulgt af
 Hurraer.

„Det gaar livligt til“. I Randas Stemme var der
 ikke egentlig Indignation, mere Spot. Men lidt efter
 føjede hun blødere til. „Det er Synd for Deres Tante
 Sarah. For en Tid siden var her et farligt Halloj.
 Hun vilde vist tale ham til Rette, det var lige, da

han var begyndt igen. — Jeg tror nu ogsaa, at det nygifte Sukkerrør, De har til Onkel, Fritsemand“ — hun vrængede Ifigenias Pyntetone efter — „har sin store Del i den nye Raptus. Hun er forresten et sjældent Menneske, Deres Tante, altfor god til hele den Familie-Menage hun er kommen ind i, ved De det!“ Hun sluttede af med at klappe Andreas over Fingrene.

„Et Kirsebær paa en Tornebusk.“ Andreas smilte lidt spydigt.

„Naa, det vil jeg nu ikke sige,“ Randa vrængede Mund og trak sig ind i Lysthuset igen. „En Tornebusk siger ærligt: Jeg har Torne. Nej, skal vi sige en eneste ren lille Tone i et ellers gennemfalskt Orkester!“

Andreas svarede ikke paa hendes lille, onskabsfulde Hib til hans Slægt, og lidt efter spurgte Randa med sin uforanderlige Spot i Stemmen.

„Hvad drømmer man om, Josef?“

Andreas vrissede uvilligt. „Er De nu ikke snart ked af at bruge det Navn?“

Randa rystede paa Hovedet. „Nej saa langt fra. Nu har jeg jo oven i Købet den Fornøjelse, at hele Familien har sanktioneret og annekteret det — Familie-Josef!“ Hun lo drillende op til ham, hendes Ansigt og hendes Hænder laa mod Lysthusets Mørke som hvide Blomster paa sort Fløjel.

„De skulde tale dansk, Fru Faaborg, sanktionere og annektere er paa dansk billige og tilvende sig.“

„Tak — er den Time i dansk gratis?“ — Han svarede ikke, men saa ned i hendes Øjne, der skinnede klart som to Baal i Natten.

Fru Randa satte sig ned paa Bænken og hældede sig forover, Andreas satte sig ved Siden af hende og lagde Armen op om Bænkens Ryg.

„De drømte saa yndig en Drøm, Josef,“ spottede hun. „Om Kærlighed! Deres Tanker som Deres Blik søgte derover —“ Hun kastede med Hovedet — „i Villaen, hvor De og Deres Familie er Gæster hos den jydsk Uldgrosserer med den hellige Kone og den syge Datter.

Det var Datteren, Josef.

Nægt det ikke.“

Fru Randa sad dybt forover og vendte sit Ansigt op mod ham, hun talte med drillende Tydelighed og pauserede med søgt Virkning.

„Det ene yndige Drømmebillede gav Plads for det næste — endnu yndigere.

De saa hende sart — aa, saa sart! og fregnet — aa, saa fregnet! — og rødhaaret og skæv og syg. Men hun gik frem med den Ynde, den uimodstaaelig dragende Magt, som kun den Kvinde besidder, der bærer en Pose med 200,000 paa Ryggen.“

„Tror De, at jeg forlover mig med en Pose Penge?“ Det kom opirret, med vaagnende Hede.

Men Fru Randa blev ved.

„Hendes Mund er ganske vist tørret ind og runken som en gammel Kones, og hendes Tænder er falden ud af for megen „Megesin“, og hun gaar undertiden ved Krykker, naar det viser for Blæst, fordi hendes Ben er svage. Jeg har set hende gaa i Vandet, hendes Ben er ikke tykkere end en Lommekniv, men er svøbt i mange Lag Svøb ligesom Smaabørn — det ser festligt ud, glæd Dem, Josef.

Jeg mødte hende forresten i Dag, hun mulede mig frygteligt med Øjnene, og hvad hun ikke kunde med den Smule Ild, hun kan opdrive, det kunde Deres og hendes Mor — jeg kunde se de talte om min Sjæls Fortabelse, det hedder sig jo, at jeg har saadan en ukysk Mund.“

Der var Pause lidt, Andreas aandede hæst og kæmpede for at dæmpe Lyden.

„Deres Mor har slaæet sig paa det strengt rettroende i den sidste Tid — forstaaeligt nok, som Sagerne staar,“ fortsatte Randa tænksomt. „Det betyder, at hele Slægten i den nærmeste Tid slaar ind paa denne Sti, Deres Mors meget fine Næse har opdaget, at den for Tiden lugter af Fordel.“

„De kan ikke lide min Mor, Randa?“

„Jeg elsker hende ikke nej, og hun hader mig frygtelig, fordi hun absolut vil have Dem forsørget af Krykkedingsen derovre, som nok ogsaa vil have den nybagte Cand. theol.“

Andreas bøjede sig brat forover, hans Arm slap Bænken og kom til at ligge om Randas Liv — „Jamen hvorfor skulde hun hade Dem for det?“

„Jo,“ sagde Fru Randa drømmende, „for det kan ikke nægtes, at Josef er forelsket i Potifars Kone.“

„Randa!“

Andreas Ansigt sænkede sig mod Fru Randas opadbøjede Kind og de blev siddende en Tid.

Saa rejste Fru Randa sig.

„Naa Josef, nu skal De gaa hjem til Deres Mama, som ligger vaagen og beder for sin Søns Dyd.“

„Nej,“ han tog hendes Hænder og løftede dem op om sin Hals. „Nej Randa, der maa en Ende paa

dette her.“ Han trak hende til sig, bøjede hendes Hoved mod sin Skulder og hviskede — hans Læber ligesom kyssede Ordene fast paa hendes Øre.

Fru Randa vuggede med Hovedet paa hans Skulder. „Josef Josef“ — hendes halvhøje prosaiske Stemme dræbte al Poesi — „hvorledes skulde jeg gøre denne skammelige Gerning og synde imod Gud.“

„Vi kan gifte os om 3 Aar, hvis du lader dig skille nu.“

„En Præst kan ikke gifte sig med en fraskilt, Josef.“

„Saa bliver jeg ikke Præst, Randa“ — han trykkede varmt hendes Hænder — „Jeg elsker dig.“

„Jamen det gør din Mor ikke, og det er din Mor, der bestemmer i din Familie.“

„Jeg er 24 Aar, Randa!“

„Og jeg er 27, Josef.“ Fru Randas Bemærkninger faldt som Blylodder i et Blomsterbed.

„Jamen Randa, har du mig ikke kær da, du har dog set paa mig, saa“ han trak Vejret dybt.

„Aaja, men vi Kvinder er saadan, Josef. Selv om det er en Mand, vi ikke i mindste Maade bryder os om eller har Sympati for, i det Øjeblik vi ved han er forelsket i os, saa faar han en Charme, der lægger sig som et Tæppe af blomstret Silkebrokade over hans Fejl og Lyder.“

„Vær nu alvorlig Randa — du kan jo da ikke være lykkelig med en Mand som altid drikker“

„Men som alligevel altid er skikkelig og fin og aldrig gør andre Optøjer end brænde Tændstikker af“ — afbrød Fru Randa. „Hvis han var som Selkov saa skulde det snart faa en Ende. — — Naa,“ —

hun trak Vejret dybt ud — „lykkelig er jeg ikke, men det er der vel ingen gifte Mennesker der er.“

„Jeg skal gøre dig lykkelig Randa — ogsaa som gift, tror du ikke?“ Han løftede igen hendes Hænder op bag sin Nakke. „Ikke sandt, du vil tænke over det, at du kun behøver at rive dig løs fra ham og finde en varm og sikker Havn hos mig.“

„Men Børnene, Josef?“ Der var en afventende Luren i Fru Randas Stemme. „Hans to Børn.“

„Dem er det vel bedst han beholder, han har jo Penge til at opdrage dem godt for . . .“

„Ja Tak lille Josef, men det kan ganske være det samme, du glemte at Børnene ogsaa er mine.

God Nat lille Josef, hils Megesindorte derovre.“

Hun gik over Gaarden og op ad Køkkentrappen, fra et af Trappevinduerne saa hun ud over Haven, Bejleren var borte.

Lidt sukkende gik hun ind i Soveværelset, hvor Barnepigen vaagede ved Børnene, hun bøjede sig over Gerdas forhenværende Vugge og tog en lille Vatbylt op og lagde i sit Skød. Barnepigen kom med en Art klar Suppe i et lille Badekar, hun passede Varmegraden til med Termometret, mens Randa Lag for Lag skrællede Vat af en lille, ildrød Drengeskabning. Med den ømmeste Forsigtighed trillede og badede hun den lille, fuglespinkle Krop i den lunkne Suppe, tørte den ved varsomt at trykke udvaskede Flonelsstykker mod Huden, og trillede den endelig ind i Vat igen.

Saa lagde hun den lille, runkne Pande mod sin Kind og vuggede blideligt frem og tilbage. — „Skal nok passe paa dig, lille Svend, du faar ikke Lov at

dø fra mig“ — — — Og han vilde haft hende til at svigte sine Børn, skit om ogsaa de raadnede op i en Landevejsgrøft, naar blot han fik sin Lyst styret! Aa, hvor Mændene var ens. Men hun havde nok alligevel været lige ved at blive bedaaet af den kyske Josef. — Randa lagde sukkende den lille Vatbylt ned i Vuggen og dækkede den til. — Hvad blev Kvinder til, naar Mændene drak.

Saa gik hun i Seng, men kunde ikke sove.

Det var ikke gaaet bedre ovre i Selkovs Lejlighed, Sarah kunde ikke sove, hun laa helt hen paa Morgenstunden og gabede og var saa utilpas. Ovre fra Kafeen havde der den hele Nat lydt Larm og Latter og Glasklirren, og hun havde hvert Øjeblik ventet at se Selkov komme brasende ind som et Stykke raa Natur i Oprør — hun var død paa Pletten saa nervøs som hun var, hvis han var kommen. — — —

Fru Albertine kom ind til hende, hun saa vred og forarget ud og fortalte, at det var Claus Mouritzes Gravøl, de havde drukket i Nat, og hele Restaurationen saa ud, saa Pigerne nægtede at gaa i Gang med Rengøringen.

Sarah satte sig op i Sengen og saa med tunge Øjne paa Fodstykket, Fru Albertine blev helt forskrækket.

„Du er syg, Sarah, du maa ikke staa op.“

Sarah sprang ud af Sengen. „Jeg er nødt til det, Tante.“ — — —

Et Par Timer efter kom hun tilbage over Gaarden, hun gik saa langsomt, saa langsomt, Munden stod

halvaaben som i Smerte, Ansigtet var graat og træt — da hun naaede Døren faldt hun over Dørrinet.

Pigerne saa det fra Køkkenet, de bar hende ind og fik hende i Seng, og Fru Albertine satte sig hos hende og lod trods hendes Protest telegrafere til Byen efter Dr. Bystrup.

„Jeg ved ikke, men det var ligesom jeg blev lammet lige med ét,“ hviskede Sarah.

„Ja ja, men lig nu stille, til Doktoren kommer,“ Fru Albertine hviskede uvilkaarlig ogsaa — „Du skulde heller aldrig være gaaet over til alt det, naar det er saa langt henne ad Tiden med dig.“

Sarah laa stille hen. Ved Middagstid hørte hun pludselig Selkows høje, heftige Stemme runge gennem Gaarden, hun fór sammen og saa til sin Tante. Fru Albertine gik ud og laasede Døren. — Da hun kom ind igen, saa hun paa Sarahs Øjne at noget var sket, hun slog Tæppet til Side, men i det samme rejste Sarah sig halvt og kastede op samtidig med at det piblede rødt frem i Øjenkrogene.

„Det var vist Blod,“ hviskede Sarah og tog Haanden fra Munden.

„Nej vist ej,“ Fru Albertine bukkede sig saa underlig brat, og Sarah laa lidt og ventede — saa løftede hun forsigtig Hovedet, og hendes Blik strejfedes Tanten, der laa bevidstløs paa Gulvet — saa faldt Hovedet tilbage igen, og hun laa stille hen.

Hvad nu — skulde hun til at dø — her alene med et besvimet Menneske, fordi Blodet løb ud af hende alle Vegne, som Vand af et gistent Kar. Men hendes smaa Piger! — Hvor det var let og godt at dø saadan, det var saa stille, de smaa Piger trak

længere og længere bort, blev helt utydelige langt derude — svandt væk. Det skulde være saa godt at drukne — nu druknede hun vist — ja hvor det var blødt at drukne i Blod, hun ligesom sank i Fløj — det var saa stille — — — saa blødt — — — saa godt. — — —

Fru Albertine kom til sig selv ved at det ruskede i Døren, hun skyndte sig at lukke Doktor Bystrup ind.

„Hun er da vel ikke død?“

„Jeg ved ikke, hvordan det staar til,“ hviskede Fru Albertine dødbleg.

„For tidlig Fødsel igen?“ Doktoren hængte skyndsomt sin Frakke op.

„Rimeligvis. Sagen er, at hun for en fjorten Dages Tid eller 3 Uger siden kom i Klammeri med sin Mand, fordi han havde siddet og drukket med sin Bror Frits — han har ellers været saa sober i over et halvt Aar. Hun løb sin Vej, fordi han vilde slaa, men da hun senere kom ind, havde han gemt sig bag Døren og saa slog han med knyttet Næve og traf hende paa Maven. Hun kom straks i Seng, og da syntes jeg, hun begyndte at føde, men jeg ved ikke, hun faldt hen, og det blev ikke til mere.“

Doktor Bystrup kom ind i Sovekammeret og bøjede sig hurtig over Sarah, hun laa stille med roligt Ansigt og sænkede Laage og syntes ikke at aande.

Saa rejste han sig op. „Hm. hm. ikke helt død, men meget lidt Liv.“ Han forsøgte at flytte hende mod Lyset for Undersøgelsen, men opgav det straks.

„Det gaar ikke,“ hviskede han. „Vil De hjælpe

mig at flytte Sengen.“ Han stod lidt og grundede, — ingen Veer og Fostret dødt, og Blødning ved den mindste Bevægelse! Her var ikke andet for end en Operation — uden Bedøvning, for det kunde ikke lade sig gøre. Men Resultatet var paa Forhaand saa godt som afgjort, og det Ansvar vilde han ikke paa-tage sig alene, han vilde hellere tilkalde en Kollega.

Han gik over i Kaféen, lod telegrafere efter sin Hjælpelæge, kom straks igen — og et Øjeblik efter stod Selkov svær og rød og myndig i Døren og saa ind. Doktor Bystrup vendte Hovedet mod ham og maalte ham fra øverst til nederst. „Deres Kone er ved at dø Selkov,“ ytrede han lakonisk og vendte sig igen til Sarah.

I Løbet af to, tre Sekunder skrumpede Selkov sammen og blev graa som et modent Kærnehus. Han kom sammenbøjet med fremstrakt Hoved og vidtaabne Øjne, krybende paa Tæerne over Gulvet til Vinduet, hvor Sarahs Seng nu stod. Han bøjede sig og saa fra det røddrukne Lagen, som Doktor Bystrup havde bredt over hendes Legeme, til hendes hvide, stille Ansigt, der laa lidt til Siden og med Hagen ned mod Brystet; de lukkede Laage var ligesom bleven saa tynde, Øjnenes Runding stod tegnet tydelig som gennem et ganske fint Silkeklæde. Den ene Haand laa under Lagenet, den anden laa halvlukket, fredelig hvid og livløs ved Sengens Kant.

Der var hele det stillede slukkede Præg, som altid ligger over et Lig, og Doktor Bystrup gjorde sig det klart, at en Operation var overflødig.

Selkov begyndte stødvis at aande ind — saa sank

han ned foran Sengen og aandede ud i et sagte knust:

„Sarah!“

Med begge Hænder paa Sengens Kant strakte han sig frem over hende

„Sarah!“

Han ventede med halvaaben Mund og Øjnene stirrende fæstet paa Ansigtet, men der kom intet Livstegn, Sarahs Ansigt var hvidt som en Kuppel, bag hvilken Lyset er slukket, de mørke Krøller laa som en skillende Ramme mellem det og den hvide Hovedpude. Han fik fat i hendes Haand og lukkede den nænsomt inde mellem sine, og sagte og hulkende bad han, kaldte, græd og tryglede. — — —

Fru Albertine stod og græd, Doktor Bystrup gned med sænket Hoved og haardt Ansigt sin Haandflade rundt om Sengestokkens runde, forgyldte Hoved.

Sarah syntes, hun saa det hele ligesom i Drømme. — Men ikke fra Sengen, hun var kommen hen til Døren og stod halvt vendt mod Værelset og saa det stille Legeme under det hvide Lagen, saa Selkov ligge paa Knæ og kysse den Haand han holdt i sin, hun saa det fortvivlede Udtryk i hans Ansigt, skønt han vendte Nakken til. Det drog, det sugede derhen til, hvor det stille Legeme laa paa Sengen, som et Overstykke, hun lige havde lagt fra sig, men aa hvor vilde hun nødig have det paa igen. Det var saa dejligt let og frit, som hun havde det nu, hun vilde ikke tilbage, det havde været saa stille og blødt, før da hun gled ned, ligesom dalede ud af Baand, der af sig selv havde løsnet sig, og nu følte hun sig saa smidig og let og uhindret og behagelig. Men

det virkede saa tyngende og sugende, hans voldsomme Kalden, og han blev ved at nævne de to smaa Piger, blev ved at minde hende om, at hun kunde da ikke gaa fra sine Børn — aa hun vilde saa nødig tilbage

Et svagt Pust strøg over Sarahs Mund, Doktor Bystrup flyttede sig øjeblikkelig hen til Sengen, Selkov knugede hendes magtesløse Haand i sin —

Ligesom i Søvn mumlede Sarah: „Saa maa du ikke være saa ond imod mig, Ernst!“ Der gik en stærk Muskelstrækning igennem hende, Legemet rejste sig lidt — saa slappedes det igen.

Doktor Bystrup slog Lagenet til Side. „Født!“ sagde han kort og fik travlt.

Lidt efter kom en velklædt Herre hurtig over Gaarden med en Instrumentkasse i Haanden, Doktor Bystrup bøjede sig ud af Vinduet og hviskede.

„Det næsten utrolige er sket, Brandt, hun er forløst ad naturlig Vej.“

Der holdt en Herskabsvogn udenfor Hotellet og den befippede Stuepige løb foran en høj Dame for at vise Vej til „Fru Sarah Selkovs Lejlighed“.

Hendes Naade satte sig ligeoverfor Sarah, den lange lyserøde Florskjole samlede hun op over sit Skød. Volanter kantede med Kniplinger flød paa Kryds og Tværs over hendes Knæ. En halvlæng vid Trøje kantet med brede, silkebroderede Borter og ganske løs, forhøjede det naturlig flotte i Figuren,

Sarah huskede aldrig at have set hendes Naade saa smuk eller saa ungdommelig.

„Var De nu ikke lidt bange for at dø, Sarah?“

Sarah vendte Blikket op imod hende uden at flytte sig, det saas paa Hovedets Stilling, hvor magtesløst det var. Hun hviskede sagte nej.

Hendes Naade skubbede sin Haand ind under den ene af Sarahs smaa, hvidgule Barnehænder, hvor Aarerne løb som smalle, karmosinrøde Silketraade under den hvide Hud, hun saa ned og faldt i Tanker.

„Jeg tror nemlig, at jeg *var* død,“ hviskede Sarah fortroligt. „Og jeg har aldrig følt noget saa dejligt — men der var ikke andet for, end jeg maatte tilbage.“

„De er jo Spiritist, Sarah.“

„Jeg! — Jeg har nok hørt Deres Naade sige det før, men jeg har ikke tænkt videre over det. Forresten har jeg heller aldrig mere Tid til at tænke for at handle.“

Hendes Naade vaagnede op af sine Tanker. „De har altid været for rap til at handle, Sarah, hvis De navnlig én Gang havde tænkt lidt grundigere, inden De skred til Handling . . .“

„Men nu er det gjort, Deres Naade,“ afbrød Sarah stille.

„Ja, nu er det gjort!“ — Hendes Naade saa tankefuld paa Sarahs blege Ansigt, hun var kommen til at tænke paa en vis Dag, da en vis lille Person med fint, knejsende Hoved, rebelske Krøller ned ad Nakken og Næsefløjene sitrende som hos et ædelt Race-dyr, havde fordret Husets Døre, lige til den mindste,

aabne for sin lille, uforfærdede Personlighed. — „Men jeg maa indrømme, jeg havde ventet mig noget usædvanligt af Dem, Sarah,“ føjede hun til lidt efter.

Sarah saa varmt op til hendes Naade.

„De har altid været god imod mig Deres Naade. Det var vist fordi det var altfor usædvanlig dejligt, det der ventede mig, at jeg ikke turde. Jeg syntes, min Pligt-Bestemmelse laa til den ene Side, og min Lyst til den anden, og jo stærkere Lysten var, desmere maatte jeg paaase, at jeg ikke glemte Pligten.“

„Hvad Pligt havde De overfor den Mand, Sarah?“

„Overfor ham som Medlem af Samfundet, Deres Naade“ — Sarah smilte lidt. „Det er bedre at holde Maden god i én Gryde, end have saa mange Gryder over Ilden, at Maden svider i dem alle.“

„Fik De saa dette ene kostbare Samfunds-Medlem gjort mønsterværdigt?“

Sarah trak Øjnene til sig, og det bævede lidt om Munden, hendes Naade tog hurtigt fra den store Buket sene Roser, hun havde haft med sig, en dejlig, duftende stærkgul Rose med fintformede Blade, hun holdt den op for sig.

„Ligner den nu ikke et lille, kongeligt Barnehoved?“

Hendes Blik blev saa underlig vemodigt — saa vendte hun sig rask og flettede Rosen ind i Sarahs stridige, sorte Krøller.

Sarah saa op med Øjnene fulde af Taarer. „Hvis den nu havde pyntet min Grav i Stedet for.“

„Saa var Maden jo sveden helt sort i Deres ene Gryde,“ lo hendes Naade med Lune. „Farvel Sarah,

skynd Dem nu at komme op og flyt saa en Maanedstid ud paa Landstedet hos mig, inden Efteraaret river alle Bladene af Haven.“ —

Sarah saa hendes Naade ude i Gaarden løfte den lille Signe op af Vognen og se paa hende — saa lukkede Korridorens Mørke sig sammen om hendes høje, lyserøde Florskikkelse.

Der var noget forandret ved hendes Naade, Sarah laa og grundede over, hvad det kunde være. De Smaasluser hun nu og da havde aabnet for det rent menneskelige i sig, havde hun stoppet til igen, allerede da Sarah blev gift, men Sarah kunde alligvel se, at der var noget — hun saa saa lysende ud og hun var saa ungdommelig klædt.

Hen paa Eftermiddagen kom Selkov over for at se til Sarah, han sad paa Sengekanten og snakkede og fortalte om Andreas, der havde været inde i Hotellet for at gøre Visit med sin Forlovede.

Selkov saa beundrende og duperet ud for sig. „Faderen har over 200,000 og hun er den eneste, alle hendes Sødskende er døde af Engelsksyge eller saadan noget — hun gik nu forresten heller ikke godt. Men det var netop, mens Grevinden var her, saa bad jeg dem hilse paa dig en anden Dag, de fik saa blot et Glas Portvin“

Det klemte om Sarahs Hjerte, og hendes Ansigt trak op til Graad som et lille sygeligt Barn, Selkovs Ansigt var en forræderisk Nuance ind i det røde.

Selkov rejste sig. „Naa, jeg skal nok over og se til det — du skulde prøve at staa lidt op!“ Han saa i det samme hendes Ansigt og satte sig igen længere

ind til hende. „Jeg mente ikke noget ondt Sarah, det var ikke saadan. Se se, hvor du har pyntet dig, den klæder dig,“ han knipsede til Rosen i hendes Haar, klappede hende paa Kinden og kyssede hende.

Saa skyndte han sig over.

Lidt efter kom Doktor Bystrup og næsten samtidig Fru Randa.

„Tabt Modet lille Frue, hvad! Ganske tabt Modet?“ Han satte sig ned, lagde Hagen paa sin Sølvørneklo og blinkede skalkagtig til hende.

„Er Modet tabt, saa er alting tabt, siger man — er ikke ganske sandt, lille Frue, lidt Opfindsomhed er ogsaa godt, og Raseri er slet ikke til at putte i Næsen. Jeg husker en af mine første Patienter ovre i Jylland, det var en gammel Kone som hylede og skreg og jamrede, saasnart jeg vel var inden Døren, og jeg kunde s'gu ikke se, hun fejlede noget

Apropos, skulde det ikke være et lille Glas Sherry i denne Sensommers Varme.“

Sarah bad leende Fru Randa give Pigen Besked, og Doktoren gik videre.

„Jeg var jo en nybagt lille Doktormand og vilde jo gerne gøre mit bedste med dette meget syge Menneske, men det var mig ikke mulig at faa andet ud af hende end „whæ-æ—hyæ-æ, a haar saa undt.“ Jeg spurgte op og jeg spurgte ned, er det i Hovedet eller er det i Benene, og det blev ikke til andet end „whæ-æ hyæ-æ, a haar saa undt“. I det Sted stod der en Pulverheks af en Nabokone og forsikrede mig, at Konen var „møj“ syg. Jeg var lige ved at tabe Modet, hvad Pokker skulde jeg gøre, og tilsidst blev jeg da rasende

Skaal lille Frue, De skal skam ogsaa have et Glas, det har De bare godt af — — — Skaal!

Naa jeg blev altsaa rasende og saa busede det ud af mig: jeg sprætter F . . . pineme Maven op for at se, hvad der er i Vejen!

Hun blev ligesaa stille som den Vandkande i samme Øjeblik! Pineme gjorde hun saa, og jeg skrev en Recept paa Englefedt eller Debedeldok eller saadan noget, og gik ud hoverende som en Sejrherre. Ude ved min Vogn fik jeg Gaarden løst af Pulverheksen, som fulgte med mig ud.

Min Formand havde ikke brudt sig om sine Patienter medmindre de var rigtig syge, og nu var de vant til at hyle forfærdelig op for at komme i Betragtning, og da de jo ikke vidste, hvordan jeg var saa havde Konen besluttet at fortsætte Trafikken. —

Men nu kan De jo baade le og smile, lille Frue, det var jo det, vi skulde have Dem til. Nu tror jeg skam, vi vil have Dem ud i den Blomsterkasse derude, som De kalder Haven.“

Fru Randa og Doktor Bystrup fik hende ud i Lysthuset — de saa Fru Albertine liste sig fra Baghusets Dør og over Gaarden, hun saa sig tilbage med et meget fordægtigt Udtryk.

Sarah saa urolig efter hende. „Nu er Tante syg igen.“

„Hvad fejler hun,“ spurgte Bystrup.

„Hun har været lidt underlig efter sin Mands Død, hun vil stadig tage Livet af sig. — Det er jo ikke saadan, naar Folk har været saa rige og ikke kender Arbejde“

Der gik en lysende, forstaaelsesfuld Anen over Doktorens Ansigt, han afbrød Sarah.

„Det var da vel Dem, hun skulde hente Karbolsyre til i Gaar Eftermiddags.“

„Mig!“ Sarah rystede paa Hovedet, og Doktoren for op. „Aa, de Satans Kvindemennesker, de ligner da altid hinanden,“ udbrød han ude af det. „Kom hun ikke i Gaar til mig inde i Byen og skulde bede saa indstændig fra Dem om lidt Karbolsyre til at fordrive Rotter med. Jeg syntes jo nok Karbolsyre var noget løjerligt noget til at fordrive Rotter med, men De kan jo saa mange ejendommelige Ting — og nu kendte jeg Dem jo saa godt — men selvfølgelig var det uforsvarligt alligevel — — — Naa, ligemeget, hun skal af med det igen, om hun saa har drukket det! — Og dermed for han ud gennem den lille, forgyldte Pindelaage og bagefter Fru Albertine.

Lidt efter saa Sarah og Fru Randa Døren forsigtig blive aabnet til den store Selskabssal, hvis Vinduer vendte ud til Gaarden, Fru Albertine listede fordægtig ind og saa sig tilbage — saa kom Doktor Bystrup hurtig ind. Fru Albertine løb rundt om det store Bord, Doktoren skændende bagefter, hans lille, runde Krop trillede som en Kugle rundt om Bordet, svansende med de lange Frakkeskøder. Fru Albertine flygtede ud af Døren og tog Vejen ad Køkkenet, og et Øjeblik efter kom hun ud i Gaarden svingende med en halvmaanerund, skinnende Hakkekniv, hun havde grebet i Køkkenet — Doktoren kom lidt bagefter svedende, kogrød og skændende.

Fru Albertine løftede truende Kniven, hun saa overophidset ud og jammergræd.

„Jeg skærer Halsen over paa mig!“

Fru Randa løb til, ogsaa Sarah rejste sig.

„Lad hende bare det, lad hende bare det,“ pustedes Doktoren, „naar hun kun ikke tager Giften.“ Han kom hen til dem, greb Kniven om Ryggen og kastede den ud i Gaarden, det lignede i Luften, da den fløj gennem Solstriben.

„Vil De give mig Flasken øjeblikkelig, eller De kommer lige ind paa Galehuset!“ tordnede han ind i Fru Albertines Ansigt. „De ved vel, mit Navn stod paa den.“

„Jeg har den ikke, jeg har den virkelig ikke mere,“ hulkede Fru Albertine. „Jeg vilde have taget det i Morges ovre i Anlæget, men jeg turde ikke og smed Flasken ind mellem Træerne.“

„Det er Løgn,“ Doktor Bystrup greb hende i Skulderen. „De har den, ellers var De ikke rendt. Tror De jeg vil miste Stilling og idømmes maaske Tugthus for Deres Skyld — hvad — tror De det — vil De ud med den straks.“

„Jeg har den ikke mere.“ Fru Albertine løftede Armene som for uvilkaarlig at stille sig blot til Undersøgelse. „Jeg har den ikke.“

„Det Bæst!“ hviskede Doktoren og tørrede sin Pande. „Kunde man endda saa tro hende.“

Fru Albertine satte sig grædende ned paa Bænken, og Doktor Bystrup holdt en længere moralsk Forelæsning afbrudt af flittige Trusler om Galehuset. Saa bad han Fru Randa og Sarah om at have Øje med hende og gik saa endelig med et sidste langt indigneret Blik paa den grædende Frue.

Saasnart han var vel gaaet, blev Fru Albertine fuldkommen normal, hun spøjte og lo over Dok-

torens Hidsighed og forsikrede, at det aldrig kunde falde hende ind at drikke Karbolsyre. Fru Randa tog Afsked, og Sarah satte sig ind i sin Dagligstue. Ikke et Kvartér efter hørte hun Pigernes Skrigen og Græden; de nævnede Fru Mouritzes Navn, saa skyndte hun sig, saa hurtig hun evnede det, over til sin Tantes Værelse.

Fru Albertine laa paa Gulvet i Fraad og Krampe, sorteblaa og sammenvreden, hun sparkede og slog om sig, snorkede og gurglede hæst, mens hun rullede om paa Gulvet, hun rejste sig halvt op med store, vilde Øjne, bukkede sig igen sammen og huggede tilbage i Gulvet. — I Døraabningen stod det blege Hotelpersonale og saa ikke et Øjeblik op fra Fru Fru Albertines kæmpende Legeme, Selkov var løbet for at naa Doktor Bystrup, inden han kom med Toget, fortalte de.

Sarah listede sig over Gulvet og stillede sig op med Ryggen til Servanten, hvorpaa der stod en lille Flaske med blaat Mærke paatrykt „Karbolsyre“ og underneden et Dødningehoved og to korslagte Knogler. Hun lagde Hænderne om paa Ryggen, fik fat om Flasken og lod den glide ned i sin Lomme.

Et Øjeblik efter kom der hele to Læger inde fra Kaféen, hvor Begivenheden var røget rundt, Fru Albertine blev lagt ind paa sin Seng, og Lægerne gav sig til at undersøge Værelset.

Saa krøb Sarah over og lagde sig syg i Seng med Klæderne paa, laa stille med Hovedet under Tæppet i lang Tid — indtil der blev prikket paa hendes Haar. Hun løftede Hovedet fra den dampende Varme under Tæppet, Doktor Bystrup stod der.

„Den ligger i min Kjølelomme,“ sagde hun sagte, og Bystrup puttede straks efter Flasken ind under sin Vest.

„Det var meget betænksom af Dem, lille Fru Selkov,“ nikkede han uanfægtet. „Ja, hun døde paa Vejen til Hospitalet, men lad nu være med at tage Dem det nær, lille Frue, De har s'gu ingen Forpligtelse til at holde et hysterisk Menneske ovenover et Kistelaag, naar det partout vil under det.“

Støttet til en Stok havde Sarah været Hotellet rundt, hun kom tilbage og satte sig sukkende ind i Dagligstuen, der var stjaalet Servietter, der var knust en forfærdende Masse Porcellæn, og ingen vidste Rede paa nogen Ting.

Naa, sin værste Bekymring var hun kvit, den at faa Frits til Kompagnon, det havde Peter, Krøblingen, hjulpet hende over ved i al Stilhed at foreholde Frits det uheldige i at ville gøre Fru Sarah imod, saalænge han havde de smaa Sedler ude fra Madam Langes Lejlighed — de Sedler der lignede saa paafaldende mislykkede Pengesedler.

Frits havde ikke ladet høre fra sig siden.

Selkov kom frem i Døren, alvorlig og velklædt sort fra den høje skinnende Silkehat til de sorte Støvler, han saa godt ud, stor, smuk og sober som han lige kom fra Fru Albertines Begravelse.

Han satte sig hen i Sofaen og lagde sin Arm omkring hende, og Sarah lagde sig træt tilbage og fortalte om Hotellets Mangler.

„Ja, vi har jo savnet dig,“ sagde Selkov ligefrem.
 „Men nu er du jo meget bedre, saa kommer det nok til at gaa udmærket igen — men du skal nu alligevel passe paa, det er godt du kommer ud til Grevinden, for ellers kunde du saamænd ikke dy dig.“

Sarah klappede hans Haand, der laa om hendes Liv, og for første Gang syntes hun, at han — Manden i sit eget Hus — ydede noget til Hyggen.

Det bankede, Selkov raabte kom ind og rejste sig.

Sarah følte sig hvid i Ansigtet, som om hun pludselig døde —

Gamborg.

Han saa ikke ud til sin Fordel, Gamborg, Sarah huskede paa tidligere, da han som flot Kommis trak hende med ud paa Strøget, de faa Gange hun havde fri. Han stod forlegen i Døren og saa fra hende til Selkov.

„Det er Gamborg, Ernst — det er — ja, det er Gamborg.“ Hun hviskede ikke, men det var ligesom al Farven var skrabet af Stemmen.

Gamborg lagde sin Hat fra sig og satte sig paa Selkovs lidt kølige Opfordring — han rakte over og tog Hatten igen i uvilkaarlig Trang til at have noget at fingerere med.

„Jeg traf en gammel Ven af mig, Frits Selkov, og han fortalte mig, at Sarah — Fru Selkov — var gift med Dem, og at De sad saa udmærket godt i det. De ved jo — ja, De ved jo om Barnet! — Jeg har aarlig betalt til det, men nu er det gaaet slemt tilbage, jeg har afstaaet min Forretning i Hobro og er Bestyrer i Viborg, det kniber slemt

for mig, min Kone er ikke netop økonomisk, og vi har mange Børn.

Jeg tænkte derfor at bede Hr. Selkov betale for Barnet i Aar.“

„Nej,“ Selkov rystede kort besluttet paa Hovedet.
„Nej, det vil jeg ikke. Jeg har maaske nok Raad, og det var muligvis ogsaa noblere, at jeg betalte for min Hustrus Barn, men jeg vil nu ikke. For jeg vil ikke betale for Dem.“

„Nej, det har De jo selvfølgelig heller ingen Grund til,“ ytrede Gamborg spagt og saa ned.

„Nej, for jeg skal sige Dem“ — Selkov blev rød i Ansigtet og Trækkene blev stærke og haarde, „jeg har set et Brev, De har skrevet til Sarahs Far, hvor De fortæller at hun var en ren og anstændig Pige, da de traf hende, og det er hun endnu, og hvis De maa beholde hende i København, skal De værne om hendes Ære, som hendes Far selv. Hvordan holdt De det? De var 30 Aar og hun 19 — og Aaret efter lod De hende i Stikken med Skam og et faderløst Barn.“

Gamborg sad med Hatten mellem Hænderne, han saa ud som et Menneske paa Pinebænk. Sarahs Hjerter vred sig sammen, hun kendte hans bløde, ærekære Karakter, og vidste hvad Kval Ydmygelsen var ham.

„Jeg *kan* ikke betale!“ brød han endelig ud, og Stemmen var hæs og mørk.

„Saa kan De sidde dem af.“

Gamborg løftede Hovedet og aabnede Munden, Ordet Skam laa ham paa Læberne.

Selkov trak paa Skulderen. „Havde De den Gang

Sind til at lade en lille, hæderlig Pige sidde tilbage med Skam, saa er det ingen Skade til, at De ogsaa selv prøver hvad Skam er.“

Gamborg rejste sig, han rettede de bløde, brune Øjne stift paa det lille Pyntebord i Hjørnet — saa trak han Vejret dybt og gik. Ude i Entréen vendte han sig om og saa tilbage — paa Selkofs høje, tillidsvækkende Skikkelse og sidst paa Sarah — et dvælende sygt Afskedsblik, der mindede Sarah om et Lam paa Slagterbænken.

Dryp dryp faldt Taarerne fra Sarahs Kind og ned paa Brystet, hun stod lidt og hulkede lydløst — saa kom Selkov hen til hende og tog hende i Armené, hun lagde sit lille, trætte Hoved til hans Bryst og græd, mens han kyssede hendes Pande.

TIENDE KAPITEL

Hendes Naade sad inde i Konkylie-Grotten og forsøgte at læse, men det gik ikke — to, tre Linjer saa begyndte Bevidstheden at flyde ud, Meningen fjernede sig mere og mere, tilsidst lod hun Bogen synke og gav sig Drømmene i Vold.

Grotten var bygget over den lille bitte Bæk, der flød gennem Landstedets Have, den var tæt tapetseret med store røde, afrikanske Konkylies, det sang og susede dæmpet fra alle de blegrøde, riflede Munde.

Hun saa ud gennem Grottens Aabning — ude paa den store Plæne, der hist og her begyndte at faa gule Efteraarspletter, tumlede den lille Komtesse Ida med Grevens to Jagthunde og hendes Naades Yndling en vældig Grand Danois. Komtessen stod paa Hovedet i sine Bestræbelser for at drille Hundene.

„Ida!“ kaldte hendes Naade. „Ida!“ og igen „Ida!“ Saa endelig kom Komtessen, det fine, magre Ansigt var af Anstrengelsen farvet svagt som de blegrøde Konkylie-Munde, den hvide Kjole var overalt plettet af Græs og Jord.

„Du maa ikke være saa vild, Ida!“

Komtessen saa paataget himmelfalden ud.

„Men Gud, Tante, du siger jo selv, jeg skal røre mig for at blive et sundt, stort Menneske.“

„Jamen man kan godt røre sig uden at staa paa Hovedet. Jeg har aldeles ikke noget imod, at Piger paa 13 Aar staaar paa alle Leder og Kanter, men helst i lidt intimere Omgivelser. Du ved jo slet intet om, hvad Øjeblik din Fætter og hans Ven Doktor Brandt kommer hjem til Middag.“

„Doktor Brandt ser saamænd ikke paa *mig*.“ Komtessen prøvede at lave Spidsmund og se hemmelighedsfuld ud, men hendes Naades tavse, kolde Mine virkede paa hende som et vaadt Lagen paa en nøgen Ryg, hun kradsede forlegent paa en gul Plet paa Kjolens Forbredde — saa løb hun tilbage til Hundene og satte i Galop op gennem Havegangen.

Oppe ved Tværgangen stormede hun lige ind paa Sarah, der kom fra Drivhuset med en Mængde forskelligefarvede Efteraarsblomster til Middagsbordet. Hundene antog det for en ny Fornøjelse at se Sarah staa paa Hovedet og væltede sig over hende, Komtessen kastede sig henrykt ind i Roderiet, mens Blomsterne strøedes vildt omkring og den velrevne graa Havegang kom til at ligne en Malerpalet.

Hendes Naade smilte uvilkaarlig, men kom straks efter til at tænke paa Niecens lille Finte — og saa dukkede det samme Billede frem, som før havde forstyrret hendes Læsning — hun saa stift frem med lysende Øjne og halvtsmilende Mund som om hun lyttede til Musik.

Saa ringede Middagsklokken første Gang.

Hendes Naade rejste sig og gik over Bækkens

smalle Fodbræt, hendes Blik fangedes af Bevægelsen i Vandet, og hun stod stille et lille Øjeblik.

Over hele Bækkens Flade tændte Solen Tusinder af smaa blinkende Stjerner, overmodne Snebær sank som store, bløde Snefnug ned mellem Stjernerne, en lille, sort Vandløber fløj i kantede Zig-zag Løb over Vandskorpen og ud fra Bredden gurgled smaa Hvirvler. Træerne stod som en Hvælving over Vandet, hvori Spejlbilledet af Kroner og Grene skælvede og flyttede sig, uafbrudt levende, bestandig skiftende og saa vanvittig ørkesløst.

Store Gud, hvis nu Livet var ligesaa ørkesløst! Det var ligesaa skiftende, ligesaa evig vekslende og dog evig det samme, som de travle Skygger dernede, var det ogsaa ligesaa vanvittig ørkesløst? Om nu alt, hvad man møjsommelig havde indvunden af Erfaring om sin Tilværelse var Selvbedrag — — — ja, saa var der kun at faa det mest mulige ud af Ørkesløsheden. — — — — —

Lidt efter begyndte Landstedets mange Gæster at samles i Spisestuen, hendes Naade stod med Haanden paa sin Stoleryg og talte med Professorinde Flammant, sidst kom hendes Brodersøn Grev Victor og hans Ven, den ganske unge Dr. med. Brandt. Hendes Naade drejede Hovedet og mødte de brune Øjnes tavse Hilsen, ikke et Træk i hendes eller hans Ansigt, ikke et nok saa hurtigt Blink i Øjnene forraadte nogetsomhelst — saa indtog de forskellige deres Pladser, og Tjeneren begyndte at servere.

Dr. Brandt sad vis-a-vis hendes Naade, han var skægløs og saa yngre ud end han var, Ansigtet var barnlig velformet, Trækkene bestemte og sympatiske,

Øjnene brune og stille, Munden alene var egentlig smuk og Tænderne usædvanlige; de var smaa og meget regelmæssige og blanke som et Dukke-Gebis. Over hele hans Optræden laa et Præg af ligevægtig, respektvækkende Ro og paafaldende Beherskelse.

Han talte ikke meget, men naar han talte, rettede hans Øjne sig paa hendes Naade, uden Opfordring til Svar uden at give Udtryk for nogetsomhelst specielt. Han havde en rolig, dyb, mandig Stemme, og hans Ordstilling var velordnet og korrekt. Hans Gang, Væsen og hans Tale, selve Holdningen gav Udtryk for det samme, en gennemført Properhed og Selvtugt.

Greven sad ved Siden af sin Frue, han var en Tre-Alens Kæmpe, noget blød og lasket som en stor Svamp, der er tung af Vand, hans Øjne stod stive i det store, tunge Hoved, der blev tungere og tungere, eftersom Middagsvinen virkede.

Den unge Doktor angreb med stærke Ord Spiritualismen, han vidste, at Grevinden ganske stille propaganderede for den i sin intime Omgangskreds.

Professorinde Flammant, eskorteret af begge sine Døtre, forberedte sig paa en livlig Protest, men hendes Naade kom hende i Forkøbet, hun saa smilende ind i hans Øjne og smuldrede sit Brød.

„Doktor, De skulde altid begynde en Diskussion — specielt om Troes-Artikler — med „Jeg synes“ eller „Jeg synes ikke.“ For de to smaa Ord er Fordragelighedens ydre Klædebon. „Jeg synes“ eller „Jeg synes ikke“ — saa har man taget det fuldeste Hensyn til sin Modstanders ærlige Overbevisning og samtidig hævdet sin egen. For hverken De eller jeg

eller nogen i Verden *ved*, hvad Ret er, vi kan kun synes.“

Doktoren bukkede over mod Grevinden.

„Jamen vil Deres Naade ikke indrømme, at den rummer en stor Fare for mindre begavede Individer?“

„Er mig komplet det samme. Dumme Individer staar her som der i Fare; de er som et utæt Hus, Dørene staar aabne for alle daarlige Impulser, for alle Fejl, der kan tilføres Karakteren. Den Kontrol som Intelligensen udøver, har de ikke, og hvadenten de falder i det ene Karybdis eller det andet kan være ligegyldigt. For mig er de Luft.“

Efter Middagen trak hendes Naade sig tilbage, hun skulde endelig en Gang have sin store Korrespondance fra Haanden. Brandt holdt bukkende Døren aaben for hende — hun greb paa Maa og Faa et Spørgsmaal for at forlænge Øjeblikket.

„Tror De, jeg kan faa Deres Fader til at punge ud en Gang endnu?“

„Sikkert. Hvad er det nu Deres Naade har for?“

„Det er et Korps, der tænkes oprettet til at tage sig af unge udvandrende Kvinder; der skal Stationer i alle større Havne. Men lidt efter lidt skulde Korpsen udvides og med Aarene blive til en gensidig Kvindeforsikring, der kommer til at ligge Verden over fra By til By som et uhyre stort og stærkt og velorganiseret Spindelvæv. Enhver Moder skulde for et lille Vederlag faa sin Datter indskrevet, og hun staar saa under Forsikringens Beskyttelse, hvor hun vender sig, og Forsikringen er pligtig at skaffe hende Arbejde.“

„Er det Deres Naades Idé?“

„Ja. Men for at kunne realisere den, behøver jeg Penge — flere end jeg selv kan yde.“

„Deres Naade kan sikkert regne paa min Fader her som i alt, hvad Deres Naade stiller sig i Spidsen for.“

Grevinden nikkede takkende og gik. Gennem Vinduet i sit Kabinet saa hun Brandt og Grev Victor drive ned gennem Haven — hvor hans Gang var afmaalt og behersket! Nu forsvandt de ind i Konkylie-Grotten for at ryge.

Det var ikke de smukke, brune Øjne just eller den gennemførte Mandighed hos Brandt, der tiltalte hende saa meget. Nej, det var hans Properhed. Det var saa iøjnefaldende — Trækkene var propre, Blikket, Stemmen var proper, som Anskuelserne var propre, selv Smilet gav Udtryk for en naturlig Properhed! Han gav Indtryk af aldrig i sit Liv at have været i Berøring med Smuds paa nogen Maade, ligesaa lidt tænkt en malproper Tanke som klædt sig i en malproper Dragt.

Gruben i den fintformede Kind var saa barnlig — og hans Stemme var en Vellyst at høre, fordi den var saa dyb, saa rolig og saa mandig. Det var jo netop det som virkede saa fængslende, at han var en Blanding af en brilliant Mand og et kært Barn.

Hendes Naade løftede Hovedet — tæt uden for det aabne Vindue hørte hun netop den samme dybe, faste Basstemme, der gav Tjeneren Besked — kortfattet som han altid var — at han ikke kom hjem til Aften, han tog til Byen.

Hendes Naade satte sig lige ned i Sofaen og holdt

begge de marmorhvide Hænder foran Ansigtet, som om en uventet Glæde pludselig var taget fra hende — lidt efter saa hun op og smilte halvt vemodigt halvt overlegent af sig selv.

Havde Lykken i den ellefte Time et lille Ord at snakke med hende om — i den ellefte Time. Hun rejste sig og saa sig i Spejlet, maalte sin høje, suveræne Fremtoning — nogen ung Pige var hun ikke, nogen ung Frue heller ikke —

Men hun var en Personlighed for sig.

Lykken — Lykken — Lykken! — Hun strakte sin herlige Skikkelse i hele sin Højde og spændte Armene vidt ud foran Spejlet . . .

„Kom!“ Hun vendte sig ved en Banken paa Døren, hendes store Skikkelse faldt tilbage til sin hverdagslige, lidt kolde Ro.

„Aa, er det Dem, Sarah. Sæt Dem. Naa, det er Bøgerne De kommer med; ved De hvad, De er forresten kommen til at se saa frisk ud.“

Sarah satte sig. „Jeg tænker ogsaa paa at rejse nu en af Dagene.“

„Ikke forhaste Dem, Sarah!“ der var en moderlig Advaren i hendes Naades Stemme. „Jeg respekterer fuldt ud Deres store Arbejdsomhed, men De maa ikke glemme Pligten mod Dem selv for Pligten mod alle andre. Pligten mod een selv er at holde sine Evner vaagne og helst lidt frodige til og med. Det glemmer de fleste Kvinder for Gifteri — aa Sarah, skal vi ikke være enige om, at de fleste Kvinder er noget Bras.“

Sarah lo uvilkaarlig. „Ja, her for lukkede Døre kan vi jo godt sige det. Men hvordan skal de blive

efter den Opdragelse de faar, de Love de lever under og de Forhold de skal passe sig til efter?"

Hendes Naade nikkede. „De har saamænd Ret Sarah, det har De. Naa, saa hugger vi ikke Øjnene ud paa vort eget Køn mere.“ Hun lagde sig tilbage, foldede de store, hvide tillidsvækkende Hænder i Skødet og saa opfordrende fra Sarah og hen paa Bøgerne, som denne havde lagt fra sig.

„Har De saa haft nogen Glæde af dem?"

„Ja.“ Sarahs Øjne lyste. „Meget! Meget!“ Hun saa langt og tænksomt frem, fortabt i det hun havde læst. Hendes Naade kneb Munden til; for et lille begavet Ansigt, der sad paa det Menneske, og hvor der var noget propert i det rene, klare Blik, den lille, bevægelige Jødenæse passede saa harmonisk til Ansigtet og de livfulde, mørke Øjne indenfor den levende Krans af sort, krøllet Haar. Hun skulde holdes fra at forsumpe i borgerlig Forsnevring.

„Jeg fandt mig lige pludselig hjemme,“ sagde Sarah stadig med det langelige Blik fremad. „Jeg kom til at forstaa noget, som jeg har gaaet og ruget over og tiet med siden min Barndom. Jeg har nok hørt Deres Naade tale om Spiritisme, men jeg troede, det var Overtro om Hekse og Trolde. Men det er det jo slet ikke.“ — Sarah viste paa Bøgerne. — „Den lærer os jo blot om de saakaldt Dødes eget Liv i deres egen Verden, om hvor tætbesjælet Atmosfæren er. Og det ved jeg jo altsammen godt, for jeg kan jo selv se det, og det har jeg altid kunnet.“

Hendes Naade bøjede sig fremover og trak af Interessereathed en skarp Fold vandret i Panden, Sarahs Øjne saa hende saa mærkelige ud — som

hos et Menneske, der efter lang Tids Forløb ser sig om i sin Barndomsstue.

„Fortæl Sarah.“ Hun foldede Hænderne over Knæet, og bøjet fremad smilte hun fortrolig.

„Lige fra jeg var lille, har jeg gjaldt for at være „ikke rigtig klog“. Deres Naade husker nok det, jeg har fortalt Dem om den røde Kone i mit Hjem; saadan har jeg altid haft det. Jeg har altid levet ligesom med hver Fod inde i hver sin Verden. Den ene ser jeg, det er den ydre, den anden ser jeg ogsaa nok, men det er paa en anden Maade. Jeg kan ikke sige, det er Tanken i mig, heller ikke Følelsen, der maa være et Stof i Sjælen, som endnu ikke er opdaget

„Grund-Elementet,“ afbrød hendes Naade, „bryd Dem ikke om, *hvad* det er, *hvordan* virker det?“

„Som om jeg gennem det er i Familie med den Verden, jeg altid kan mærke omkring mig. Hvis jeg satte mig ned og lukkede Øjnene, saa ved jeg ikke, hvilken af de to Slags Liv, jeg vilde synes var mest virkeligt, Menneskelivet eller det andet. Da jeg var Barn, kunde jeg slet ikke se Skellet imellem dem, men Klø, Latterliggørelse og anden Mishandling lærte mig det. Forleden Dag stod jeg ude i det forreste Køkken, da kom der en Mand ude fra Voldgravene, hans Hænder var voksgule og ligagtige og Ansigtet underlig læderfarvet og stivnet. Da han havde set sig lidt om, gled han baglængs tilbage og tonedes ud over Voldgravens grønne Græs-Fordybning. Hvis det nu havde været tidligere, havde jeg vel spurgt om hans Ærende til stor Forfærdelse for Pigerne, nu lader jeg som ingenting.“

Hendes Naade tog ivrigt Sarah i Armen. „De maa jo være Medium, Sarah, skal vi prøve en Dag?“

Sarah nikkede. „Jeg ved ikke, om Deres Naade kan forstaa, hvordan det lyser op for mig og bero-liger mig, dette her. Jeg har jo aldrig rigtig vidst, om jeg var forrykt, siden jeg gik der med en anden Verden for Øje. Men der *er* altsaa en anden Til-værelsesform, en Verden hvor Væsener lever og har sine egne Gøremaal uanfægtet af os, og den Plads vi optager og den Luft vi forbruger, de maa jo leve paa en anden Maade end vi. Men jeg er altsaa ikke gal, min Synsevne er kun anderledes indrettet end andres.“

Hendes Naade saa skarpt paa det fintformede, noget nervøst ophidsede Ansigt. „De er vel ikke bange Sarah?“ spurgte hun forsigtig.

„Bange.“ Sarah lo harmløst. Nej, det er jeg nu slet ikke. Jeg mindst. Fordi jeg kan se, at de passer sig selv. Og saa er jeg kommet til at føle mig meget mere hjemme i Forholdene, jeg er bleven saa rolig — ikke alene fordi jeg nu altsaa ved, at Død i al-mindelig Forstand findes ikke, men ogsaa ligefrem fordi at — at“

Hendes Naade ventede med aabne, forstaaende Øjne; der var det i Vejen med hendes Elev her, at Evner og Uddannelse stod ikke i Forhold. Tanke-Formuen var rig og mangfoldig nok, men hun havde ikke den lette og selvfølgelige Fremstillingsform som Uddannelse og daglig Anvendelse forlener een med.

„Fordi Grundtonen i Dem endelig er sunget ud,“ hjalp hendes Naade til. „Fordi Deres Væsens Hem-

melighed er bleven løst, med faa Ord fordi De er *et spiritistisk Naturel*.

Og saa ved jeg, De er Medium, Sarah! Sikke mange interessante Ting vi i Fællesskab skal fravriste vort hemmelighedsfulde Ophav, Livet. Men foreløbig skal De bare læse, læse meget! De skal faa Bøger af mig.“

Henne fra Bogskabet fortsatte hun. „Og ved De, hvad jeg tror, Sarah, jeg tror, at De nu endelig lægger Deres religiøse Vandringsstav ned. For her er ingen Rammer, som kan binde Deres Tanke, her er bare den simple selvfølgelige Lov, Selvstraffen, som ogsaa gælder paa Jorden og paa alle andre af Universets Stationer. *Alt straffer som alt belønner sig selv, uvægerlig og ubønhørlig som Tiden rinder.*

Den Ballast af Styggedom og Smuds, som Sjælen har belemret sig med paa denne Station, det kommer den sandelig til at se at befri sig for paa de andre Stationer. Og hvorfor skulde den Tanke være saa urimelig, at de skulde kunne sende os Bud fra den anden Station: hører I derhjemme, jeg har et farligt Vrøvl med det, jeg fik med mig, sørg I for ikke at faa noget af den Slags med.“

Sarah nikkede og saa frem med duggede Øjne. „Saa var der en stor Trøst til i det, jeg læste — — selv om jeg personlig set gaar til Grunde her, forfejler det, jeg egentlig kom til denne Station for, saa kommer der atter et Liv, hvor jeg kan indhente det forsømte.“

„Sandelig, tror jeg ikke, jeg faar se Sarah for-knyt,“ lo hendes Naade lyst og opmuntrende og saa næsten koket ud. „Kan det ikke være Dem en Betryggelse i mig at se Deres Sjaelesørger?“

„Jeg kan slet ikke sige, hvad Deres Naade har været for mig,“ hviskede Sarah.

„Jamen lad saa være at sige det, ma chère, læs i Stedet for disse.“

Sarah tog imod to Bøger, nejede af gammel Vane let og ungpigeagtigt og gik.

Hendes Naade tog Bøgerne, som Sarah havde lagt fra sig paa Skriverbordet; den ene var et haandskrevet Manuskript, Oversættelse fra fransk efter Allan Kardec. Fik hun ikke andet ud af sit pseudonyme Arbejde her, saa havde hun dog opnaaet at skaffe een uroligt søgende Aand Fred med sig selv — foruden den Oase i Ørkesløsheden som selve Oversættelsen havde været for hendes eget den Gang saa miserabelt øde Sjæleliv.

Den Gang! — Men nu da? Aa Gud ja, inde i hende laa der som et solklart Efteraarslandskab, Solblink lo mellem visnende Blade — men det *var* Sol, Efteraarets milde, slørede Drømmesol.

Maaske kom Brandt til Aften-Desserten, det gjorde han, sidst han var i Byen.

Hvor det stormede, og hvor det øsede — øsede Dagene ud og Dagene ind og al Ting blev fugtigt, klamt og raat.

Komtesse Ida stod ved Havesalens Glasdør og hvinede af Harme, mens hun taktfast bearbejdede det hvide Benhaandtag med alle 10 Knoer — tilsidst forsvandt hun ned i Oldfruens Stue, hvor Sarah sad

med sine to smaa Piger, der var kommen for at hente deres Moder hjem.

Hendes Naade var i stort Toilette, skinnende gult Atlask med Rubinsmykker. — Hun sad med Siden til Bordet og legede ud over den glatte, polerede Plade med en Kaprifolie, taget fra det tynde Blomsterglas. Samtalen var lidt efter lidt indskrænket til alene mellem hende og Brandt, den unge Doktor havde en egen høflig Maade at reservere sig fra de unge Piger, der overbød hinanden i fint Koketteri. — Dr. Daniel Brandt var i alle Blade omtalt som en Mand, Fremtiden kunde vente sig det mest mulige af. Hendes Naade havde mange Gange moret sig over den koldblodige og haardnakkede Høflighed, hvormed han i det hele taget holdt sig Kvinder fra Livet.

Det var den sælsomste Maade, hvorpaa hendes og hans Øjne mødtes atter og atter, uden Udtryk søgte de hinanden, ikke en Mine forandredes, ikke et Skær af Rødme forraadte, hvad der foregik i hver især. Hans første Blik, naar han kom ind, søgte — og fandt — altid hendes. Men hans Ro var lige ubevægelig, hans Blikke fortalte intet, røbede intet, Manden lovede ikke noget, han ikke vilde indfri. Men netop der laa Charmen, en silkelet duftende Charme, uvirkeligere end en Tanke, blot som en Anelse af den fineste Parfume, som et sløret Regnbueskær i hendes Indre, som en Understrøm af Festlighedsstemning over alle hendes Planer.

Men hun turde knap tænke derpaa, det var som om Tanker var for massive for dette spæde Skær af Lykke, det hang i hendes Bevidsthed som et

lysende Væv af spindelfine Traade, besat med tindrende Dug-Diamanter — nok se, men ikke røre.

„Sin første Pligt har man mod sig selv,“ paastod den unge Læge. „Gør man noget dygtigt ud af sig selv, saa har man kvitteret for sin Tilværelse. Selvopofrelse fører nemt til Følelser-Oversvømming, som er værre end Pest; de Følelser som ens Fornuft paa ingen Maade kan indrømme Plads, dem maa man gøre sig til Princip at kappe Hovedet af. —

Hvis et Individ ofrer sig for et andet, ved det aldrig, om det har bedraget Livet for en Værdi, man har ingen Maalestok der.“

„Jo, man har.“ — Hendes Naade lod den duftende, manglearmede Blomst svirre rundt som en Mølle ved at trille Stænglen mellem Fingrene. „Hvis man maaler Værdien, der vilde være gaaet til Grunde i Genparten, mod den der gik til Grunde i én selv, saa har man der Maalestokken.

Men fordi Værdien, der blev øfret, var den mindre, kan det godt have været en Lidelse at ofre den.“ — Hendes Naade saa lynsnart sin Faders Skikkelse derhjemme i den falmede blaa Sofa, da han forebragte hende Grevens Frieri. „Vil du ikke gøre det for din egen Skyld, saa maa du gøre det for din Slægt og dit Navn, hvad vil du ikke kunne være for dem alle.“ —

„Men forresten, set ud fra Samfundets Side, saa spiller det enkelte Individ og dets Skæbne jo ingen Rolle,“ føjede hun til med et pludseligt Anstrøg af Bitterhed.

„Jo, min Sandten gør det saa — undskyld“ Brandt bukkede.

Hendes Naade saa med sænket Hoved smilende ind i hans Ansigt; hvor hans Øjne var strenge og alvorlige, og hvor de var bløde og gode — hvem der havde haft et Barn skabt i hans Billede.

„Det er netop det, det gør,“ ivrede Brandt. „Livet det er netop koncentreret i, inkarneret som rund Sum i det enkelte Individ. Men det bliver først fuldkomment, naar to Individer — Repræsentanter for hver sin Gren af det spaltede Liv — slutter sig sammen. Og fuldkomment bliver det i Alvor, naar de to først hver for sig har stræbt at naa det højeste, de kan naa af Fuldkommenhed. Om de to grupperer alt det øvrige sig; har de det godt med hinanden, saa følger deraf, at deres Hjerter staar aabne for alt det øvrige.

Det kan være meget godt at ville lære Menne-skene at klumpe sig sammen i Masse-Forbund, men det var bedre at faa dem lært først at holde To-Forbundet i Ære. —

Forresten skulde det slet ikke undre mig, om Deres Naades Sympati er med den kommende So-cialisme.“

Hendes Naade nikkede. Der var en Verden af drillende Ungdom omkring de svulmende røde Læ-ber, der langsomt skiltes og formede et stort, lyst Smil.

„Jeg er selvfølgelig Socialismens naturlige Fjende, men — set fra min Modstanders Side — saa har den min fulde Tilslutning. Stod jeg i deres Rækker, sandelig de var ikke daarlig tjent med mig som Kampfælle.“

„Hører De det, Greve.“ — Frøken Flammant

blandede sig leende i Samtalen. — „Deres Frue er Sansculot. Naar Revolutionen kommer, vil vi stakels Dømte faa at se hendes Naade som Formand ved Guillotinen.“

„Min Hustrus Plebejer-Ekstravagancer har aldrig interesseret mig.“ Greven lænede sig tilbage og saa ud til at have sagt noget fornemt.

„Den Ære kommer jeg ikke til at nyde godt af,“ lo Brandt, „at blive guillotineret af hendes Naade, Grevinde Daa, fordi jeg nu skal rejse.“

„Rejse!“ Udbruddet kom enstemmigt.

„Ja. Om fjorten Dage gaar jeg paa Studierejse — maaske for mange Aar.“

„Aa, dit lykkelige Menneske.“ — Grev Victor saa misundelig paa ham. — „Du kan sagtens, du har en Millionær til Fader.“

Hendes Naade anstrengte sig smilende for med Haandleddet at fastholde Kaprifoliens Stængel mod Bordpladen og med Fingrene at pille de mange hule, rødbrune Blade af. Ringene syntes at være bleven for store til de smalle, blege Fingre, Rubinerne — hendes Passionsstene — lyste matte i Stuens Regn-Graaning som Draaber af Blod.

„De vil ud og blive noget — fuldkomment!“ smilte hun, „før De skal til at se Dem om efter Deres anden Repræsentant for Fuldkommenhed.“

Brandt saa hendes Naade fast i Blikket.

„Ja.“

Hendes Naade tilnikkede ham det velvilligste Bifald.

Tjeneren meldte, at to Damer ønskede at tale med Grevinden, hun hældede Hovedet lidt. „I mit Arbejdsværelse — eller nej, i Stuen ved Siden af.“

Lidt efter rejste hun sig, Brandt holdt Døren aaben for hende — langsomt — langsomt gik hendes Naade ud; hans Øjne bandt hendes til det sidste med samme udtryksforladte Udholdenhed, *vilde* ikke slippe og *vilde* intet sige.

Og — det saa næsten ud som om det var imod hendes Vilje — i Døren vendte hun Hovedet en Linje til Siden, der blev en skyggefin Fure i den bløde, blottede Hals.

„Tror De nu helt igennem, Brandt, De staar ved Deres Følelsesmord-Teori — bare kappe Hovedet af dem, saasnart de dukker Hovedet op ligesom af Asparges?“

„Ja Deres Naade, de der er født umulige. Men det er ikke Følelsesmord, det Udtryk kan jeg ikke lide, det er heller ikke Selvførhærdelse, det er kun *Følelses-Regulering*, hvilket viser sig i Handling paa rette Tid og Sted.“

I et blinksnart Nu løftede hendes Naade Øjenvipperne — saa hilste hun med en Hovedbøjning og et Selskabssmil ind i Stuen, vendte sig og gik.

Brandt saa langeligt efter hende, inden han lukkede Døren. — Rank som Havens gule Kongelys, der ikke vilde neje sig for Stormen derude! Det var ondt at gøre ondt, men Han lukkede Døren; mellem Frøknerne Flammant og Grev Victor var begyndt en livlig Krydsild af den letteste Konfetti-Konversation, Brandt stillede sig op ved Vinduet og saa ud i Haven, hvor alt lige til det mindste Græstraa svømmede i blank Vand.

Længes og drages til Landstedet her, hvor de gule Kongelys stod og længes ud i den vilde, forrykte

Verden, der bød uendelige Synsvidder, de to Ting vilde ikke forliges. Længes indenfor fire Vægges lune Hygge, hvor stejle, stærke Evner sov ind i en sød Søvn — nej, det skulde ikke blive ved at gaa saadan! Ud til noget spændende, hvor alle Tanker og alle Ideer fik Plads og Raaderum og alle Kræfter maatte tages i Brug, det var det, som var attraaværdigt. — Lade sig binde af Drømme dertil var Tilværelsen for kostbar, og dertil var han selv for aktiv — og for ærgerrig. Det kunde ikke nytte at standse paa Halvvejen foran en Mur af Blomster — igennem — helt op til den Tinde han havde foresat sig at naa.

Og alligevel!

Hvis det havde haft nogen, nogensomhelst Fremtid, nogetsomhelst Gran af Fornuft, saa var Livets Varme mere end Ærgerrighed.

Men det havde det ikke, det vilde føde Anger hos dem begge, ligesaa sikkert som at to og to var fire. Forskellen var *for* stor. — — — Alligevel at lukke for det reale Blik og gøgle noget frem, en herlig, gul, kongelysrang Skikkelse i sine Arme og en rød, fuldvarm Mund . . . nej, for Pokker, han havde en Gang sat sig for ikke at gøgle med Lykken, naar den kom en Gang, saa skulde den være hel, ikke beskaaret af Drømme om andre.

Han *vilde* skabe sig et Navn op over Mængden, og han *vilde* skabe sig Idealet af et Hjem med en lykkelig Hustru og lovende Børn. Og Udfaldet var hævet over al Tvivl, for han *vilde*. Ufattelig den Kapital Mennesker besad i deres Vilje — og ti Gange saa ufattelig, hvor lidt de vidste det og be-

nyttede sig deraf. I Sygdom, i Livskamp i alle Forhold var Viljen det ene afgørende, Livets almægtige Tryllestav.

Alt kunde naaes gennem Vilje! — Han nikkede eftertrykkelig ud mod de stive Kongelys, der pisket af Stormen slængte Regntaarer rundt om sig i det haabløse Rusk.

I faar at græde, men nu rejser jeg.

Grevinden sad i Hjørnestuen, foran sad en ældre Dame og lidt derfra en ung Pige med to Vidundere af brune, prægtige Øjne, et rundt blegfedt Ansigt og en fortrinlig Buste. Det forslagne Blik fór rundt i den fornemt klædte Stue fra de store Spejle til de over Gulvet strøede Skamler af gamle flerfarvede Perlebroderier indfattede i udskaarne Rammer.

Saa så hun paa hendes Naade, og der kom en virkelig Velvilje frem i det grumsede Blik.

Hendes Naade hørte opmærksom paa Damens udtværede Fortælling om sin Veldædighed overfor Pgebarnet, som Grevinden havde betroet hende. Hun havde haft en Del Vrøvl fra Husbeboerne, som ikke vilde bo i Hus sammen med saadan én, men saalænge Gabrielle opførte sig godt, havde hun brudt sig fejl om det og bare behandlet Pigen med Kærlighed. Nu var Gabrielle imidlertid begyndt igen og var uskikkelig paa alle Maader, og en Betjent havde advaret hende

Hendes Naade passede paa Pigens Øjne, naar hun saa hen paa Fruen, der talte ustandselig som et Vandfald og af bare Ivrighed fik Vandblærer i Mundkrogene. I Pigens Blik laa en grænseløs Ringe-

agt. Altsaa løj Fruen — det Fænomen havde hun ofte set, at disse Pigebørn havde den mest fintmærkende moralske Sans overfor de patenteret hæderlige.

„Ja ja, Fru Rømer, lad hende saa blive her.“

Fru Rømer slog en halv Kolbøtte for mimisk at accompagnere, at hun sandelig gerne — men lidt efter rejste hun sig og gik, frossen til Døde under hendes Naades kolde Reservation.

Grevinden vendte sig til Gabrielle og smilte venligt. „De synes nok ikke om den Dame?“

Gabrielle rystede paa Hovedet. „Hun lyver,“ svarede hun kort. „Det er hendes Kærlighed“ — hun strøg Strømpen ned og viste paa Skinnebenet en stor blaa Plet. „Spark“ fuldendte hun lakonisk.

Hendes Naade trak Munden sammen. „De er saa kærlige, mange af vore elskelige Søstre. — Naa, men De har været sammen med Mænd?“

Gabrielle slog ikke Blikket ned. „Ja. Men jeg har ikke gjort noget. Jeg kunde ikke holde ud at være spærret inde altid, saa rendte jeg en Aften, og da traf jeg udenfor Tivoli en af mine Forrige, som altid havde været saa god imod mig og aldrig raa eller saadan. Og saa gik vi en Tur. Jeg saa godt, den lange Betjent Svendsen gloede efter os, han kunde naturligvis ikke tænke sig, at jeg kunde gaa i al Skikkelighed og snakke med en Ven.“

Der var mest Sandsynlighed for, at Pigen løj, men Ansigtet talte for, at det var sandt. Hendes Naade tog sin Noterbog op og saa paa hende.

„Fortæl mig nu, hvordan det gik til fra først af, jeg havde ikke Tid sidst.“

„Ja, det gik saadan til,“ — Gabrielle talte ganske

ligefremt, — „at vi var saa mange hjemme, og Far og Mor drak begge to, og saa blev vi om Natten jaget ud for at sige, at vi var hjemløse, for saa fik vi Penge. En Aften — det var før jeg blev konfirmeret — var jeg og to smaa Brødre ogsaa ude, saa mødte vi paa St. Anna Plads en fin Mand, og han lovede mig en Femseddel for at gaa med ind i en Port. — Og det gjorde jeg, og saa løb jeg ned ad Gaden og græd og mine to Brødre gav sig ogsaa til at græde og raabte, om jeg ikke havde faaet Sedlen. Siden tog jeg det ikke saa nøje, og saa blev jeg Syngepige, men det gik Fallit derude, og saa blev jeg siden sat ind.“

Hendes Naade noterede, saa smækkede hun Bogen sammen og ringede. — „Fru Selkov,“ beordrede hun, og et Øjeblik efter kom Sarah.

„Sarah, vil De tage denne unge Pige en kort Tid, ligesom de andre — senere vil jeg have hende til Jylland. Vil De se.“ — Sarah bøjede sig over Noterbogen, og hendes Naade hviskede. — „Ikke for stramme Tøjler.“

Sarah saa smilende paa Gabrielle. „Saa kom De nok alligevel til mig — kan De huske ude paa Varietéen?“

Hendes Naade rakte Gabrielle Haanden. „De er jo en køn Pige, Gabrielle, hvis De selv vil, kan der sagtens blive noget af Dem, De skal blot lære at bestille noget, og det kan ingen bedre end Fru Selkov lære Dem — og saa kan De blive pænt gift. Farvel.“ — — —

Saa gik Sarah med Pigen, og hendes Naade gik ind i sit Arbejdsværelse. Hun satte sig i den dybe

Lænestol foran Bordet og krøb sammen — hvor her var dræbende koldt og klamt. Udenfor pustede og susede Stormen mod Hjørnestuens Vægge — ssuu-ssuu-iss — blev ved med irriterende Udholdenhed, og Regnen drev tæt som Snebyger forbi Ruden. Langt derude svulmede det blygraa Øresund tungt som et uhyre Slæb af svært, falmet bleu-foncée Fløjl.

Og Klamheden og Halvmørket, der blev grønlig-tonet fra Træerne derude, gjorde Stuen uhyggelig som et Gravkapel — aa, hvor alting var irriterende koldt og robust.

Der paa Bordet laa hendes Udkast til Verdens-Kvindeforeningen, hun gad ikke røre den. Og der laa Pakker af Breve fra Folk, som skældte hende ud for at protekttere Lasten og fremelske Sygdomme, hun vilde se dem halshuggede til Hobe, de Bønder! Og der laa et paabegyndt Brev til den gamle Brandt

Hun rejste sig og begyndte at gaa op og ned, Slæbets svage Rislen over Tæppet irriterede hende, hun tog det endelig op og svang det med et opirret Kast over Armen som en død, gul Slange — saa gik hun igen.

At det kunde være saa svært at glemme.

Hun blev staaende og saa ud — først det blygraa Fløjls-havs dulme Vuggen derude, saa et ungdommeligt, fastbygget Ansigt med brune Øjne, og Læber hvis Hud var saa tynd, saa fin og glinsende som rødt Silke, og som saa mere uberørte ud end hos nogen ung Pige.

Hun brød med Magt sit Drømmesyn i Stykker

og satte sig foran Arbejdsbordet. Men de klamme Hænder var hende en stadig Kilde til Irritation, hun rejste sig igen.

Og mens hun gik frem og tilbage, satte hun uvilkaarlig sin Stemning i Rytme og Rim, og tilsidst gik hun tilbage til Modtagelsesstuen, satte sig ved Klaveret og accompanerede dæmpet og famlende sin Improvisation.

Koldt derude
Koldt herinde
Kloge Planer
Streng Sæder.

— — — — —
Og et Hjerter varmt, der græder.

Manddomsmod
Og Manddomskræfter
Viljestærke
Vaaben smeder.

— — — — —
Og et Kvindesind, der beder.

Ret skal hævdes,
Maal skal naaes,
Alle Kræfter
Mod det stræver.

— — — — —
Og et Moderskød som kræver.

Strid mod Raahed,
Front mod Dumhed,
Kampens Larmen
Om én gunger.

— — — — —
Og en ensom Sjæl, der hunger.

ELLEVTE KAPITEL

Der var gaaet 6 Aar, Dr. Bystrup havde modtaget et Telegram, der uopholdelig kaldte ham ud til Fru Selkov — „træffes hos Ingeniør Faaborg“ stod der nederst paa Telegrammet. Løjerligt! Naa, saa kunde det i hvert Fald ikke være nogen Abort denne Gang. Det var ogsaa paa Tide, hun holdt op med de Narrestreger.

Pigen lukkede ham ind i Faaborgs Spisestue, hvor en Flok festklædte Børn var forsamlede i en diabolisk Hede. For Enden af det luksuriøst dækkede Bord sad Mary Faaborg i en lyserød, sommerfugleagtig Florsdragt, ved Siden af sig havde hun anbragt sin uundværlige Veninde, den otteaarige Cæcilie Selkov. Lidt fra dem sad Svend, „Stamherren“, som Fru Randa kaldte sin eneste levende Søn. Det store Hovede svajede paa den spinkle Krop, den forholdsvis uhyre Næse var tyk og uformelig oppe ved Roden og Øjnene var smaa og rødlige i Randene; med begge Hænder omkring Glasset soppede han Punsch, saa det flød fra Mundvigen ned paa Dugen.

Doktoren gav ham med Lillefingerknoen et let

Knubs i Panden. „Tror du, at du har godt af at slubre alt det Snavs i dig, Dreng?“ — Skidt Vane med at pøle Spiritus i Børn, hvad enten det var 16 Graders Sprit for at stille Hungergraad eller perlende Champagne for at indføre dem i „Livet“. — „Puh, spekulerer De paa at stege Ungerne, Frue?“

„Else er saa kuldskeer, hun er saadan et sart Barn,“ Fru Randa saa ned til Bordenden, hvor der tæt op ad Kakkelovnen sad en lille snefnugsagtig Pigeskabning i en hvid Kniplingskjole og gennemsigtig som en Aandeprinsesse.

Doktoren trak paa Skulderen. „En ublid Vind, saa blæser hun da væk!“

„Fru Selkov venter paa Dem inde i Kabinettet, hun er ude af sig selv, der har . . .“ Fru Randa var ved at skænke i Svends tomme Glas og gik videre til den næste, hun var stoppet op i sin Beretning ved at møde den lille Cæcilies syge og hjælpeløse Barneblik.

Svend slog umotiveret en tom Skvalderlarm i Lighed med Latter ud i Luften, Doktoren vendte sig ved Døren og saa fra Drengens forvrængede Ansigt til Englebilledet ved Kakkelovnen. „Krøblinge!“ hvislede han foragtelig.

Fru Randa slog med Nakken. „Det er mine Børn, Doktor!“

„Ja, mine er det sku ikke — Gudskelov“, snerede han kynisk tilbage, idet han aabnede Døren. „Spiritus-Avl! Hvad tror De der bliver af dem?“ Saa lukkede han efter sig.

Sarah stod ved Vinduet, hun vendte sig imod ham med graadblændede, fortvivlede Øjne.

Bystrup satte hende hen i den lille Sofa. „Den er nok lige over Byen nu, hvad lille Frue?“

„Jeg er jaget ud!“ Sarah saa forundret ud midt i Fortvivlelsen, som om hun endnu ikke selv forstod Kendsgerningen. — „Selkov fik et Brev i Formiddags — jeg antager fra sin Familie — han var utilregnelig af Raseri og beskyldte mig for at have staaet i Forhold til Dem i de Aar, jeg var i Deres Hus, mens Deres Hustru levede, samt at Forholdet var begyndt igen.“

„Manden maa jo simpelthen være gal“, sagde Bystrup tørt. „Naa, men saa vil De vel endelig skilles“.

Sarah rystede paa Hovedet.

„Det er saa nemt sagt, Doktor. — Jeg tænkte vist for lidt, da jeg giftede mig, saa faar jeg tænke saa meget mere, inden jeg søger Skilsmisse.“

For det første er der Børnene; hvis jeg gaar nu, har han Ret til dem begge, og det betyder det samme som deres moralske Undergang.

Saa er der ogsaa det, at jeg ved ikke klart, *hvorfor* jeg giftede mig med ham. Jeg troede selv, at det var for at gøre et sundt og helt Menneske ud af ham, men maaske — maaske var det kvindeligt Fejghed. Jeg husker, Grevinde Daa talte en Gang om Ensomhedsfølelsens knugende Kulde, som Kvinderne i Reglen er for svage til at staa for — — — hvis det nu var det, Fejghed eller Egenkærlighed, saa ved jeg ikke, men saa tror jeg, at jeg er pligtig at ligge som jeg har redt.

Og saa er der det sidste og det vigtigste, jeg har aflagt det Løfte at dele ondt og godt med ham, og det Løfte blev givet i Alvor. Men nu er vor For-

retning i Tilbagegang, hvis jeg gaar fra, saa gaar han lige til Rotterne, men bliver jeg, saa kan vi forhaabentlig komme op igen — skönt Gud ved, det er ikke let, naar man intet har at skulle have sagt. Han bliver rasende, naar jeg vil se i Bøgerne, jeg er bange de er i en slem Forfatning. Og de bedrageriske Agenter, de ler mig op i Ansigtet, naar de har faaet Selkov til at bestille noget, som de godt ved er rent i det lysende blaa“. — Sarah begyndte stille at græde. — „Han indkasserer Penge fra Kelnerne og fra Buffeten, men Regningerne de kommer til mig. To af Kelnerne er tyvagtige, og jeg har sagt dem op, men det regner de ikke.

Hvis jeg endda havde en Smule lovlig Ret!“ hun græd hæftigere, „men det har jeg jo ikke. Jeg kan ikke slutte en Kontrakt med en Sommergæst, de skal tale med ham, der er fuld og ubehagelig, og saa rejser de igen, jeg kan ikke sige en tyvagtig Tjener op, jeg har ikke Ret til at tilbagekalde en meningsløs Ordre“.

„Nej, *det* har De ikke!“ Doktoren nikkede med komisk Bestemthed. „Men De har Ret til at passe hele Sværten, rende og piske hele Dagen og det meste af Natten, taale Ubehageligheder af Kreditorerne og Tærsk og Gemenheder af Deres Mand, spare og spinke og slide! Er De ikke tilfreds med det?“ — Han rystede paa Hovedet. — „De er et grulig utilfreds Menneske, lille Frue, og det har De altid været, de fleste Koner er skam himmelglade for det. Forlanger De nu ogsaa, at Deres Stemme skal have Gyldighed i Affærer, der angaar Deres

og Deres Børns Fremtid, det er sandelig for galt, husk De er da kun et Fruentimmer.“

Sarah saa stille ned. „Saa lod han mig ogsaa høre det, som han har ladet mig høre de hundrede Gange, at han har rejst mig.“

Bystrup knyttede Haanden. „Ja, jeg skal rejse ham. — — — Hvorfor faar De ham ikke erklæret umyndig?“

Sarah saa paa Doktoren, som om han havde foreslaet Selkov skudt.

„Ja, det mener jeg,“ nikkede han rolig. Ethvert Individ, som vitterlig drikker sig sin Forstand fra, burde gøres umyndig og sættes under Statens Formynderskab.“

„Ja, burde,“ smilte Sarah bittert. „Men der er længe til, vi kommer saa vidt, at Drukkenskab regnes lig med Sindssyge og Forbrydelse.“

Doktoren stillede sig lige foran hende. „De vil altsaa gaa til Grunde hellere end opgive Ævret?“

„Ja — for jeg tror ikke, der er noget der hedder at gaa til Grunde for et Menneske, der stræber at gøre det, man synes er rigtigt. Jeg vil holde ud, fordi jeg tror, det er min Pligt — mod mine Børn, mod mig selv og mod ham. Og Spiritismen, den Troesretning, som baade De og jeg hører til“ — hun saa med blanke, fuldtroende Øjne op til ham — „den lærer, at alle Ting belønner sig selv, saa maa det vel en Gang blive godt, naar man handler, som man tror er ret og samvittighedsfuldt.“

„Vel,“ Doktoren vendte sig, „saa lad os gaa ned og i Fællesskab skalpere Synderen.“

Inde i Spisestuen var Møblerne ryddede til Side

og Dansen begyndt. Det lyserøde Flors-Fødselsdagsbarn var ved at lære sine Veninder alle de fine og vanskelige Attituder, som hun lærte inde paa Balletskolen. Med Tommel- og Pegefinger holdt hun Silkefloret op, sank med Overkroppen ned mod den ene Høfte og strakte en fintbygget Vrist stramt frem: „Se saadan!“

Idet Sarah naaede Entrédøren brød Cæcilie ud af Kæden, for paa Hovedet ind i sin Moders Skorter og hulkede: „Mor, du maa ikke rejse, du *maa* ikke rejse!“

„Saa saa, Cæcilie, jeg vil jo slet ikke rejse!“

„Jamen Mary siger, du vil!“ Hun holdt krampagtig fast i Kjolen og løftede det vaade, fordrejede Barneansigt op mod Sarah og lod sig ikke berolige, før Sarah havde sagt „ved Gud“ paa, at hun ikke vilde rejse fra dem for aldrig at komme igen.

Selkov var i Kafeen, da de kom ned, han nægtede at komme over i Privat-Lejligheden, da han hørte, at Bystrup var kommen. Saa gik Doktoren selv over og kom lidt efter tilbage med en stor Kumme fyldt med blæksort Vædske og fulgt af Ernst Selkov, der saa paataget brovtende og storsnudet ud.

„Vil De behage at drikke det der.“ Bystrup satte Spølkummen hen foran Selkov. „Straks, forstaar De. Jeg vil nok tale til en i det mindste nogenlunde ædru Mand.“

Selve Doktorens iskolde Optræden virkede ædrueiggjørende, Selkov faldt til Føje og drak lidt af Kafeen, mens Bystrup gik frem og tilbage og daskede hist og her til Møblerne. Sarah stod rystende lænet op mod Sovekammerdøren.

„Vil De saa her, ligeoverfor mig, gentage de samme Beskyldninger og gemene Paastande, som De før i Dag har slynget Deres Kone i Ansigtet? — — Naa, det vil De dog ikke! Nej, for De ved godt selv, at De har den dygtigste og propreste lille Kone maaske i hele Landet, mens De selv rent ud sagt er et Stykke Pøbel!

Kunde bare alle Kvinder sige sig saa fri for mig som Deres Kone, for jeg har været en stor Forbruger, det skal jeg ærligt indrømme! Men lille Sarah løb om i mit Hus som et uskyldigt og flittigt Barn, saa lille og saa glad som en Lærke. Og ved De, hvorfor jeg aldrig nogensinde prøvede paa at røre hende — det var fordi jeg vilde have hende til min Hustru, jeg vilde gifte mig med hende, sød og morsom og gammelklog naiv som hun var. Jeg forudsaa at det vilde gaa i Stykker med den elendige Stymper, Gamborg . . .“

„Sig ingenting Doktor“ afbrød Sarah og fik Taa-
rer i Øjnene, „han druknede sig for flere Aar siden i Peblingsøen, lige efter han havde været her“.

„Ja hvad saa — lad os endelig en Gang holde op med at tage med sentimentale Grabber paa de Døde, de Ballader de har lavet, er ikke slettede ud, fordi de selv takker af“. — Doktoren vendte sig igen til Selkov.

„De er mig den Rette til at holde moralsk Op-
gør med Deres Kone, ved De egentlig, at Deres Drukkenskab har gjort Dem til Morder, De har dræbt begge Deres ufuldbaarne Børn. Det er ganske vist den Slags Mord, som sker hundrede Gange om Dagen, og som Loven ikke straffer, men hvis De

tror paa et Regnebræt højere oppe, hvor Mord ellers staaar optegnede, saa forlad Dem paa, de staaar der — og der staaar ikke ved Siden af som formildende Omstændighed, at De var under Paavirkning af Alkohol.

Og vil De nu se, De holder Deres lille, flinke Kone i Ære, for det fortjener hun, hun er bare et altfor samvittighedsfuldt og trofast lille Menneske til Dem. — Ja, en Ting til vil jeg sige Dem, ingen Kvinde bliver saa sikkert Idiot, som den der aborterer ofte, for hendes Hjerne tømmes langsomt for Blod, og — mærk Dem det — ingenting foraarsager saa sikkert Aborter som Drukkenskab! Saa kan De selv gøre Deres Regning. Farvel.“

Sarah fulgte Dr. Bystrup ud, da hun rakte ham Haanden til Tak, knækkede hendes Hoved pludselig forover, og hun hulkede nervøst. „Aa, Doktor, Doktor, hvorfor reddede De mig ikke fra alt det“.

Dr. Bystrup løftede hendes Hoved varsomt op med begge Hænder. „Stakkels lille Sarah, det var ogsaa Synd, men De blev jo borte for mig. Og da De dukkede op igen ude hos Grevinden, saa var De gift, før jeg fik grublet færdig, om jeg nu ikke var for gammel til at gøre Dem lykkelig.

Forsynet, det elskelige Asen, vilde det vist ikke, Sarah.“ Han stod lidt stille og saa paa hende med bløde, ømme Øjne, saa kyssede han hende let paa Panden, greb saa sin Hue fra Knagen og trykkede den dybt ned over Øjnene.

„Kommer De aldrig mere til Grevindens spiritistiske Møder?“ spurgte han saa mest for at sige noget.

„Jeg har saa lidt Tid“, undskyldte Sarah sig træt. Doktoren blev livlig igen. „Der *er* i Aften — Møde. — Tag med, De har godt af at slaa Dem lidt løs, og han derinde har godt af at sunde sig i Ensomhed . . .“

Sarah saa over til Champagnestuen, hun saa Silhuetterne mod Gardinerne, de løftede deres Glas og drak, løftede dem igen og drak. Hun pegede derind.

„Jeg har somme Tider Lyst til at drikke,“ hviskede hun brudt. „Aa, drikke saa jeg blev ligeglad med alt, drikke mig Død og Delirium til.“

„Ja, saa blev det da først galt. Nej, De trænger til at se andre Mennesker og aande i en anden Luft; smid nu rask noget Tøj paa, De vil i Aften træffe en gammel Bekendt, De husker nok ham den flinke Fyr, Daniel Brandt, der var Reserve-læge hos mig, han er nu kommen hjem fra Udlandet, og . . . Halløj, gesvindt Dem nu, vi kan ikke mere end lige naa Toget.“

Sarah tog sit Tøj, gav de nødvendige Ordre ind ad Køkkendøren og tog med Bystrup ind til Byen. Paa Vejen fortalte han videre om Brandt, øjensynlig stolt over sin Yndlings Dygtighed og Fremgang.

Sarah lænede sig tilbage i Kupeen og hørte kun halvt efter, hun maatte hele Tiden tænke paa Faster Anne, og hun saa bestandig det lidt uklare Barn-domsbillede af den propre og kønne Faster, som hun havde forgudet.

Hvad Glæde vilde det ikke have været for den stolte Mouritzske Kvinde at se sin Søn, en smuk og velvoksen Mand, gaa fremad i Anseelse og Dygtig-

hed! Men „Skammen“ havde dræbt hende, Skammen over at have født et sundt og levedygtigt Barn. Og alt Folket havde dømt hende til Helvede, fordi hun havde forbrudt sig mod det sjette Bud og sat et Barn i Verden, der var umuligt fra sin Fødsel, da det jo var født i Synd — som Lærerinden den Gang sagde, at alle uægte Børn blev Stakler, fordi Guds Velsignelse havde ikke været over deres Undfangelse. Det gjordes ikke nødvendig at stakle Brandt! — — — Hun kunde ikke gøre for det, men nu og da kom der en saa inderlig dyb Foragt snigende over hende, en ledefyldt Ringeagt for de Religions-Forkyndere, der bar saa taabelig en Fane, og for den Pøbelhob, som i Blinde rendte bagefter.

Hun havde set Brandts Navn i Aviser og Blade saa ofte i den senere Tid; han havde efter sin omflakkende Tilværelse forsvaret en psykiatrisk Doktor-Disputats, en ny Behandling af viljesløve og derigennem Hjælp for visse Arter af Sindssyge. Hun forstod det selvfølgelig ikke fagligt, saa meget havde hun alligevel faaet ud af det, at hans ny Metode havde vakt vældig Opsigt baade hjemme og i Udlandet.

Men Faster Anne laa med Skam i sin Grav, for hun havde undfanget et Barn uden Herrens Velsignelse.

Hendes Naade sad i sit private Arbejdsværelse i Amaliegade, det var et meget stort Værelse, der var forsøgt at lade det syne mindre ved at skære det ene

Hjørne fra til et imiteret Lysthus. Palmer og Gummi-trær strakte sig lige til Loftet, Slyngplanter snoede sig op ad Væggene, paa det sorte opretstaaende Klaver, der vendte ind mod Lysthuset, stod store kinesiske Porcellænspotter med tæt buskede Myrter. Klaver-Ryggen ud mod Stuen var dækket af et terrasseagtigt, ubestemmeligt Møbel, hvor hendes Naades kostbare Kamé-Samling laa pertentlig ordnet. Inde i Lysthuset var der kun en Flugtstol under Palmerne, en Taburet foran Klaveret og ned fra Loftet en bleggul Maaneskins-Ampel. Alle de store Vinduer var omdannede til en Art Glasskabe med Blomster. Over det store Herre-Skriverbord hang et gammelt Maleri af Kristus og Synderinden.

Hendes Naade saa hen til Sarah, som Tjeneren netop havde lukket ind.

„De ser mig saa forkumret ud, Sarah, De duer vist ikke til at være Medium i Aften, saa det er godt Fru Christiansen kommer — men jeg synes nu ikke saa godt om hende, hun trækker altid et besynderligt blandet og rude Selskab til dervore fra.

Apropos, der var noget jeg vilde vise Dem.“

Hendes Naade tog fra et Rum i Skriverbordet et Dagblad og viste Sarah en humoristisk og bidende Artikel om et Slagsmaal i Dybensgade, Stridens Æble var den kønne Gabrielle. Episoden var benyttet til en spydig Latterliggørelse af „Foreningen mod lovbeskyttet Usædelighed“, Pigebarnet havde været taget ud flere Gange, men viste trofast, hvor hun hørte hjemme . . .

„Jeg skal til at give dem paa Hovedet!“ Hendes Naade nikkede og det blinkede i Øjnene, skarpt, slebent hvidt.

Sarah kom pludselig i Tanker om sin lille Iagttagelse med Børnene, den Aften hun gik hjem fra Mødet i Koncertpalæet og saa den lille, grædende Pige komme ud af Porten. Hun havde ikke været vis paa, om det var Grev Daa, som kom bagefter ud af samme Port og skraaede over St. Anna Plads, derfor havde hun spurgt Gabrielle og faaet sin Antagelse bekræftet. Hun havde altid glemt at fortælle hendes Naade det, saa fortalte hun det nu.

Hendes Naade lagde sig bleg tilbage og saa i Tavshed ud for sig, længe og stift. Det saas paa Øjnenes urolige Grublen, hvor stærkt det greb hende — saa nikkede hun flere Gange.

„Vel, saa skal jeg have fat i Gabrielle igen.“

Der blev leet udenfor Døren og den purunge Komtesse Ida smøg ind med blinkende Øjne som en ung Væsel.

Hendes Naade saa med moderlig Kærlighed paa den smukke unge Pige, — saadan havde hun selv set ud som 19-aarig. Hun var en Nydelse at se paa la petite, et fintformet Mesterværk til den mindste Enkelthed, ikke en Nuance brød den fineste Smags Takt, hvert Træk var rendyrket Aristokrati fra den slanke, graciøse Hals og den klassiske Kvindenakke til Vristen, der som en lille blød Pude bulnede frem over den meget udskaarne Sko. Hun var en finimin Blomst af Tusind Aars Beskyttelse mod fysisk Modgang — men duede Viljen?

„De sammensvorne er paa Trappen,“ lo Komtesen og rystede med paataget Hemmelighed sit lyslokkede Hoved. Den blaa Safirstjerne blinkede frem mellem de vuggende Krøller som en eneste Korn-

blomst i en moden Rugmark, dens Glans stod fint beregnet til Kjolens bløde, gris-bleuatre Klæde med de linjesmalle Kantninger af emailleblaat Fløjl.

Dr. Bystrup og Dr. Brandt kom ind umiddelbart efter hende.

„Sarah, vil De se efter om alt er i Orden inde i...“

„Den underjordiske Aandehule,“ afbrød Komtesse-
sen med hul Stemme, Munden spidset og Øjnene
spilede op i ængstende Uhygge — — — Sarah gik
for at ordne Stuen, hvor de øvrige Medlemmer plej-
ede at samles.

Hendes Naade og Dr. Bystrup kom op at skæn-
des om en Attest, som laa paa Skriverbordet. By-
strup kaldte sin unge Kollega til Vidne for sin Ret,
men han svarede kun med høflig at løfte Hovedet
fra Flugtstolen under Palmerne; Komtesse-
sad paa Taburetten og spillede ganske douce: Ich weiss nicht,
was soll es bedeuten vendt mod ham og med
Ansigtet straalende i det gule Lys som en leende
Sol.

„Hvad vil De egentlig blive hjemme for nu, De
Verdens Vagabond?“ spurgte hun dæmpet.

Brandt saa længe og stift med de brune, fast ly-
sende Øjne ind i hendes, til hun forlegent vendte
sig og viste paa en Melodititel i Nodebogen. Han
bøjede sig frem for at se paa Titelen og kom saa
tæt til Bladet, at hans Læber sluttede sig om en
lille, smal, gulbleg Pegefinger.

„Vil De være min Hustru, Komtesse Ida?“

Han saa, hvordan Blodet styrtede hende til Ho-
vedet, og Øjnene blev store og forskræmte, urolige
som en levende blaa Flod — men inden hun fik

svaret, kom Dr. Bystrup rullende over Gulvet som en Kugle af Ilterhed; han prikkede med den tykke Langemand paa Attesten og spurgte hidsigt: „Ikke sandt! Ikke sandt?“

„Jeg har saa lidt Forstand paa det, Doktor!“ afbrød Brandt lidt utaalmodig.

Bystrup saa paa ham som slaaet. „Deres Specialitet! Er De gal, Mand eller sover De!“

Tjeneren meldte fra Fru Selkov, at Partiet varsamlet.

Under hele Seancen maatte Sarah gøre Vold paa sig for ikke at vække Opsigt med sin altfor vedholdende Stirren paa Brandt. Faster Annes Billede kom saa tydeligt frem og hele hendes Barndom med det; Brandt her havde det samme selvbevidste som hos Anne Mouritz blev kaldt Knipskhed. Men han havde noget andet over sig end Mouritzerne i Almindelighed, noget ubøjelig fattet! — Man fik uvilkaarlig Tillid i sig ved at se paa ham, Tillid til hans Væsen og Tillid til hans Ansigt med det sorte, alvorlige Overskæg og de stille, brune Øjne, der loddede dybt ned i hvert Par Øjne, som mødte hans og ligesom ganske selvfølgeligt undersøgte Sjælsbunden i hvemsomhelst. — — — Stakkels Faster Anna, som havde hængt sig bort fra Glæden over det store dygtige Medlem, hun havde beriget Samfundet med . . .

Midt under Sarahs Refleksioner fik Mediet Krampe, Seancen blev sluttet af, og Gæsterne tog lidt hovedkuls Afsked. Brandt sagde med et høfligt, konventionelt Buk Godnat til Komtessen, der haardnakket saa paa sin Skospids — det svarfordrende i hans Haandtryk lod hun, som hun ikke forstod.

Hendes Naade sagde Godnat til Sarah, hun saa skarpt og forundret ned. „De ser elendig ud, Sarah, De gaar da ikke hen og bliver syg?“

„Nej,“ beroligede Sarah og listede svimlende ud. Nu skulde hun sove — sove alene og med sig selv i sit gamle Værelse, aa give til Gud, at alle de Aar ikke havde været til, og hun bare var Sarah Mouritz — eller hvis den smalle Pigeseng var en Kiste, saa skulde hun heller slet ikke klage . . .

Hendes Naade var sammen med Komtessen søgt tilbage til Arbejdsværelset, hun satte sig i sin Skriverbordsstol og saa afventende paa sin Niece.

„Skal det være eller skal det ikke være, Ida?“ spurgte hun endelig.

Komtessens Ansigt fik et Udtryk, som naar man med mørke Gardiner lukker Solen ude af en Stue. „Jeg tror, Papa bliver forfærdelig vred,“ sukkede hun beklemmt — „og særlig nu . . .“

„Hm hm.“ Hendes Naade saa med tilknebne Læber paa sin Niece. „Hm. hm. — Det har du vel ogsaa betænkt vel og samvittighedsfuldt, saa du ikke har opmuntret Manden.“

Ida tav.

Hendes Naade spillede paa Bordet og holdt det smukke fintfarvede Ansigt fast med sit Blik. „Siden han kom hjem i Eftersommeren har dine Øjne været Løfte paa Løfte, hver Gang du har set paa ham. Det kan med en rund Sum blive en Million Løfter“ — Komtessen smilte uvilkaarlig, men hendes Naade var urokkelig alvorlig — „dem kan du naturligvis bryde uden at det gør noget Skaar i din Selvrespekt, ikke sandt? — Jeg har kendt dem, som forgæves har

ventet paa et Løfte i Brandts Blik, for *han* vilde have holdt det, om det saa kun var et eneste.“

Der blev stille lidt. Komtessens Skospids legede med en nedfalden Fuchsia. — „Vil du føre det paa Tale hos Papa, Tante?“ Hvad du siger, det tager de altid Hensyn til.“

„Nej, jeg vil ikke, Ida. Har du ikke Vilje nok til at sætte igennem, at den Mand vil du have, saa er han bedst tjent med ikke at faa dig. — Du holder jo af ham, ikke sandt?“

„Jo.“ Komtessen saa paa Fuchsian.

„Ja, saa synes jeg for mit Vedkommende heller ikke, der var mere at spekulere over, men jeg er jo nu heller ikke nitten Aar! Du kan naturligvis gifte dig med din anden Tilbeder, Grev Hagen, det er glimrende, det er standsmæssigt, det er alt muligt. Han har, som jeg før har sagt dig kun de to smaa Fejl, at han er forlevet og Idiot. — Og ser du Ida, intet paa Jorden kan lignedes ved et lykkeligt Ægteskab, og intet paa Kloden kan lignedes ved et ulykkeligt, der til Overflod er barnløst — og det vil dit uden Tvivl blive med den Kavalér, du kan passende se paa mit.“ — Ida saa hurtig op paa sin Tante, hun saa pludselig noget helt nyt omgive hende, eller som om hun først egentlig havde opdaget sin Tante nu.

„Erotiske Længsler kan dø, skal jeg sige dig, men Moderkravet vokser op gennem Aarene, det dør ikke, før hun selv dør. Og naar en Kvinde er ensom i sit Ægteskab og Moderfølelsen hungrer for-gæves, saa maa hun enten gøre Skandaler eller

kaste sig over et bestemt Arbejde. — Det første er det letteste og det hyppigste.

Kvinden kan tilkæmpe sig Frihed, Ligestilling, gode Vilkaar ogsaa videre. Men hun kan aldrig kæmpe sig bort fra det hun er: *Moderemne!* Moderemne er hun, fra hun folder sig ud, og til hun visner, kun eet er for en normal Kvinde Tilfredsstillelse; fuld Udfoldelse som Moder.

Kvinder skal være Møer eller Mødre, de perverse Positioner derimellem er Blasfemi — en sørgelig Smitte fra Mændene.

Tænk dig nu godt om, Ida.

Og saa bare en Ting til. En Kvinde begaar selvfølgelig altid Helligbrøde, naar hun holder af en Mand og gifter sig med en anden. Men — hendes Naade hævede Stemmen — „mange Gange dobbelt bliver Brøden, naar Manden er som Brandt nobel og proper i hver Tanke, forlad dig paa Ida, den Mand svigter aldrig sin Hustru eller sit Hjem.

Du ved det maaske ikke, Ida, for du er et Barn, men jeg ved det, de Mennesker, der er noget ved, er hver for sig mere værd end en Kejserkrone, der vokser Lykke frem i hvert eneste af deres Fodspor — men der er kun saa faa.“

Komtessen saa op. „Jeg tror, der er mange, Tante, men du kan ikke se det, fordi — fordi — fordi du som Moderemne er gaaet til Spilde,“ kom det saa, klart og fast.

Hendes Naade mærkede Blodet fint sive sig op i Kinderne, men smilte — vel tænkt og frimodig sagt af la petite. Hun nikkede anerkendende over til hende.

„Jeg skal ærligt indrømme, at det har undret mig, at Brandts Kærlighed faldt paa dig, for du er endnu kun et uerfarent Barn. Men Brandt har vel været klog nok til at se Mulighederne, der slumrer i dig til at blive en stor og dygtig Kvinde — vis saa, at han ikke har taget fejl.“

Hendes Naade rejste sig. „Godnat Ida, tænk nu grundigt og godt min lille Pige, nu skal jeg arbejde.“

Komtessen gik stille ud; hendes Naade vendte sig helt om til sit Arbejdsbord, læste Artiklen fra før flygtigt igennem, saa greb hun sit sølvindlagte Perlemors-Penneskaft og skrev.

... Tror man maaske, at dette ene Eksempel er det eneste, der er forsøgt med, siden man triumferende bruger det som Fakkelt over vor Forenings Ligfærd — jeg kan i mine Bøger vise Dem Navne, Historie og Opholdssted paa 126, som jeg for min Part har taget ud og betragter som dygtige eller passable Samfundsmedlemmer — en Del er gift, og de er ikke daarlige Hustruer, tvertimod.

Overhovedet skal man vogte sig vel at dømme nogen som født faldne. Naar man har set de usle, fattige, mørke og overfyldte Hjem, hvor Børn vokser op, saa undres man ikke over, at de Børn faar et glubende Mod paa Livet, Mod indtil Hunger efter Pynt, god Mad, Lys og Varme, kort sagt at et Pige-barn sælger sin Menneskelighed, om hvis Værdi hun aldrig har hørt Tale, og aldrig set Samfundet tage Hensyn til, for Ting som Savnet har lært hende at overvurdere.

Hun skal først og fremmest med Taalmodighed

læres om Menneskeværdi derigennem at man tager Hensyn til hende, det kan glippe en og to Gange, men man sejrer i Reglen tilsidst — jeg har ikke opgivet Gabrielle endnu. Jeg kender hende nemlig, hun er en Sjuske, men der er gode Instinkter i hende.

Jeg har set i Pigebørns Øjne og tænkt: var du opdraget under de samme Forhold, saa var du bleven saadan, netop den sammenbidte Trods og guds-forgaaene Forhærdelse vilde dit Temperament have lagt som Liglagen over de spirende Anelser om Kvindelighed, der blev traadt ned, før de blev til andet end Anelser. —

I Aarhus afskaffedes dette Øvrighedens snilde Paafund i 1887, i England og Kolonierne i 1886, i Kristiania 1888, ja endogsaa paa Ceylon er den ophævet — men i København! — — —

Hendes Naade lagde sin Pen fra sig og bladede hurtigt en Bunke Breve igennem — fra Spanien, Holland, England og Norge. Det fra Norge var saa morsomt, det var et entusiastisk Triumfraab og himmelhøje Taksigelser for hendes betydelige Hjælp og Interesse, det fra Holland var en Invitation til en Kongres.

Hun faldt i Tanker over Brevene — det var hende en stadig Kilde til Glæde at leve saadan Verden over, være med i en stor Tankering fra Land til Land —

Og — hun lænede sig tilbage og saa op paa det store Billede af Kristus og Kvinden — de var hende ogsaa mange Gange en Kilde til Glæde, disse Pigebørn, som hun til at begynde med havde set

paa som paa Skorpioner, men som hun nu var kommen til halvvejs at betragte som sine Børn. — Fordi alle disse Pigebørn besynderlig nok holdt af hende, virkeligt og ærligt. — — — — —

Saa rejste hun sig og gik med Bordlampen i Haanden ned gennem Gangen til sit Soveværelse — fra Trappen kom i det samme Ida, blussende som den Christi Bloddraabe, hun før masede med sin Fod.

„Men er du ikke i Seng, Ida!“

Komtessens blaa Øjne fik igen Præget af uroligt svulmende Vand. „Jeg var nede med et Brev — Portneren altsaa“ — jeg bad ham lægge det i straks.“

Hendes Naade saa spørgende paa Komtessen, der slog Armene om hendes Hals og hviskede ind mod hendes Kind: „Nu maa du holde med mig Tante!“

„Naar man først har faaet Bugt med sig selv, lille Ida, saa er det meget nemt at faa Bugt med andre. Gør du trygt din Forlovedes“ — hun kysede hende smilende — „Livsanskuelse i det Punkt til din: *Jeg vil*, det er Trylleordet, der aabner for alle Livets Herligheder.“

TOLVTE KAPITEL

Kaj Selkov ringede hurtigt paa, han var lovligt sent paa det, vidste han, og han brød sig ikke om mere Vrøvl end nødvendigt. Han kom ind til Bordet, og saa straks paa Fru Emmys nervøse Øjekast, at der var ondt i Vente, idet han satte sig, udslyngede han derfor med tilvant Beregning:

„Der er nok Spørgsmaal om Tante Sarah kan leve — hun har gaaet altfor længe,“ sagde Overlægen derinde.“ Han mærkede Strømforandring i Luften og fortsatte, idet han tog Brød fra Bakken og lod, som om hans Tanker alene drejede sig om Nyheden inde fra Hospitalet, hvor han kom fra: „Onkel Ernst var derude, Overlægen spurgte, om han vidste at Operationen lige saa godt kunde give Liv som Død; Onkel saa meget maabet ud.“

Den lille Dortha hvilede med begge de smaa nøgne Albuer paa Valdemar Selkovs Knæ og saa op med store nyfigne Øjne, grønlig lyse og stærke og paafaldende Selkovsk kuende. Hun holdt sig altid til ham, der forkælede hende og lystrede hverken Fru Emmy eller Anna, hvem hun kaldte Tante — hun var adopteret af Ægteparret Selkov.

„Fru Faaborg var derinde, hun lod sig forstaa med, at Tante, hvis hun kommer over dette, vil skilles fra Onkel, mon det passer?“

„Fru Faaborg skulde passe sine egne Sager,“ sagde Valdemar Selkov mut. „Der er vist ikke saa overvættets længe til hendes Mand ryger af Pinden, jeg ved, han har forsøgt at rejse Laan flere Steder.“

„Jeg mødte Onkel Frits,“ blev Kaj ved, han vilde holde Faderen til Ilden, saalænge til han ikke gad give ondt af sig. „Nu har han ogsaa mistet den Plads han fik i Fjor ved Børneskolen, jeg tror ikke han er rigtig klog, hans Øjne flakker i Øst, naar han taler i Vest . . .“

Saa var Kaj solgt.

„Du husker vist ikke, det er din Fars Broder du taler om . . .“

Kaj sad og legede med sit Serviet-Baand, han saa straks, at nu var Faderen endelig kommen derhen, hvor han vilde.

„Men saadan en Dreng som du der, har kostet Penge og kostet Penge fra det Øjeblik du blev født, du bilder dig ind, fordi du nu har lært lidt Medicin, at du er kompetent til at dømme alle ind paa Idiot-Anstalten, om det saa er din nærmeste Slægt — hvornaar skal din Moder ind?“

Kaj sad tavs med stramtlukkede Læber, og de brune Øjne flakkende haardt over Bordet fra Asiet til Asiet.

„Og saa skal man her blive ved at koste Penge paa dig fuldvoksne Menneske . . .“

„Det skal du ikke behøve længere. Far“ — Kaj lagde en Klump sammenkrøllet Sølv fra sig paa

Bordet. — „Hvis du kun vil overlade mig Tagkamret i den første Tid, saa skal du ikke i nogen Fremtid bekymre dig om mig.“

„Ja, næsvis det har du altid været,“ Valdemar Selkovs Stemme havde alligevel faaet en vis i Landtrækkende Klang, og han saa hyppigt paa det sammenklemte Servietbaand.

Saa bad han Bordbønnen, og Kaj rejste sig straks og begyndte sammen med den yngre Broder Ejnar at flytte alt sit Habengut op paa Tagkammeret, Ejnar som sædvanlig grædende og sammenkrøben. Han tilbød den ældre Broder, holdt sig til ham som en lille forskræmt Hund, og saa i ham baade Forældre, Hjem og alle Ting.

Fru Emmy kom listende op.

„Hvor længe skal nu det vare, Kaj?“ hviskede hun og saa sig tilbage.

„Til jeg har fundet mig et andet Værelse, Mor.“ Kaj klappede smældende en Bunke Bøger sammen, Støvet røg af dem.

„Du vil da ikke forlade dit Hjem, Kaj?“

„Jo.“

„Jamen lille Kaj, hvad vil du leve af?“

„Ikke af dine Penge i hvert Fald, det vil jeg lade din Mand om.“

„Han er da ogsaa din Far, Kaj.“ Taarerne begyndte at pible ned om Fru Emmys smertepregede Mund.

„Ja, det har jeg mærket for tit, til at jeg skulde glemme det — hver Gang han gennemtærskede mig, saa jeg alene kan takke mine stærke, velbyggede Lemmer“ — den høje, sværtbyggede Student

rankede sig — „for at jeg ikke er skamslaaet og bleven til Krøbling.“

Det gav et lille Sæt i Fru Emmy, Blikket flakkede, hun ligesom krøb ind i sig selv, som en saaret Snegl.

„Ser du Mor,“ den Selkovske Heftighed brusede op i Kaj, der ellers lignede saa paafaldende sin Mors Far, en energisk jydsk Arkitekt — „hvis du havde forladt ham, din Bøddel nu i 20 Aar, og taget dine Børn med dig og Halvdelen af dine Penge, saa kunde vi haft det godt. Vi vilde være kommen til at holde af dig, vi vilde begge to have været kærlige og gode imod dig, for at erstatte dig en Mand, men du var fejsk som alle Kvindemennesker! Du lod dig forhaane i dit eget Hus og smilte forbindtlig, du lod dine Børn sønderstraffe og takkede underdanigt.“

„Og hvad tror Du Folk vilde sige til jer, naar I var Sønner af en fraskilt?“

„Det havde du aldrig behøvet at skænke en Tanke, naar du havde givet dine Børn et godt Hjem og en glad Barndom“

„Men jeg selv da, Kaj“ — Fru Emmy stjal Haanden hen over Kinden og strøg Taarerne bort, mens Næsefløjene gik ud og ind og blev uklædelig røde; hun talte med synderindeagtig Ængstelighed. — „Jeg selv da Kaj, var jeg slet ikke noget?“

„Har *dit* Liv maaske været en Nydelse?“

Fru Emmy drejede Hovedet til Siden som slaaget, Spørgsmaalet traf som et Næveslag hendes Livs fineste Streng. — Lidt efter knagede Trapperne under hendes forkrøblede tunge Krop.

Sarah havde været ude at gaa en lille Tur paa Hospitalsgangen, i Døren til sin Stue mødte hun Plejemor som tog hende under Armen og drev tilbage ned over Gangen med hende.

„Naa lille Frue, er De nu glad, De skal hjem?“
Sarah trak paa det.

„Jo lille Frue, nu skal De være god og glemme, for De kan være sikker paa, nu bliver det godt — Angsten i alle disse Dage har hjulpet paa ham — for bestandig, lad os bede til Gud om det.“

„Jeg tror ikke, Gud blander sig i den Slags Ting,“ ytrede Sarah bittert. „Saa synes jeg, han skulde have gjort det, før vi var ruinerede.“

„Fy, lille Fru Selkov, saadan maa De ikke tale, Guds Veje ere uransagelige for Smaafolk som vi. Maaske skulde Deres Mand til Afgrundens Rand, før han kunde tage sig sammen. Skal jeg vise Dem et Brev, han har skrevet til mig Plejemor smilte hjertelig skælmsk som til et lille Barn, man med venlige Ord taler til Rette.

Hun halede et Brev op af Lommen paa sit store propre Forklæde. Han skriver saa nydeligt om Dem — „se her“ — Plejemor fulgte med sin bløde, rynkede Pegefinger en Linje.

„Jeg glæder mig saadan til at hente hende hjem igjen til vort, kære lille Hjem og vore to smaa Piger, der hver Dag har spurgt efter deres Mor . . .“

„Og se her“ — Plejemor straaled af Glæde og Rørelse.

„For jeg holder saa meget af hende, saa forførdelig meget af hende, for ingen ved bedre end jeg, hvilken kærlig og god Kvinde hun er . . .“

„Og her.“

„Jeg har sat mig for, at nu vil jeg tage mig sammen — for ramme Alvor. Jeg vil slide som en Hest, til jeg har vundet tilbage, hvad jeg har mistet baade af min Hustrus Kærlighed og min pekuniære Velstand.“

Plejemor lagde sin Arm om Sarahs Skulder.

„Hør nu, lille Fru Selkov. De kan naturligvis sagtens faa Skilsmisse bevilget, skønt — De vil faa en forfærdelig Mængde Vrøvl. De gaar op til en Præst og vil skilles, men Deres Mand vil ikke, *kan* De føre Beviser for, at han har været Dem utro? — nej, det kan De ikke. Kan De medbringe Attest for Mishandlinger . . . ?“

Sarah strøg Ærmet paa sin løse Sirtsesbluse op og viste paa sin Arm, der bar mørke Pletter og Buler. „Jeg kan vise ham disse,“ ytrede hun med Graad i Stemmen. „Nu er de ganske vist det pæneste de har været i de sidste mange Aar, fordi jeg har ligget her.“

„Jamen det gør De bare ikke lille Frue. Og siger De til Præsten, at Deres Mand drikker, saa siger han, det er ikke Skilsmissegrund for en kristen Kvinde, der i Ydmyghed skal bære det Kors, Herren i sin uransagelige Visdom har paalagt hende. Og lille Frue“ — Plejemor klappede hende paa Haanden og saa indtrængende ind i hendes Øjne — „fordi De virkelig er saadan et lille kært Meneske, som jeg er kommen til at holde saa meget af, saa maa jeg have Dem til at se fornuftigt paa dette. De kan jo ikke undgaa at have hørt en fraskilt Kvinde omtale — hvem regner hende for no-

get, hvem taler godt om hende, hvem vil kendes ved hende, ingen kære, hun er Samfundets Paria, om hun saa ti Gange har den soleklaresten Ret.

Er det en Mand, saa gør det intet. Ingen Kvinde som trækker paa Næsen af en fraskilt Kone, nægter en fraskilt Mand sin Haand, hvis han kan forsørge hende.“

„Ja, vi er saa fromme, vi Kvinder!“ — Sarah kneb Munden haardt og bittert til. — „Dreje Øjne og lovprise Gud, hvis Miskundhed varer evindeligt og samtidig forpeste Samfundet med skjulte Forbandelser, Edder og Gift, det er kvindeligt. Men det er ikke kvindeligt at sige frit og dristigt: jeg vil skilles, for jeg har det skit, giv mig blot Ret til uden videre at tage mine Børn med mig.“

Plejemor holdt en advarende Pegefinger op. „Ja, se der kommer Deres Ulykke frem, Deres Selvtægt-Sind, som er Mangel paa Ydmyghed. Det er saa nemt at se Skæven, lille Fru Selkov, men tror De nu f. Eksempel, at en Mand holder af at se sine surt fortjente Penge kastet ud til Folk, som ofte blot hykler Fattigdom? — Og De er i Foræninger baade her og der, De gør Udflugter i fattige Hjem for at paase Børne-Behandling, De er kendt i Raadhuskælderen som i Deres eget Hjem efter alle de Gange De har været der for utugtige Kvinders Skyld, og — det ved jeg fra Peter, som De lod indlægge til Operation her — De har til Stadighed en eller flere faldne Kvinder som Hus-holdningselever. Det er da ikke opbyggeligt for Deres Mand at se Dem i det Selskab, vel? Og De antager Dem det ene Barn efter det andet og holder

det i Lære, tror De Deres Mand synes om alt det?"

„Ja, naar han er ædru. Naar han er fuld, skulde man tro, at hans egen Sjæl flygtede fra sin spirituslugtende Bolig og overlod den som Selskabslokale til alle ryggesløse og lave Aander.“

Plejemor saa skarpt paa hende. „Der er nogle som siger, at De er løbet fra den ene Tro til den anden — og De har været Katholik!“ — Der var en dyb, men afdæmpet Væmmelse i Plejemors rettroende Øjne. — „Og nu fortælles der, at der følger Spøgeri med Dem, fordi De holder fast ved en gudløs Tro!

De er saadan et adspredt lille Menneske, Fru Selkov. De har ligesom Fangarme af Deres ivrige Nervesystem ude omkring Dem, som om De var en lille Blæksprutte — men De har ikke været nok for Deres Hjem.“

„Nej, for mit Hjem har ikke været nok for mig,“ svarede Sarah stille.

„Se, alt ialt“ — Plejemor overhørte Sarahs Bemærkning — „saa kunde der jo være lidt Grund, da Deres Mand i Heftighed truede med at tage Deres Børn fra Dem og lade dem opdrage ude, fordi De var Spiritist. Men nu har han glemt det, og han har ogsaa glemt, at De i Heftighed truede med at slaa ham ihjel — og saa maa De pænt opgive Skilsmissetanker og glemme ligesom han. Og“ — Plejemor lagde den bløde, karbolduftende Haandflade paa Sarahs Kind — „prøv paa ikke at være heftig, tro mig Barn, man kommer længst med Sagtmodighed. Og naar De om Aftenen beder De-

res Aftenbøn, saa dvæl ved det: Forlad os vor Skyld, som vi forlade vore Skyldnere.“

Der var saa megen vindende Hjertelighed i Plejemoders fromme Øjne og i den milde, sagtmødige Stemme, der ligesom var farvet af mange Sygesenge og Aaringers tavse Savn. Sarah bøjede Hovedet og bed Taarernes Salt ind fra Læberne — Plejemor kunde maaske have Ret i noget af det; i hvert Fald var der det, som altid havde pint hendes Samvittighed, at hun aldrig havde været glad ved hans Nærværelse i deres Hjem. Der laa maaske hele Skylden bagved. — Om hun nu ofrede hele sit indre Menneske paa Husarnens Alter og han sit Drikkeri, mon de saa ikke kunde bygge et Hjem op endnu en Gang.

Der kom en Sygeplejerske ind paa Gangen.

„Deres Mand er derude med Vognen, Frue!“

Sarah tog Plejemors Haand i sin. „Saa maa vi begge begynde forfra — for ramme Alvor!“

Hun gik ud — lidt fra Døren kom Selkov hende i Møde, løftede hende uden Forsigtighed højt i Vejret og kyssede hende smaskende.

Han var fuld.

Det var et Par Dage efter, at Bystrup kom ud til Taarbæk for at se til Rekonvalescenten. Han stillede straks over mod Privat-Lejligheden, inde i Gaarden var en Gruppe fattige Individuer forsamlede, de stod i Kø foran det aabne Køkkenvindue som foran en Billetluge.

Se se, Fru Selkovs bekendte Armé! En for en strøg de ud af Porten med hver sin forskellige Madbøtte, det gik saa ordentligt og redeligt til; det var gesvindt den Smaa havde faaet Mekaniken i Gænge igen. Se, hvis nu en af de Slusker der blev Millionær og Sarah Tiggerske, saa havde neppe en af dem en ledig Femøre i det Øjeblik, hun kom og bad. Men saadan var Racen, Utøj paa Jordens store Bryst næsten til Hobe.

„Halløj! Han greb Cæcilie i Armen for at spørge efter Moderen, den lille, mørkrøllede Pige vikledet nervøst et Klædningsstykke om Armen og saa op med brune, skyldblakkede Øjne.

„Du har Rævestreger for, min Pige.“

„Det er mit Underskørt,“ hviskede den lille sitrende.

„Tak for Oplysningen.“ — Doktoren holdt stadig fast. — „Hvor skulde det saa hen?“

„Det er — det er til Katrine, Fiskerens Pige, hun fryser helt blaa.“

Doktoren rystede paa Hovedet i lange alvorlige Tag og saa dybsindig ud. „Du ligner din Mor, min Pige, med Guds Hjælp bliver du nok lige saa ulykkelig som hun er nu. — Hvor er hun saa, din Mor?“

„Hun har saa travlt ovre i Hotellet, den ene Jomfru er rendt.“

„Men hvornaar kom hun da hjem?“

„I Forgaars.“

Dr. Bystrup fandt Sarah ivrig og travl ved Bufeten. Han gik lige indenfor Disken og stillede sig op. „Er De gal?“

„Nej, det haaber jeg da ikke,“ smilte Sarah og strakte sig op efter Glas.

„Jo, pineme er De saa. Ved De lille Frue, at paa det Sted, hvor Betændelsen har været, der er Huden tyndere end Silkepapir! Bare De bukker Dem for brat eller vender Dem lidt vrangt, færdig kære, saa ligger De paa Deres Gerninger.“

Sarah tørte Hænderne paa Viskestykket. „Det skulde De skam have sagt noget før, Doktor.“

„Det vidste De sku godt, før jeg sagde Dem det, men De gaar vist og bilder Dem ind, at De er af andet Tømmer end andre Mennesker.“

„Ja, det er jeg maaske ogsaa, Doktor.“

„Det tror De idet mindste — og Troen kan jo gøre Kartofler til Lavendler. Hvor er Deres Mand?“

„Det ved jeg ikke.“

Doktoren trak Næsevingerne op og saa skævt til hende. „Saa, det ved De ikke! Drengen vidste heller ikke, hvor hans Madmoder var, før han fandt hende i Rendestenen. Men tag Dem nu i Agt, Sarah“ — han dæmpede Stemmen — „ingen Børn ligestraks.“

Sarahs sorte Øjne slog Gnister, og hun kniksede lynende bestemt med Hovedet. „Nej, Doktor, ikke saa længe jeg lever.“

Bystrup gottede sig sammen. „Det giver jeg pineme Dem Ret i, Sarah.“ Hans Fingre spillede nervøst af fuld Tilslutning. „Lader han her Dem sjaske Døgn-et rundt, mens han selv sover som et Dovendyr og drikker Sprut som en Kat drikker Morgendug.“

Dr. Bystrup gik lidt efter igen, han gik rask til og snusede den skarpe friske Vintervind ind i lange Drag.

Halløj — han tumlede lidt, men holdt sig paa Benene og begyndte mekanisk at gaa igen, grundende over om han havde været ved at falde paa Grund af Svimmelhed, eller om han var bleven svimmel, fordi han var ved at falde. Mystisk!

Inde i Toget fik han igen et Anfald af Svimmelhed — og nok et paa Trappen op til sin Lejlighed. Hans Lampe var tændt inde i Dagligstuen, han stillede sig op med Ryggen til Døren og pustede, Hjertet slog tunge, dumpe Slag, det var som om det for hver Gang pumpede en ny Ladning Blod op i Hjernen, hvorfra der intet Afløb var. Han blev staaende og aandede dybt og roligt ud, hans Hæle skar ned i det tykke, bløde Tæppe, halvbevidst inddrak han Stuens lune, velhavende Hygge. — Hun kunde have været Kælebarn i disse Stuer, kunde have rullet sig i disse Tæpper som en vilter Kat! — Hvor den Lampe lyste elendigt, laa der ikke en lille Kvinde sammenrullet paa Tæppet, hun vendte Ansigtet om imod ham, Øjnene lyste sorte og glade, nu rejste hun sig, hun var i nystroget, lyseblaa Bomuldskjole med Sølvlænke omkring Hofterne og med huslige Nøgler. — Hun kom og lagde de bløde, herlig skabte Arme op om hans Hals, han bøjede sig — bøjede sig dybere, hans Mund blev fuld af varmt Fløjl, og han fik en svimlende Fornemmelse af at dale fremefter — ned — uendelig — bestandig ned . . .

TRETTENDE KAPITEL

Fru Alvilda Hartmann og den unge Fru Rebekka, Andreas's Hustru, var kommen ud i Formiddagsvisit hos Sarah. Lidt senere kom Fru Ifigenia og Fru Emmy. De var ellers kommen ud med samme Tog, men havde været nogle Ærinder først. Det samlede Frueskab saa højtideligt ud, Sarah begyndte at ane en Sammensværgelse og sendte under Haanden Bud efter Fru Faaborg.

Lidt efter kom Fru Randa, hendes Ørneøjne slog ned paa de forskellige — fløj fra Fru Alvildas formelle Ansigtssænkning til Fru Emmys dulgte Hjertelighed, Fru Ifigenias ligefremme Nik og Fru Rebekkas ligesom skallede Fugle-Ansigt med de runde, fremstaaende Øjne — og med ufejlbarlig Kvinde-Instinkt vejrede hun paa Luften, hvad Ærindet var.

Fru Alvilda kastede med smaa Mellemlum Kroge ud i Konversationens Farvand, der mest drejede sig om Sarahs nylig overstaaede Sygdom, men ingen vilde bide paa — tilsidst hjalp Fru Rebekka sin Svigermoder paa Gled ved at omtale en Kvinde, som virkelig ikke elskede sin Mand.

Fru Randas Rovfugleblæk lukkede straks det lille Næb, men Fru Alvilda havde faaet Stikordet. Med et strengt Blik til Sarah reciterede hun: „Manden bevise Hustruen den skyldige Velvillighed, desligeste ogsaa Hustruen Manden.“

Sarah saa op med Flammer i Øjnene, nu vilde hun ikke trædes paa Tærne længere.

„Drikker de sig fulde, jeres Mænd?“

Almindelig Indignation. — Det lille Næb i det fregnede Fugle-Ansigt aabnede sig, men lukkede sig straks igen for Fru Randas striks spørgende Guvernante-Blik — omtrent som en Vipstjert krykker i Ly for en Høg. Det dirrede i Randa af dulgt Morsskab, det lille Guds Lam med de svøbte Strikkepinde til Ben vilde saa gerne spille med i det erfarne Fruekor, men hun turde ikke for de stikkende Øjne. —

„Vil de slaa, jeres Mænd?“ fortsatte Sarah, hendes Blik strejfede Fru Ifgenia, der vendte Ansigtet mod Vinduet og Fru Emmy, der havde travlt med at befri sin Kaffe fra overvældende „Kærlighed“ fra Flødekanden. „Den, som har Skoen paa, ved bedst hvor Skoen trykker,“ fuldførte hun roligere, „der kan andre ikke redde en, det maa man gøre selv.“

Fru Alvildas strenge Øjne, grønlig gennemsigtige og spillende som Is-Krystaller, forsøgte at hypnotisere Sarah med Vedholdenhed. „Men hun skal frelses ved Barnefødsel, dersom de blive i Tro, Kærlighed og Hellighed med Tugt,“ reciterede hun igen med den kolde, ensformige Stemme.

„Ja, dersom,“ indskød Fru Randa, „men ingen Hest er endnu bleven mæt af hvis og dersom.“

„Men noget særlig stærk i Troen har du jo aldrig været“ — Fru Alvilda forsøgte at ignorere Fru Randa ud af Samtalen — „Alene det kunde jo hjemle min Bror moralsk Ret til Skilsmisse, hvis . . .

„Aldeles ikke, Fru Hartmann“ — Fru Randa afbrød og bøjede sig med paataget Svane-Gratie for Fru Alvilda — „thi: dersom nogen Broder har en vantro Hustru, og det behager hende at blive hos ham, han forlade hende ikke.

Thi den vantro Mand er helliget formedelst Hustruen og den vantro Hustru formedelst Manden! Fru Selkov er altsaa helliget igennem“ — Fru Randa lagde sig igen tilbage og lo snertende — „igen- nem Ernst Selkov.“

„Jeg blander mig ikke i andre Menneskers Ægteskab“ — Sarah lod Kagefadet gaa rundt, hun talte med Vilje noget determineret for at komme bort fra det pinlige Thema — „men jeg skal indrømme, at den gængse Ægteskabsmoral har jeg aldrig helt respekteret, for jeg har aldrig kunnet forstaa den.“

„Nej, det har du jo allerede i din tidligste Ungdom bevist, at du ikke gjorde.“ Sætningen kom fra Fru Alvilda som et blankt Sabelhug.

Det blaaklare i Øjnene lyste som to hvide Lyn frem over Fru Randas sorte Pupiller, hurtigt som en løbsk Perpendikkel spillede Tungespidsen under Overlæben, og hun flyttede sig nervøst — dette blev gemtligt, allerede ved de personlige Fornærmelser — — — intet var saa festligt som „diskuterende“ Kvinder, Ondskaben peb gennem Stemmerne . . .

Sarah gik fuldstændig rolig lige løs paa den Fortids Intimitet, som Fru Alvilda havde berørt.

„Det er jo netop det, jeg aldrig har kunnet forstaa, hvad der er Fald og hvad der er Natur.

Da jeg som ung fik et Barn med en Mand, som jeg holdt af og som holdt af mig, og som var fin og god imod mig, det var Fald — Uanstændighed — og det kastede man mig i Ansigtet og pinte mig med mit hele Liv siden. Men da jeg blev gift med en raa Bøddel, da maa der være kommet et andet Stof i mig, for da blev Faldet, Uanstændigheden kaldt Natur og Pligt.

Allerede i min tidligste Barndom løb de to Begreber sur for mig, og det er ikke bleven bedre siden, jeg synes de gaar til hvilken Side hveranden Gang — og derfor har jeg nu valgt at stille mig udenfor.“

Fru Alvilda lignede et Slotstaarn, hendes Værdighed blev mere og mere stram, eftersom Sarahs ligefremme Tilstaaelse slog hende Vaabnene af Haanden.

Fru Randa sad tilbage lænet med den ene Arm frem over Bordet, den anden slængt om Stolens Ryg, hun lyttede med et lille, spidst Smil og spidgede det gule, fregnede Ansigt med sit stirrende, vilde Blik — hun holdt det fuldstændig i Skak, som om hun holdt det paa to Gaffelhorn.

„Det vil med rene Ord sige, du kalder Ægteskabet selv en uanstændig Institution, ikke sandt.“ Fru Alvildas langsomme, rolige Stemme viste tydelig hendes grænseløse Ærgrelse over ikke endnu at kunne beherske Selskabet.

„Nej, slet ikke, jeg mener kun, at det *kan* være det, ligemeget hvad der saa staar i Skriften.“

„Ja, man kan ikke sige, du synder i Blinde,“

svarede Fru Alvilda med en Lignelse af et Smil, den første fine Ordning af Tilbagetoget. „Du ved sikkert selv, hvor det staar: din Attraa skal være til din Mand, men han skal herske over dig.“

„Det mankerer saamænd heller ikke i vor danske Lov,“ lo Fru Randa. „Men“ — Stemmens Ord blev som en fin Klings — „i det praktiske Ægteskab hænder det undertiden, at Manden bare er sin Kones — Arbejdstøj.“

Fru Alvilda kneb Munden til og maalte hende — men kom til kort og trak sine lyse Is-Øjne til sig. Hun vendte sig til Sarah igen.

„Selvfølgelig maatte du jo faa en hel Del — højt udviklede Idéer fra den Tid, du eksellerede i at holde Taler, som du naturligvis aldrig har fundet noget anstødeligt i?“

„Næ. Det var den lykkeligste Tid i mit Liv,“ svarede Sarah med blød Overgang i Stemmen. „Desværre varede den kun saa kort — og den kunde maaske have varet mit hele Liv.“

„Tie eders Kvinder i Forsamlinger, thi det er dem ikke tilstedt at tale, men at være underdanige, som Loven siger.“ Det var den lille skallede Fru Rebekka, der i en forfærdelig Fart spruttede Ordene ud, inden hun blev stoppet af de gridske Høgeøjne ligeoverfor.

„Men“ — Fru Randa talte bøjet frem og med Øjnene boret dræbende ind i sit Offer — „ville de lære noget, da adspørge de deres Mænd hjemme, thi det lader ilde, at Kvinder taler ud af deres Forstand, efterdi de som Regel ingen har.“ — Hun lo spydigt. — „Jeg tror, det er saadan noget lignende

der staar, jeg læste en Tid rigelig i Biblen, fordi jeg kom meget sammen med en ung, varmblodig Theolog.“

Fru Alvilda rejste sig paafaldende hurtigt til Afsked. Hun kyssede Sarah som et Isbjerg en passant kysser en Skibskind. — „Jeg haaber, at den lille Misforstaaelse mellem dig og din Mand snart vil jævne sig, kære Sarah — Farvel, Fru Faaborg, ser vi Dem ikke snart?“

„De vil altid være saa hjertelig velkommen,“ ekkoede Fru Rebekka og styltede over Gulvet støttet til sin Svigermoder. — Lidt efter lidt fik Masse-Udvekslingen af Kys Ende og Fruerne gik; Sarah satte sig et Øjeblik og saa tungt ud over Gaarden, hun havde i Ivrigheden et lille Øjeblik glemt den bitre Ulykke, der laa saa truende nær. — — —

„Nu sælger de min Dukkestue!“ raabte Signe, der sammen med sin Søster og Faaborgs Børn hang ud af Vinduerne paa tredie Sal — alle sammen meget interesserede i den livlige Auktion nede i Gaarden.

„Se nu kommer Tallerkenerne!“ Stable af københavnsk Porcellæn blev raabt op, derefter kom Dække-tøjet — lange, svære Damaskesduge blev slynget ud mellem Publikum og slæbte med Hjørnerne i Gaardens Foraarspløre. Senere blev Etui efter Etui med Sølvtoj raabt op

Prokuratoren var kommen ind til Sarah for at forhandle om noget Køkkentøj; hendes Ro irriterede ham frygtelig.

„Jeg synes, De skulde se at sætte Modet lidt op i Deres Mand, han er aldeles ude af det og ligger inde paa en af de Chaiselonger, som nu skal raa-bes op.“

„Raab ham op med,“ busede det bittert ud af Sarah, „jeg skal ikke byde paa ham.“

Prokuratoren saa vredt til hende. „De har ikke prøvet Fattigdom endnu, Frue, det har knækket stivere Mod end Deres.“

„Mit Mod, Hr. Prokurator, det er min Bomulds-kjole og mine raske Hænder, og“ — Sarah trak bittert paa Skulderen — „det bliver nok ogsaa det, der kommer til at gøre Udslaget nu.“

Prokuratoren gik med en unaadig Hilsen, og Sarah stod og faldt i Staver i hvert Ledemod.

Nu var det forbi. Hun havde kæmpet som en rasende, Dag og Nat været ved Buffeten, stjaalet sig til at se i Bøgerne, slidt og vaaget og krampagtig holdt det oppe, som man borer Neglene i et synkende Kar og holder det oven Vande med blødende Hænder.

Nu var det forbi.

Og det var forresten Velvære det samme — at det var saa helt forbi. Det var den store Træthedens Velvære som kommer, naar alle Kræfter er brugt op, den samme Velvære-Fornemmelse, hvormed en Brystsyg giver sig hen i Døden, eller en Druknende lader sig synke.

Nu spredtes alt, hvad hun møjsommelig havde samlet, hvad nu? — — — Foreløbig vilde hun bare aande ud i, at alt var forbi, hun kunde staa rolig ved Vinduet, der var intet lille Hjul, der gik i Staa,

for hele Maskineriet var hjælpeløst gaaet i Stykker, hun kunde sove rolig i Nat, der var ikke hundrede-ogsyttent Ting at lægge til Rette for den kommende Dag.

Selkov stod i Døren, han saa elendig og forstyrret ud, hun kunde se paa Øjnene, at han havde forsøgt at trøste sig, og hun blev haard.

„Ja, nu staar vi her,“ klagede han og søgte sky hendes Øjne.

Hun vendte Ansigtet imod ham. „Ja, her staar vi.“ Saa saa hun igen ud af Vinduet.

„Og det kan vi takke dig for — havde du ikke været paa Færde tidlig og sent som en Humlebi, saa var jeg aldrig kommen saadan til at drikke. — Der var jo aldrig Brug for mig. Jeg kunde være borte i Dagevis, og der blev aldrig spurgt efter mig“

Sarah saa op og ned ad ham.

„Men dette vil jeg ikke overleve“ — Selkov blev mere og mere forstyrret — „Jeg vil ikke gaa under Navnet Fallenten Selkov, saa gaar jeg hellere ud i Anlæget og skyder mig.“

„Ja, det synes jeg, du skulde — det er det fornuftigste, jeg har hørt af dig længe. — Men pas paa at træffe rigtig“ — Sarah talte stødvist og bittert, hver Sætning kom som et enkelt Stenkast.

Ernst Selkov stod lidt og sundede sig, han havde aabenbart ventet sig noget i Retning af det kærlig opmuntrende — saa gik han sin Vej igen.

Lidt efter lidt døde Larmen bort i Gaarden og Mørket faldt over Stuerne, Foraars-Raaheden flød frem med Natte-Stilheden, og Sarah sneg sig som

et lille, bomuldsklædt, dukket Spøgelse om i sine tomme Stuer. Alt var borte — lige til Blomsterne og de lange Entrékasser med Jernbane-Efeu. Og Manden var borte, og Børnene, de skulde blive hos Faaborgs, Personalet var rejst, hun var alene tilbage i Ruinen.

„Gud give han vilde gøre det,“ havde været Sarahs Tanke i den første Tid — men lidt efter lidt skiftede det om. Sæt han nu laa et Steds og var skamskudt, kunde ikke leve og kunde ikke dø — hun gik febrilsk om i de tomme Stuer, det rungede hult i Gulvene og Lygtestrejfene udefra flakkede som lange, blege Fantomer henover Loft og Vægge — kunde hun saa sige sig fri for Skyld? Nej, hun havde raadet ham til at gøre det, hun havde givet den væltefærdige Vogn det sidste Skub i Stedet for at holde igen. Vidste hun heller, om Manden ikke netop nu var naaet dertil, at der kunde blive et Menneske ud af ham. —

Sent paa Aftenen drev hendes Uro hende helt ud i Porten, hun saa spændt til Døren, da der endelig raslede en Nøgle i Laasen — det var Fru Randa, der kom inde fra Byen.

„Jeg venter paa min Mand“ — hun slog forlegent Blikket til Siden — „Jeg er ikke vis paa, han huskede at tage Portnøglen med, da han gik.“

Fru Randa stod fem, seks Trin oppe, det lange, skindforede Aftenslag flød ned ad Trinene, Hovedet var gemt ned i hvidt Dunværk og om Haaret var slynget mantilleagtigt et Tørklæde af hvid, silkestribet Uld.

„Gaar De ikke med op og sover hos os, Fru Selkov?“

Sarah rystede paa Hovedet.

„De skal vist ikke vente paa ham, Fru Selkov, for jeg tror ikke, han kommer“ — Fru Faaborg talte prøvende langsomt og saa skarpt paa Sarahs blege, bekymrede Ansigt. Sarah mærkede sit Hjerte tage til at hugge, hun blev saa underlig svimmel og det snurrede helt ud i Fingerspidserne — Fru Faaborg vidste noget — vidste vel, at han var død.

„De kan passende sove oppe hos mig, Fru Selkov“ — Fru Randa havde faaet sin gamle spydige Jargon igen — „for Deres Mand var i Selskab med Faaborg, og jeg tror, de morer sig eksellent. Kom De kun.“

FJORTENDE KAPITEL

Mary Faaborg skulde gaa til sin Morgenpigeplads, og hendes lille Søster Else fulgte med hende for at hente Mælk i en lille Spand, de fulgte Ryesgade et Stykke sammen og stødte paa Cæcilie Selkov.

„Jeg kan godt huske, at Mor fortalte mig en Gang at I“ — Cæcilie rødmede — — „at I var flyttede,“ reddede hun sig endelig.

Mary havde rødmet samtidig, hun klemte sin lille blege Søsters Haand.

„Gaar du heller ikke paa Balletskole mere?“ Cæcilie forsøgte at komme uden om det pinlige Emne og dumpede derfor hver Gang ned midt i det.

„Nej,“ sagde Mary kort. „Nu er jeg Bypige hos en Spækhøkerske paa St. Hans Torv.“ — Og pludselig spillede hun de store, funklende Øjne op, Forbitrelsens Taarer blankede dem.

„Naar ens Far drikker til den store Guldmedaille saa“ — hun kastede med Hovedet og saa ned — „saa ender man dér!“ et demonstrativt Spark med en hullet Skosnude viste hen mod Ryesgade overflydte Rendesten.

„Har I det da saa meget — jeg mener meget...”

„Fattigt.“ — Mary havde slaaet det ømme Sted følelsesløst, og gik bus paa med den vilde, forsornte Lyst, der mindede saa meget om Moderen. „Fader rejser ude paa Landet som Vin-Agent, det mente han, at han havde Forstand paa. Moder er syg for Tiden. — jeg troede, hun havde faaet Krampe, saadan græd hun den Dag vore Møbler blev solgt. Og hun græder, naar hun dør med at skaffe os Mad. — Svend har en Hunger som en Ulv.“

„Jeg siger saa tit, at jeg er *saa* mæt, og saa er jeg saa skrupsulten.“ — Lille Elses Stemme var kort og afbrudt og stærkt sløret, hun saa op til sin store Søster med barnlig Hengivenhed i de flimrende Øjne; det smalle Ansigt var hvidgult, Fregnerne stod klare og blegbrune og lignede en Mængde smaa rustne Sømhoveder paa et falmet Tapet — den fine Sved sprang frem paa hendes Pande ved den hurtige Bevægelse op mod Søstren.

„Hvad bestiller saa din Fader?“ spurgte Mary.

„Aa jeg ved ikke — han har vist noget ude ved Bryggerierne.“ — Cæcilie søgte at komme uden om sine egne Forhold.

„Hvis jeg maatte raade“ — Marys Øjne lyste blanke som Knive — „saa skulde han have været skudt for længe siden, men ikke med Krudt, men med Snavs, og saa kunde de passende have taget min Fader til Ladning — det var da at slaa to Spyfluer med ét Smæk.“

Det dirrede i hendes Ansigt af afmægtig, bitter Harm — men pludselig fik hun travlt. „Gud, nu bliver jeg skældt ud af Spæksken igen, Farvel!“ —

og borte var hun. Den halvlange Konfirmationskjole hang ned i en Drat ved den ene Side og gabede i Slidsen, saa det graa Skørt kom til Syne.

Cæcilie skyndte sig af Sted til Fredensgade, hun smuttede op i et af de store Huse nærmest Søerne — det evige Halvmørke ligesom tog imod med tyk, sløvende Lugt, som i en ældgammel, urenlig Kones Stue. Der havde for umindelig lang Tid siden været Reparation i Huset, smudsige Kalkdynger blandede med Fejesnavs og enkelte gamle Høvlspaaner laa endnu i hvert Afsats-Hjørne og var Tumbleplads for Hundreder af herreløse Katte. Der lugtede af alle mulige Ting — Kaffe og stegte Pølser og Mus og gammelt Støv, det var ligesom det altsammen kom saa fredeligt til Rette i Halvmørket.

Hun blev ved at løbe opad — fra hver Trappe Afsats strakte sig lange mørke Gange, smalle som Kloakrender, uendelig lange som en Gade. Med smaa Mellemrum var Dørene sat ind, i hver Dør var oppe for oven sat en blindet, halv Alen lang og kvarterbred Rude ind, et svagt, snetykningsagtigt Lys-skær bredte sig en lille Tomme ud fra Glasset, men kom ikke selve Gangen til Gode.

Oppe paa fjerde Sal var Gangens Mørke brudt af Lyset fra to aabne Døre, der stod en Del Kvinder og en Hær af Børn og saa paa et spinkelt, spædlemmet Kvindemenneske, der var i vild Haandgemæng med to Knegte paa 15 og 17 Aar. Hun brugte rivende Mund og regnede ikke Knytnæveslagene fra de to rasende Dreng.

Cæcilie maatte vente, hun kunde ikke komme frem i den smalle Gang, Luften blev kvælende af

Støvet og en frygtelig tæt, sødlig Em inde fra den ene Lejlighed, hvor gulligt Vaskertøj hang tæt paa Snore fra Kakkelovn til Vindue. Den anden Lejlighed var tom med Undtagelse af en Vugge, hvori der laa to omtrent nyfødte Børn med isabellafarvede Ansigter, stumme som Masker og af Størrelse som et stort Herreuhr. Foran Vuggen sad et andet lille Barn paa et Aarstid.

Det var denne Lejlighed som det rasende Sprinkelværk af et Fruentimmer forsvarede mod de to Drengene.

„... Kommer rabalderfulde hjem paa Morgenstunden og vil have Tevand — ja, I skal faa Tevand!“ — hun kylede den ene af Drengene ind mellem Kvinderne og kastede sig blindt over den anden. — „Herut af Røret, for Røret det er mit. —“

Hun fik tilsidst Bugt med de to Drengene og Cæcilie kunde smutte forbi, mens den lille magre Djævelinde pustende forklarede sig for de andre Kvinder. — „Aldrig i mit Jordens Liv har jeg den U... lyneme været saa gal i Sulet...“

Cæcilie skyndte sig at svippe ind i Sidelejligheden, Signe lukkede op, Sarah sad og syede.

„Jeg fik heller ikke den Plads,“ sagde Cæcilie be-
drøvet. „Jeg synes endda jeg gik saa tidlig, men den var allerede optaget. — Saa gav Fruen mig femogtyve Øre for hun kunde vist se, jeg var saa ked af det.“

Sarah proppede sit Sytøj ind under Maskinnaalen og syede en lille Søm — saa fløj Fingrene over de lange Overstykke-Breder med kvarterlange Risting; hun talte imens.

„Jeg har faaet den Plads ved Malmø nye Badehotel — for Somren.“ — Hun greb Rullen, rev en lang Garnende af, traadte Synaalen og syede igen. — „Jeg kan tjene godt i Sommer, maaske vi saa til Vinter kan begynde et lille Pensionat og komme paa Fode en Gang igen; men jeg har ikke en Øre at rejse for.“ — Hun vendte lynsnart Overstykket om og riede Sømme paa Vrangen, Fingrene fløj som Sprællemænd. „Hvis jeg kan faa disse 12 Overstykker færdige til Overmorgen, saa kan jeg rejse med Færgen. — Bare nu ikke Selkov kommer hjem og gør Forstyrrelse.“

„Han kommer saamænd ikke,“ trøstede Signe og legede kærligt med Femogtyve-Øren. „Han kan jo ikke lide at komme hjem, naar vi bor i saadan et Fattig-Kvarter. — Hvad var det for et Spektakkel før, jeg maatte ikke lukke op for Mor.“

„Det var Madam Fredriksen, der igen var oppe at slaas med sine Stedsønner. — Kan jeg ikke hjælpe dig, Mor?“

Sarah rystede paa Hovedet samtidig med hun bed en Traad over med Hjørnetænderne. „Nej, min Pige, det varer for længe at vise dig det. Men du kunde hente lidt Te for Pengene og lave os.“

Sarah syede og syede, rundt og rundt fløj det blanke Hjul, hun skyndte sig at drikke Teen, mens hun passede Bredder til.

Ud paa Eftermiddagen bankede det — Sarah saa op — spørgende — bange.

„Nej,“ beroligede Signe. „Far sparker jo altid, han banker ikke.“ Hun aabnede Døren for en guldtreset Herre og to Mænd.

Det gav et Stød i Sarah, hun rejste sig med Overstykket i Haanden, Blodet huggede helt ud i Nakkeaarerne.

Den Guldtræssede saa sig om i det tomme Værelse, hvor kun Sengen og Symaskinen havde noget Værd. Saa saå han paa Sarah.

„Det er Fru Selkov? — Vi har Ordre til at pante Dem for 120 Kr. for tomme Tønder fra Vin- og Konservesfirmaet Brandt. — Det bliver vel saa Maskinen der.“

Sarah stod med Taarer i Øjnene, det dirrede foræderisk om Læberne, da hun lagde Sytøjet fra sig. — „De Tønder kørte Faaborg ud paa en af sine Byggepladser, da han ikke vilde se dem ligge og flyde i Gaarden længere. Men det kan vel ikke nytte noget — — — det er rigtignok Brødet I tager Børnene og mig af Munden, men . . .“ Læberne bævede saa stærkt, at hun maatte tie.

„Har Deres Mand da intet Arbejde?“ spurgte den Guldtræssede.

„Joe — nu og da, men . . .“

„Men De faar ingen Penge?“

Sarah rystede paa Hovedet.

Den Guldtræssede saa paa hende med erfarne, inkvisitoriske Øjne. — „At tage Maskinen der er saa vel det samme som at sætte Dem og Børnene paa Fattigvæsnet?“

„Eller i Søen,“ mumlede Sarah.

Signe græd borte i Sengekrogen, Cæcilie saa rolig og gammelklogt fra Moderen til den Guldtræssede.

„Kunde Mor ikke faa Lov at beholde den til i Morgen Aften, saa er hun færdig med den Bestil-

ling?“ spurgte hun med en gammel Kones situationsvoksne Forstandighed.

Den Guldressede saa alvorligt paa det lille spinkle Pigebarn.

„Jo“ — dybt i den Guldressedes erfarne Øjne smilte det over hendes Gammelagtighed. — „Jeg tænker, hun faar Lov at beholde den.“ Han hilste og gik med sine Folk.

Saasnart Døren lukkedes sad Sarah igen foran Maskinen, hun havde ikke Tid til noget Glædestegn. Hun lagde Sømme sammen, syede, riede og passede til, Blodet brændte hende i Kinderne, skulde hun sy 12 Overstykker i halvandet Døgn, saa gjaldt det hverken at se til højre eller venstre, men bare jage paa, jage, jage, jage, ikke et Øjebliks Stands, ikke en nok saa lille Fejl, bare jage og passe krampagtig paa.

Snorre—snorre—snorre — løb det blanke Hjul rundt, Armen sank et Øjeblik som lammet, men var der straks igen.

Snorre—snorre—snorre!

Dagen gik, den fløj for Sarah som en løbsk Hest, hendes Greb blev stadig nervøsere, Ristingene længere og det skinnende Hjul fløj bestandig vildere rundt, den blanke Naal saas kun som en Lysplet, den stak i Tusendvis af Huller pr. Minut.

Børnene delte Levningerne fra den foregaaende Dags Middag. — Sarah syntes at de lidt efter gik i Seng, Natten var kommen paa nogle faa smaa Kvarterer efter Middagen. Ude paa Gangene begyndte den sædvanlige, mangeartede Larmen som kom, naar alle Kloakrenderne i Husets fem Etager aabnede sine smaa Bi-Afløb for Bøller, Dagdrivere og Arbejds-

folk, Halvdagspiger og forfløjne Fugle og alt muligt Tros, der søgte Læ for den bitre, foraaarsaa Natteskulde. Døre blev slaaede op, Slagsmaal og Skænden og Hvin fra berusede Kvinder lød ind til hende og blandede sig med Maskinens evige Snorren. — Tæt udenfor paa Gangen, ved Madam Frederiksens Dør lød et levende Spræl, Manden maatte være kommen hjem med Drengene, og den unge Kone havde drukket, det hørtes paa Stemmen.

„Jeg skal ta' den ene af de lange Radasker og sla den anden med, saa han skal ryge 14 Dage ind i næste Uge,“ hvæsedes den arrige lille Dyvelsdræk af et Kvindfolk — men pludselig blev der stille og lidt efter forstod Sarah, at den ene af de isabellafarvede Tvillinger i Menneskelignelse var død under Slagsmaalet, Konen græd og gav sig hen i snøftende højstemte Klager — at hun ikke hellere takkede Gud for, at det Barn var sluppet for Livet i de Omgivelser her.

Det blev ved saadan til langt ud paa Natten, Larmen flyttede sig som flyvende Gigt i det store Legeme.

Snorre—snorre—snorre.

Hun hørte Smaapigernes smaa, stødwise: hroff—hroff—puh — de sov trygt. En opskræmmet Vinterflue blev ved at summe hende om Ørene, den monotone, fine Syngen mindede om Sommer — Sommer hjemme paa Bakkegaarden med klarblaa, varm Luft, hvidgule Rugmarker, bølgende og dampende i Dræ, den klukkende Bæk med Solspjæt og Elbutter. —

Hvor det Hjul spektaklede, det skulde smøres, men der var ikke Tid. —

Der begyndte saadan en sulten Sug i Maven,

det havde været længe, hun fik en Fornemmelse af at noget dernede aad sig selv op — hun gabede og hikkede, virrede med Hovedet for at ryste det blinde Kvalme-Vand af Øjnene, nej det kunde ikke hjælpe at være søvnig, hun skulde holde ud, *skulde* holde ud denne ene Nat og saa den Dag, og saa maaske det lysnede. Havde hun ikke netop nu faaet en Plads som 170 Mennesker havde søgt foruden hende — men hun havde de bedste Anbefalinger! — — — Sad der maaske nu 170 skuffede Mennesker her og der, 170 Mennesker der med skælvene Hjerter havde siddet og ventet paa denne ene Plads ligesom hun, havde ventet og ventet i Angst og Spænding paa, om nogen vilde tage deres villige Hænder i Brug. — Og hvis disse 170 maaske trængte ligesaa haardt som hun — for haardere var umulig — hvad skulde der saa blive af de Stakler, maatte de med eller mod deres Vilje ned i Smuds og Last for at leve.

Snorre—snorre—snorre — hun skulde jage og ikke tænke, bare jage, jage.

Snorre—snorre—snorre.

Nu raslede Vognen nede i Gaarden, saa var Klokken 4, det var nok gamle Oscar Grøntsælger — jo, nu hostede han! Stakkels gamle Oscar, nu rullede han ud med sin store Kærre, skønt han var saa ynkelig svag af Brystsyge, saa hul og gul og Stemmen saa lav og sprukken. Det Skind, han havde i Forgaars betroet hende sin bitre Bekymring, en skidt Bondeknekt, stor stærk Tamp og med en Røst som en Okse gik nu i hans Gader og tog ham Brødet ud af Munden.

5—6—7 slog Klokken, hun lænede sig et Øjeblik tilbage, men der var ingen Hvile i hendes Legeme, hun kunde ikke sidde stille, men gyngede og rokkede med hele Overkroppen, mens hun syede, gyngede og gyngede som en bestandig mer ophidset Spore.

Cæcilie var listet op og havde varmet The, Sarah drak den gaaende frem og tilbage — saa tog hun fat igen.

Snorre—snorre—snorre — der sprang Naalen, det pludselige Stød virkede paa hende som Elektricitet, hendes Hænder sank lammende ned og Tungespidsen føltes hvid og kold — en ny Naal i.

Snorre—snorre—snorre.

Det *maatte* gaa denne Gang, hun kunde ikke blive i disse Omgivelser, før dø med begge sine Børn. Hun havde prøvet med Fæstekontor, Strygekælder, Handel i disse tre Aar efter Fallitten, han jog alle Kunder bort med Brutalitet. — Og ingen vilde hjælpe, Dr. Bystrup var jo død, og hendes Naade i Udlandet.

Huset begyndte at leve, ud af alle Huller i den store, stinkende Bygning krøb de som Skarnbasser fra en Gødningsdyngge — før tage Livet af begge sine Børn end lade dem vokse op til de Kaar.

De smaa Piger gik stille om i Stuen, de sagde ikke noget, kun Øjnene talte, syge og sultne. Og halvt i Drømme, vildt rokkende og vildt syende gav hun dem Ordre til at gaa til Tante Ifigenia og maa-ske faa lidt Mad eller Kaffe der.

Snorre—snorre—snorre — det første Overstykke helt færdig — det næste — Tiden var løbsk og Klokken snart 8, ikke tænke, bare jage. —

Snorre—snorre—snorre.

Inde i hendes Hjerne snurrede et lysende Ildhjul, virrede rundt i en frygtelig Fart, og der steg en Larm som fra et uhyre Værksted. — Nu maatte vist snart hendes Hoved sprænges med et Knald og en Regn af Ildgnister flyve løsslupne ud — det blev saa stort hendes Hoved, saa stort og hult, og saa bar det op — det trak opefter — vilde rive hende fra Jorden — ud i det svimlende. — Afstanden mellem hende selv og Tøjet mellem hendes Fingre blev bestandig større, og Blikket vilde ikke lade sig flytte. — — — Av, der stak hun i Fingren i Stedet for i Tøjet, det var godt, det gjorde hende saa vaagen, hun var lige ved at falde hen. — 3 slog Klokken derude, hvor Mennesker gik oppe i Livets Dag, hun var bleven Muldvarp igen — aa nej, ikke den Tænken som sinkede, bare jage — — — — —

Cæcilie kom tilbage fra Forretningen, hvor hun havde været med alle Overstykkerne. „Der var saa travlt i Forretningen,“ hviskede hun forknyt, „Chefen sagde, jeg kunde faa Pengene ganske tidlig i Morgen.“

Sarah sad med Hovedet hvilende i Haanden og saa ud for sig, hun nikkede aandsfraværende til Cæcilie.

„Det gør heller ikke noget.“

„Jamen du har jo ingen Mad faaet Mor,“ Cæcilie forsøgte at skjule at hun græd.

„Jeg er ikke sulten.“

Søstrene gik i Seng, Cæcilie laa yderst, hendes Blik veg ikke fra Moderen, hun sov ikke ind, glip-

pede ikke en Gang med Laagene. Sarah sad stadig foran Maskinen, stirrende frem med de mørke Øjne der sprang ud af Hulerne, store og forstummede, Huden laa som askegult, krøllet Lærred slapt over de magre Kindben.

Ud paa Natten slæbte hun sig langsomt over Gulvet, lukkede Vinduet op, og sank sammen mod Kar-men, mens hun saa op til den stjernebesaaede Foraarshimmel. Hun følte Blodets Pulseren inde i Hovedet som en stadig gyngende Bevægelse, som en Slags Aanden ud og ind, ud og ind — jagende, bankende, spændende. — Hun kunde ikke staa rolig, hun maatte blive ved at svaje langsomt frem og tilbage, mens hun saa op og ingenting saa, svaje og svaje som en Gynge der lidt efter lidt falder til Ro efter Børns vilde Leg.

Det pressede inde i Hovedet, blev ved som en mægtig Strøm, det lyse Staalhjul fløj rundt som en skinnende Ildslange, der bed sig selv i Halen — rundt rundt i en forfærdelig Fart. Og forbi jog Overstykkerne, ét efter ét, efter hinanden, som naar man efter et Sovemiddel ser Lam efter Lam springe over et Gærde — og der kom pludrende Tjenestepiger fra Fæstekontoret, der kom Rullen fra Rullekælderen og Disken fra Butikken, der kom Gulerødder og Suppeterriner og gamle Tonne paa sin Dødsseng — hvor det rutschede forbi som baaret af en brusende Stormflod — der kom en Seng fra Fødselsstiftelsen, den snurrede rundt i Floden og væk — og der kom den gamle Kalechevogn hjemme fra Bakkegaarden og Stikkelsbærbuskene med Roden i Vejret, og Broen over Aaen — der kom Ormen med det gylden-

vingede blodsugende Insekt paa Ryggen, den vred sig i Pine, den bukkede begge Ender sammen i Smerte, den krummede sig, hjælpeløs prisgivet en Fjende. Den laa derude i Luften, Stjernerne glimrede gennem dens Bøddels gyldne Vinger.

Og den voksede og voksede, Fjenden, dens Vingefang spændte fra Horisonten i Øst til Horisonten i Vest, den saa saa dejlig ud, glimrende skinnende hang den over den hele By, over den hele Jord, Bøddelen med de trestjernede cognaksgule Vinger. Og Offeret, Ormen som den sugede ud, sugede Marv og Kraft ud af Rygraden, hele den store Jord selv vred sig i Fattigdommens og Sultens Nød og Pine, kæmpende hjælpeløst, udmattet, syg til Døden mod sin giftige Fjende, Spiritus.

Den laa derude i Luften, ganske tydelig saa hun det store Insekt brede sig under Himmelbuen, dens tynde Krop bøjede sig, dens florfine Vinger var tusindtæt besat med Stjerner i alle Farver, naar hun glippede med Øjnene var det som en Gnistregn inde i hendes Hoved. Og det lyste rødt, det flimrede i rødt for hendes Blik, det var Blodet, der i en tyk, varm Strøm sugedes fra Jordens Rygrad op gennem den lange sorte Snabel, der hang ned og gik i ét med Byen.

Hvor den sugede, hvor den drak af Jordens Kraft, hvor den gassede sig i Velvære, hvor den nød sit Offers Liv og Blod — helt ud i de gule, dirrende Vinger bredte det rødmande Skær sig.

Og som Jorden vred sig, hun mærkede hvordan den gyngede under hendes Fødder, hvordan den skjalv af Sult og Jag, af Sorg og Graad og Skam, af

Sygdom og Afmagt. Der gik en Strømmen igennem den hen mod Sugsnablens Aabning — alting gik med der — Livsmod, Styrke, Sundhed og Lykke, alt hvirvledes derind og sugedes op. — — — Aa, for et grænseløst, grænseløst Martyrium der blev lidt af Millioner af uskyldige under den cognaksgule Bøddel.

Den havde suget hendes Hoved tomt — helt tomt — som om det var slet ingenting — det svandt væk — det ligesom fortyndedes og flød ud. — — —

Cæcilie satte to nøgne, smaa Fødder paa det kolde Gulv, hun greb Signe i Armen. „Mor er besvimer“ kaldte hun. Signe tumlede op, og de to Søstre fik med Besvær deres Mor i Seng. De kunde ikke faa hende til Bevidsthed, saa pakkede de hende varmt til og krøb selv i Seng.

„Jeg kunde godt se, at Mor var syg,“ hviskede Cæcilie, „jeg har ligget og passet paa hele Tiden.“

Signe sov lidt efter igen, Cæcilie forvissede sig derom ved at kalde sagte: „Signe.“

Intet Svar.

Og lidt højere: „Signe!“

Intet Svar.

Saa gav hun sig ganske stille til at græde — stærkere og stærkere — hun puttete Munden fuld af Dyne og aandede Graaden i uregelmæssige Pust ud gennem Næsen.

Saa foldede hun Hænderne knugende sammen og hviskede ind i Dynen:

„Gud, Gud, hvor kan du gøre det, hvor kan du nænne det, skal hun da aldrig blive glad mere. Har

du flere Sorger endnu til hende, kan du saa ikke sende mig dem, jeg vil gerne tage dem allesammen — dem allesammen. Men du maa ikke blive saadan ved, du er jo akkurat ligesaa ond som Far. — Gud undskyld mig, jeg mente det ikke, tilgiv, men jeg kan ikke holde det ud . . .“

Hun trak Dynen fra Munden og gav sin Graad højlydt Luft, Signe rørte sig i Søvn, saa skyndte hun sig at proppe Munden til igen. — — — — —

Sammen med Cæcilie kom næste Formiddag en graasprængt lille Herre med venlige blaa Øjne, han saa sig halvt interesseret, halvt usikker om i det mørke Trapperum og de skumle Gange.

Signe lukkede op, Sarah var ved at pakke enkelte Klædningsstykker sammen, hun saa op og kom til at ryste.

„Grosserer Brandt!“

Den gamle Herre saa stum paa hende.

„Er det Dem, Fru Selkov,“ spurgte han endelig.

„Ja-a — det skal det vist være,“ hviskede Sarah igen med Øjnene fulde af Taarer. Hun strøg dem hurtigt af Kinden. „Jeg ved ikke, tidligere var jeg ikke saadan til at tude, men nu kommer det af sig selv.“

„De skulde paa en Nerveklirik, Fru Selkov.“

„Jeg! Paa Nerveklirik! — Jeg har en Mand der drikker og to Børn der sulter.“ — Tænderne begyndte at klapre i Munden paa hende, som om hun

frøs. „Lad mig ikke tale om det, Hr. Grosserer, for det kan jeg ikke taale, men vær saa god at lade vor Gæld henstaa, til vi kommer lidt til Krylter igen.“

„Det var netop derfor jeg kom.“ — Brandt satte sig ned og snakkede stilfærdigt og venligt, til Sarah faldt i Ro. — „Det var selvfølgelig fuldstændig rigtigt, at Fogeden ikke tog Deres Maskine. Men jeg mødte en Dag Deres Mand beruset paa Gaden, og han var uforskammet og kaldte mig en Kapitalist-Blodsuger, saa tænkte jeg, det var bedst at tappe ham lidt — jeg glemte i Øjeblikket, at det ikke var saameget ham som hans Familie, det kom til at gaa ud over. — Er han overhovedet nogensinde ædru?“

„Ja, i Reglen om Søndagen.“ — Sarah maatte skynde sig at pakke — „for saa spiser han sammen med sin Familie, det er nu saadan en Skik, og han har en umaadelig Respekt for Familien.“

Brandt skulde gaa, han tog Cæcilies Hænder i sine. „Du vokser jo ingenting, Cæcilie, hvor gammel er du? — 13 Aar. Og du er jo ikke stort større end da vi legede Hyphest hjemme i Hotellets Gaard, kan du huske det — da du ikke var bange for at give Onkel Brandt et Kys. Sig mig, er der noget du har Lyst til at lære, saa skal jeg hjælpe dig, da du jo er min Pige?“

Efter megen Nølen og Rødmen fik Cæcilie sig til at rykke ud med: Kursus i Frisering.

„Jamen er det nogen Fremtid for dig, min Pige?“

„Et Kursus i Frisering koster 20 Kroner“ stammede Cæcilie, „men der er vist ingen billigere.“

Grosseren lo. „For det første er du for ung til det, og for det andet dur det ikke. Nej, du skal hel-

lere gaa paa Handelskursus, saa ved jeg, du senere kan faa Beskæftigelse paa et af mine Kontorer. Men — hvis du siger til et eneste Menneske, at jeg hjælper dig saa holder jeg op straks, for saa kunde de finde paa at sige noget stygt om din Mor, det kender du jo nok.“ — — —

Saa gik han. Cæcilie gav sin Moder Pengene for Overstykkerne. „Jeg vilde ikke vise, at jeg havde dem,“ sagde hun, „for jeg vidste jo ikke først, hvad han maaske kom efter.“

FEMTENDE KAPITEL

„Sikke no'en Grifler!“

„Tys!“ Cæcilie vrissede ad Dorthea, der lovlig højt gav sin Mening til Kende om Fru Rebekkas Arme, der stak ud af en ærmeløs Silkebluse. Syerskens tynde, paddeklamme Fingre krøb rundt paa Blusen som mange travle Edderkopper, mens hun i gudhengivne Vendinger fortalte om sin lange Lever-sygdom. Den havde rigtignok været hende et blaåt Øje, men Guds Miskundhed være priset, da hun kom og vilde betale Doktoren, vilde han ikke have noget, hun skulde bruge Pengene til god Mad, havde han sagt.

Cæcilie saa nysgerrigt paa hende, hun lignede i sit Ansigt Dyrehaven om Efteraaret, hun var skiftevis gul og vissengrøn og ligesaa mager som hendes Moder var, da hun rejste til Malmø — mon hun ogsaa havde sultet ligesaa meget — mon Halvdelen af de Mennesker, der var til, fik det de kunde spise? — Og mange af dem, der fik for meget, kunde hverken leve eller dø — som de smaa be-drøvelige Ting i Stolene her.

I en høj Gangstol med Siddebræt sad en lille

Dreng med gult oppustet Ansigt, runde blaa Øjne med sygt Oldingeblink og unaturlig stort Pandeparti, den lille Klumpekrop sank sammen uden Stivelse i et eneste Ben. I en smal lukket Bænk foran et Legetøjsbord sad en større Pige, født fra samme Digel som Drengen, kun lidt større, Benene, der hang ned fra Bænkens Kant, var i røde Silkestrømper og af Tykkelse som veludviklede Asparges; Klumpetheden hos hende var i Færd med at udvikle sig til Pukkel. To mindre Børn sad Barnepigen og legede med, ogsaa de havde gule Ansigter og tynde Pinde-Ben.

Inde i Spisestuen, hvortil Døren stod aaben, sad en Del ældre Damer og fik Te serveret af Fru Alvildas store, velvillige Haand. Emnet, der blev behandlet med stor Ivrighed, var Muligheden for, ved en Ansøgning, at faa den unge, nidkære Pastor Andreas som Præst ved den Kirke, de nu snart havde tigget op. — Omme i Buffetkrogen sad gamle Hartmann og slog Tungesmæld ud i Luften, af og til nikkende godsligt til sig selv.

„Nu sidder den som støbt, Frue,“ meldte Syersken sig færdig.

„Kom ind og lad os se dig,“ kaldte den store Frue inde fra Spisestuen, og Syersken fulgte den usikre Pastorinde ind til Damerne.

„Gud, hvor den klær Dem, Fru Hartmann,“ peb en lille een med hæklede Blonde-Mansketter flusende ud over de blege, visne Hænder.

„Graat *er* nu nobelt,“ faldt det vægtigt fra en Klode med Barm som en Kæmpebølge og mørke, fremtrædende Øjenbryn.

„Hun er Lærerinde ved vores Skole,“ hviskede Dorthea. „Hun nænner ikke at give Pladsen fra sig til en anden, skønt hun har saa mange Penge, og der klages saa tit, fordi hun slaar i Hovedet. Vi kalder hende Kulsoen, fordi hun sværter sine Øjenbryn . . .“

Syersken blev budt Te med Damerne og satte sig yderligt paa Stolen.

Gamle Hartmann kom listende over Gulvet — han maatte have faaet Indtrykket af noget usædvanligt — bøjet over den bølgebarmede halvhviskede han venligt: „Maa jeg ønske til Lykke, De er jo bleven forlovet.“

„Det gik jo over Styr for tyve Aar siden, Hartmann!“ raabte Fru Alvilda, Hartmann vendte det døve Øre til, smilte imødekommende og smaasmældede med Tungen, saa listede han af igen med en Mine som et Barn, der er bleven rost.

„Han gaar mere og mere i Barndom,“ fnisede Dorthea, Cæcilie snusede Teduften op — mon Tante Alvilda vilde byde dem Te, naar de voksne havde drukket, det var mest sandsynligt, da Dorthea ogsaa var her. Gud, hvor varm Te skulde smage, de femogtyve Ører, som Faderen havde givet hende til Husholdningen, var brugt op for længe siden.

Inde ved Bordet undersøgte man den ny Slags Sparebøsser, som Pastor Hartmann havde bestilt til Uddeling. „Blot der kommer ti Kroner i hver, saa har vi de resterende tyve Tusinde.“ Fru Alvilda saa til Syersken, der uvilkaarlig fo'r med Haanden ned til Siden, men trak den til sig igen.

Fru Alvilda gik videre. „Nu havde Herren ind-

givet Andreas den gode Ide med disse — hun viste hen paa Bøsserne, Blik-Englehovederne med en Revne i Issen — naar de blev fordelt mellem troende Hjem, saa kunde Summen være inde paa et Fjerding Aar.

Den hækledede Blondemansket brusede ned over Englehovedet som en Høne over et Æg og en Krone faldt med mat Tinlyd ned i Bunden „som en lille Begyndelse“. Syersken fik Haanden helt ned i Lommen, men den kom tom op igen.

„Cæcilie!“ kaldte Fru Alvilda og Cæcilie for op, maaske var det Teen, hun skyndte sig ind.

„Har du faaet noget i den Bøsse, jeg bad dig gaa med til alle Familiernes i Huset, hvor du bor?“

„Nej, de vilde ikke give noget.“

„Jeg vil saamænd bedst tro det! Pynt og Sjøv, det har Folk Raad til, men en Skærv til Guds Ære, nej!“ Fru Alvilda saa koldt paa Syerskens lyse Sommerliv af fransk Sirts.

De tynde Skelet-Fingre forsvandt helt ned i Lommens Dyb og kom denne Gang tilbage med en Tokrone, som med koket Sølvlysen forsvandt ned i Engleissen. Fru Alvilde smilte ligesaa mange Rynker frem paa sit Ansigt som en kræsen Hund paa sin Næse, og den højbarmede talte greben om den Fatiges rige Skærv — og saa slubrede hun langt og vedholdende, Teen rullede ind i hendes Mund som en Række Jernbanevogne.

„Jamen sagde Du ikke, hvad Pengene skulde bruges til?“ henvendte Fru Alvilda sig igen til sin Niece.

„Jo, men“ — Cæcilie rødmede — „men de var

saa gale, de sagde, at ti Øre var hvad de somme Tider skulde leve af i to Dage, og jo flere Kirker der blev, des mere sultede og frøs Folk. De var saa arrige, de sagde, at Præsterne fik ikke bygget Kirker nok, før alle Folk var døde af Nød, saa kunde de sidde som fede Ligfluer i hver sin.“

Gamle Hartmann smaasmældede fornøjet, Fru Alvilda saa staa blankt fra hendes Hoved til hendes Fod. „Jeg spurgte dig ikke, for at du skulde være næsvis.“

„Jamen de sagde saadan“ — Cæcilie hummede sig skamfuld. — „Og Mor har altid sagt, at jeg skulde sige lige ud, som Folk gav mig Besked.“

„Ja, du ligner hende saamænd ogsaa godt nok,“ Fru Alvilda lagde ikke det mindste Skjul paa sit Bliks fjendske Kulde. „Havde ikke din Moder været saa ivrig i sin aparte Gudsdyrkelse, saa laa I ikke, som I nu ligger.“

Blodet for Cæcilie svimlende til Panden, nej, hun bad ikke sin Tante om Te, før sultede hun ihjel.

Fru Alvilda vendte sig igen til Damerne, „Ja, der har man et iøjnefaldende Eksempel paa, hvad syndigt Levned fører til. Der sad min Broder med det store, indbringende Hotel, og der sad den hovedrige Ingeniør Faaborg — de begyndte paa Taarbæk Slot og endte paa Gaden.“

„Ja, hvad kunde Deres Broder ikke have været, om han havde haft en anden Kone,“ peb hende med de visne Hænder. „Men han er da en af vore?“ Det kom med ængstelig Bekymring.

„Ja selvfølgelig! Hans Barnetro har hun aldrig kunnet faa ham fra.“ — Fru Alvilda sænkede bestemt

og tilfreds sit stortskaarne Hoved. — „Men hun har jo bogstavelig givet Familien fra Hus og Hjem og ødslet, som ingen gør sig Begreb om, foruden den Plage et Menneske med et heftigt Sind altid er i et Hjem. Hun *er* jo hysterisk!“ Hun rystede paa Hovedet. „Saa havde Andreas skaffet hende en Plads som Sygeplejerske, men hvorlænge varede det, hun brugte spiritistiske Midler og holdt de Syge for Panden, saa blev hun naturligvis kostet!“

Cæcilies Hjerter slog hende oppe i Munden, dette kunde hun ikke høre paa, aa at Tante Alvilda vilde være saa tarvelig!

„Nu er hun rendt fra det hele, det er jo ogsaa det nemmeste, naar der ikke er mere,“ sluttede Fruen sin hensynsløse Kritik.

„Det er Løgn, Tante!“

Netop som Cæcilie vilde have sagt noget, blev Signes mørkerøde Barneansigt stukket frem fra den halvaabne Døraabning. Øjnene gnistrede som en Vildkats gennem den nedhængende sorte Manke. „Det er Løgn, du siger!“ Hun kom helt frem, skælvende fra Hoved til Fod af ubehersket Galsind.

Fru Alvilda saa dødkold paa hende, hun løftede Fingren. „Vil du gaa ud!“

„Ikke for dig, for du har slet ingenting at sige her. Og du skal ikke sidde og snakke om min Mor, for du er“ — hun bukkede sig, greb vildt og blindt om sig og kylede en Skammel hen mod Bordet — „et Bæst!“

Fru Rebekka gav et jamrende Skrig fra sig, Te-Damerne fløj op, og Syersken tog sig for at undersøge den unge Frues Ben, som Skamlen havde truf-

fet. Heldigvis havde Staalskinnen taget af for Stødet, Fru Rebekka kunde humpe hen til Sofaen.

Cæcilie listede i Forstyrrelsen hen til Signe, der blev staaende i kampberedt Stilling og med Øjne som blinkende Kulfunker. Da Stuen var falden lidt i Ro, kaldte Fru Alvilda: „Signe, vil du komme og bede om Forladelse!“

„Nej!“ Signe var uforbederlig, Angsten over hendes Hidsigheds Følger fordoblede Trodsen. „Jeg vilde ønske, du havde faaet Skamlen i Hovedet, din væmmelige Tøs!“

Fru Alvilda slog den knyttede Haand mod en Stoleryg. „Du skal komme paa en Opdragelses-Anstalt for forsømte Pigebørn og det straks, stol paa det! Og gaa saa, lad mig ikke se dig mere!“

„Det vil jeg ogsaa helst!“ Signe var kæphøj, til hun kom ud paa Trappen, der gav hun sig til at hulke, støttet ind mod Muren.

„Vi skriver til Mor, Signe, saa kommer du der ikke,“ trøstede Cæcilie og klappede hende paa Halsen — saa fik de ikke Teen alligevel.

„Mor er saa langt borte, hun kan ikke gøre noget,“ snøftede Signe. I det samme faldt Entredøren i deroppe, og Dorthea kom strygende ned ad Trapperne.

„Jeg slap for Teen,“ hviskede hun triumferende. „Jeg sagde, jeg skulde til Aftensang hjemme, jeg kan ikke døje Te. Du tuder da ikke, Signe! — Skit, nu gaar vi paa Konditori og drikker Chokolade, saa kan de beholde deres Tevand — — Kom.“

„Chokolade!“ Cæcilie fik Munden fuld af Vand, og der blev saadan en hullet Fornemmelse i Maven. „Jamen vi har ingen Penge.“

„Det har jeg!“ Dorteas rutschede ned med Gelænderet. — — —

Lidt efter sad de over 3 skoldhede, skummende Chokolader og dybt begravede i Napoleonskager. „Vi skulde haft Mary med, hun er saa sjov,“ mumlede Dorteas med Munden fuld.

„Jamen maa du omgaaes hende?“ Cæcilie drak i smaa Mundfulde for at det kunde vare længe. „Andreas har da forbudt os det.“

„La'r I saa vær'.“

„Næ — det er jo min Veninde.“ Cæcilie talte med afgørende Tonefald.

„Jeg heller ikke. Men jeg kan ikke lide at komme der, der er saa frygtelig fattigt, derimod er det Grin at følges med Mary i Mørkningen, for alle Herrer ser paa hende.“

„Du, Dorteas, hvordan faar du egentlig alle de Penge?“ spurgte Signe, hun havde glemt Genvordighederne over den varme Chokolade.

„Nogle faar jeg, og nogle snyder jeg mig til, jeg lærte det ved Børnegudstjenesten.“

„Ved Børnegudstjenesten?“

„Ja, det var en Prædikant, som ramsede de forskellige Maader op, hvordan man kunde snyde sine Forældre for Penge, naar man gik Ærinder, det var Synd og Djævlens Hvisken, sagde han. Det skal prøves, tænkte jeg“ — Dorteas lossede en ny Kage til sig — „og det er helt praktisk.“ — — —

De tre Pigebørn skiltes uden for Konditoren, Dorteas drev alene hjem ad Jens Juelsgade til, hvor Valdemar Selkov endnu boede. Hun gik om ad Østergade, hvor der var disse hele Sidespejle i Vin-

duerne, saa man ligesom kom gaaende imod sin egen Helfigur. — Dør var et af dem, hun var nu alligevel meget kønnere end Mary, naar hun rettede sig, havde hun allerede Bryst, men at Herrerne saa mest efter Mary var vel fordi hun, som Andreas sagde, havde Syndens stærke Magt i Blikket ligesom sin Moder. — Mon det var sandt, at Fru Faaborg havde Kærester? Det var Tante Alvilda, der havde sagt det, saa det var nok Løgn, men hun skulde alligevel huske at fortælle det, naar hun nu kom ind.

I Korridoren hørte hun Stemmer fra Kontoret, hun pressede sig fast imod Døren og lyttede, hvad var det for en Stemme — jo, det var saa sandelig Dam, den tidligere Lager-Forvalter, der kom paa Vridsløse, fordi han bedrog Folk med Kulmaalene.

„Selvfølgelig holder jeg Ord“ — Gudbevares, hvor Faderen var venlig — „og sætter Dem i Vej, men De maa jo have et andet Navn, ellers risikerer jeg jo meget ved at lægge mit til.“

„Sætte ham i Vej!“ Hvornaar var hendes Fader bleven saa velgørende? Maaske vidste han alligevel mere til Bedrageriet, end han den Gang vilde fortælle Rettens Folk.

Dorthea sneg sig videre til Dagligstuedøren og lyttede der, et stikkende, gneldrende Spektakel fra Frøken Annas Symaskine var det eneste hørligt derindefra og saa Kanariefuglens Kvidren.

Men i Køkkenet blev der hvisket! Hun kneb det ene Øje i, saa hørte hun bedre. — Det var Moderen og Einar, hvorfor var den Dreng da ogsaa saa dum at gaa og sulte stædigt ude paa Gaderne i Stedet for at sige Fader vor, jeg er indremissionsk og saa

komme hjem og faa det godt — forresten, hvis baade Kaj og Einar blev ved at staa saa skarp imod Faderen, saa fik hun alle Pengene.

*

*

*

Cæcilie kom næste Dag jagende ind i den fattige Lejlighed. „Signe! nu skal vi op til Grosserer Brandt!“

Signe saa forgrædt op.

„Jeg vidste ikke andet, saa gik jeg op til Grosseren og sagde, at de vilde sætte dig i Opdragelses-Anstalt, før Moder kom hjem. Og saa sagde den unge Brandt — for han og hans unge Frue var der ogsaa — at du kunde komme ud paa Landstedet til dem, for at se efter Børnene, naar Bonnen havde Brug for dig. Men nu maa du endelig være rar, Signe, saa de synes om dig med det samme. De skulde lige til at spise til Middag, da jeg løb, hvis vi skynder os, faar vi maaske rigtig Middagsmad, naar de er færdige.“

Cæcilie hjalp Signe med at blive vasket og redt. „Du kan faa mit Haarbaand!“ — Hun fandt et blaat, vasket Baand i en Æske og bandt det ivrigt om Signes vilde, krusede Haar. — „Og naar jeg børster dine Sko rigtig godt, ses Hullerne i Snuderne ikke ret meget,“ snakkede hun imens.

— — —

„Gud, hvor her er fint,“ hviskede Signe, da hun paa Taaspidserne hoppede over det tykke, mosgrønne Gulvtæppe i Grosserer Brandts lille Salon. Inde fra Sideværelset klang Porcellainsklirren, Latter og usikre, frejdige Barnestemmer.

„Se,“ hviskede Cæcilie og viste paa et stort Maleri paa et højt Staffeli i Hjørnet. „Det er den unge Frue i Ridedragt, er hun ikke dejlig? Men hun var ogsaa en fin, adelig Dame og maatte ikke have faaet ham, men hun holdt saa meget af ham“ — Signes nyfigne Øjne fløj rundt i Stuen, hun var jo ogsaa for ung til at forstaa, hvor det maatte være dejligt at faa een som man ikke maatte faa, men naar man snart var fjorten, saa

„Er det Grosserens Frue, hende der staar ved Siden af ham — der?“ Signe viste, uden at turde flytte sig, paa et andet Billede af samme Størrelse.

„Ja,“ — Cæcilie lyttede! nej, de havde ikke rejst sig endnu derinde. — „Hun gaar saa daarlig, kan næsten slet ikke! Men Grosseren er saa god ved hende, han hjælper hende ved det mindste hun siger, og han kysser hende, baade naar han gaar og naar han kommer hjem, og hun er endda saa grim.“

„Ja, køn er hun ikke,“ sagde Signe kritisk.

„Jamen hun er ligesaa god som Grosseren, Pigerne siger, at de giver mange tusinde Kroner til Fattige, som kommer her, men der er ingen, som faar det at vide. — — — Se, det Billede der — Signe, Signe, du maa ikke gaa derhen — det er Klinikken, Landstedet ligger lige ved Siden af, der altsaa, hvor du skal være, hvis de nu bare synes om dig.“

Signe strakte nysgerrig Hals og saa sig om. „Saa pænt kunde vi ogsaa have haft det, hvis Far ikke havde drukket,“ hviskede hun. Saa faldt hendes Blik paa den store, hvide Hospitalsbygning, der saa saa tillidsvækkende ud med de mange propre Vinduer som ligesaa mange kloge, venlige Øjne i den rolige,

gammeldags Facade. „Har han noget at bestille?“ spurgte hun kort og praktisk.

„Ja saa umaadelig, det er saadan nogle underlige, vanskelige Sygdomme i Nerverne.“

„Hm, hm.“ Signe nikkede forstaaende. „Saa kan jeg begribe, hvad Tante Alvilda mente en Dag, hun sagde ligesaa onskabsfuldt som hun plejer, at det var lige et Sted for Mor. — Det Utyske, hun snakker saa meget om Djævlén,“ — Signes Øjne lynede op, „sig mig hvem du omgaaes, saa skal jeg sige dig, hvem du er.“

„Signe, det maa du ikke“

Dr. Brandt og hans unge Frue kom ind i det samme, Doktoren satte sig og tog Signes Hænder, saa trak han hende spøgende ind mellem sine Knæ.

„Naa, det er altsaa dig, der har været uartig?“

„Nej.“

„Ikke?“

„Nej, for hun sagde, at Mor havde været ødsel og vantro, og saa var det, jeg blev vred og slog med Skamlén, men jeg vilde slet ikke ramme Rebekkas daarlige Ben, for jeg sigtede ikke engang efter det.“

Den unge Frue stod bag sin Mand med Armene frem om hans Hals og det lyse Hoved ind mod hans Kind — deres Øjne mødtes i Spejlet ligeoverfor, Brandt smilte, drejede Hovedet lidt til Siden og kyssede sin Hustru paa Smilehullet i Hagen.

Fru Ida fæstede sine smilende blaa Øjne paa Signe. „Men hvis vi nu siger, at vi kender din Mor meget godt, og hun er baade flittig og god og klog, hvad saa?“

Cæcilie følte hele sin Krop krumme sig sammen, aa at Signe da ikke kunde svare!

Pludselig gav Doktoren sig til at le og tog Signe i Øret. „Ikke ødsle saa tilbedende Blikke paa min Kone, det tilkommer ene mig at tilbede der.“

Ida bed sin Mand i Haaret, han vaandede sig og bad om Naade. Saa strakte hun Haanden frem over hans Skulder, greb Signe i den tunge Pandekrølle og ruskede hende.“

„Vi har to Drengene“ — hun viste ind mod Spisestuen, hvor to smaa Knegte i rød Tricot æltede hinanden paa Tæppet — „dem skal du passe sammen med Bonnen, vil du det?“

Saa nikkede Signe.

„Men kan du være lidt taalmodig, for de er ikke netop Sirplanter paa Stilk — du maa ikke give dem Skamlar i Hovedet.“

„De taler heller ikke ondt om Mor“ — Signe fik vandklare Øjne igen.

Fru Ida lod Haanden glide ned over hendes Kind. „Jeg tror, du er en rigtig god lille Pige! Løb saa ind til Drengene, Bedstemor sagde, I skulde spise, før Signe tog ud med os.“

Gamle Brandt kom ind i det samme, begge Drengene slæbte ved hans Tommelfingre.

„Naa, hvad bliver det saa til?“

Doktoren saa martyrisk ud. „Jo, Madame har bestemt sig, hun har faaet en ny Tilbeder.“

Cæcilie og Signe kom til at sidde ved det store Spisebord, den treaarige Richard kanede med Hovedet ned og Benene op langs ad en Flugtstol for at vise sig, lille Willi forsøgte det samme, men drak

en Skalle imod Gulvet og tog sig med pudsigt Forbløffelse op om Hovedet.

Den gamle Frue kom besværlig rokkende over Gulvet for at trøste ham, hans lille Ansigt blev et eneste Galgensmil, der endte i en Kolbøtte med Benene oppe i sin Bedstemoders Mave.

„Willi, Willi!“ formanede unge Brandt.

Saa havde han dem begge op ad sig, de satte hans Hænder i Siderne som Grydehanke, ud og ind smuttede de røde Drengeskroppe, smidige som Slinger, pustende og karmoisinrøde i Ansigtet og med Blodskæret tonende helt hen over Øjnenes klare blaa.

Saa satte han sine 5 Fingre under Ryggen paa Willi og løftede ham op som en gammel Kone holder en Underkop, den lille røde Krop holdt sig stiv og lige, og Brandt lo faderstolt.

„Spis Børn, spis,“ opmuntrede den gamle Frue og saa mildt frem under trætte, rynkede Laage. Signe saa til Cæcilie, og da Advarslen i Søsterens Blik var lidt usikker, tog hun en Portion til, og da Cæcilie saa, at det forløb uden større Revolutioner, tog hun ogsaa — grønne Ærter og Skinke havde hun ikke set siden hjemme i Hotellet.

Fru Ida havde drillet sin Mand med satiriske Hentydninger til hans Viljelære. Drengene kunde som ingenting lege Hyphest med baade ham og hans Vilje, tilsidst paastod hun ligefrem, at han var et Mønster paa en faderlig Tøffelheld. Hun flygtede ind i den lille Salon, hvor Brandt fangede hende og tog hende ind til sig, saa blev de staaende og saa stille paa hinanden.

„Jeg ved ikke,“ hviskede Ida og strøg varsomt

over hans mørke Skæg, „jeg er jo ikke nogen underdanig Slavinde af en Hustru . . .“

„Nej,“ afbrød Brandt med gravtonet Bestemthed.

„Synder, ti stille! Jeg er altsaa ikke underdanig, men — naar du smiler, kan jeg ikke værgе mig for en Følelse af Taknemlighed; det er ikke fordi det klæder dig, for du ligner jo altid en Bavian . . .“

„Ida, vi *er* gift, det gøres ikke behøves med Komplimenter —“

„Altsaa, jeg er ikke Psykolog nok til at udpensle Processen fra dit Smil til min Taknemlighed . . .“

„Vil ogsaa gerne nøjes med Fakta“, Brandt drejede Hovedet lidt til Siden og trykkede sine Læber let mod hendes Øre. „I al Taknemlighed“, hviskede han.

Ida saa grundende frem. „Jeg tror, det er fordi jeg føler mig indenfor dit Smils Ramme.“

„Du taler bogligt, Ida,“ lo Brandt.

„Slet ikke saa bogligt; da jeg lærte dig at kende, var dit Smil til en vis Grad imødekommende, men aldrig mere end saadan“ — hun holdt Tommel- og Pegefinger en god Tomme fra hinanden. — „Og dit Væsen var ligesaadan, det strakte sig ud til en vis Ramme, dertil og ikke længere, paa det private Territorium kunde ingen komme.“

„Se“ — hun klappede ham paa Kinderne med begge Hænder — „det er disse hellige Jagtrevierer jeg har faaet Adgang til, og der er alt, hvad der er dejligt! Kan du huske, du sagde en Gang — det var kort efter vort Bryllup — at den ene Velsignelse var betydningsløs, man maatte selv hver Morgen lyse Velsignelsen over sit Ægteskab, og hver Aften ransage, om man havde forsømt en nok saa lille An-

ledning til et Smil“ — hun lagde sin Pande ind til hans Kind — „Har jeg nogensinde forsømt det, du?“

„Nej, Ida, aldrig.“ Brandt tog det fine, blonde Hoved mellem sine Hænder og saa længe ind i hendes Øjne — hvor Lykken havde været ham god, fuldt og helt, fordi han alvorlig vilde, med hver Evne *vilde* skabe Lykke, og fordi hans unge Hustru havde forstaaet det samme og *vilde* ligesaa alvorligt som han.

Han bøjede sig og kyssede den lille, smalle Mund.

„Kære.“ — — —

„Jeg vilde gerne sige Farvel,“ Cæcilie nejede rødmende og beskeden.

Lidt efter gik hun alene frem over den varmesløve Gade, Markiserne over Butikkerne hang dorske som om de var falden i Søvn, Stenene sved gennem hendes tynde Saaler, som om hun gik paa en op-hedet Stegepande, og den svære Dame foran hende svinglede langsomt og fortabt, som om hun gik og mærkede efter, hvor langt hun nu var smeltet. Lykkelige Signe, nu kom hun paa Landet, ud til Dyrehaven, kunde lege under Træerne med de to smaa sjove Dreng og fik maaske ogsaa deres gamle Hjem, Hotellet, at se. Hvor de var smukke, Dr. Brandt og hans Frue, men det var vist ogsaa saadan, at alle Folk som var lykkelige og gode, de blev ogsaa kønne — forsaavidt var det da meget naturligt, at Engle altid blev tegnet saa kønne og Djævlle altid saa grimme.

Hvor det var sært at være saa alene — saa helt alene! Hvem i hele Byen brød sig om hende? ingen! Bare hun dog ikke var kommen til at tænke paa

det, nu kunde hun ikke holde det ud, før hun kom til at huske paa nogen, som vilde tage sig af hende, hvis hun for Eksempel blev syg. Ikke Onkel Fritses, der havde hun aldrig været siden han en Dag tog paa hendes Ben og sagde, at hun havde kønne, runde Lægge, men ikke saa fuldendte som Marys Danserindeben.

Mary! slog det hende pludselig, ja, hun kunde gaa op til Faaborgs, at hun ikke havde tænkt paa det straks.

Oppe hos Faaborgs saa der ud som i en væltet Flyttevogn, Fru Randa var ved at skære Brød til Svend, som sad ved Vindueskarmen og aad. Mary sad paa Sengekanten og gav Else Mælk med en Ske, hun var i en lyseblaa Glansgarns Kjole med Blonder. — Hvad var det dog for et uhyggelig stort og dødt Blik, Fru Faaborg saa paa hende med? og hun saa ikke et Øjeblik hen til Sengen, hvor Kæledæggen laa med et Ansigt saa hvidt og skært som en lille Sommerfuglevinge. Svend snorkede som altid, fordi han ikke kunde faa Luft gennem sin store Næse, de store, dumme Øjne klistrede han vedholdende paa Cæcilie.

„Else er saa syg, at hun er lige ved at revne,“ busede han hovedkuls løs. Og da han ikke blev irretesat, kørte han videre. „Hvis hun glemmer at trække Vejret, dør hun.“

Fru Faaborg saa lige ud, ufølsom som et Stykke Træ, hun saa ud, som om hun havde faaet saadant et Slag, at hun havde tabt Bevidstheden. Mary tog sig saa af Broderen.

„Du skulde ikke saa ligefrem stille din enorme

Fæethed til Skue — om Gadedrengene fortalte dig, at Maanen var født af en Flodhest og Vorherre gjort af en Perpendikkel, saa troede du det, og repeterede det gladelig — Fæ!“ Der var en affejende Hadefulness i Marys Stemme, som om hun talte til en dum og ildeset Hund. Hun rejste sig og satte den tømte Mælkekop paa Bordet, hendes lange Fletning, tyk som en Arm og sort som Beg, naaede hende næsten til Knæene. Med haard Larm flyttede hun en Spand Affald bort fra en Rørstol med hullet Flette-Sæde, fjernede mut Kartoffelskræller, der med bestemte Mellemrum var lagt i Orden paa Sofaen, den eneste Rest fra Ingeniørens herskabelige Indbo — en gul, falmet Damasktrævl flød fra Armstykket hen ad Gulvet.

„Du flytter mine Heste!“ Svend stak i at brøle, Mary værdigede ham ikke saa megen Opmærksomhed som den tomme Luft. — Der var saa kvælende trangt og halvmørkt i den smalle Stue med de gullige, fugtslaaede Kalkvægge, Cæcilie kunde ikke holde det ud.

„Maa Mary gaa med mig hjem, jeg er saa ene, Signe har faaet Plads, og Mor er jo rejst?“

Fru Faaborg nikkede, nikkede igen og igen. „Hun fik jo Pladsen, ja — jeg søgte den ogsaa.“ — Hun nikkede uafbrudt, hendes Hoved faldt ligesaa monotont mod Brystet og op igen som Bølger slaar ind mod en Bred.

„Maa Mary saa gaa med?“

Fru Faaborg flyttede Blikket over paa Datteren, stift og tonløst — men pludselig fik det Liv, og Blodet flød som en Farveskylle over hendes Ansigt.

„Hvor har du faaet den Kjole fra?“ skreg hun.
 „Du vover dig ikke et Minut paa Gaden, før du har
 sagt det! naa, hvor har du faaet den fra?“

Mary stod med Haanden paa den itubrudte Laas
 og saa stift paa sin Moder. „Hvor fik du Pengene
 fra til Huslejen i Formiddags?“ spurgte hun lavt og
 med dræbende Haardhed i Tonefaldet.

Cæcilie greb hende forfærdet, i uvilkaarlig Beskyt-
 telsesiver i Armen, Fru Faaborgs Øjne bulnede ud,
 voksede i Størrelse og Glød, det saa ud, som om
 hun vilde myrde sin egen Datter. Cæcilie kom til
 at huske et Billede i sin Farvelade af en dødelig
 saaret Tiger, der rasende flaaede i sin Angriber. —
 Men i det samme snurrede Fru Faaborg om, løftede
 Elses Overkrop op paa sin Arm og vuggede den
 skindmagre, forskræmte Pige paa sine Arme, mens
 hendes Skuldre krampagtig steg og faldt.

Mary smuttede ud, og Cæcilie bagefter, rystende
 i Knæene, saa hun ikke kunde gaa naturligt ned ad
 Trappen. „Hvad var det?“ hviskede hun.

Mary skyndte sig af Sted. „Det var i Formiddags,
 Kongens Foged vilde sætte os paa Gaden for et
 halvt Aars Husleje, Mor sagde, at Else vilde dø,
 hvis hun saadan blev kostet med, men det brød de
 sig ikke om, saa blev Mor fuldstændig som afsindig
 og løb sin Vej. Lidt efter kom hun igen med Pen-
 gene. Jeg tror nok, hun har faaet dem af den gamle
 Pantelaaner nede paa første Sal, han er da den
 eneste her i Huset, jeg kan tænke mig har rede
 Penge. Han er væmmelig forresten, han havde det
 en Tid med at ville kysse mig, naar jeg kom paa
 Trappen, han bød mig en fedtet Tiøre. En Dag gav

jeg ham en Spytteklat saa stor som en Marguerite midt i Ansigtet, saa holdt han da op.“

„Jamen hvor fik du saa Kjolen fra?“

Mary gav sig til at le. „Den er jeg saamænd kommen meget uskyldig til. Det var i Gaar Aftes, da kom der en fin Herre, som i lang Tid har gaaet og snuset til mine Skørter, hen og bød mig Kager. „Nej Tak,“ sagde jeg, „men hvis De ligefrem trænger til at være veldædig, saa skulde De give mig en Kjole, for det har jeg haardt Brug for.“

„At du ikke blev bange!“ afbrød Cæcilie interesseret.

„Bange! Saa kunde jeg saamænd aldrig bestille andet end være bange,“ haanede Mary. „Nej, men tænk han gjorde det! Hvorefter jeg gik hen til en Betjent og bad ham følge mig hjem. Aa, du skulde set Kavaleren, han var mælkehvid i Øjnene af Raseri.“ Mary lo fugleglad og saa ned ad sig. „Den klæder mig nu.“

I det samme fik hun Øje paa Svend, der kom i Kluntegalop bagefter dem.

„Jeg vil ikke have dig med,“ stampede hun forbitret i Brostenene. „Din Vaselineæder! — Tænk dig, han er saa slikvorn og uredelig,“ det var henvendt til Cæcilie, „at han forleden, da han troede, han var alene i Materialbutikken, tog en stor Skuffe af noget gulbrunt i en Kasse, han troede det var Honning og saa var det Vaseline . . .“

Svend havde snorkende indhentet dem, han savlede ned paa sin lasede Frakke og saa ud til at være uimodtagelig mod al Slags Fornuft.

Mary bøjede sig over ham og hvæsedes hidsigt:

„Du er Idiot, jeg kan ikke taale at se paa dig! Hvis du ikke jobber af igen, saa skal jeg gaa hen og fortælle Politisvensen, at det er dig som render og laver de Blus ude paa Fælleden, som de ikke kan finde Ophavsmanden til.“

Det virkede, Svend sakkede tilbage, saa drev de op over Fredens Bro, Varmen var bleven mere anstændig.

„Tror du nogensinde I bliver rige igen?“ spurgte Cæcilie.

„Aldrig.“ Mary fulgte med Haanden langs Brogelænderet. „Saa skulde der da ske et Mirakel, for Eksempel at alt, hvad der hedder Spiritus, fordampede fra Jordens Overflade. — Far sover i et Skur hist og en Stald her, hjem tør han ikke komme, for Mors Kærlighed gaar i Retning af at rive Øjne ud. Det er lystelige Udsigter, den eneste Trøst er, at der er mange ligesaa ilde faren som vi.“

Cæcilie saa tankefuld ud over Vandet, der var rødskæret af Aftensolen, Spejlbilledet af solgyldne Tage og Træer laa der som en Æventyrby svømmende paa smeltet Guld, hun viste derudover.

„Sært at der ikke ligger mange flere der, hvad?“

„Naar“ — Mary trak paa Skulderen, en Vane hun havde bevaret fra Balletskolen. „Hvem siger, man faar det bedre der.“

„Nej, men naar man nu ikke kan faa det værre?“

„... Kan man saamænd ligesaa godt blive her.“ Mary stod pludselig stille og saa ud, hendes friske Kind hen mod Cæcilie blev med ét hvid og ligesom død.

„Alligevel, saa vil jeg en Dag ende her — var det

nu ikke underligt, men det slog mig lige pludselig.“ Hun blev ved at se ud. — „Her ligger altsaa mine sidste Minutter og venter paa mig.“

Cæcilie trak hende i Armen, hun var bleven prik-kende hvid i Ansigtet selv ved at se Mary saa bleg.

„Halløj, er det ikke . . .?“ Cæcilie saa op ved Udbruddet, det var Kaj Selkov i Uniform og en Herre til, ligeledes i Uniform.

„Men hvordan er det, du ser ud?“ Cæcilie pegede paa Uniformen — Gud, hvor Kaj var bleven smuk.

Kaj præsenterede sin Ven, som Mary straks tog sig af, hun kastede Fletningen frem over sin Skulder og morede sig med at løse og flette de tredelte Haarmasser.

„Jeg er Skibslæge nu,“ fortalte Kaj til Cæcilie. „I næste Uge gaar jeg til Brasilien — hvordan gaar det ellers hjemme? Aldrig skal jeg glemme din Moders Hjælp i min trangeste Tid.“

Cæcilie fortalte om Signe, og Kaj lo haanlig. „Ja, det er en yndig Familie den Selkovske. Det er ogsaa min store Sorg, jeg kan nok skifte Navn, men jeg kan aldrig faa vasket af mig, at jeg er af den Slægt.“

„Jamen du er jo ikke saa meget,“ trøstede Cæcilie, „Mor sagde altid, at du ligner mest Tante Emmys Far.“

„Tak, Sillemor, Tak“ — Kaj rakte hende med spøgefuld Taknemlighed Haanden. „Du har taget en Byrde fra mit Sind, forlad mig, at jeg i Øjeblikkets Glæde kom for Skade at bruge dit gamle Øgenavn. — — — Kommer I ikke ud og besøger os paa

Skibet, inden jeg rejser, du og Mary! Pardon, jeg mente Frøken Faaborg?“

Mary krummede Halsen med slank Ynde.

„Og husk saa at skrive til mig — selv om der staar Sillemor bag paa, vil jeg være himmelhenrykt!“ Han lo, bøjede let og spændstigt sit store og velbyggede Legeme, saa gik han og Vennen.

Udenfor Huset i Fredensgade var en Mængde Unger forsamlede, Voksne begyndte at slutte sig til og en Betjent holdt dem fra Døren. Mary og Cæcilie, som hørte til i Huset, fik Lov at passere — Lugen til det lille Skur ved Siden af Trappen stod aaben, derinde i Halvmørket laa et mørkt, brungult Ansigt, de graa Skægtjavser var klæbede sammen i Klatter; Oscar Grøntmands Hoved hvilede paa en Sæk Kartoffler, Blodet var fra hans Mund løbet over Sækken og ned paa Gulvet. Han maatte være død forrige Nat.

„Kom,“ hviskede Cæcilie, „vi har ikke godt af at se det.“

„Aa nej, man bliver saa forvænt med Adspredelser i disse Forhold,“ hviskede Mary bittert.

De kom op i Stuen, Cæcilie saa sig om. „Her mangler noget! — — — Maskinen! Maskinen er stjaalen!“ raabte hun.

„Den er snarere sat ud,“ mente Mary erfaren.

„Saa har Far været hjemme,“ udgrundede Cæcilie.

Mary sad paa Sengekanten og saa sig trivielt paa Fattigdommen rundt om.

„Her er ikke meget morsomt du. — Hvad synes du, skulde jeg ikke springe over paa St. Hans Torv

og hente mine Kammerater, Studenterne du ved, som bor hos Spæksken, hvor jeg var?"

„Jeg tror ikke min Mor vil synes om det.“

Mary trak Næsen i Rynker. „Min Mor heller ikke. Men jeg er sulten. Og saa glemte vi da Elendigheden saa længe.“ — Og bøjet forover med de lange Ben hængende ned og Fingrene slynget ind i hinanden stirrende ned i Gulvet fortsatte hun tænksomt:

„Ved du, hvad jeg synes er værst, det er al den Pøbel, man kommer i Lag med. Som nu Spæksken. Foruden at hun vilde klø mig, beskyldte hun mig for Bedrageri, Tyveri og Uanstændighed, og Udtrykkene var derefter. Jeg kan finde mig i at sulte og have det fattigt inden Døre, men at gaa i Pjalter og bo i Hus med Gadens Ros, det er det, som er saa ækelt, for det gør simpel — — — Jeg vilde saamænd godt bestille noget, men jeg vil ikke skældes ud i beskidte Udtryk — se, der er igen et af Ordene jeg har lært“ — Mary sukkede — „og af den Slags er der mange.

Er det ikke din Moder, som er saa ivrig Demokrat?" — Hun saa spids og lysten frem. — „Var jeg raadende blot een Dag, saa skulde hele det Begreb, som kaldes Folket, stoppes i en Sæk og sænkes i Havet.

Hvordan skal man bære sig ad med at blive ordentlig gift?" — Hun løftede Hovedet, skød Hagen frem og stirrede op i Loftet. — „For det er jo det eneste Haab vi Pigebørn har. — — — Jeg ved ikke, om du tørster efter en Sporvognsskinneskidtskrabersvend?" — Hun rystede leende paa Hovedet og rejste sig. „Jeg gør det ikke da. Og leve til evig Tid

i det Selskab, det gør jeg ikke, koste hvad det vil.
Nu henter jeg Studenterne.“ — — —

Ud paa Aftenen kom Mary tilbage med to ganske unge Studenter, hver med Kager og Vinflasker i Lommerne, de var i løftet Stemning og lugtede af Øl og surt Rugbrød.

Studenterne sang og Mary sang — siddende paa Bordet, let fremadbøjet og med de sorte, lynende Øjne fulde af Humor sang hun:

Jeg var en Pige paa femten Aar
med sorte Øjne og krøllet Haar.
Ja, jeg var smuk og om Livet smal,
da tog min Moder mig med paa Bal.

For første Gang.

For første Gang.

En liden Løjtnant paa Ballet var,
han Ridderkorset paa Brystet bar.
Han talte til mig om Kærlighed,
undselig slog jeg mit Øje ned.

For første Gang.

For første Gang.

Mary accompagnerede Sangen med uimodstaaelig Mimik; da hun sang „Løjtnant“, satte hun hilsende 5 Fingre til Tindingen, med „Ridderkorset“ fulgte et Bravourslag mod Barmen, og ved „undselig“ sank de mørke Vipper ned over to dybe, tugtige Øjne.

Hun pustede ud. „Jeg kan den ikke korrekt, men jeg kan det meste“ — hun lo og kneb det ene Øje til — „og det vigtigste. Jeg har lært den af vores Bonne hjemme, hvor hun havde fisket den op, maa Gudene vide, men sandfærdig er den visselig.

Og snart han gjorde hos os Visit,
 han talte høvisk og ridderligt!
 Hvad Dyd og Pligter han foreskrev
 jeg glemte alt — og forført jeg blev.
 For første Gang.
 For første Gang.

De sidste Strofer sang hun med stigende Synder-
 inde-Betoning og med foldede Hænder. Hun snøftede
 voldsomt og gik saa videre:

Jeg saa i Spejlet med Sorg i Sind,
 at Uskyldrosen forlod min Kind.
 Og aldrig mer' jeg min Elsker saa,

Marys Øjne lynede af uartig Triumf, og Stemmen
 sank ned til en hemmelighedsfuld Hvisken:

men snart et Barn ved mit Hjerter laa.
 For første Gang.
 For første Gang.

Mary løftede Armene deklamatorisk indtrængende
 og sang klagende:

Tag jer i Vare I Piger smaa,
 at ej det andre som mig skal gaa.
 Men om en Herre til eder kom
 saa nægt ham straks, hvad han beder om.
 For første Gang.
 For første Gang.

Studerterne havde ikke klappet af, før Mary stod
 ude paa Gulvet, hun løftede Kjolen og strakte Benet
 sitrende frem som en Staalffeder, der tvinges ret ud.
 Saa gled hun over Gulvet som en Kat over spejl-
 blank Is, Haaret fløj til Siderne, den blaa Kjole

svansede, hele hendes Ansigt var vild Hengivelse i de graciøse Trin, hun ligesom kælede for hver enkelt Attitude. Det var Gracien, Elegancen og Finheden i Dansen, hun nød med opspilede Næsebor og lysende Øjne.

Under Klap og Bravoraab skyllede hun et Glas Caloric ned, Cæcilie blev saa anbragt i Baggrunden som Publikum, Studenterne snoede en Guldstol af deres Fingre og bar „den fejrede Varieté-Stjerne“ ind paa „Scenen“. Med et fuglelet Hop stod Mary paa Gulvet, nejede og hilste og kyssede, løftede en Flig af Kjolen højt op og snurrede rundt som en Papirmølle.

Varmen blev trods det aabne Vindue rent uudholdelig, blandet med muggen og sødlig Lugt fra Gaarden. Cæcilie slog Døren op ogsaa — og blev med et ganske klar. „Tys,“ hviskede hun, „det er Far — nede paa Gangen.“

Dybt nede i Trappegangens Mørke, bogstavelig som en Røst fra Graven, lød en hæs Ølstemme. „Værsgod, det er denne Vej — værsgod, Frøken — ja, du kender da Vej, Faaborg“

„Vel mødt paa Livet, min elskede Far!“ snøftede Mary forsorent. „Naa, lad os komme væk, han kan sladre til Mor.“

„Den Vej,“ hviskede Cæcilie febrilsk, „og ned ad den anden Nedgang.“ —

Da Selkov ravende aabnede Døren, sad Cæcilie med Fingrene i Ørene og læste Kursuslektier. Han var fulgt af Faaborg og en Dame i en sort, spids-skødet Trøje og en ildrød Nederdel.

Selkov sjanglede for at faa Toddyvand sat over.

Cæcilie maatte hjælpe ham — Gud, hvis han spurgte efter Signe, hvad skulde hun saa sige! Heldigvis var han da vist saa drukken, at han slet ingenting kunde huske. Hans store Hoved saa ud som en rød, ond-artet Byld med to smalle Sprækker, hvor noget lyseblaat flød langt inde som Vand i Bunden af en Grøft. Faaborg var derimod skrumpet ind, det falmende Tøj hang om ham, saa han kom til at ligne en langhaaret Landevejskøter, der krybende skuler efter et Spanskrør.

Damen havde siddet dvask og gabende for opknappet Trøje og med udspilede Ben, Toddyen gjorde hende kærlig og snaksom.

„Er det Ægtesengen, hvad Ernst?“ Hun tjattede med Skoen til Sengens Fodstykke, Saalen var hullet, den nøgne strømpeløse Fodballe stod ud som en lille, snavset Pude.

Cæcilie kunde ikke holde ud at høre paa hende, som hun sad der over sin Toddy, højrøstet og ævlet, saa hellere komme af Vejen paa en eller anden Maade. Hun smuttede ud paa Gangen, Jesus saa mørk, hun ligesom sank miledybt i Jorden, levende begravet! — Hist og her fra lukkede Stuer lød Hvin og Glasklirren, hun turde ikke blive staaende her paa Gangen, hvor hvemsomhelst kunde rave paa hende. Saa famlede hun sig med udstrakte Hænder og lukkede Øjne hen til Trappehjørnet, hvor Kalk og Affalddyngen laa — det gav et Sæt i hende, noget langagtig, fløjelsblødt snoede sig mellem hendes Ben og forsvandt. Hendes Hjerte bankede, saa hun svimlede, det var jo da bare Kattene! Naar hun krøb helt ind i Krogen, kunde ingen faa Øje paa

hende, Kalken var nok lidt haard at sidde paa, men herfra kunde hun i Fred vente, til Damen og Faaborg gik. — Hvor Faaborg var bleven grim, nu kunde det alligevel ses, at Svend lignede sin Far, stakkels Svend med den sære, raaskratne Stemme, der underlig nok altid fik hende til at tænke paa aabne Saar. — Hvad skulde der nu blive af saadan en sølle een som ham?

Aaaa — hun gabede, saa det knagede i hele Hovedet! borte i Mørket trippede det hurtigt, afdæmpet som Gummidupper mod Glas, noget strøg omkring hendes Knæ, blødt og slangeagtigt, og Knurhaar kildrede paa hendes Haand. Med et rask Greb fik hun Katten op paa sit Skød og kælede den i Ro, det var ligesom mere hyggeligt at sidde her med den snurrende Kat, saa var hun da ikke helt ene.

Aaaa — hun gabede igen — Hvad mon Gud — Aaaa — vilde gøre ved alle de Mennesker som havde — Aaaa — overtraadt alle ti Bud for Spiritus' Skyld? — — —

Hun for sammen med et Sæt, hun havde vist sovet og var vaagnet ved, at der nede i Mørket blev raabt „Cæcilie“ med Moderens Stemme. Skulde hun være kommen hjem. — Nej, der var helt stille, hendes Moder havde nok bare kaldt i sin Tanke. Det var ogsaa grimt, som hun havde baaret sig ad i Aften, blot fordi hendes Moder var væk; hun skulde aldrig lade sig forlede af Mary mere, men passe sine Lektier meget bedre, arbejde ihærdigt ligesom Moderen, saa kunde hun vel nok skaffe hende den Glæde, at hun blev en pæn Pige.

Aaaa — det peb i Kæberne, saa søvnig var hun

— nu sov hendes Mor i en god Seng ovre i Malmø,
og Signe sov ogsaa nok, det var rart at vide.

Aa-aa — det trak helt om i Øjnene, saadan gabede
hun. — Hvor Kaj var bleven smuk — bare hun
ikke havde været saa hjulbenet. — — — Aa-aa —
nu var hun lige ved at glemme sin Aftenbøn for
bare Gaben. — Fader vor — du som er i Himlen
— — hellige vorde dit Navn — — — tilkomme
dit Rige — — — — ske din Vilje hroff, puh
— hroff puh — — — — — — — — — — — — — — — —

SEKSTENDE KAPITEL

Pastor Andreas Hartmann kom fra Begravelse og gik over Fredens Bro, han havde to smaa tjenstlige Forretninger at afgøre, inden han gik hjem til Middag.

Hvor Vinden var bitter! — nede i Byen ringede et Kirkeuhr 2, om en god Time var hvert Skær af Sol forbi. — Godt at han havde en varm Pels paa, han havde hverken Tid eller Raad til at paadrage sig en Forkølelse.

For i den kommende Tid behøvede han netop alle sine Tanker friske og alle sine Kræfter brugbare i al deres Udstrækning, for nu skulde der gøres noget.

Vilde ingen anden, saa vilde han — vise Vej ud af den gamle Slendrian.

Det var maaske netop ham, der var ventet paa. Havde han ikke lige siden sine Drengaar følt den bævende, kriblende Trang til at sige, saadan skal det være! vil I lystre! jeg er Herrens Statholder paa Jorden. Netop det trængte Danmark til, en myndig Hævder af Aandens Rettigheder, her sad

Kirkens Spidser og lod sig trille og ælte som Smørkugler af den verdslige Øvrighed i Stedet for det burde være omvendt.

Hvor han havde ventet i disse tre Aar, siden der blev begyndt paa Bygningen af den nye Kirke, som mest var opstaaet ved nidkære Kvinders Arbejde — Ja, han havde da heller ikke selv sparet sig, hverken paa den ene eller den anden Maade. Det havde slet ikke været saa let i al Stilhed at rotte alle disse Momenter af Kvinder sammen til en kompakt Magt, som satte igennem at han blev Præst ved den ny Kirke. Det var et godt Spring han der havde gjort, kunde det blive saadan ved, saa . . .

Hans Moder havde nu ogsaa hjulpet ham udmærket som en Slags Administrator over de andre — Kvinder var i det hele taget en ganske fortrinlig Trappestige, naar man blot forstod at lægge dem i Trin.

Der strøg en Arbejder forbi og puffede ham over mod Rækværket. Munden strammedes bidende — en af den kommende Tids Medsnakkere, det socialistiske Pak, men de skulde komme til at bides med ham om Magten.

Vilde de Krig, velan, han gik ikke af Vejen for noget. Intet Middel skulde forsømmes, ingen Kræfter spares, før Danmark havde en Kirkemagt igen, der bød Verdslighedens Haandhævere Spidsen — og som Leder og Styrer af den Magt skulde en myndig Herre. Der burde startes en hel ny Kirkeordning, indføres en Art Over-Biskop, der alene havde det Hverv at holde de andre Biskopper i Tømme og gennem dem Provsterne og videre til Præsterne. —

Saadan et uhyre, mangetømmet Spand var nok værd at køre.

De skulde faa noget at vide, de skulde faa noget at vide, alle disse højbenede Kirkefjender, der sad i gode Embeder rundt i Landet, de skulde komme til at neje sig, i Knæ for Kirken eller ud af Embedet — og alle disse Smuds-Skribenter i Bøger og Blade skulde faa Besked, Bogmarkedet saa rent som et Alterklæde eller ikke en Pen til Papiret. Og de nye Herrer, Folket, skulde en Gang for alle faa at vide, at Folket ingen Stemme har, kun Gud den almægtige har Stemme og taler alene gennem sine Statholdere paa Jorden.

Den Magt over Sind og Forhold var til at erobre, det gjaldt blot at finde den rette Vej — Vejen var Privat-Livet! Intet havde Menneskene den Respekt for som Angreb paa deres Privat-Liv, det var som at angribe Fjenden i Hjertet, skabe Forvirring og Angst og seire. Og ingen havde som en Præst Lejlighed til at kigge Folks private Liv efter i Sømmene og tage dem der, hvor de var ømmest. Det skulde for Eksempel skrives med store fremspringende Tal paa Attesterne, naar Børn var født før Ægteskabet, det vilde vende Folk af med den let-sindige Trøst: skit vi kan gifte os senere, naar vi faar Raad. Og ved Jordefærd skulde det siges uden falsk Hensyntagen, hvad Mand den Døde havde været — Ja, netop det var Vejen, Kirketugt gennem Privat-Livet — Vejen til fornyet Magt!

Og naar ikke andet hjalp, saa Helvede som sidste Trumf!

De vidste godt, hvad de gjorde, de gamle Kirkens

Mænd, der foranstaltede Autodaféer; det Folk der fra aaben Plads havde set de Rædsler, de mødte ikke op næste Søndag med kirkefjendtlige Faner!

Mere Tugt! Mere Tugt! Det var Tidens Trang.

Pastoren var kommen godt op i Ryesgade, han gik ned i en lille Kælder for at spørge sig for — der var en livlig frivolt Kvindeskvalder i Gang netop da han aabnede Døren. —

Der blev gravtavst, da den høje sorte pelsklædte Skikkelse sænkede sig ned ad Trinene, og der lidt efter viste sig et blondt Fuldkæg og to lyse, spidse Øjne grønlare som Istapper bag glimtende Guldbriller.

Han saa et Øjeblik kuende ud over Kvindekoret, og saa sig derefter paataget undersøgende rundt.

„Jeg syntes, jeg hørte Satan le.“

Der begyndte en knistrende Uro — saa traadte et lille Kvindemenneske, magert som et Hønseskrog og med brøsig Humør, i fjendtlige Gadedrenge-Øjne et Par Skridt frem.

„Ja, jeg he'r nu Madam Fredriksen, saa mej var'ed inte.“

Det skrattede dæmpet i Kredsen, Præsten afbrød med kold Fatning.

„Bor der en Familie Faaborg her i Huset?“

Konen ved Rullen saa op og svarede høfligt: „Ja, men det er ovre i Baghuset paa tredie Sal, højre Gang.“

Et Øjeblik efter var han derovre — puh, hvor her lugtede. Man skulde tro at Katte holdt til under hver eneste Afsats, svedige Børnestrømper til Tørre paa det usle Gelænder fra Kælder til Kvist, og Til-

beredning af Hyldete i hvert eneste Køkken — saa besynderlig sammensat, ram og lummer, var Luften her.

Fru Faaborg lukkede selv op, han kunde se ind i en mørk tom Stue; hun gjorde ikke Mine til at lukke ham ind, hun saa kun paa ham med det gamle, dristige Ørneblik. Mager havde hun altid været, nu lignede hun en svajende Løgstængel med stort Frøhoved.

„Kan desværre ikke byde Pastoren ind, min Datter er ved at gøre Toilette.“ Den gamle Spot laa endnu i Stemmen, kun bitrere, drøbende bitter.

„Men jeg *maa* tale med Dem Frue“ — Pastoren sænkede Stemmen lidt „i Egenskab saavel af Deres Præst som af gammel Ven. — — — Alle Mennesker siger, Fru Faaborg, at De har brudt Deres hellige Ægteskabsløfte og

Blikket i de store Øjne blev som et tirret, blodtørstigt Vilddyr, griskt, ondt, Underlæben skød sig op, mens hun langsomt sænkede sig forover — Præsten veg tilbage.

„Betænker De Fru Faaborg, hvad det er for et Eksempel for Deres Børn, eller hvad Forargelse De vækker ved Deres Vandel“

Fru Faaborg spærrede Øjnene helt op — uhyggelige, spillende som en Vanvittigs. Glasuren der engang havde omgivet hendes kantede Fremtræden, med en vis Ynde, havde Fattigdom og Nød ætset bort, som Fugt og Rust ætser Forgyldning af et gammelt Smykke. Hun stod tør, kantet og lang midt i Døraabningen til den tomme Stue og lignede mest en stor tobaksgul Hugtand forrest i en ellers tandløs

Mund, det eneste der er bleven tilbage af et for dums stærkt og fuldkomment Gebis.

Hun betænkte sig et Øjeblik, saa saa hun Præsten lige i Ansigtet.

„Og selv om saa er, hvad i Verden kommer det Dem ved? — Er det som Tak til alle de farisæiske Himstregimster, der skaffede Dem Embedet ved den nye Kirke, at De nu løber rundt som en Rottehund og snuser til alle Døre, Farisæerkoret har betegnet som mislibige!

Forargelighed — pyh! Hvad kalder man det, naar en Mand gifter sig med en Pengesæk og faar Bastarder med Gulddalere. — Kom ikke i mine Af-færer, højstærede Hr. Josef, saa kunde jeg ogsaa begynde at udpege Mislibigheder“

Inde fra den anden Stue lød en klagende, svag Barnestemme, saa tynd og opslidt som en gammel Bjælde. Fru Faaborg traadte lidt tilbage. — „Men jeg siger eder, at hver den som ser paa en Kvinde for at begære hende, har allerede bedrevet Hor i sit Hjerte. — Kan De huske, hvem De engang begærede, Josef?“ Hun knaldede Døren i, men aabnede den straks igen paa Klem. „Hvis De var kommen for at se til mit Barn, der er ved at dø, saa skulde De kommen ind — men den Slags interesserer Dem vist ikke.“

Pastor Hartmann hørte hende laase, han stod lidt, inden han overvandt sig til at gaa, noget i ham protesterede mod at finde sig i det Resultat. — Laa Barnet for Døden derinde, saa var Tidspunktet jo lidt uheldig valgt, men hvem kunde ane det — skønt forresten, aldrig var Folks Sind mere mod-

tageligt end netop under saadanne Omstændigheder, af samme Grund glemte Fru Faaborg maaske netop ikke den Lære, hun havde faaet i Dag. — Tilfældet var sandelig kommen ham til Hjælp.

Nu havde han kun et Svip ind til en Familie i Fredensgade, her kendte han Vejen og gik lige ind. En imponerende Flok af Børn samlede sig om to Mødre og dannede to uappetitlige Tableauer.

Han saa sig om. „Er hun ikke kommen hjem endnu?“

„Nej — jo“ — Konen trak paa det. — „Hun er rendt igen.“

„Og De holdt ikke paa hende? — Jeg troede virkelig, det laa Dem selv som Pigens Moder paa Sinde, at Politiet ikke bliver underrettet om hende. Men det vil det ende med, saa mange Klager, der er indløbet til mig om hendes usømmelige Fremfærd.“

Konen kviede sig. „Det er jo ikke saadan, naar der ingen Mad er i Huset, saa render hun for at bjerger sig noget. Og nu har vi jo saa mange at forsørge, da min Søsters Mand her er rendt fra hende til Amerika med et andet Fruentimmer.“ Konen slog ind paa det nye Thema med en Ivrigheid, der forraadte hendes Glæde over at have fundet en pas-sabel Udgang

Pastoren saa paa sit Uhr — et stort tungt Guld-
uhr, en Gave fra hans Menighed — han kunde lige naa hjem til Middag, og Fru Alvilda holdt ikke af at vente. Men han kunde ikke finde et Hul i Konens Veltalenhed, som han kunde smutte ud af.

Stuen var et Rod af Fattigdom i en lummer sød-

lig Atmosfære. I det ene Hjørne under det skraa Vindue laa en Dynge Pjalter, formodentlig Natteleje for den ene Familie, ved den modsatte Væg en Seng dækket med Resterne af et sort, vatteret Tæppe, grønligt af Ælde. Under Sengen stod en blaa, øreløs Smørkrukke, paa Væggen hang et bleget Olietryksbillede af Kronprinsen og i Vinduet et pæreformet Prisme, stor som en Næve, rimeligvis fra en Kirke-Lysekrone. Vintersolens sidste Straaler brødes igennem det og strøede en Overdaadighed af gule, røde og violette Lyspletter ud i Stuen, en gul Plet faldt paa den blaa Krukke, en hel Samling faldt paa Kronprinsens Ansigt og farvede hans Næse grøn, en dyb orange faldt paa Gulduhret i hans Haand, Reflekset sitrede op i Pastorens strenge Ansigt, der som altid var lukket i Kaldsfølelsens tunge Ansvar — — Han kunde mærke, at Middagstiden var inde, han følte sig saa tom i Maven — — —

..... „og kan De tænke Dem, Hr. Pastor, saa la'r han min Søster te'baves med Børnene, uden de har Klæ'r paa Kroppen, og Huslejen var ikke betalt“

— — — — Pastoren rystede indigneret paa Hovedet — nu stod det lange Spisebord opdækket, Dugen gik helt ned til Gulvet, og nu kom Pigen ind med Kartofflerne, det røg fra Fadet, de laa der dampende varme og hvide som Melkugler. Saa kom Stegen, den røde, blodige Kraft sivede ud og flød over Fadets Bund, den brune Steg laa som et Delikatesse-Bjerg midt i det røde Hav. Foran hans Moders Plads ved Bordenden laa vifteformig udbredt Anretterknive og Gafler, — — — —

. . . . „og den Da' han rejste købte han en graa Ulster til Kæresten, mens hans for Herrens Alter viede Ægtehustru kan gaa saa nogen som en flaaet Kat“

— — — — den store Sølvpotageske dannede Viftens Midtpunkt, de smaa Sauceskeer med snoede Skafter Fløjene. Paa Væggen vis-à-vis den lyse Kæmpe-Buffer hang det store Kobberstik af Frelseren, hans bøjede Hoved med Tornekronen sank træt ned, og bedrøvet til Døden saa det milde Blik ud over det rige Spisebord — — — —

Pastoren skræmmedes op ved et Hyl fra et lille Barn henne i Kludedyngen, Moderen afbrød sin omstændelige Beretning for at lægge det til sit indfaldne, slapt nedhængende Bryst — den sidste Rest af Sol sank under Genbohusets Tag, Guldregnen fra Prismet blegnede, og Præsten puttede sit Uhr i Lommen og gik.

Aa, hvor den kolde, stille Vinterluft var en Husvælelse for Lungerne at boltre sig i ovenpaa det — nu hjem at spise, saa havde han en lille Prædiken at skrive til et af de smaa Missionsblade — og saa Selskabet i Aften — — — — —

En Timestid efter sad han ved sit store Mahogni-Skrivebord, Brudepresenten fra hans Hustru, han skulde fatte sig i Korthed, havde hans Mor bedt ham om, Gæsterne kom maaske tidlig. Det var nu ogsaa bare en lille Fortale til et af de smaa Flyveblade, der deltes ud i Fattig-Kvartererne.

„Mellem Menneskets Forstand og Menneskets Lydighed under Troen har der altid været og vil der altid være en Kamp som mellem Djævelen,

den store Røverhøvding fra Helvede og Jesus, der var vort største Eksempel paa Lydighed.

Den menneskelige Ærgerrighed vil op — op — hvad det end skal koste, Penge, Ære Magt vil den — men den glemmer at den regner med den lille Tabel: Røverhøvdingen.

Guds Børn kendes derpaa, at de regner med den store Tabel: Jesus Christus! De staar ganske stille der nede, hvor Gud har sat dem, i ydmyg Tro paa *hans* blodige Offer, der var den ydmygste af alle.

Giv intet! raaber den lille Tabel og fatter krampagtigt om sit Gods. Men den store Tabel: giv alt og følg mig; det er bedre at leve sit Liv i Ydmyghedens Dale end forskertse sin Sjæl paa Magtens Tinde

Det bankede og paa Pastorens „Kom“ traadte en Mand i velholdt Arbejderhabit ind, han saa renvasket ud, og Haaret sad endnu i Striber efter en en vaad Kam. — Han var fulgt af to ældre Mænd ogsaa i Søndags-Habitter.

Det var en Brudevielse, som den unge Mand kom for at bestille.

Andreas Hartmann saa skarpt og søgende paa det unge, alt andet end ydmyge Arbejder-Ansigt — saa huskede han.

„Jeg syntes jo nok, jeg skulde kende Dem, De bar Afholdsforeningens Fane ved Olaf Larsens Begravelse; er De i den Forening endnu?“

„Ja.“

Pastoren lagde sig tilbage og smaa-huggede med Papirkniven paa Bibelbindet. „Sig mig, har De aldrig

tænkt paa, at I daglig begaar en Synd med at samle Proselytter til jeres Afholdsforening?

For det er et Mistillidsvotum til Gud!“

Hartmann bøjede sig forover og blev mere indtrængende i Tonen, da ingen af Mændene svarede.

„Ingen Spurv falder til Jorden uden Guds Vilje. Tror I da, at en Mand forfalder uden Guds Vilje? — — — Der er ingen Tillid til Gud i Folk, det er vor Tids store Ulykke, Folk tror, de er voksede fra deres himmelske Børnesko, nu vil De rigtignok lave al Ting bedre end deres gamle Fader deroppe. Og saa skal de have Afholdsforeninger, Assuranceforeninger og Fagforeninger, altsammen for at sikre sig Føden.

Hvis De havde lidt mere Tillid til Gud, tror De saa ikke nok, at De“ — Pastoren smilte spøgende — „fik hele Munden fuld?“

„Jo, af Jord,“ svarede den unge Arbejder kort, „naar vi laa i Graven.“

Hartmann lagde sig tilbage igen, fornærmet over, at Arbejderen ikke slog ind paa den af ham anslaaede Tone. Men han kunde ellers godt faa det med Alvor.

„Naar et Menneske ved sin Konfirmation har givet sig i Guds Varetægt, og Gud har taget det Løfte af ham, at han ikke besmitter sit i Guds Billede skabte Legeme med nogen Last, deri indbefattet Drukkenskab, hvad Brug har han da for Afholdsforeninger? — Er det ikke at berøve hans Konfirmation dens Betydning og detronisere Gud?“

Arbejderne saa ud som de af Høflighed ventede indtil Præsten vilde gøre sig færdig og fastsætte Dagen for Vielsen, saa de kunde komme af Sted.

„De tror maaske ingen Gud paa?“ spurgte Hartmann med begyndende Irritation den Unge.

„Det bliver min egen Sag, Hr. Pastor.“

Andreas smed Kniven. „Det bliver sandelig ogsaa min, naar jeg skal vie Dem. Tror De, at jeg kan forsvare at vie — i Kristi Navn — en Hedning?“ kom det heftigt og stødvist.

„Det bliver Deres Sag, Hr. Pastor.“

„Jamen jeg gør det ikke!“

„Tak, saa er det godt!“ Arbejderne rejste sig, den Unge fortsatte. „Jeg skal sige Hr. Pastoren, at jeg vilde helst have den borgerlige, men min Kæreste vilde helst have den kirkelige, fordi hun er gudelig, hvad der jo bliver hendes Sag. Men hun gik ind paa, at hvis Pastoren gjorde Vrovl, som han plejer, saa maatte jeg melde os begge ud af Kirken, og saa tager vi den borgerlige.“ — Han spillede af Triumf, den unge Kanalje. — „Farvel Hr. Pastor.“

Andreas Hartmann blev ved at gaa op og ned, frygtelig irriteret — saadan en Slubbert — fræk Slyngel — det var paa Tide, Folk fik lært Lydighed under Troen.

„Hvad vil du? — gaa ind til din Mor!“ En lille Pige paa 7 Aar med hele Overkroppen hylstret ind i Bandage og Jernskinner op langs de spinkle Ben, var langsomt kommen juntende lidt frem i Stuen. Hun saa op med et Par ydmyge, gammelagtige Barneøjne.

„Jeg skulde sige fra Bedstemor, at du skulde begynde at klæde dig om, for der var kun en Time til de Fremmede kommer.“ Saa vuggede hun ud igen, saa hurtig hun kunde.

Sarah havde gennem sin Mand faaet en Invitation til Hartmanns til i Aften, hun var helt rørt, det var første Gang siden deres Fattigdom, at hendes Mands Slægt viste hende en Opmærksomhed.

Allerede i Entréen vejrede Sarah en egen fornem Lugt, en vis afdæmpet Stilfuldhed over hele Arrangementet. Indtrykket tog til inde i Stuerne, hvor en diskret Duft af blege Vinterblomster blandedes med svag Røgelse-Parfume. Fra de to store Pendant Staa-lamper med Skærme af stram, orange Silke flød et blødt, solnedgangsagtigt Lys ud over den store Stue og brødes i de tykke Spejle, i Sølvsatserne paa de mælkehvide Marmorborde, i de Hundreder af Prismes paa Bordlampen og Væg-Kandelabrene. Det gusnede lidt i Sarah ved Tanken om hendes egen klamme Lejlighed i det raa, nybyggede Hus ude paa Østerbro — saa søgte hun Skjul i et Hjørne for at dække sin Ryg, hvor Kjolesømmene var begyndt at trevle ud.

Fløjdørene stod aabne igennem hele Lejligheden, der længst ude smukt og stilfuldt var afsluttet med en næsten alterlignende, rigt udskaaren Buffet fra Gulv til Loft. Hylderne paa Siderne og selve Overpladen syntes at maatte synke under Vægten af Sølvtoj Kander, Bægre, Lysestager, Frugtknive o. s. v. det hele var ordnet med juvelermæssig Plads-Økonomi og Effekt-Sans.

Lænet op til et stort Bogskab med Rækker af pragtindbundne Bøger stod Frits Selkov — elegant og præsentabel. Det stod at læse i hver Mine, hvor han nød Velstanden og Familieskabet og vilde gøre det Ære ved ulastelig Gentleman-Holdning. Fru Al-

vilda fejede under velafpasset Værtinde-Travlhed Tæppet med sort Silke, i den smalle Rokoko Sofa betrukket med blegblaat Damask sad Aftenens egentlige Værdi Grev Hagen, den sidste uvurderlige Tilvækst til det ortodokse Parti. I den til Sofaen svarende, blegblaa Rokoko Stol sad Værten selv, den unge Pastor, ved Siden af ham sad Fru Rebekka, hendes lille Græshoppe-Skikkelse druknede i to uhyre Balloner af perlegraa Fløjelsærmer, Armen fra Albue til Haandled var knappet stramt ind i en Silkemansket og lignede et Penneskaft. Hun havde lagt den smalle, gule Barnehaand over sin Mands, og han klappede den i Tanker, det virkede overordentlig idyllisk i det bløde, hyggelige Hjemmelys. Ved den anden Side Sofaen havde Valdemar Selkov taget Plads med sin Adoptivdatter; Dorthea havde sin lange, sorte Konfirmationskjole paa og mange nystraalende Guld-Presenter.

„Dorthea — Dorothea — det betyder Guds Gave,“ smigrede Greven, og Dorthea sænkede Hovedet med den snorlige Skilning gennem det blonde Haar, Vipperne sank ned over to blysomme Ungpigeøjne.

Greven saa fra den unge, stærkt byggede Pige til Fru Alvildas store Frueskikkelse. „Forbavsende Familie-Lighed“ begyndte han, men maatte bryde af for at takke den unge Pastor, der med elskværdig Skyndsomhed gratulerede i Anledning af den unge Grev Hagens Bryllup — han havde set det i Bladene.

Rundt i Stuen sad forskellige ældre og yngre Damer, samtlige Munde var let tilspidsede i grevelig Retning, og samtlige Øjnes egentlige Hvilepunkt var

det grevelige Aasyn. Paa en Hjørne-Kanapé sad Fru Ifigenia dobbelt rank ved Siden af Fru Emmys sammensunkne Figur. Fru Ifigenia var i sort Uld, uden Besætning, uden Smykker, kun det store graverede Sølvkors paa Brystet.

Sarah fik behændig skubbet sig langs Væggen til sine to Svigerinder, og lidt efter kom Frits Selkov dansende i sirlige Pas over Gulvet.

„Smuk, Kjole, ikke?“ hviskede han til Sarah. „Min Smag! Ifigenia vilde haft Besætning, men jeg sagde: Ingenting! Skal den være enkel, saa skal den være, og saa skal den være søgt enkel, ellers tror Folk, det er Fattigdom.“

Sarah trak paa Munden, vilde han nu ogsaa til at spille Grand-Seigneur for hende, hun som havde sidet ude i deres tarvelige Hjem sammen med Ifigenia, naar han havde sine Rase-Anfald . . . I det samme saa hun Fru Alvilda vende sig til Ernst.

„Du er da vel ikke bleven en Frafalden, Ernst, det er saa længe siden, vi har set dig til vore Midtage?“

Sarah blev nervøs — vidste Svigerinden hvad hun gjorde, Ernst havde været ævlesyg hele Dagen og havde, skønt han skulde til sin Familie, drukket noget til Morgen.

Men Fru Alvilda ventede ikke paa Svaret, Spørgsmaalet var stilet med en bestemt Hensigt for Øje. Hun vendte sig elskværdig til Greven.

„Jeg skal sige Hr. Greven, det er nemlig en Tradition vi har vedligeholdt fra vort Hjem, at vi hver Søndag samles hos min ældste Broder til Middag. Og jeg er nærved at tro, at det skyldes de Sammen-

komster i Alvor og Andagt, at Familien har holdt sammen som den har, er bleven sig selv tro i gode som i onde Dage og hvad der er det vigtigste, altid har bevaret sin Kristentro, sin inderlige Pagt med Gud.“

Greven løftede sit trætte Ansigt og svarede med en høflig Formel, alle Nipsgenstandene rundt i Stuen, ældre som yngre, inddrak i Tavshed Nektaren fra den grevelige Mund.

Sarah fik mere og mere Fornemmelsen af at være Genstand for Stuens Undersøgelse, de spidse spejdende Øjne spurgte hen mod hende: er det en af vore? — Og lidt efter mærkede hun paa den tiltagende Afstand mellem hende selv og de øvrige kvindelige Gæster, at det græsselige Ord, Spiritist, der var værre end det uartigste Ord, maatte være eksploderet et Steds og have spredt sig i Stuen. Da man trak ind i Spisestuen bemærkede hun, at en lille vims Kakerlak i gammelt, brunt Silke hummede sin Stol et helt overflødigt Kvarter fra hendes; det overflødige Kvarter ranede hun fra Fru Rebekka, de to Fruers Albuer laa under hele Maaltidet i stadig Konflikt. Sarah talte sagte med Fru Ifigenia, der havde taget det Parti at holde sig sin Mands Slægt fra Livet ved en stilfærdig Hensynsløshed.

Frits holdt Tale for sin kære Vært, som han med Stolthed kaldte sin Nevø, det var ham saa stor en Glæde, at den anerkendte uforfærdede Stridsmand var udgaaet netop af den Selkovske Slægt, der — han smilte elskværdig undskyldende — netop var bekendt for sin Uforfærdethed og sin ubøjelige Vilje. Han for sit Vedkommende var derfor ikke i Tvivl

om, at hans kære Nevø nok vilde faa sine dristige Ideer for Guds Riges Sag sat igennem. — Og nu mens han var oppe, havde han en varm Tak at forebringe sin Nevø — Stemmen blev sløret og blød, og Øjnene fugtige — Hvad Menneske havde han ikke været, da hans Nevø en Dag tog fat paa at tale alvorligt om hans Sjæl, ingen Slethed havde den Gang syntes ham for stor, men da drømte han om Natten, at han var ude at sejle paa et stort Hav og var lige ved at drukne, Havet var hans Synd, som han var lige ved at omkomme i. Han stod straks op, lagde sig paa Knæ og bad

Dorthea bøjede sig bag Ifigenias Ryg og hviskede til Sarah: „Onkel Frits søger Plads som Kasserer ved det nye Bibelselskab.“

Fritses Tale gav Signal til en Mængde Omvendelseshistorier, den ene mere øjensynlig fraovenpræget end den anden. Kakerlaken fortalte livligt Fru Rebekka, at netop den 21. Marts 1891 Kl. 10 om Formiddagen lige udenfor Slotskirkens Portal fløj Djævelen ud af hende og Jesus fløj ind, og hun var omvendt.

Sarah vendte sig drilsk til hende. „Men Gud Frue, De er jo Spiritist, De mener, at De var besat af en ond Aand, men den for ud og ind for en god.“

Den lille omvendte Kakerlak sprællede befigget og saa saa fornærmet ud, som Sarah havde beskyldt hende for Barnemord.

Alt levende i Stuen blev med et lammet i lydhør Andagt, alle Gafler holdt stille, hvor de lige var naaet til, over det hele faldt en stum Ubevægelighed som i Torneroses fortryllede Slot.

Greven havde slaaet paa sit Glas.

Han vilde blot i Korthed ønske vedblivende Lykke og Velsignelse over den her forsamlede Selkovske Slægt. Det var en af de Familier, som var den bestaaende Morals og den rette Kristendoms Piller. Fandtes der mange af den Slags Slægter, saa vilde den gode gamle, fra Fædrene arvede, Moral og den rette Tro aldrig røkkes i sin Grundvold, men blomstre i Sandhed og Inderlighed til Velsignelse for Mennekesslægten.

Alle Selkoverne havde fugtige Øjne — ogsaa Dorthea.

Endelig hævedes Bordet og Strømmen af kvindeligt Nips med Greven i Spidsen flød tilbage til den orangefarvede Stue. Sarah foreslog et Vindue op, her var saa trangt — næsten ikke til at aande.

Greven saa paa hende med Øjne der var runde og blaahtvidt blakkede som Underkopper af københavnsk Porcellæn. Han oplod sin Mund.

„Guds Ords Lugt støder de vantro.“

„Amen,“ svarede Pastor Hartmann.

Greven var synlig opstemt efter Bordet, han klappede faderligt sin unge Vært paa Skulderen og bifaldt uden Undtagelse alle hans strenge Forholdsregler mod Uanstændighed i det private Liv.

„Jeg synes aldrig han prædiker om andet,“ hviskede Sarah.

Fru Ifigenia saa med uendelig Foragt hen til den Selkovske Familie, der for Øjeblikket dannede Æresvagt omkring den adelige Uvurderlighed. — „Den ved bedst hvor Pælen sidder, som selv har den i sit Kød.“

„Forstaar du?“ hviskede Sarah igen, „at de *tør* beskære Guds Alkærlighed med et Helvede?“

Fru Ifigenia saa igen derhen med samme ringeagtende Lede. „De — de har ikke mere Begreb om Gud, end den Hummer-Maionnaise, vi spiste før.“

Pastor Hartmann fortalte om den unge Arbejder, der om Eftermiddagen havde forlangt Vielse og var gaaet igen med en Uforskammethed — lige hen for at ordne sin borgerlige, desværre fuldgyldige Vielse.

„Der ligger hele Ulykken,“ sluttede han. „Man faar aldrig Krammet paa dem, saa længe de uden videre kan faa en retsgyldig borgerlig Vielse“

Til Slut knælede hele Forsamlingen — der var en stærk om end diskret Brusen af Silke, da alle Roberne foldede sig ned over Tæppet — i Bøn for den borgerlige Vielses snarlige Ugyldighed og andre Sagen tjenlige Reformer. — — —

Sarah og Selkov var ikke saa snart alene paa Gaden, før han begyndte at ævle sig ind paa hende med Ondskabsfuldheder, han havde holdt sig saa længe, at han var syg efter at gøre Fortræd.

Da Folk begyndte at lægge Mærke til dem, gik hun over paa den anden Side Gaden, der fra saa hun ham springe i en Sporvogn og køre bort. Hvordan skulde hun nu komme ind hjemme i Lejligheden — og hun havde ingen Steder at gaa hen. Sneen sang under hendes Føder, og Maanen lyste med en Klarhed, der umuliggjorde, at hun kunde gemme sig noget Steds, hun maatte gaa og gaa — og hun blev ved at gaa tilsidst som i Blinde — — — Hvad havde hun dog gjort, at hun skulde blive ved at

lide? Var det hele Takken for at gøre det, man ansaa for Ret? Skulde hun hellere ladet syv være lige og levet med ham saa drukken som han var, glemte Fornedrelsen i Armene paa Andre, dækket den ene Skændsel med den anden.

Nej og atter nej, det var ikke saadan at ondt skulde betales med ondt, Skam med Skam, Sædelighedsmord med Sædelighedsmord, hun maatte have handlet rigtigt, om hun saa ikke fik det at se paa denne Side Døden. — Hun havde sat sig for at gøre et Menneske ud af ham, og det var som om hun havde faaet Djævelen selv imod sig, som om alle de døde Drukkenboltes Aander var kommen frem fra deres lyssky Opholdssteder for at holde deres Bytte fast.

Hvad Liv kunde de ikke have ført, om han havde været ædruelig. —

„Lad det snart faa en Ende, Gud,“ hviskede hun ud i den kolde Maaneskinsnat, blev ved og blev ved „Gud, Gud, lad det faa en Ende.“

Først tidlig om Morgen kom hun ind, Huset beboedes af smaa, stræbsomme Arbejderfamilier, der tidlig gik ud. Døren til deres egen Lejlighed var ogsaa aaben, Selkov maatte været gaaet igen og have glemte at lukke — i sin Seng paa Stolene sov Cæcilie.

Sarah var begyndt at klæde sig af, da hun hørte ham komme tilbage, hans onde Lune havde ikke fortaget sig, tvertimod han havde aldrig været saa voldsom før. Han huggede bragende Døren ind mod Væggen ude i Entreen, stampede saa det sang i Væggene og brølede som om han vilde sprænge sin Strube:

Jeg vil slaa dig ihjel, jeg vil slaa dig ihjel!“ Netop som Sarah bøjede sig over sin Seng, væltede han sig over hende, hun tabte Fodfæste og kom til at hvile med Maven mod Jernsengens skarpe Kant. Hun hørte ham brøle, mens han byltede Sengeklæder og Tæpper over hendes Hoved og knuste det sammen om hende: „Jeg skal kvæle dig, jeg skal kvæle dig“ — fjernere og fjernere „Jeg skal kvæle dig!“ — — — og helt langt ude et Steds Cæcilie raabe om Hjælp og dundre paa Døre Hun kom til sig selv ved et forfærdende Spektakkel, Stuen saa ud som kulegravet og 4 halvpaaklædte Mænd var i Kamp med et fraadende, desperat Dyr. Tilsidst fik de ham kastet i Gulvet, svinebandt ham og rullede ham ind i et gammelt Gulvtæppe. Han blev ved inde i Tæppet at brøle som en uvan Okse og gjorde uvilkaarlige Kraftsæt som en Fisk paa Landjorden.

Ude i Køkkenet var en af Mændene ved at vaske sig, Blodet flød fra hans kløvede Læbe, han tog sig det ikke videre nær, men gav Sarah gode Raad. — „De maa se at faa ham spærret inde, Manden har jo vitterlig Dille — og det var jo et ufejlbarligt Mord, hvis ikke der var kommen Folk til“

Op paa Formiddagen hjalp Cæcilie, inden hun gik i Skole, sin Mor med at trille Selkov ud af sit Svøb, løse ham og bære den store, sovende Mand i Seng.

Ud paa Eftermiddagen vaagnede han, Sarah sad ved Maskinen og syede Bluseliv fra en Forretning. Han laa og grundede, aabenbart huskede han taaget, hvad der var sket, hans Blik faldt paa det frem-

mede Tæppe og Strikkerne, som Sarah med Vilje havde ladet ligge. Han klædte sig paa i Tavshed og gik ud — en halv Time efter kom han tilbage med en Pakke, det viste sig at være en Gryde, som Sarah i lang Tid havde savnet. Han stillede den hen foran hende, i den glacerede Bund laa en Seddel.

„Tilgiv Sarah og til Lykke paa din Fødselsdag.“

Sarah vendte og drejede Sedlen, til hun ikke kunde se Ordene for Taarer. — „Gud give du mente det, Ernst.“

Saa gik han lidt efter til Lageret, hvor han var Sækkebærer, han lovede at komme tidlig hjem at spise, inden Signe skulde bort — hun skulde komme til sin Mors Fødselsdag, havde hun lovet.

Cæcilie kom fra Skole og Signe kom hjem, og det blev over Spisetid, men han kom ikke. Sarah satte sig træt ned paa Køkkenkassen utilpas efter den gennemvaagede Nat, Cæcilie slog Køkkendøren vidaaben. —

Saa kom han, Sarah saa det nervøse, ophidsede Pigebarn blive hvid som Kalk og komme til at ryste over det uventede, at han kom ædru og fredelig ind.

Efter Middagen faldt han sammen, han gik ikke ud, han sad frysende hjemme og talte med sine Døtre og faldt i Forundring over, hvor Cæcilie havde al den Kundskab fra, og over at hun fra 1ste Oktober skulde have 50 Kroner om Maaneden paa Brandts Kontor — navnlig det sidste grundede han længe over, 17 Aar og 50 Kroner — — —

Rystende af Kulde gik han tidlig i Seng.

„De ønsker Hjælp?“ — Pastor Lyø, Formand i Understøttelsesforeningen, løftede de hvidbuskede Bryn og plirede imod Foraarsolen, der skarp og hvid stak sig ind mellem Rullegardinets Tremmer. — „Jamen saa maa jeg skam vide noget om Dem først. Hvordan er De kommen saadan paa Knæene?“

Sarah nølede lidt. „Min Mand vilde drikke — jeg er vel nødt til at sige det her. Nu har han haft Gigtfeber og ligget meget syg. Jeg havde noget Arbejde den Gang, men det gik tabt, da han blev syg for to Maaneder siden.“

„Ja ja, Sygdom er jo hver Mands Herre. — Men nu *er* De vel rigtig gifte?“

„Ja vi er. Min Mand hedder Ernst Selkov og er en Morbroder til Pastor Andreas Hartmann.“

Pastor Lyø var bleven en meget gammel Mand. Sarah undredes over, at han ikke kendte hende, men der var jo gaaet saa mange Mennesker ud og ind i hans Liv.

„Jeg kender jo godt Andreas Hartmann“ — han rejste sig og begyndte at tage sin Frakke paa. „Daarligh Præst der sætter ondt mod ondt,“ mumlede han og satte Hatten paa sit smukke, hvide Grundtvigsagtige Hoved. „Naa, saa gaar vi hjem til Dem, saa kan vi hurtigere skaffe Hjælpen, naar Forholdene er undersøgte.“

De gik ned gennem Frederiksborggade med den stærke stikkende Foraarssol i Øjnene — Sarah fortalte Pastoren lidt om sit Liv, det morede den gamle Præst at genopfriske Minderne fra den bevægede Tid i 1877.

Da de var kommen ud i Hjemmet, satte Lyø sig hos Ernst Selkov og kom ad behændige Vendinger ind paa hans Forfaldenhed . . .

Men saa for Selkov op. „Har hun ogsaa fortalt, at hun havde et Barn, og jeg rejste hende — eller har du glemt det?“

Sarah saa paa ham. „Saa skulde jeg have fortalt saa meget, Ernst, saa skulde jeg ogsaa have fortalt om dit.“

„Jamen, det er vel noget andet, du er en Kvinde.“

Lyø sænkede Hovedet og saa under de stride buskede Bryn stift paa Selkov.

„Ja, er De nu saa vis paa det, Selkov, at det er noget andet.“

Selkov søgte bort fra det Emne, han vendte sig igen til sin Kone. „Har Du sagt, du er Spiritist — skønt du havde lovet mig at lade være?“

Sarah stod med Fingerspidserne hvilende paa Sengens Jerntremme, med Skyggen af et Smil saa hun ned paa sine Negle, der var bleven flade og flossede og slidt ned til Kødets.

„Saa skulde jeg sige saa meget, Ernst, saa skulde jeg ogsaa sige, at du brød det Løfte om ikke at drikke mere, hvis jeg vilde følge dig i Kirke, samt at du bespottede Gud og alle Engle, saa Sten ved Vejens Kant maatte rødme af Skam.

Endvidere skulde jeg ogsaa sagt, at jeg ikke har givet mig af med Spiri—Spirmitisme i 7 Aar, for da har jeg haft fuldt op at gøre med at ernære Mand og Børn.“

Lyø forholdt sig tavs, han bare lyttede med de gamle, erfarne Øjne stift fæstede paa Sengestokken.

„Ja, det vil jeg nok sige“ — Selkov spærrede de smalle vredefunklende Øjne op — „du rejste til Malmø og hvis ikke fremmede havde taget sig af Børnene“

„Saa havde du vel sat dem ud ogsaa ligesom Bohavet og Maskinen, saa jeg maatte løse det hjem, da jeg kom med Penge. Og da jeg fik et Pensionat i Stand og det gik godt, saa maatte vi flytte i Utide, fordi du lavede Spektakkel om Natten. — Og saadan er vi bleven jagede som herreløse Dyr fra Sted til Sted“

„Ja, nu skal jeg vel have Skyld for det hele“

„Det har De ogsaa Selkov“ — Pastor Lyø bøjede sig fremover med en umaadelig Vægt, Ernst Selkov lagde sig tilbage i Sengen, Sarah stod med fremskudt Underlæbe og Hovedet lidt tilbagekastet, der laa en mat Afglans af hendes Ungdoms hensynsløse Djærvhed i Blikket.

„Jeg kender lidt til Deres Familie, Selkov, skønt jeg ikke sympatiserer med den; og jeg har hørt noget om, at de halvt om halvt regnes for Martyr for den daarlige Kone, De har faaet. Det er en lille Misforstaaelse, som vi maa have hævet, og det skal være mig en udsøgt Fornøjelse at gøre det.

Og hvad Deres Kristendom angaar, saa er det af den Slags, der aldrig burde have Lov til at snylte sig Navnet til. — Jeg vil ikke engang tale med Dem derom. — Men derimod vil jeg tale med Deres Familie, om hvad der er at gøre. Farvel.“

Sarah fulgte ham ud, da han var kommen ind i den anden Stue tog han sin Tegnebog op. „Nu kan De foreløbig laane Penge hos mig, Fru Selkov —

og saa skal De være ved godt Mod, det kan se sort ud og endda blive lyst.“ — — —

Selkov fik et lille Feber-Anfald, hele Natten hørte Sarah ham i urolig Søvn forsvare sig imod nogen — han nævnede sine Slægtninge og mumlede om „den skammeligste Usandhed.“

Ud paa Formiddagen ringede det, Sarah lukkede op, det gav et Jag i hende, hun havde faaet Respekt for Uniformer — men i det samme kendte hun Manden.

„Kaj, er det dig?“ Hun trak ham med ind i Stuen og vendte ham imod Lyset. „Nej, du er slet ikke bleven gul nede i Middelhavet, du er saa frisk og rød som en ung Pige.“

„Skal det være en Kompliment eller en Fornærmelse Tante?“ Kaj smilte venligt, han var bleven stor og bredtbygget med naturlig elegant Holdning, han var som skaaret ud af den Selkovske Slægt — kun ikke Ansigtet og slet ikke Blikket.

„Cæcilie fortalte at Onkel var syg, maa jeg se til ham?“ Sarah nikkede, og Kaj gik ind.

Han satte sig ved Sengen — skønt Manden der var syg, irriterede hans Ansigt ham frygteligt, maaske fordi det lignede saa meget hans Faders.

„Har du været oppe at hilse paa dine Forældre Kaj?“ spurgte Ernst Selkov og lagde sig medlidensudfordrende til Rette med Haanden under Kinden. Hans Tonefald var det slægtlig protegerende som var brugelig i Familien.

„Nej, jeg har ikke Onkel.“

„Det burde du nu alligevel gøre, Kaj“ — Ernst Selkov holdt inde, der dukkede i hans Bevidsthed

en Art Anelse op, om at Manden dér hørte ikke til den lydige Selkovske Ungdom, han var vokset ud af Kredsens Arme og stod bare og saa paa med kolde, fremmede Øjne.

Kaj ignorerede Bemærkningen, han saa stift ind i sin Onkels Ansigt, og hans Træk blev mere og mere haarde, Scene efter Scene dukkede frem i hans Erindring, han saa Hotellet og Manden der sanseløs beruset, og hans Hustru dødtæt og syg, og han saa Cæcilie med store, hule Øjne derude paa Skibet, hvor hun ikke turde spise sig mæt af Angst for, at nogen skulde se, hvor sulten hun var. Og han saa hende ligge besvimmeligt ude paa Langelinie en Dag lige foran hans Fødder, efter at hun havde fortalt ham om sin Mors forgæves Strid og Møje. — Og hans egne Aar i Nød og i stædig Trods saa han, ikke vilde han bøje Nakken under det Selkovske Slægts-Tyranni, og ikke vilde han, om saa Himmel og Helvede stod ham imod, gøre sin Far den Glæde at gaa i Hundene.

„Du har vist smagt rigelig paa de vaade Varer, Onkel, har din Læge ikke sagt dig det?“ spurgte han pludselig hensynsløst.

Selkov lavede sig til at skælde ud, men det store, voksne Mands-Ansigt med den sunde Hudfarve og den strenge Mund, det var ikke en Selkov, men en fremmed Læge, der behandlede ham med overlegen Kulde. Stemmen var spag og sygepræget, da han svarede.

„Han har sagt, jeg skulde være noget forsigtig.“

„Det vil sige, han mener det kan være saa temmelig ligegyldigt, for du gør det ikke og saa er du færdig.“

Kaj tog ikke Blikket fra sin Onkel, det var ham en indre Fryd, en Art sød Hævn at se Betænkkelighederne gro frem paa Onklens Ansigt, se Angsten for et snarligt Endeligt spejle sig i hans Blik.

„Men hvis du ellers vil vide Sandheden, Onkel, saa staar det saadan med dig, at hvis du bliver ved at drikke, naar du kommer op, saa dør du paa ganske kort Tid — det er en vissere Død end om du sprang ud her fra fjerde Sal, og“ — Kaj kunde ikke nægte sig den Fornøjelse at slaa Slægten med et af dens egne Vaaben — „hvor du saa kommer hen, det kan du vel selv regne ud efter det Liv, du har ført.“

Ernst Selkov laa stille hen, slaaet med Gravens Alvor, og Kaj tog Afsked, ikke en Mine i hans mørke Alvor forraadte, hvor han undte sin Onkel de Refleksioner, som han saa komme og gaa i hans Ansigt saa tydelig, som man saa Tømmer drive over en Vandflade.

Ude i Køkkenet fandt han Sarah og Cæcilie og med et Sæt satte han sig op paa Køkkenbordet, strakte sine stærke, sunde Lemmer og lo.

„Det er s'gu ligemeget, om I staar paa Hovedet i Fattigdom, for propert har I det da altid — Skal hilse fra Einar, han rejste i Gaar til sin nye Plads i Siam, den jeg skaffede ham paa mit sidste Togt. Jeg skulde takke dig Tante for de mange Gange, du havde delt dine sidste Brødkrummer med ham. Hvordan lever ellers Mormonen?“

„Men Kaj, din Far!“ Cæcilie saa indigneret op.

„Hvadbehager, lille Jomfru Lammedyd! — Han har forresten skrevet og foreslaaet en Forsoning.“

„Næ!“ — Sarah vendte sig om med Kaffekanden i Haanden. „Hvad svarede du?“

„Saadan.“ — Kaj tog et Brev ud af sin Tegnebog. — „Han sendte mig uden Kommentarer Brevet tilbage.“

Paa det hvide Bladark stod kortfattet og neutralt, uden Vrede og uden Godhed:

Hr. Grosserer Selkov

Min „Fader“ døde, den Dag han slog Haanden af mig. Hans Bortgang var let, der var saa lidt Liv i ham i Forvejen. Han genopstaar aldrig.

Kaj Poulsen.

Sarah gav ham Brevet tilbage. „Nu hedder du altsaa Poulsen ligesom din Morfar. Ja ja“ — hun rystede paa Hovedet. — „Gud ved om det ikke har været ham en bedsk Pille alligevel, forhaabentlig opfatter han den nye Arv som et himmelsk Plaster paa Saaret.“

„Hvad er det for en Arv?“ Kaj bombarderede Cæcilie med Medicinpropper.

„Har du ikke hørt det! — Det er en Onkel til Kuldet Selkov her i Byen, som er død; det bliver bare 1200 til hver, men efter hvad Dorteia fortæller til Cæcilie, maa jeg nok ikke vide det, for jeg kunde neppe holde tæt, mener de. Og bliver det almindelig bekendt, saa napper Kreditorerne det, baade vore og Hartmanns.“

„Det ligner dem, aa hvor det ligner dem.“ — Kaj fløjtede sprælsk ud i Køkkenet. Saa opdagede han pludselig, at Sarah havde lavet Kaffe. „Men

Tante! Ja, saa skal vi have Kager!“ Han hoppede gesvindt ned.

„Nej, lad mig nu gaa.“ Cæcilie greb ham i Frakken, men han løftede den lille Backfisch op paa sine store, stærke Arme og pustede hende ind i det lille rødmende Ansigt. „Hvorsomhelst jeg er kommen paa min Flakken i Verden, og vi ved Anløbsstederne fik Post, nogle fik en Snes andre bandede over, at de var glemte, saa fik jeg saa ufravigelig et eneste, saa at „Kajs Brev“ blev et Mundheld om Bord. Sommetider kom de ufrankererede, og jeg tror aldrig, jeg med større Glæde har betalt Penge for noget.“

Cæcilie kæmpede pligtmæssig for at komme ned, men det saas altfor tydelig hvor meget hellere hun vilde blive, hvor hun var, hendes Øjne saa op i hans med hele et Barns uslørede Hengivenhed, med det Blik der lukker den hele Verden ude for bare at kunne give Plads for en eneste.

Lidt senere fulgtes de sammen ud, og Sarah gik ind til Selkov — han havde ikke drukket sin Kaffe, han laa paa Siden og saa ud i Stuen med stirrende, tænksumme Øjne.

„Er du daarligere, Ernst?“

„Ne-nej.“

Sarah kiggede nu og da op fra sit Sytøj.

„Er der noget du vil have, Ernst?“

„Nej“ — han saa blot frem i Stuen, som om han knapt havde hørt Spørgsmaalet, de store, blonde Whiskers krøb rødlig op over Hovedpuden.

Lidt efter gik Sarah hen til ham. — „Du ligger vist ikke godt, Ernst?“

„Jo-o“ — han tog om en af hendes Hænder — „men jeg har ligget og tænkt paa saa meget, siden — siden Præsten var her i Gaar.“ Han lagde den anden Haand ovenpaa hendes og saa op med Varme i Blikket. „Du har altid været saa god Sarah — hvis jeg nu skulde dø, kunde du saa glemme alt det onde, som du har døjet for min Skyld?“

„Hvorfor vil du tænke paa det nu, Ernst, nu er du jo ved at komme dig“ — hun strøg hans Haar op, Panden var fugtig og hed.

„Aa, jeg ved ikke. — Sarah!“ hviskede han pludselig og saa op med klare Taarer i Øjnene — „vil du ikke bede med mig?“

„Jo det vil jeg gerne, hvis det kan trøste dig.“

Det var da højst løjerligt, Sarah fattede det slet ikke. — Der blev helt stille i Stuen en kort Tid, Sarah laa paa Knæ foran Sengen, da hun saa op igen, kyssede Selkov hendes Kind og lagde sig beroligt tilbage.

„Nu er jeg saa vis paa, at jeg bliver et ordentlig Menneske, hvis nu blot ikke“

„Hvilket?“

„Tror du, Lyø gik til Andreas og Alvilda i Gaar, som han talte om?“

„Ja, han gjorde — Cæcilie har talt med Dorthea i Dag.“

Selkov virrede opgivet med Hovedet. „Ja, hvad kan det saa nytte, saa faar jeg altid det revet i Næsen, at jeg har gjort Familien Skam“ — — — Han laa lidt stille, saa kom det tøvende: „Sarah — hvis du vil sige dem, at det var ikke sandt, det du fortalte Lyø, hvis du vil sige dem det, Sarah,

saa lover jeg dig aldrig i mit Liv at smage Spiritus mere?"

„Skal jeg — jeg selv — gaa hen og sige, jeg har løjet! Det kan jeg ikke Ernst! — Og du lod ikke engang være alligevel.“

„Jo Sarah, jo — du kan melde mig ind i en Afholdsforening paa Vejen hjem, hvis du vil“ — Sarah saa paa ham, der var kommen noget nyt i Udtrykket — som om han virkelig havde gjort et Regnestykke op.

Hun rystede paa Hovedet og gik til sit Sytøj, af Sted fløj Maskinnaalen, en hel Sommerbluse fløj sammen som ved Trolddom! — Den næste. — Saa lagde hun Sytøjet ned og saa hen til Selkov, han laa i samme Stilling som før, eftertænkssom og alvorlig.

Saa syede hun løs igen, syede og syede som om hun kunde sy sine Tanker ud af sin Hjerne.

Indtil Arbejdet igen sank ned og hun mødte sin Mands tavse paalidelige, ligesom nye Øjne. Hun rejste sig, ordnede tankeløst i Stuen og tog efter sin Hat — og gik igen til Maskinen.

I Mørkningen da Cæcilie kom fra Kursuset, tog Sarah sit Tøj paa og gik.

Hun kom hjem en Timestid efter, men blev ude i Køkkenet, Cæcilie kom derudefra stille og betuttet — lidt senere kom Sarah ind med Middagsmaden, Selkov saa sky op efter sin Hustrus rødlige Øjenrande.

SYTTENDE KAPITEL

Dorthea havde drejet Nøglen om i Laasen til sit Værelse, i et Nu var Kjolelivet revet af, den store klodsede Haarknude i Nakken løst, saa svang hun sig energisk rundt i store, uskønne Valsetrin.

Nej, det var ikke saadan — hun satte sig pustende i Sofaen — det maatte gaa meget lettere for at kunne kaldes et „Vidunder af Afgrundens Kogleri“, som der stod i Artiklen.

Hun bøjede sig tilbage og halede en Avis frem, der var gemt mellem Sofaen og Væggen; med den udbredt over Knæene gennemløb hun en Spalte om Lydia Bursch, den nye tyske Varieté-Danserinde.

„Hun kan danse, denne Fräulein Bursch, og hun kan bedaare. Man mister Synet i det over alle Grænser flusende, gravsorte Haar, man synker og synker i de uforfærdede Ørneøjnes bundløse Dyb, og man giver sig tilsidst modstandsløs hen, naar hun ler.

Den nye Stjerne har nemlig fundet paa at le. Bedst som hun hvirvler rundt i den vildeste Hurlumhej af sorte Florskyr, Pailletblink og Slange-

lokker staar hun saa stille som en Statue af en eller anden elegant Attitude, og saa ler hun — sprudlende friskt som et Vandfald.

Pikant og tiltrækkende er hun, men om hun just er nogen sund Attraktion for vor mandlige Ungdom, det bliver et andet Spørgsmaal. For man kan ikke helt værgе sig for den Tanke, at hun vist hører hjemme paa det Sted, der i Reglen betegnes som Universets varmeste Bolig. Og at hun — det Vidunder af Afgrundens Kogleri som hun er — trækker en hel Skare efter sig ud paa Livets lette Veje, derom er der vel neppe megen Tvivl“

Mary var altsaa bleven en virkelig Synderinde, en af de rigtige, som var aldeles afgjort.

Og aldrig kunde Onkel Frits gøre hende en større Tjeneste end lægge sig til at dø i Dag, da Mary havde inviteret hende til sin Fødselsdag. Med vilde hun, det havde hun sat sig for, hun havde altid haft saadan en Lyst til at se, hvordan der saa ud hos en rigtig Synderinde. Og naar baade Faderen og Moderen var derude hos Frits, kunde hun simpelt-hen gaa uden videre.

Hendes Blik gled dvask ned ad den indsmuglede, verdslige Avis, hun kunde den udenad. Paa Forsiden stod om „Svend Faaborg, en sekstenaars Dreng“ og saa en lang Klamamus; Mary kunde være glad nu, at hun havde taget et andet Navn, saa kom det ikke hende ved, at Broderen var nappet som Ophavsmanden til Ildspaasættelserne i Rørholmegade. — Men nu maatte hun skynde sig, hvis Cæcilie og Signe gik fra hende, kendte hun ikke selv Vejen.

En halv Times Tid efter traf hun dem efter Aftalen paa Kongens Nytorv. Cæcilie havde ingen Handske paa højre Haand, den brede Forlovelsesring lyste som en mat, rød Slange i den blege Vintersols Skær — det var ligesom ved hendes — Dortheas egen Konfirmation, da gik hun en Tid slet ikke med Handsker, for at de flotte Ringe ordentlig kunde ses. Forresten var det ikke noget at være vigtig af, for at Kaj havde forelsket sig i hende, havde Onkel Frits sagt, var vist noget, der laa ham i Blodet, en Arv fra hans Fader, der havde været sygelig forelsket i Cæcilies Mor, Fru Sarah. — Det var en Skam, at Onkel Frits nu gik hen og døde, han var altid saa villig til at fortælle interessante Historier.

Mary boede paa Dosseringen, hun lukkede dem selv ind i en nydelig, tæppebelagt Entré.

„Hvordan slap du af Sted?“ spurgte hun og trak den med bred, graa Pelskrave udstyrede Kaabe af Dorthea.

„Det var nemt.“ — Dorthea var overlegen. — „Far og Mor blev kaldt til Onkel Fritses Dødsleje.“

„Ja Herregud, no'et Fornøjelse skal de Mennesker da have,“ henkastede Mary ladylike og lod den lille, hvidforklædede Tjenestepige hænge Kaaben op. Saa trak hun Cæcilie hen i Lyset fra den blændede Entrerude og holdt hende fast med begge Hænder om Armene.

„Nej, hvor du ser sød ud med alt det hvide Astrakansvæsen. — Men hvor er din Kæreste, ved han ikke, I skulde her?“ spurgte hun med vaagende Saarbarhed.

„Han kommer straks.“ — Cæcilie rødmede helt op under de mørke Pandekrøller og dybt ned om Kinderne.

Mary viste Veninderne sin Lejlighed, to store Værelser og Køkken, saa viste hun triumferende paa sine Fødselsdagspresenter, 11 kostbare Blomsterkurve, et Utal af Buketter og et mægtigt flettet Vikingskib med Margueritter.

Det ringede, Mary sejlede ud som en sort Svane, Cæcilie holdt dæmpende Hænderne mod Nakkens bankende Blodaarer. — Det *var* Kaj. Hans høje Skikkelse indrammede Mary, lidt højere og lidt bredere.

Saa drak de Chokolade og Likør midt mellem de to Rækker store, duftende Blomsterkurve, siddende i en stadig Angst for at blive slaaet ihjel, saa kunstnerisk havde Mary arrangeret sine Presenter. Hun vimsede om og var husmoderlig, den sorte Florskjole, saa tæt besat med Pailletter som Jorden med Hagl efter en Haglbyge, slæbte over Gulvet med tør, sølvagtig Skrasen.

Kaj væltede et Glas Likør over Dugen og blev dømt til at sige en komplimenterende Egenskab til sine Bordfæller. Han bøjede sig straks for Værtinden.

„Den skønneste!“ — Mary nejede dybt, de sorte Øjne funkledede over Bordet til ham.

„Den frommeste!“ — Det kom drilsk til Plejesøsteren, som rynkede Næse.

„Den kækkeste!“ — Signe accompagnerede med at give ham den Kage, hun sad med, i Hovedet.

„Den bedste!“ — Kaj sagde det med hurtig og

blød Overgang i Stemmen og Cæcilie saa op. De mørke Øjne var saa søde og glade, saasart de saa paa ham, hun smilte paa det frejdigste, blot fordi hun vidste, at han ikke syntes om det forskræmte Smil, der var bleven hende en Vane fra de fattige Aar. Hvor det lille Ansigt bar alt det bedste frem i hans Sind — fordi hun var en god lille Pige, fordi hun holdt af ham og med naturlig Selvfølgelighed lod ham se det i hele sin Rigdom — og maaske ogsaa fordi hun alene paa alle hans vilde Farter omkring Jorden havde repræsenteret og bunden ham til Danmark, hun havde været hans Hjem.

Hvor de to Pigebørn havde taget hver sit op efter Moderen, Cæcilie det gode, Signe det dristige — men ingen af dem havde taget hendes aparte Begavelse i Arv. Heldigvis for dem. For begavede Kvinder var Lykken en sjelden Fugl — endnu i hvert Fald.

Mary fortalte sine Veninder, hvordan det gik til, at hun endelig kom paa Brædderne.

„Mor var rasende,“ sluttede hun leende. „Jeg tror, hun havde givet mig Gift, hvis hun havde haft Raad til at anskaffe noget. Forresten“ — Hun lænede sig tilbage og saa alvorligere ud, hendes Hoved var rejst med en udsøgt, slank Ynde, Nakken var raceædel som en Prinsesses, og Halsens Runding gik klassisk over i Skulderlinien. Der var noget af et Vilddyrs utæmmede Gracie over hele hendes Fremtoning — og hun passede absolut til Flor og Fløj, ikke til Bomuld og Prygl.

„Forresten er det nu Synd for Mor — og nu ogsaa det med Svend. Det er forstaaeligt, at jeg giver

mig til at danse for at leve, men hvad Fornøjelse han har kunnet finde i at stikke Ild paa Trappegange og Lagre, og hvor han har kunnet komme til, det fatter ikke jeg — man skulde tro, det laa ham i Blodet ligefrem. Jeg synes, det er saa rigtigt, det jeg saa i „Polifikken“ i Dag, at de vil sætte ham i et Galehus i Stedet for i Tugthuset, for han *er* blød, og det har han ikke faaet fornylig.“ — Hun lyttede efter Kirkeuhret, der slog 7. — „Nu kommer jeg til at hælde jer ud, desværre, for nu venter jeg Fremmede“ — hun smilte hemmelighedsfuldt — „en meget fin Mand.“

Dorthea ledte længe efter sine Handsker, som hun vidste laa i hendes Lomme, hun maatte have al Ting med nu, da Lejligheden var der, maatte se en rigtig Synder, en af dem, der gik frem i Selskabssalene med deres Frue under Armen og Munden fuld af Gud og Kongen, mens de hemmelig havde Snese af skiftende Guder.

Og med pludselig Hensynsløshed borede hun Ansigtet ind mod den Mand, de mødte paa Trappen, et spidst, rødt Fuldkæg og to lyse Øjne, der kneb sig sammen, var alt, hvad hun saa — men det var ogsaa nok. Der for Jubel igennem hende, Turen i Dag gav endnu rigere Udbytte end ventet.

Den gamle, hellige Grev Hagens gifte Søn paa den Galej! — Hvad kunde det nu nytte at Folk blev hellige paa deres gamle Dage, naar de *havde* nedlagt Synden i deres Børn. Kom Folk nu ikke til staa til Regnskab for det? — Jo, sikkerlig. —

Mary havde ladet Døren staa aaben og var gaaet ind. Herren gik alene ind i Entréen, lukkede efter

sig og famlede frem til Stuen, der nu kun var oplyst af Lygteskæret udefra.

„Buh!“

Mary stod paa Tæppet med løftede Arme som hvide Vinger, Halsen fremstrakt, Øjnene tindrende i det perlehvide Ansigt som sorte Diamanter i Sne og det rige Haar flusende løst omkring sig blandet med Kjolens lette Pailletflor; gennem Mørket traadte hun frem som en Aabenbaring i blændende hvidt og brusende sort — som en Snestatue omvunden af sorte Uvejrsskyer.

Han tog det yderste af hendes Fingerspidser i sine.

„Du bedaarende Medusa!“

Hun trak sine Fingerspidser ud af hans, løftede sirligt Kjolen fra Gulvet og hvirvlede rundt i Lygteskæret som en Trolde, der svømmer i kogende sort Skum — saa blev hun borte.

„Kuk-Kuk.“

Han gik gennem Lygtens Lysstribe, famlede sig gennem Baggrundens Mørke og fandt hende i Krogen bag Chaiselongen. Der tog han hende i Armene, hendes Skikkelse var tynd og smidig som et Fiskeben, han bøjede hendes Nakke tilbage og kyssede hende paa den stramspændte Strube.

„Du Inkarnation af Verdens sødeste Synd.“

Hun blev ved at bøje sig tilbage, hendes Ryg var mere svaj end en Vidie — saa svippede hun tilbage, lo pustende ud og trak ham med ned paa Tæppet. Der lagde hun sit Ansigt til hans Bryst, brusede alt det sorte Haar ud over ham og lo knistrende dæmpet som et kaadt uartigt Barn, der ikke selv ved, hvad det ler af, men ikke kan lade være.

Frits Selkov laa i Vildelse, han talte ustandselig med en snøvl, fjern Stemme, der kom fra et Liv, han tidligere havde ført, fra Tanker, han før havde tænkt. Af og til vilde han op — med Vold og Magt — men blev holdt nede af sine Brødre.

„Jeg antager, at der i hvert Fald umiddelbart før Døden vil komme saa megen Bevidsthed, at han kan nyde Alterens Sakramente,“ hviskede Andreas Hartmann og holdt sig parat.

Sarah var ved at lave en Lampeskærm af en gammel Avis, Lyset generede den Syge. Valdemar Selkov kom hen til hende og hviskede. „Har du hørt det, Svigerinde, at jeg er bleven tilbudt Æresposten som Direktør ved den nye kristelige Bank — det faar man for at være et Guds Barn.“

„Jamen jeg har begge mine Børn hjemme,“ riposterede Sarah ogsaa hviskende, besluttet paa at gennemføre Ifigenias Metode, at holde Slægten i Tømme med Prygl. — Valdemar var falden i Tanker med Blikket stift fæstet paa Lampeskærmen, han var kommen til at se saa aflægs ud, gul og bøjet, Sønnernes ubøjelige Frafald havde langsomt brudt ham.

I gamle Dage vilde hun ikke for alt i Verden have kunnet slaa paa et Sted, hun vidste var saarbart, men Aarene havde gjort hende mere haardhændet.

Og hun hadede Valdemar. Med de andre af Slægtens Medlemmer kunde hun endda forsone sig, men aldrig med Valdemar, fordi hun fra Frits vidste, at han havde skubbet til, da Vognen var ved at vælte, for maaske endelig efter Faldet at faa Fingre i hende. Irritationen over hendes haardnakkede Protest havde

forledt ham til Brutalitet overfor sine Børn, de havde forladt ham og var kommen til hende. Al Ting hævner som al Ting belønner sig selv.

Det trak ud paa Natten, den Syges Vildelse tog til, hans Drømmesyner blev mere levende, han lo hvert Øjeblik ud i Stuen, højt og underlig tørt. Der var en grænseløs Uhygge i den meningsløse Vildelse-Latter, al Livsfarve var gaaet af den som Kødets af et Skelet, den lød som Spøgelselatter fra en forbi-gangen Tid.

Saa gik han over til at blive utaalmodig og vred. „Tag dem væk, de der — hvorfor skal jeg se alt det Gøgl, naar jeg ikke vil, jeg har set saa meget af den Slags. — Se nu hende med de grønne Ben, de ser jo farlige ud — Rabarberstilk“ — han lo igen, Forestillingerne flød ud af den overfyldte Hjerne, han nikkede med lukkede Øjne. — „De røde der, de er pæne, virkelig noble Ben. — — — Jeg vil ikke. — Hvorfor *skal* jeg se alle de Ben, naar jeg ikke vil — — —.“

I en Pause, da han laa mere rolig, bøjede Andreas sig over ham og spurgte, om han kendte ham. Frits svarede ikke. Saa hjalp de ham op at sidde, og han modtog Alterens Sakramente uden at tale saa længe. Han plirede lidt, da de lagde ham ned igen og hviskede, „fine Ting, første Klasse.“ —

„Ja ja,“ Andreas lagde Sagerne fra sig, „nu ved vi da, han indgaar til sin Frelser.“

Et Øjeblik tog han fat igen med blussende Livfuldhed — saa faldt han sammen ligesaa pludselig som en Blære revner, og han blev ved at ligge slap hen Resten af Natten saa sammenfalden i alle Lem-

mer som et vaadt Skind. Da Fru Ifgenia ved 7 Tiden bøjede sig over ham, var han død.

Et Par Dage efter fik Sarah gennem sin Svigerinde, Fru Ifgenia, et Brev fra hendes Naade, Grevinde Daa. Sarah faldt i Tanker, det var saa længe siden, hun havde modtaget en af hendes Naades kortfattede Epistler med Anmodning om at komme. Det ringede, hun hørte en af Pigerne gaa ud og lukke en Dame ind — den Stemme var Fru Faaborgs, benhaard og umelodiøs som hele hendes Fremtræden.

Fru Faaborg havde forandret sig frygteligt, hun var kommen til at ligne et flerehundredaargammelt Skelet med en grøn Kaabe hængt løselig over.

Sarah bad hende ind i den private Stue, saa bad hun Signe dække med Middag paa det lille, runde Salonbord — inde fra den store Pensionats-Spise-stue lød en samlet Larm af mange Menneskers Snakken og Spisetøjs Klirren.

Fru Faaborg spiste hurtigt, der var hele den gamle stødwise Ilfærdighed over hendes Bevægelser, hun talte og talte i et væk og lo med en bedsk, tør, forstyrret Latter — men hun undgik nøje at omtale sine Børn. Sarah vilde nødig begynde paa det, skønt hun tilføjte sig, at det netop var det, Fru Randa *maatte* tale om. Det *maatte* ligge som en levende Kval i hende, det med Drengen, den eneste de havde haft og som de havde beholdt, mens alle de smaa Piger var døde i et Aars Alderen — nu sidst

den trettenaarige Else, der langt om længe bukkede under for Brystsygge.

I Spring ud til Siderne nærmede Fru Faaborg sig alligevel lidt efter lidt det, der laa hende mest paa Sinde ved at tale om gamle Bekendte deriblandt Fru Albertine.

Og endelig brød det igennem, mens de vilde Ørne-øjne, større end nogensinde og ligesom bulnende ud, glimrede i det gule, smalle, indtørrede Ansigt.

„Man skulde have gjort som hun, hun gav alle sine Kanarifugle Gift, og sig selv bagefter.

Jeg har aldrig haft en glad Dag, siden vort Hjem blev spredt! Jo een“ — hun lo haardt — „een eneste! Det var da Else døde. Hun var et lille sart og elskeligt Væsen, godt at hun døde og slap for — — — for Misbrug som den anden.

Man skulde synes, at Verden staar paa Hovedet, naar en Moder intet bedre ved end at ønske Død over sine Børn.“ — Stemmen blev hæs og dirrende af undertrykt Graad. — „Men Gud give de to andre laa i den samme Grav!

Det er Drengen, der piner mig mest, for der har jeg Skyld. Husker De den Nat vi kom hjem fra Champagnehistorien paa Varietéen, dér hvor De første Gang talte med Gabrielle — det var Svends Tilblivelsesnat.

Aa, havde jeg gjort som De, Fru Selkov“ — hun knyttede Haanden, saa det rystede i Armens Muskler — „Nægtet! — Men jeg var fuld selv!“

Hun kastede sig tilbage i Sofaen, gav endelig efter for sin indestængte Fortvivlelse og holdt Hænderne for Ansigtet — saa rejste hun sig igen.

„Saa kunde man ikke engang modarbejde de daarlige Følger, da man opdagede dem, for da var Krybben tom som en Æggeskal, og han — han der skulde skaffe noget i den var nedbrudt, var en Las, halvt beruset, og halvt fjollet — og værre og værre blev det.“

Hun støttede Panden i Haanden og Albuen mod Bordet, store, fulde Taarer rullede ned over den gule, furede Hud, det trak stærkt og konvulsivisk i Læberne og i de indfaldne Næsevinger, mens hun gispede sagte i Graad. Og hæst og bævende fortsatte hun.

„Det maa vel komme en Gang, at det Offentlige griber ind, naar en Mand under Indflydelse af Alkohol kører løbsk — om ikke til Værn for hans Hustru, lad hende ligge som hun har rett, men for Børnene, for Børnene — for i hvert Fald at redde de skyldløse fra Undergang!“

Aa ja, aa ja. Som De ved, tror jeg ikke paa nogen fortsat Tilværelse, jeg tror, at Menneskene kun fortsætter sig i deres Børn. Og jeg synes, det er en saa grufuld Tanke, at — at man lever videre i Forbrydere og Idioter og — og — — og i Tøjter!“ hulkede hun voldsomt med Hovedet dybt ned mod Bordpladen.

„Hvad har I egentlig levet af?“ spurgte Sarah lidt efter for at komme bort fra det mest oprivende.

Langsomt løftede Fru Randa Hovedet og saa paa Sarah.

De taug begge to lidt.

Saa bøjede Sarah sig frem. „Jamen — vilde De da ikke — kunde De da ikke faa Arbejde.“ Hendes Stemme var bleg og vissen.

„Arbejde! Har jeg nogensinde lært Arbejde,“ haanlo Fru Randa. „Jeg maatte ikke stryge, Oberst Hyldegaards Datter var ikke Strygejomfru, jeg maatte ikke feje, det tilkom Stuepigen. —

Jeg kunde ikke lade Børnene sulte ihjel! — jeg tænkte paa at binde os alle fire sammen og styrte os ud fra Broen, men det er nu saa sin Sag, det.

Saa søgte jeg Arbejde, jeg maatte da kunne arbejde ligesaavel som andre. Jeg fik en Del Trapper at vaske, jeg blev syg, saa fik en anden det, Trapperne ventede ikke.

Saa gik jeg til Fattigvæsenet. „De har jo en Mand, blev der sagt. „Han drikker,“ sagde jeg. „Det gør de allesammen,“ var Svaret, „saa kan De selv tage fat, De er jo stor og stærk.“

Else laa syg, og vi skulde sættes paa Gaden — saa solgte jeg Møblerne, saa solgte jeg mit Haar — — — saa solgte jeg *alt!*“

„Hvad vil De nu, Fru Faaborg?“ spurgte Sarah efter at have sundet sig lidt, hendes egen Tilværelse var alligevel aldrig bleven *saa* pinefuld, den der kunde arbejde kom aldrig til at føle Afmagten saa dybt.

„Nu!“ der faldt — forholdsvis — Ro over Fru Randa, „nu er al Ting jo saa ligegyldigt.“

Lidt af den gamle Spot blussede op i hende.

„Nu kan jeg blive dame d'honneur hos min Datter.“

Da Fru Faaborg skulde gaa, tog Sarah sit Tøj paa, hun skulde jo til hendes Naade. Det krøb smerteligt et Steds i hende — hendes skindforede Kaabe saa saa velhavende varm og hæderlig ud ved

Siden af det grønne med pjaltede Blonder besatte Stykke, som Fru Faaborg bar med saa haabløs Lige-gyldighed.

Hendes Naade havde ventet lidt paa Sarah. Da Tjeneren aabnede Døren og meldte Fru Selkov, rejste hun sig og kom hende i Møde med en Avis i Haanden.

„Vel mødt igen, Sarah — var det saa Deres Mand der var død?“

„Nej,“ Sarah rystede paa Hovedet. „Men Deres Naades Brev kom mig alligevel straks i Hænde, det kom nemlig til min Svigerinde!“

„Hm hm. Sæt Dem ned, Sarah.“ Hendes Naade viste hen med Haanden, der var den samme elegante Gratie over hendes Bevægelser som tidligere, skønt hun var bleven en ikke saa lidt massivere Majestæt end før.

„Jeg skal sige Dem“ — hun satte sig magelig til Rette og lagde den store, hvide Haand til Hvile paa Stolens Arm — „jeg saa nemlig en Annonce og dets Tone var en saadan, at jeg fik Lyst til at vide, om De var havnet i Favnen paa Deres Mands ortodokse Slægt,“ Hun viste paa Dødsanonerne, et rødt Kryds betegnede, hvor hendes Opmærksomhed var fængslet.

„Fredag d. 27 Febr. fik vor kære Mand og Broder, Kasserer ved det nye Bibelselskab

FRITS EDMUND SELKOV

Lov til at gaa hjem til sin Frelser og til den

store, hvide Flok, som han længtes saa inderlig efter.

I Følge den Afdødes Ønske bedes hans Venner i Stedet for Kranse at sende en Gave til den nye Kirke

Hendes Naade lod Avisen synke. „Se, jeg vidste ikke, om det var Deres Gemal for i saa Fald syntes Avertissementet mig humoristisk, men det er det alt-saa ikke.

Apropos, ved De, at jeg selv har været syg i lang Tid? Jeg laa i Stokholm og kom derfor ikke med til Prostitutionsmødet i 1895, men nu er jeg her igen! Jeg helmer ikke“ — hendes Naade kneb Læberne stramt til — „ikke engang om jeg skulde dø, nu har jeg faaet oprettet et Legat for Hjælp til løsladte Kvinder og et andet og større for den Verdens Kvindeforening til gensidig Hjælp og Beskyttelse, som er min Yndling og mit Plejebarn.“

„Synes Hr. Greven om saadan at blive subsenberet?“ spurgte Sarah med et lille intimt Smil.

Hendes Naade overhørte Sarahs Misbrug af Fremmedord, der strøg et Skær af virkelig Diabolisme over de store, bløde Træk.

„Greven! — Han har ingen Stemme, den har Gabrielle i *sin* Lomme og Gabrielles ligger i *min*. De skal have Tak for den lille, interessante og værdifulde Oplysning, De denne Gang gav mig, De aner ikke, hvor mange forhutlede Eksistenser, den har bjerget, hvor megen Jammer den har afhjulpet. Bare jeg „ønsker“ til Gabrielle, saa er alt paa Forhaand bevilget.

Synes De ikke, Sarah, at man undertiden — anelsesvis kun — ser enkelte Hjul af et svimlende kompliceret og ikke destomindre over al Forstand velorganiseret Maskineri? — hun saa eftertænksomt frem — „Gad vidst, om ikke den Anelse er et Glimt af Gud. — — —

Gabrielle er forresten gift og bor i Roskilde, hun hun har det rigtig godt og er ret dygtig, hvad hun vist kan takke Dem for. Men at hun overhovedet kom op igen skyldes vist den upaatvivlelige Hengivenhed, hun kom til at nære overfor mig.“

Hendes Naade rejste sig i Stolen.

„Naa, men jeg hørte for en Tid siden, at De havde taget Deres Datter hjem fra Professor Brandts, De har maaske Hotel igen?“

„Nej.“ — Sarah hev Vejret langt ind som et Uhr der trækkes grundig op, for at kunne gaa længe. Hendes Naade smilte. — „Min Mand er nu Lager-Forvalter, og jeg har et stort Pensionat i Hovedvagtsgade. Saa syntes jeg, at Signe havde bedre af at lære Husførelse end at blive Kammerjomfru og rejse i Udlandet med Professorinden. Jeg skal sige Deres Naade, at de der bliver for længe i fornemme Huse, de passer tilsidst hverken i den ene Sjøfer eller i den anden; de har faaet fine Fornemmelser, som deres egen Sjøfer ikke kan honorere.“

Hendes Naade strøg et Smil bort med Haanden, Sarah mente Sfære.

„Kan Deres Helbred nok svare til saa anstrengende en Virksomhed?“ spurgte hun afledende — pinligt at høre et Menneske blamere sig.

„Mit Helbred! Det har aldrig været bedre,“ ivrede

Sarah. „Ja, min Hukommelse er jo nok lidt upaalidelig. Og somme Tider har jeg nogle slemme Anfald i Hovedet. Det drypper! Jeg forsikrer Deres Naade, det drypper — et Sted inde i Hovedet drypper det, og alligevel synes jeg, at Hovedet er saa forfærdelig tomt. Og bedst som det saa er, faar jeg en Fornemmelse af, at der gaar mægtige Bølgeslag igennem mig — paa langs forstaar Deres Naade — fra Hovedskal til Fodsaal. Og det er saa stærkt, at jeg synes, det maa enten sprænge den øverste Hovedskal af som et Grydelaag eller slaa Fodsaalen ud.

Men ellers er jeg da Raskheden selv, jeg tror ikke engang, jeg duede som Medium mere“

„Og Deres Interesser, Sarah!“

Hendes Naade saa kritisk paa sin fordums Elev, det lynede pludseligt fra hver Bevægelse, som naar en afgaaet Stridshest hører Signalet, Kampraabet fra fordums Tider.

„Ja, det meste har jeg jo maattet lade ligge,“ kilte Sarah paa som en ivrig, lille Kvern. „Men Spirmetismen, det har nu altid været og er endnu lige min Lokalitet“

Med de hvide, løst foldede Hænder i Skødet lyttede hendes Naade til et konfust Foredrag om spiritistiske Emner, Ordstrømmen flød som en rivende Bæk over Sarahs Mund, hun kørte paa i en Guddommelighed uden Herredømme over hverken sin Ordstrøm eller sin Tankeflugt.

Et Par Gange forsøgte hendes Naade et Indlæg, Sarah hørte det ikke, saa satte hun sig stille tilbage, lyttede halvt, sonderede og fastslog, mens hendes Blik uvilkaarlig blev mere og mere vemodigt.

„Jeg taler til mine Døtre, men de bryder sig ikke derom, og jeg taler til andre, som bor i Huset, men de har ingen Interesser, de fatter ikke . . .“

Hendes Naade saa flygtig op — særdeles forstaaeligt.

„Der er ingen Logi i Folk,“ fortsatte Sarah.

„Logik,“ rettede hendes Naade, men fortrød det i det samme, Herregud, det var Synd andet end at lade Mennesket tale, tale og foredrage med Haandbevægelser og Ordflod, bare tale, udlade sig, kaotisk forstyrret som det laa i hende, alt det sammenbrændte, der en Gang kunde bleven til Værdier.

Og Sarah foredrog ivrig videre, hasarderede Trance-Oplevelser, sociale Reformplaner, Biografier og Filantropi mellem hinanden. Hun vendte op og ned paa Tidspunkter og Aarstal, glemte Hovedemnet for omstændelig at udvikle Biemnet, glemte det igen for at følge helt ud i de fineste Slægts-Forgreninger hvert nyt Navn, der kom flydende med den ubeherskede Tankestrøm.

„Men naar jeg vil forklare Folk det, saa tror de, jeg har en Skrue løs,“ det var det stadig tilbagevendende Refrain i Sarahs Foredrag. Hun trak Vejret forfærdelig hurtig for ikke at give Tid til en Afskæring eller et Spørgsmaal, det var som om der udgik aandelige Hager fra hende, der rasende holdt Tilhøreren fast — ikke fordi hun talte til en Modstander hun vilde afskære, men kun for Afløbets Vellyst i sig selv.

Hendes Naade sad ganske stille. Det lille Menneske havde hun engang hørt fyrig og klar, fuld af Evner i Grøde, der kunde bære Frugt, udstyret med

en til det allerfølsomste udviklet Modtagelighedssans og en glødende Meddelelsestrang, lynende af agitatorisk Ild.

Og nu!

Sammenbrændt! Ruineret! Aandelig opløst! Ude af Stand til at modtage den simpleste Fornufts-Indvending, fordi hun havde været saa stadig og forjaget engageret af Livet, havde modtaget saa enorm en Sum af stærke Indtryk uden nogensinde at faa Afløb, hendes stakkels, overfyldte Hjerne *kunde* ikke modtage mere.

Hun havde været som en frisk og sprudlende Naturkilde, der var stængt for den, og nu da den fik Lov at springe igen, var Vandet raadnet.

Samfundet kunde have reddet hende — ved en eneste lille, simpel Lov, den nemlig at tage Bestemmelsesretten fra en Sviregast og lægge den i hans Hustrus eller i Statens Hænder.

Mængder af umyndiggjorte Kvinder spærredes inde for at beskytte Samfundet, men et forfaldent Individ kunde frit og uhindret drikke Sygdom, Last og Ruin ind over Verden, det var Privatsag.

Millioner skulde lide og dø paa forskellig Vis, Evner kvæles, Kraft og Sundhed undermineres, Slægter tæres hen, før Lovgivningsmagten fik sine søvnige Øjne op. —

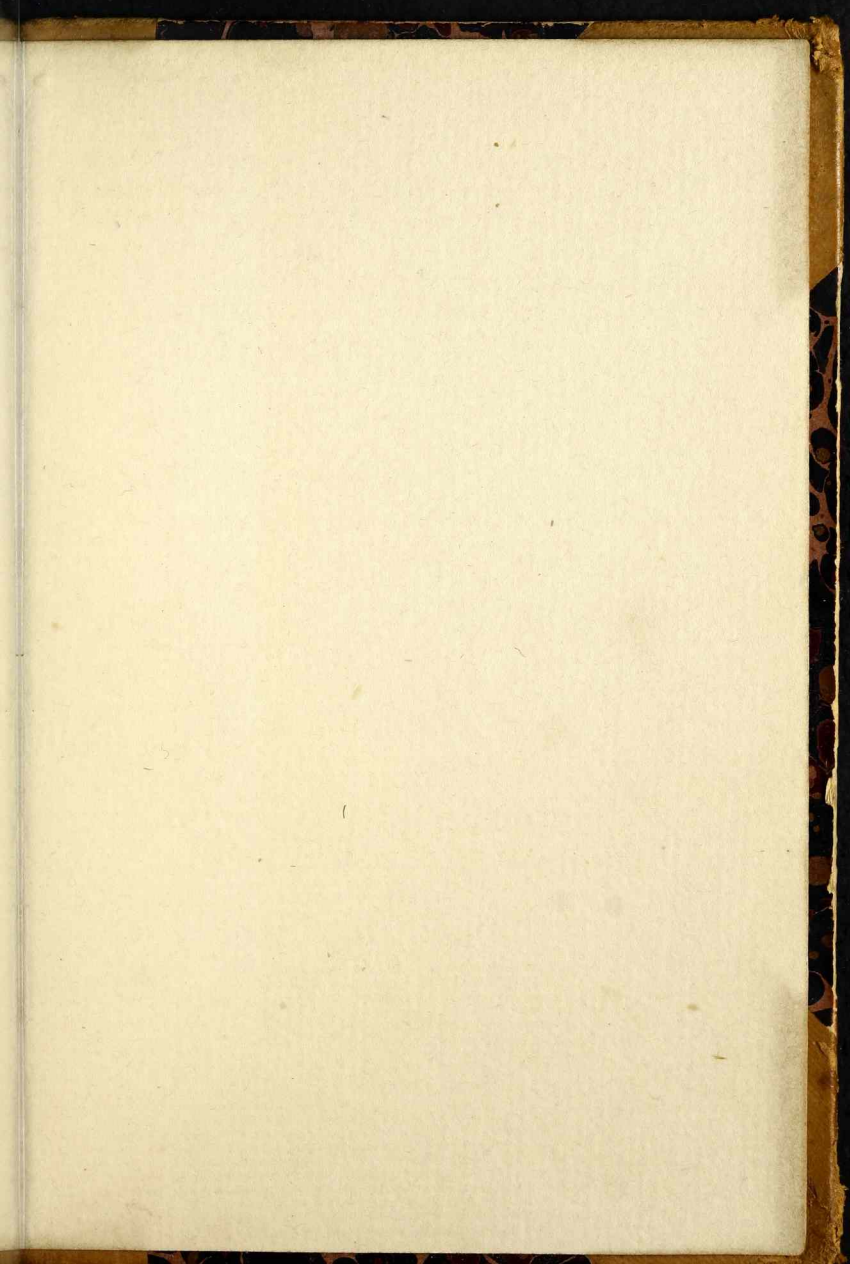
Sarah satte i et mægtigt Hop tilbage til sit Ægteskab. „Jeg sejrede tilsidst,“ triumferede hun.

„Jamen“ — hendes Naade rømmede sig, Stemmen var sløret og lav — „var det nu ikke en Pyrrhossejr?“

Sarah hørte det ikke, hun var forsvunden i „ol-

kult Logi“. — Og med Panden støttet i sin flade Haand sad hendes Naade og saa hun næsten kunde se derinde bag Sarahs Pande, hvordan Opløsningen skred frem, et vildt Kaos, en haabløs Flugt af Tanker, der intet Herredømme var over, en Tummel, en Uorden, der ingen Frelse var for.

Det styrende Jeg var slidt op.



NY LITERATUR

Jeppe Aakjær: Frit Felt. Digte. 3 Kr.

Hjalmar Christensen: I unge Aar. Noveller. 2 Kr. 50 Øre.

Anders I. Eriksholm: Jonna. Fortælling. 3 Kr.

Gustav Frenssen: Sandgrevinden. Roman. 5 Kr. 25 Øre.

Albert Gnuddtzmann: Feltmans Samlinger. Lystspil i 4
Akter. 2 Kr.

Stephan Hansen: En Egn. Skildring i Billeder. 2 Kr. 50 Øre.

A. H. Kohl: De røde Navne. Fortællinger. 2 Kr. 50 Øre.

L. C. Nielsen: Vandringer. Digte. 2 Kr. 25 Øre.

Martha Ottosen: Livet maa leves. Fortællinger. 2 Kr. 50 Øre.

Alvilde Prydz: Akkorder. Fortællinger. 3 Kr.

